

23.05.2016

Kokousaika 23.05.2016 16:00 - 17:36

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Rauhämäki, Tatu
Pajamäki, Osku

kaupunginhallituksen puheenjohtaja
kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja
poistui 17:16, poissa: 509 - 522 §:t
kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja

Kivekäs, Otso

Honkasalo, Veronika
Karhuvaara, Arja
Oskala, Hannu
Peltokorpi, Terhi
Raatikainen, Mika
Rantala, Marcus
Rissanen, Laura
Vainikka, Mirka
Vesikansa, Sanna
Bergholm, Jorma
Nyholm, Henrik

saapui 16:06, poissa: 493 - 495 §:t

varajäsen
varajäsen

Muut

Puoskari, Mari

kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
poistui 17:31, poissa: 517 - 522 §:t
kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja

Bogomoloff, Harry

Paavolainen, Sara

kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja

Pajunen, Jussi

kaupunginjohtaja

Sauri, Pekka

apulaiskaupunginjohtaja

Viljanen, Ritva

apulaiskaupunginjohtaja

Sinnemäki, Anni

apulaiskaupunginjohtaja

Saxholm, Tuula

va. kansliapäällikkö

Malinen, Matti

vs. rahoitusjohtaja

Pohjaniemi, Marju

henkilöstöjohtaja

Summanen, Juha

hallintojohtaja

Sarvilinna, Sami

kaupunginlakimies

Kari, Tapio

viestintäpäällikkö

23.05.2016

Peltonen, Antti	hallintopäällikkö
Andersson, Victor	poistui 16:57, poissa: 505 - 522 §:t
Härmälä, Timo	kaupunginsihteeri
Matikainen, Kristiina	kaupunginsihteeri
Mickwitz, Leena	kaupunginsihteeri
Nyfors, Maria	kaupunginsihteeri
Rautanen, Marja-Liisa	kaupunginsihteeri
Sippola-Alho, Tanja	kaupunginsihteeri
Thodén, Annikki	vs. kaupunginsihteeri
Vallittu, Anja	kaupunginsihteeri
Lindén, Timo	vs. apulaiskaupunginsihteeri
Menna, Lauri	hallintoasiantuntija
Randell, Mari	asunto-ohjelmapäällikkö
	asiantuntija
	saapui 16:06, poistui 16:23, läsnä:
	osa 497 §:ää
Machere, Salla	yksikön päällikkö
	asiantuntija
	saapui 16:30, poistui 17:16, läsnä:
	osa 505 §:ää
Rinkineva, Marja-Leena	elinkeinojohtaja
	asiantuntija
	saapui 16:30, poistui 17:16, läsnä:
	osa 505 §:ää
Puheenjohtaja	
Tatu Rauhamäki	kaupunginhallituksen puheenjohtaja
	493 - 522 §:t
Esittelijät	
Jussi Pajunen	kaupunginjohtaja
	493 - 495 ja 501 - 506 §:t
Ritva Viljanen	apulaiskaupunginjohtaja
	496, 508 ja 513 - 519 §:t
Anni Sinnemäki	apulaiskaupunginjohtaja
	497 - 500 ja 520 - 522 §:t
Pekka Sauri	apulaiskaupunginjohtaja
	507 ja 509 - 512 §:t
Pöytäkirjanpitäjä	
Lauri Menna	hallintoasiantuntija
	493 - 522 §:t

23.05.2016

§	Asia	
493	Kj/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
494	Kj/2	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
495	Kj/1	V 8.6.2016, Sosiaali- ja terveyslautakunnan kolmannen jaoston varajäsenen valinta
496	Stj/1	V 8.6.2016, Eron myöntäminen sosiaali- ja terveystieteiden virastopäällikön virasta ja avoimen viran hoito
497	Kaj/1	V 8.6.2016, Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2016
498	Kaj/2	V 8.6.2016, Atlantinkaaren alueen liikennesuunnitelma
499	Kaj/3	V 8.6.2016, Hietalahdenrannan, Telakkakadun ja Eiranrannan liikennesuunnitelma
500	Kaj/4	V 8.6.2016, Helsingin kielilukion perusparannuksen hankesuunnitelma
501	Kj/3	Yritysvaikutusten arviointi ja laajojen taloudellisten vaikutusten arviointi kaupungin päätöksenteossa
502	Kj/4	Eräiden innovaatorahastosta rahoitettujen hankkeiden jatkuminen vuonna 2016 edellisenä vuonna säästyneillä määrärahoilla
503	Kj/5	Lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi liikennekaareksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi
504	Kj/6	Määrärahan myöntäminen tilakeskukselle keskustakirjastohankkeen asemakaavan edellyttämään keskustatunneliin varautumiseen
505	Kj/7	Helsingin kaupungin brändikonsepti ja markkinointistrategia
506	Kj/8	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
507	Kj/9	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
508	Kj/10	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
509	Ryj/1	Esteettömyysasioiden neuvottelukunnan raportti 2016
510	Ryj/2	Muutos esteettömyysasioiden neuvottelukunnan kokoonpanossa
511	Ryj/3	Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle joukkoliikenteen suunnitteluohjeesta ja palvelutasomäärittelystä vuosille 2016-2021

23.05.2016

512	Ryj/4	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
513	Stj/1	Eron myöntäminen sosiaali- ja terveysviraston terveys- ja päihdepalvelut -osaston osastopäällikön virasta
514	Stj/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
515	Sj/1	Henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen johtokunnan jäsenen valinta
516	Sj/2	Pelaajien palkitseminen Yhdysvalloissa järjestettyjen jääkiekon alle 18-vuotiaiden maailmanmestaruuskilpailujen kultamitalista
517	Sj/3	Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakasmaksut 1.1.2017 alkaen
518	Sj/4	Vuoden 2016 tiedepalkinnon myöntäminen
519	Sj/5	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
520	Kaj/1	Valtion ja Helsingin seudun kuntien maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimus 2016-2019
521	Kaj/2	Määräalan ostaminen Östersundomista
522	Kaj/3	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

23.05.2016

Kj/1

§ 493

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Hannu Oskalan ja Terhi Peltokorven sekä varatarkastajiksi Laura Rissasen ja Otso Kivekkään.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

23.05.2016

Kj/2

§ 494

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

23.05.2016

Kj/1

§ 495

V 8.6.2016, Sosiaali- ja terveyslautakunnan kolmannen jaoston varajäsenen valinta

HEL 2016-005522 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. myöntää Lotta Staffansille eron sosiaali- ja terveyslautakunnan kolmannen jaoston varajäsenen luottamustoimesta ja
2. valita Maarit Fredlundin Jeja-Pekka Roosin henkilökohtaiseksi varajäseneksi jaostoonvuoden 2017 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lotta Staffansin eronpyyntö

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi 30.1.2013 (§ 15) Lotta Staffansin (Vas.) sosiaali- ja terveyslautakunnan kolmanteen jaostoon varajäseneksi vuo-

23.05.2016

Kj/1

den 2016 lopussa päättyväksi toimikaudeksi. Lotta Staffans pyytää 9.5.2016 eroa sosiaali- ja terveyslautakunnan kolmannen jaoston varajäsenen luottamustoimesta.

Kuntalain (365/1995) 38 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää se toimielin, jonka valittavana luottamushenkilö on.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 33 ja 36 §:n (365/1995) mukaisesti.

Sosiaali- ja terveystoimen johtosäännön mukaan lautakunnan kolmannen jaoston jäsenet ja lisäjäsenet on valittava ruotsinkielisestä kieliryhmästä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

1 Lotta Staffansin eronpyyntö

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveyslautakunnan 3. jaosto
Taloushallintopalvelu -liikelaitos

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

23.05.2016

Stj/1

§ 496

V 8.6.2016, Eron myöntäminen sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikön virasta ja avoimen viran hoito

HEL 2016-005596 T 01 01 04 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää myöntää Hannu Juvoselle eron sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikön virasta 9.6.2016 alkaen.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää ottaa sosiaali- ja terveysviraston osastopäällikkö, vs. virastopäällikkö Juha Jolkosen hoitamaan sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikön avointa virkaa 10 268,78 euron mukaisin kokonaiskuukausipalkkaeduin 9.6.2016 alkaen 31.5.2017 asti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Eroilmoitus sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikön virasta
- 2 Saate eroilmoitukseen 16.5.2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto päätti 10.12.2014 § 413 ottaa sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikön virkaan osastopäällikkö Hannu Juvosen

1.1.2015 lukien 30.6.2017 päättyväksi määräajaksi. Hannu Juvonen valittiin Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin johtajaksi 9.12.2015. Hän on ollut palkattomalla virkavapaalla Helsingin kaupungin palveluksesta 15.1. - 8.6.2016. Juvonen on 16.5.2016 lähettämällään kirjeellä pyytänyt eroa Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikön virasta.

Kaupunginhallitus on 21.3.2016 johtamisjärjestelmän uudistuksesta koskevassa täytäntöönpanopäätöksessä linjannut, ettei vapautuvia virasto- ja osastopäälliköiden virkoja täytetä toistaiseksi, vaan ne hoidetaan määräaikaisjärjestelyin. Kaupunginhallitus katsoo, ettei sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikön virkaa ole tarkoituksenmukaista tässä vaiheessa julistaa haettavaksi meneillään olevan johtamisjärjestelmän uudistuksen vuoksi. Lääketieteen lisensiaatti, osastopäällikkö Juha Jolkkonen on hoitanut sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikön viransijaisuutta 15.1. - 8.6.2016.

Hallintosäännön 15 §:n mukaan avoimen viran määräaikaisen hoitajan ja hänen palkkauksensa määrää virkasuhteeseen ottava viranomainen. Hallintosäännön 16 §:n mukaan virkasuhteen päättämisestä päättää virkasuhteeseen ottava viranomainen. Sosiaali- ja terveystoimen johtosäännön 20 §:n 1 mom. mukaan kaupunginvaltuusto ottaa virastopäällikön virkaan.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Eroilmoitus sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikön virasta
- 2 Saate eroilmoitukseen 16.5.2016

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveysvirasto

23.05.2016

Stj/1

Taloushallintopalvelu -liikelaitos

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

23.05.2016

Kaj/1

§ 497

V 8.6.2016, Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2016

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle kahdeksi viikoksi.

Käsittely

Asian käsittelyn aikana kuultavana oli Mari Randell. Asiantuntija ei ollut läsnä päätöksenteon aikana.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle kahdeksi viikoksi Laura Rissasen ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi
Riikka Karjalainen, suunnittelija, puhelin: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi
Riikka Henriksson, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi
Timo Meuronen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 70914
timo.meuronen(a)hel.fi
Jussi Välimäki, suunnittelija, puhelin: 310 36201
jussi.valimaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä Helsingin kaupungin asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelma) 2016 seuraavat asunto- ja maapoliittiset päämäärät ja tavoitteet:

PÄÄMÄÄRÄ I MAANKÄYTTÖ

Maankäytön periaatteena on tiivis joukkoliikenneyhteyksiin tukeutuva yhdyskuntarakenne. Asuntorakentamisen edellytykset taataan aktiivi-

sen maa- ja tonttipolitiikan avulla sekä huolehtimalla asuntotuotannon edellyttämän kaavavarannon riittävydestä.

Tavoite 1 Maapolitiikka

Maapolitiikalla varmistetaan kysyntää vastaava asuntotonttitarjonta sekä eheä yhdyskuntarakenne.

Kaupunki hankkii aktiivisesti yhdyskuntarakentamiseen soveltuvaa maata omistukseensa vapaaehtoisin kaupoin kohtuulliseen käypään hintatasoon. Tarvittaessa kaupunki voi turvautua myös muihin lainsäädännön suomiin maanhankintakeinoihin kuten lunastukseen ja etuosto-oikeuteen.

Asemakaavojen muutosalueilla tehdään tarvittaessa maankäyttösopimuksia. Asemakaavoittamattomilla alueilla maankäyttösopimuksia tehdään vain poikkeustapauksissa, esimerkiksi tilanteissa, joissa merkittävä osa sopimuskorvauksesta suoritetaan kaupungille tärkeänä raaka-ana.

Tavoite 2 Tontinvaraus ja -luovutus

Kaupunki luovuttaa vuosittain asuntotuotantoon tontteja vähintään 380 000 kem².

Tontinluovutusta käytetään aktiivisena työkaluna asuntotuotannon laatu- ja hallintamuotojen toteutuksen ohjauksessa.

Tontinvarauskanta pysyy tasolla, joka mahdollistaa vähintään neljän vuoden asuntorakentamisen kaupungin omalla maalla ohjelmassa määritellyn hallinta- ja rahoitusmuotojakauman mukaan.

Kaupunki edellyttää luovuttamiensa kerrostalotonttien osalta, että rakennusluvan edellytyksenä oleva C-luokan energiatehokkuusvaatimus täyttyy selkeästi ja alittaa E-luvun 120 kWh/m²/vuosi.

Tavoite 3 Yleissuunnittelu

Vuonna 2016 tuodaan kaupunginvaltuustoon päätettäväksi uusi yleiskaava. Uuden yleiskaavan tulee mahdollistaa riittävän kaavavarannon ylläpitäminen sekä vuosittaisen asemakaavatavoitteen toteutuminen ohjelman mukaisen asuntotuotantotavoitteen toteuttamiseksi.

Helsinki sitoutuu maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimuksen toteuttamiseen ja edellyttää, että eri osapuolet (valtio ja muut Helsingin seudun kunnat) toimivat samoin.

Tavoite 4 Asemakaavoitus ja asemakaavavaranto

Vuosittain laaditaan asemakaavoja asuntotuotantoon vähintään 600 000 kem².

Asemakaavojen tulee mahdollistaa tavoitteiden mukainen hallinta- ja rahoitus-muotojakauma sekä tuettava kohtuuhintaisen asuntotuotannon edellytyksiä. Asemakaavojen toteuttamiskelpoisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Asuntotuotannon sujuvoittamiseksi asemakaavavaatimusten yksityiskohtaisuutta tulee välttää, jotta poikkeamis päätöksiä voidaan vähentää.

Asemakaavavarannon on mahdollistettava vähintään viiden vuoden asuntotuotanto määritellyn hallinta- ja rahoitusmuotojakauman mukaan.

PÄÄMÄÄRÄ II ASUNTOTUOTANTO

Asuntotuotannolla vastataan kaupungin kasvun tarpeisiin ja tuotannon tavoitetaso pidetään korkeana. Asuntotuotannossa varmistetaan monipuolinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma sekä tarvetta ja kysyntää vastaava asuntojen kokojakauma. Asuinalueiden eriytymistä ehkäistään poikkihallinnollisin keinoin.

Tavoite 5 Asuntotuotannon määrä

Helsingissä rakennetaan uudistuotantona ja käyttötarkoituksenmuutoksin vuosittain vähintään 6 000 asuntoa. Luodaan edellytykset nostaa asuntotuotannon määrä 7 000 asuntoon vuoteen 2019 mennessä.

Tavoite 6 Hallinta- ja rahoitusmuodot

Hallinta- ja rahoitusmuototavoite vuosittain on

- 25 prosenttia ara-vuokra-asuntoja (1 500 asuntoa, joista 300 opiskelija- ja nuorisoasuntoja)
- 35 prosenttia välimuodon asuntoja (2 100 asuntoa)
- 40 prosenttia sääntelemättömiä vuokra- ja omistusasuntoja (2 400 asuntoa)

Valtion edellytetään sitoutuvan omalla ja luovuttamallaan maalla noudattamaan ohjelman mukaista hallinta- ja rahoitusmuotojakaumaa. Yksityisen maanomistuksen osalta hallintamuotojakauman toteutumista ohjataan maankäyttösopimuksilla.

Alueellisesta hallinta- ja rahoitusmuotojakaumasta päätetään tontinluovutus- tai maankäyttösopimusvaiheessa hallintokuntien yhteistyönä siten, että huomioidaan alueellinen tasapaino. Yksipuolisia asuinalueita pyritään välttämään. Asuntokannassa tapahtuvat muutokset huomioidaan kokonaistarkastelussa.

Tavoite 7 Kaupungin oma asuntotuotanto

Kaupungin oman asuntotuotannon tavoite on 1 500 asuntoa vuodessa.

Tavoitteena on rakentaa 750 ara-vuokra-asuntoa (50 prosenttia tuotannosta) ja 750 välimuodon eli Hitas-, asumisoikeus- tai osaomistusasuntoa.

Sääntelemättömiä asuntoja rakennetaan vain alueiden tasapainoisen rakenteen varmistamiseksi.

Hallintokuntien yhteistyöllä turvataan kaupungin oman tuotannon edellytykset.

Tavoite 8 Asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman ohjaaminen

Perheasunnoiksi soveltuvien eli vähintään kahden makuuhuoneen asuntojen riittävä osuus omistusasuntotuotannosta turvataan. Varmistetaan omistustuotannon perheasuntojen määrä, tuotannon laatu ja muuntojoustavuus.

Kerrostalotuotannossa Hitas-omistusasuntotuotantona toteutettavien tonttien asuinrakennusoikeudesta keskimäärin 60–70 prosenttia toteutetaan perheasuntoina. Kerrostalotuotannossa sääntelemättömään omistusasuntotuotantoon luovutettavilla tonteilla tontin asuinrakennusoikeudesta keskimäärin 40–50 prosenttia toteutetaan perheasuntoina.

Huoneistotyyppijakauman ohjaus perustuu ensisijaisesti tontinluovutusehtoihin. Valtion ja yksityisten tahojen omistamalla maalla voidaan käyttää asemakaavamääräyksiin perustuvaa ohjausta sääntelemättömän omistustuotannon osalta.

PÄÄMÄÄRÄ III ASUINALUEET

Erilaiset kaupunginosat kehittyvät houkuttelevina asuinalueina, ja niistä muodostuu toiminnallisesti eheä Helsinki. Uusista alueista rakentuu persoonallisia ja asukasrakenteeltaan monipuolisia kaupunginosia. Olemassa olevien alueiden elinvoimaisuutta ja viihtyisyyttä tuetaan täydennysrakentamisella.

Tavoite 9 Asuinalueiden elinvoimaisuus

Edistetään kestävästä kaupunkikehityksestä tiedostaen alueiden erilaisuus ja eriytymiskehitys.

Keskeisimmät aluerakentamiskohteet seuraavina vuosina ovat Länsisatama, Kalasatama, Pasila, Kruunuvuorenranta, Kuninkaantammi ja Honkasuo. Tulevan asuntotuotannon näkökulmasta suunnittelun etene- mistä edistetään Malmin lentokentän, Koivusaaren ja Östersundomin

alueilla. Näiden alueiden osuus asuntotuotannosta on noin 60 prosenttia.

Asuntorakentamisesta 40 prosenttia toteutuu täydennysrakentamisena. Tuotanto-tavoitteen turvaamiseksi täydennysrakentamisen koordinaatiota vahvistetaan sekä kehitetään prosesseja ja kannusteita.

Asuntotuotantotavoitteen toteuttamiseksi tulee huolehtia riittävästä eri puolilla kaupunkia olevasta asemakaavavarannosta sekä varmistaa tonttien rakentamisedellytykset. Täydennysrakentamisalueen asemakaavoitusta ohjelmoidaan nykyistä järjestelmällisemmin.

Alueilla, joiden asuntokanta on yksipuolista ja uudistuotanto vähäistä, uusi asuntokantaa monipuolistava täydennysrakentaminen on tärkein tavoite.

Jatketaan autopaikattomien ja vähäautopaikkaisten asuntokohteiden toteuttamista erityisesti hyvien joukkoliikenneyhteyksien läheisyydessä. Tehokkaaseen ja edulliseen pysäköintiin pyritään keskitetyn pysäköinnin, vuorottaispysäköinnin sekä pysäköintipaikkojen vaiheittaisen toteuttamisen avulla.

PÄÄMÄÄRÄ IV ASUNTOKANTA

Huolehditaan asuntokannan kunnosta sekä edistetään energiatehokkuutta asuntorakentamisessa ja olemassa olevassa asuntokannassa. Asuntorakentamista kehitetään tukemalla eri-laisten talotyyppien rakentamista, omatoimista rakennuttamista sekä erilaisten asumiskonsepttien toteuttamista. Parannetaan asuntojen soveltuvuutta elinkaariasumiseen sekä edistetään hissien rakentamista vanhaan asuntokantaan.

Tavoite 10 Asuntokannan ja asuntorakentamisen kehittäminen

Jatketaan monimuotoisen kerrostaloasumisen kehittämistä: lisätään vanhan rakennuskannan uusiokäyttöä, ullakko- ja lisäkerrosrakentamista sekä mahdollistetaan seka- ja hybriditalojen rakentaminen.

Kaupungin toimin edistetään hissien rakentamista vanhaan asuntokantaan.

Edistetään omatoimista rakentamista ja rakennuttamista, kaupunkimaisten pientalojen rakennuttamista sekä ryhmärakennuttamista.

Edistetään uusiutuvien ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavien rakennusmateriaalien ja tuotantotapojen käyttöä sekä mahdollistetaan kiinteistökohtaisten energialähteiden käyttöönotto.

Tavoite 11 Kaupungin oma asuntokanta

Kaupungin omistaman asuntokannan ylläpidosta, arvon ja kunnon säilymisestä sekä vuokran ja käyttövastikkeen kohtuullisena pitämisestä huolehditaan. Kaupungin asuntokannassa edistetään uusia asumisratkaisuja ja asukaslähtöisiä asumiskonsepteja.

Vuokra-asuntojen asukasvalinnassa pyrkimyksenä on monipuolinen ja alueellisesti tasapainoinen asukasrakenne.

Asuntokannan peruskorjaustoiminnassa pyritään tavoitteellisesti D-energialuokkaan. Energian ominaiskulutusta vähennetään kaksi prosenttia vuodessa.

Kaupungin asunto-omaisuuden hallinnan kehittämistä jatketaan. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n hallinnon kehittämistä jatketaan.

PÄÄMÄÄRÄ V ASUKASRAKENNE

Turvataan eri väestöryhmien mahdollisuudet asua pääkaupungissa. Asumisen suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota asuntomarkkinoille tulevien nuorten, lapsiperheiden, ikääntyneiden ja erityisryhmiin kuuluvien asukkaiden asumismahdollisuuksiin sekä maahanmuuttajataustaisen väestön ja pienten asuntokuntien määrän kasvuun.

Tavoite 12 Asukasrakenteen monipuolisuus

Lapsiperheille sopivia asuntoja rakennetaan riittävästi uusille alueille sekä täydennysrakentamiskohteisiin. Huoneistotyyppiohjauksella varmistetaan perhe-asuntojen rakentaminen.

Lisätään asuntomarkkinoille tulevien nuorten sekä yksinasuvien kaupunkilaisten kohtuuhintaisen vuokra-asumisen tarjontaa.

Ikäihmisille kohdennettuja asumisvaihtoehtoja toteutetaan kaikkiin hallinta- ja rahoitusmuotoihin. Esteettömiä asumisvaihtoehtoja lisätään täydennysrakentamisalueilla.

Vieraskielisen väestön asumisen tukemiseksi kehitetään edelleen asuminneuvontaa ja parannetaan eri asumisvaihtoehtojen tiedottamista.

Huolehditaan riittävästä vanhusten, kehitysvammaisten, päihde- ja mielenterveyskuntoutujien ja asunnottomien asuntotuotannosta.

Esittelijän perustelut

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmalla luodaan suuntaviivat kaupungin harjoittamalle asuntopolitiikalle. Ohjelmassa asetetaan tavoitteet kaavoitukselle, asuntotonttien luovutukselle, kaupungin omalle asuntotuotannolle sekä kaupungin asunto-omaisuuden

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

käytölle ja hoidolle. Lisäksi AM-ohjelmaan sisältyy laadullisia, mm. asuntorakentamisen kehittämiseen liittyviä tavoitteita.

Ehdotus AM-ohjelmaksi 2016 on asian liitteenä 1. Ohjelma sisältää päätösehdotukseen nostetut ohjelmakauden päämäärät ja tavoitteet sekä niiden perustelut. Ohjelma on laadittu kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolla yhteistyössä keskeisten hallintokuntien edustajista muodostetun AM-ohjelmasihteeristön kanssa.

Edellinen asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma, Kotikaupunkina Helsinki 2012, hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 12.9.2012. AM-ohjelma 2016 on päivitetty versio Kotikaupunkina Helsinki 2012 -ohjelmasta. Päämäärät ovat säilyneet ennallaan ja tavoitteita on muutettu vain tarpeellisilta osin.

Edellisen ohjelman toteutumista on seurattu vuosittain ja seurannasta on raportoitu kaupunginvaltuustolle. Seurantaraportti 2015 oli samalla arvio koko kuluneesta ohjelmakaudesta. Seurantaraportin valtuustokäsittely kevätkaudella 2015 toimi samalla uuden ohjelman lähetekeskusteluna. Valtuustokäsittelyn yhteydessä hyväksyttiin 11 toivomuspontta, joiden vastaukset on viety päätöksentekoon erikseen. Sisällöllisesti toivomuspontit on huomioitu ohjelmassa.

Luonnos asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaksi 2016 valmistui syyskaudella 2015. Luonnoksesta pyydettiin lausunnot laajalta joukolta lautakuntia, neuvottelukuntia ja ulkopuolisia asiantuntija- ja toimijatahoja. Lautakuntien lausunnot sisältyvät asian päätöshistoriaan ja ulkopuolisten lausunnot ovat asian liitteinä. Asian liitteenä on myös lausunnoista laadittu yhteenveto.

Ensimmäistä kertaa myös asukkailla pyydettiin mielipiteitä luonnoksesta. Kerro kantasi -internetsivujen kautta asukkailla oli mahdollisuus kertoa mielipiteensä erityisesti luonnoksen kolmesta tavoitekokonaisuudesta. Asian liitteenä on mielipiteistä laadittu yhteenveto.

Ohjelman tavoitteistossa on huomioitu samanaikaisesti päätöksentekokäsittelyssä oleva MAL-sopimus, jonka tavoitteiden kanssa ohjelman tavoitteet ovat yhteneväiset.

Kotikaupunkina Helsinki -ehdotuksen keskeisenä lähtökohtana on ollut Helsingin kasvu pääkaupunkina ja sen vaikutus asumiseen ja maankäyttöön. Asuntorakentaminen on käynnissä satamatoiminnoilta vapautuneilla alueilla Länsisatamassa, Kalasatamassa ja Kruunuvuorenrannassa. Asuntorakentamista valmistellaan myös Keski-Pasilassa ja Kunnikaantammassa. Suunnittelun alla ovat Malmin lentokentän alue, Koivusaari ja Östersundom. Myös esikaupunkialueen kaupunginosat

kehittyvät ja muuttuvat, ja täydennysrakentamisella on näillä alueilla merkittävä rooli.

Asuntotuotantotason pitäminen korkealla edellyttää Helsingiltä riittävää yleis- ja asemakaavatasoista varantoa, korkeaa rakentamiskelpoisen maan tontinvaraustasoa, hyvää hallintokuntien ja muiden tahojen yhteistyötä sekä myönteistä talous- ja rahoitustilannetta. Samanaikaisesti kun uusia kaupunginosia rakennetaan, tulee jatkaa panostamista esikaupunkialueen rakentamiseen ja kehittämiseen. Kaupungin sisällä eriarvoistuminen on lisääntynyt, ja eriytymiskehitys heijastuu myös asuinalueille. Asumisen hintataso on korkealla, ja kaupunginosien väliset erot ovat kasvaneet. Asuntotuotannon hallinta- ja rahoitusmuotojakauden ohjaamisella koko kaupungin ja aluetasolla pyritään varmistamaan tasapainoisen kaupungin rakentuminen.

Asuntopoliittisen ohjauksen ensisijainen tarkoitus on turvata tavallisten helsinkiläisten asumisen mahdollisuudet. Asuntotuotantoa ja asuinalueita suunniteltaessa tulee huomioida myös asumisen erityistarpeita, kuten lapsiperheiden, ikääntyneiden ja asuntomarkkinoille tulevien nuorten tarpeet sekä pienten asuntojen kysyntä, jota vauhdittaa yhden hengen kotitalouksien kasvava määrä. Kaupungin velvollisuutena on huolehtia myös asumisessaan tukea tarvitsevien erityisryhmien asumisen järjestämisestä.

Ohjelmassa tarkastellaan Helsinkiä paitsi kasvavana pääkaupunkina, myös osana neljän kaupungin muodostamaa pääkaupunkiseutua sekä 14 kunnan muodostamaa Helsingin seutua. Seudullisen yhteistyön tarve kasvaa jatkuvasti kun alueen väestö sekä liikennevirrat kasvavat.

Ohjelmaehdotus sisältää 12 tavoitekohtaa, joiden avulla ohjataan kaupungin maankäyttöä, asuntotuotantoa, kaupunkirakenteen ja asuinalueiden kehitystä, asuntokannan ylläpitoa ja kehittämistä sekä turvataan eri väestöryhmien asumisen mahdollisuudet Helsingissä.

Mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy ehdotuksen AM-ohjelmaksi 2016, kaupunginhallitus määrittelee tavoitteiden toteuttamiseksi edellyttämät toimenpiteet ja nimeää niiden vastuutahot erillisellä täytäntöönpanopäätöksellä. AM-ohjelman tavoitteita voidaan tarvittaessa muuttaa seuraavan strategiaohjelman yhteydessä.

Seurantareporttikäytäntöä jatketaan myös tulevilla ohjelmakaudella. Keskeiset seurantamittarit ja ohjelman toteutumisen arviointi on esitetty AM-ohjelmaehdotuksessa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi
Riikka Karjalainen, suunnittelija, puhelin: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi
Riikka Henriksson, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi
Timo Meuronen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 70914
timo.meuronen(a)hel.fi
Jussi Välimäki, suunnittelija, puhelin: 310 36201
jussi.valimaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ehdotus AM-ohjelmaksi 2016
- 2 Lausuntoyhteenveto ja -vastine
- 3 Mielipideyhteenveto
- 4 Oy Helsingin Asuntohankinta ABn lausunto
- 5 Happy Years 64 -yhdistyksen lausunto
- 6 Helsingin Asumisoikeus Oy:n lausunto
- 7 Helsingin kaupungin asunnot Oy:n lausunto
- 8 Helen Oyn lausunto
- 9 Helen Sähköverkko Oy:n lausunto
- 10 Helsingin kaupunginosayhdistykset ry Helkan lausunto
- 11 Helsingin seudun kauppakamarin lausunto
- 12 Helsingin Yrittäjät ry:n lausunto
- 13 Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiön HOAS lausunto
- 14 Kiinteistöliitto Uusimaa lausunto
- 15 Maahanmuutto- ja kotoutumisasioiden neuvottelukunnan lausunto
- 16 Nuorisoasuntoliitto ry:n lausunto
- 17 Rakennusteollisuus RT ry:n lausunto
- 18 Vanhusneuvoston lausunto
- 19 Vammaisneuvoston lausunto
- 20 World Student Capital -verkoston lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Lausunnon antajat

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Lausunnon antajat (sisäiset)
Asuntolautakunta
Asuntotuotantotoimikunta
Asuntotuotantotoimisto

23.05.2016

Kaj/1

Kaupunginkanslia
Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistölautakunta
Kiinteistövirasto
Nuorisoasiainkeskus
Nuorisolautakunta
Opetuslautakunta
Opetusvirasto
Rakennuslautakunta
Rakennusvalvontavirasto
Rakentamispalvelu (Stara)
Sosiaali- ja terveyslautakunta
Sosiaali- ja terveysvirasto
Teknisen palvelun lautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristökeskus
Ympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 10.05.2016 § 173

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle luonnoksesta Helsingin asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaksi 2016 (AM-ohjelma).

Lausunnonantajilta toivotaan kannanottoja erityisesti omaa toimialaansa koskeviin päämääriin ja tavoitteisiin. Kannanottoja toivotaan oman toimialan osalta myös asiaan liittyvistä toivomusponseista. Lausuntojen perusteella luonnoksesta laaditaan ehdotus asumisen ja maankäytön toteutusohjelmaksi 2016. Ehdotus tuodaan kaupunginvaltuuston käsittelyyn kevätkaudella 2016.

AM-ohjelma määrittää kaupungin asuntorakentamisen keskeisimmät suuntaviivat ja ohjaa kehitystä tarkoituksenmukaiseen suuntaan. Yhtenäisenä ohjelmana sillä on vahva ohjausvaikutus ja se ohjaa kaupungin toiminnan suunnittelua ja tavoitteistoa. Kaupunkisuunnittelun näkökulmasta on hyvä, että kaupungilla on kattavan päätöksenteko- ja vuoro-vaikutusprosessin läpikäynyt ohjelma, joka määrittää määrälliset tavoitteet myös kaavoitukselle.

Ohjelma jäsentyy viiden eri päämäärän ympärille, joista on konkretisoitu 12 keskeisintä tavoitetta.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunnossa on huomioitu 6.4.2016 Helsingin seudun MAL-sopimuksesta 2016-2019 saavutettu neuvottelutulos. Sopijaosapuolten yhteisenä tavoitteena koko sopimuskaudeksi on 60 000 asunnon rakentaminen Helsingin seudulla siten, että asuntotuotanto on yhteensä 13 500 asuntoa vuonna 2016 ja kasvaa vuosittain 1000 asunnolla ollen vuonna 2019 yhteensä 16 500 asuntoa.

PÄÄMÄÄRÄ I MAANKÄYTTÖ

AM-ohjelmassa todetaan, että Helsingin maankäytön periaatteena on tiivis joukkoliikenneyhteyksiin tukeutuva yhdyskuntarakenne. Asuntorakentamisen edellytykset taataan aktiivisen maa- ja tonttipolitiikan avulla sekä huolehtimalla asuntotuotannon edellyttämän kaavavarannon riittävydestä. Maankäytön alle on rajattu neljä keskeistä tavoitealuetta: maapolitiikka, tontinvaraus- ja luovutus, yleissuunnittelu sekä asema-kaavoitus ja asemakaavavaranto.

Kaupungin tavoitteena on varmistaa sekä kysyntää vastaava asuntotonttitarjonta että eheä yhdyskuntarakenne. Vahva maapolitiikka tukee tukevan selkänojan muodostamista kaupungin tasapainoiselle kehitykselle kaupunkisuunnittelun tavoitteiden mukaisesti. Tämän tulee olla tavoitteena myös jatkossa. Kaavoittamattomilla alueilla ei tehdä maankäyttösopimuksia kuin äärimmäisissä poikkeustapauksissa.

Tontinluovutusten määrälliseksi tavoitteeksi on asetettu vähintään 360 000 k-m2 vuodessa. Tontinluovutusta pyritään käyttämään aktiivisena työkaluna asuntotuotannon laatutason ja hallintamuotojen toteutuksen ohjauksessa. Kaupunkisuunnittelun näkökulmasta on tärkeää, että tontinluovutuksen yhteydessä huolehditaan kaupungin strategisten ja yleiskaavan tavoitteiden mukaisen kaupungin toteutumisesta.

Yleissuunnittelun osalta keskeiseksi tavoitteeksi nostetaan uuden yleiskaavan tuominen kaupunginvaltuuston päätettäväksi vuoden 2016 aikana. Tällä turvataan asuntorakentamisen varanto pitkällä aikavälillä. Yleiskaavan valmistelu on aikataulussa. Varsinaisen yleiskaavan lisäksi tullaan ohjelmajaksolla laatimaan yleiskaavan toteuttamisohjelma, jossa otetaan kantaa alueiden tarkoituksenmukaiseen toteuttamisjärjestykseen siten, että ne palvelevat kaupungin strategisia linjauksia ja yleiskaavan tavoitteita mahdollisimman hyvin. Toteuttamisohjelma laaditaan tiiviissä yhteistyössä kaikkien asuntorakentamisen ketjuun osallistuvien kaupungin toimijoiden kanssa.

Kaupunkisuunnitteluvirasto pitää seudullista yhteistyötä ja valtion kanssa laadittavia sopimuksia merkittävänä tekijänä seudun tasapainoisen

kehityksen mahdollistamisessa. MAL-sopimuksen noudattaminen on tärkeää, sillä korotetun asuntotuotannon rakentaminen edellyttää valtion osallistumista merkittäviin infrahankkeisiin. On erittäin keskeistä, että kaikki osapuolet (valtio ja muut Helsingin seudun kunnat) sitoutuvat yhteisesti sovittujen toimenpiteiden toteuttamiseen.

Asemakaavoituksen osalta todetaan, että asuntotuotannon sujuvoittamiseksi tulee välttää asemakaavavaatimusten yksityiskohtaisuutta, jotta poikkeamispäätöksiä voidaan vähentää. Kaikkein tärkeintä olisi kuitenkin edistää yhteistyötä kaavan valmisteluvaiheessa sekä parantaa ymmärrystä siitä, missä asuntorakentamiseen tähtäävän prosessin vaiheissa olennaiset rakentamiskustannuksiin vaikuttavat tekijät päätehtään ja sidotaan kiinni. Kaavoituksella pyritään paitsi mahdollistamaan tavoitteiden mukainen kasvu, myös huolehtimaan kaupungin rakentamisesta määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti. Vaikka kaupungin tärkeänä strategisena tavoitteena on riittävä asuntotuotanto, tavoitteena on myös hyvä ja kestävä kaupunkikuva ja asuinympäristö, joka säilyttää elinvoimansa ja arvonsa myös tulevaisuudessa. Suunnittelulla pitää pyrkiä siihen, että yhteisesti hyväksytyt kaupungin kehittämistavoitteet voidaan ottaa huomioon, eikä esimerkiksi liiketiloja tai muita kaupungin kehityksen kannalta keskeisiä kohteita jätetä toteuttamatta kustannuksiin vedoten.

PÄÄMÄÄRÄ II ASUNTOTUOTANTO

Asuntotuotannolla vastataan kaupungin kasvun tarpeisiin ja tuotannon tavoitetaso pidetään korkeana. Asuntotuotannossa varmistetaan monipuolinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma sekä tarvetta ja kysyntää vastaava asuntojen kokojakauma. Asuinalueiden eriytymistä ehkäistään poikkihallinnollisin keinoin. Päämäärän alla on neljä keskeistä tavoitetta: asuntotuotannon määrä, hallinta- ja rahoitusmuodot, kaupungin oma asuntotuotanto sekä asuntotuotannon huoneistotyyppijakautaman ohjaaminen.

AM-ohjelman luonnoksessa asuntotuotannon määrällisenä tavoitteena on 5 500 uutta asuntoa vuodessa. Tämä on 500 asuntoa enemmän kuin edelliseen AM-ohjelmaan kirjattu tavoite ja sama kuin kaupunginvaltuuston nykyisen strategiaohjelman yhteydessä hyväksymä tavoite. MAL-sopimuksesta 6.4.2016 saavutetun neuvottelutuloksen mukaan Helsingin asuntotuotantotavoite on 6000 uutta asuntoa vuodessa ja 597 500 k-m² uutta kaavoitettavaa asuntokerrosalaa vuodessa. AM-ohjelmaa on syytä tarkistaa vastaamaan MAL-sopimuksen tavoitteita.

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyrkii omalla toiminnallaan vaikuttamaan aktiivisesti asetetun asuntotuotantotavoitteen saavuttamiseksi ja asettaa toiminnalleen MAL-sopimuksen mukaisen asuntokerrosalatavoit-

teen. Keskeisimpänä työkaluna on riittävä asemakaavavaranto. Kaupunkisuunnitteluvirasto on käytännössä saavuttanut viime vuosina sille asetetut asemakaavoituksen kerrosalatavoitteet. Tulevaisuudessa tavoitteiden saavuttaminen vaatii uuden yleiskaavan voimaantuloa ja sen maankäyttöpotentiaalin käyttöönottoa sekä merkittävien raideliikenneinvestointien investointien varmistamista. Suurin osa helposti käyttöön otettavissa alueista on jo rakennettu, joten kaavoitus muuttuu haastavammaksi. Määrällisten tavoitteiden kasvaessa tulee myös huolehtia riittävästä toiminnan resursseista.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan mielestä asuntotuotantotavoitetta tulisi edelleen nostaa Helsinkiin kohdistuneen suuren asuntokysynnän sekä asuntojen hintojen ja vuokrien kohoamisen vuoksi. Vuoden 2019 asuntotuotannon tason tulisi olla vähintään 7 000 asuntoa. Vaikka tuotannon välitön nostaminen on mahdotonta, toimet tulevan asuntotuotannon nopeuttamiseksi tulisi käynnistää pikaisesti. Suurempi kaavatuotanto edellyttää kaupunkisuunnitteluviraston voimavarojen lisäämistä, jotta voidaan säilyttää kaavoituksen korkea laatu.

Hallinta- ja rahoitusmuotojen osalta AM-ohjelmassa linjataan vuosittaisesta asuntotuotannosta seuraavasti:

- 25 % on ARA-vuokra-asuntoja (1 375 as, joista 300 opiskelija- ja nuorisoasuntoja)
- 35 % on välimuodon asuntoja (1 925 as)
- 40 % on sääntelemätöntä vuokra- ja omistustuotantoa (2 200 as)

Asuntotuotannon hallintatapajakauman ohjaaminen on hyvä tapa huolehtia kaupungin sosiaalisesti tasapainoisesta kehityksestä. AM-ohjelmassa todetaan, että asemakaavoituksen tulee mahdollistaa kaikkien hallinta- ja rahoitusmuotojen toteuttaminen tontille. Tämä on hyvä tavoite. Hallintamuotoja ei (erityisasumista lukuun ottamatta) määrätä asemakaavassa, mutta käytännössä kaavoituksessa tulee usein vastaan kohteita, jotka perustamisolosuhteista tai muista pakottavista syistä joutuen eivät välttämättä ole toteutettavissa kaikilla hallintamuuodoilla. Kohteita ei silti kannata jättää asemakaavoittamatta vaan saattaa olla järkevää ottaa ale käyttöön joko sääntelemättömään tuotantoon tai pitkän aikavälin tarpeita ajatellen. Eri toimijoiden välisen yhteistyön merkitys jo kaavoitusvaiheessa korostuu näissä tilanteissa, jotta tonteista muodostuu toteuttamiskelpoisia.

Kaupungin oman asuntotuotannon määrällinen tavoite on 1 500 asuntoa vuodessa, joista puolet on tarkoitus toteuttaa ARA-vuokra-asuntoina ja puolet Hitas-, asumisoikeus- tai osaomistusasuntoina. Sääntelemättömiä asuntoja todetaan rakennettavan vain alueiden tasapainoisen

rakenteen varmistamiseksi. Kaupunkisuunnittelussa tulee huolehtia riittävästä kaavatuotannosta myös kaupungin omaan asuntotuotantoon.

Neuvottelutulos MAL-sopimuksesta on syytä huomioida AM-ohjelmaa viimeistellessä hallintamuotoja määriteltäessä ja AM-ohjelmaluonnoksesta poikkeavat kirjaukset on syytä ottaa huomioon.

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa, että Hitas-sääntely toteuttaa nykyoloissa huonosti sille asetettuja tavoitteita. Lautakunta esittää, että kaupunginhallitus asettaisi työryhmän selvittämään vaihtoehtoisia tapoja toteuttaa välimuodon asuntotuotantoa siten, että Hitas-politiikan alkuperäiset tavoitteet toteutuvat.

Neljäs ja viimeinen tavoite asuntotuotannon alla liittyy huoneistotyyppijakauman ohjaamiseen. On tärkeää, että tontinluovutuksen yhteydessä huolehditaan alueiden monipuolisesta asuntokannasta. Keskeisintä on riittävän suuri asuntotuotannon kokonaisvolyymi. Näin vastataan sekä pienten että perheasuntojen tarpeeseen. Ohjelmassa pyritään varmistamaan myös perheasunnoiksi soveltuvien eli vähintään kahden makuuhuoneen asuntojen riittävä osuus omistusasuntotuotannossa. Hitas-tuotannossa toteutetaan asuinrakennusoikeudesta keskimäärin 60–70 prosenttia perheasuntoina ja säätelemättömässä kerrostalotuotannossa keskimäärin 30–50 prosenttia riippuen alueen olemassa olevasta huoneistotyyppijakaumasta. Perheasuntojen määrän sääntely uustuotannossa on tarpeetonta alueilla, joilla perheasuntojen osuus asuntokannasta on ennestään suuri. Huoneistotyyppijakaumaa ohjataan pääasiassa tontinluovutusehdoissa. Valtion ja yksityisellä maalla voidaan käyttää asemakaavamääräyksiin perustuvaa ohjausta. Vuokra-asuntojen kohdalla huoneistotyyppijakaumaa ei ohjata.

Lautakunta pitää tärkeänä lapsiperheiden aseman turvaamista asuntotuotannossa. Siksi asuntojen koon sääntely on tarpeen. On myös pantava merkille lapsiperheiden kasvanut halua asua kantakaupungissa. Toisaalta helsinkiläisistä ruokakunnista peräti 80 % on yhden tai kahden hengen ruokakuntia. Tässä joukossa on kuitenkin perheasuntoihin jääneitä ikääntyneitä pariskuntia ja leskiä. Niinpä kolmen huoneen ja sitä suuremmissa asunnoista 58 % on yhden tai kahden hengen ruokakuntien asuttamia. Helsinkiläisistä ruokakunnista noin kolmannes on sellaisia yhden tai kahden hengen ruokakuntia, joissa vanhimman asukkaan ikä on alle 45 vuotta.

Suomessa ei asuntopolitikalla kannusteta ikääntyneitä muuttamaan entisistä perheasunnoistaan pienempiin asuntoihin. Myyntihinnan erotusta ei verotuksen vuoksi esimerkiksi voi muuttaa lisäeläkkeeksi. Vanhusten palvelutalojen rakentaminen jouduttaisi perheasuntojen vapautumista

lapsiperheiden käyttöön sekä ARA-asunnoista että vapaiden markkinoiden asunnoista.

Lautakunta pitää kannatettavana, että Helsinkiin rakennetaan kysyntää vastaavasti myös melko pieniä, alle 30 neliön asuntoja. Siksi lautakunta esittää, että asuntojen kokosääntelystä poistetaan suluissa olevat luvut perheasuntojen lukumääräosuuksista, koska kirjaimellisesti otettuina ne ohjaisivat toteuttamaan myös muut kuin perheasunnot keskikooltaan melko suurina.

Edelleen lautakunta esittää, että perheasuntojen osuutta tarkasteltaisiin tonttikohtaisuuden sijasta alueellisesti. Tällöin yhdessä korttelissa olevat townhouse -asunnot voisivat vähentää perheasuntojen määrää naapurikortteleissa.

Lautakunta esittää, että paineeseen lisätä nopeasti pienten asuntojen määrää vastattaisiin suosimalla perheasuntojen kiintiössä sivuasuntoja edellyttäen, että ne pysyvät samalla omistajalla kuin pääasunnot. Näin perheasuntoon muuttava voisi panna sivuasunnon vuokralle ja liittää sen takaisin pääasuntoon, kun on perheen koon kasvaessa tullut tarve suuremmalle asunnolle.

PÄÄMÄÄRÄ III ASUINALUEET

Asuinalueiden osalta asetetaan tavoitteeksi, että erilaiset kaupunginosat kehittyvät houkuttelevina alueina, jotka muodostavat toiminnallisesti eheän Helsingin. Uusista alueista rakentuu persoonallisia ja asukasrakteeltaan monipuolisia kaupunginosia. Olemassa olevien alueiden elinvoimaisuutta ja viihtyisyyttä tuetaan täydennysrakentamisella.

Projektialueille suunnataan 60 prosenttia seuraavien vuosien asuntotuotannosta. 40 prosenttia asuntotuotannosta toteutetaan täydennysrakentamisena. Vuosina 2012–2015 täydennysrakentamisen osuus valmistuneesta asuntotuotannosta on ollut keskimäärin 46 prosenttia. Ohjelmassa todetaan, että täydennysrakentamiselle asetetun tuotantotavoitteen turvaamiseksi täydennysrakentamisen koordinaatiota vahvistetaan sekä kehitetään prosesseja ja kannusteita tätä tukemaan. Tekstissä nostetaan esiin tarve kehittää täydennysrakentamisalueen kaavoituksen ohjelmointia nykyistä pidemmälle tulevaisuuteen katsovaksi. Tällainen tarve on olemassa.

Nykytilanteessa projektialueiden tuotannon ohjelmointi on helpompaa, koska projektiorganisaatiot ja resurssit ovat olemassa ja koska julkisten investointien ajoituksella pystytään melko luotettavasti arvioimaan asuntotuotannon ajallinen ja alueellinen kohdistuminen. Täydennysrakentamisalueella arviointi on haastavampaa, koska hankkeet ovat hajanaisempia ja usein lähtevät yksityisen maanomistajan aloitteesta. Jois-

sain tapauksissa myös melko matalat asuntojen hinnat aiheuttavat täydennysrakentamisalueella haasteita toteutuksen ajoitukselle, sillä hankkeiden käynnistyminen on epävarmempaa. Myös täydennysrakentamisen osalta pitää pyrkiä siihen suuntaan, että kaavoitusohjelma ulottuisi nykyistä pidemmälle niin, että kymmenen vuoden alueittainen väestöennuste olisi nykyistä luotettavampi. Tämä helpottaisi erityisesti palveluhallintokuntien toimintaa ja mahdollistaisi kustannustehokkaan palveluverkkosuunnittelun. Keskiössä on riittävä resursointi.

Ohjelmassa todetaan, että kaavoituksessa tulee ottaa huomioon alueen asuntojen nykyinen hintataso sekä arvioida millä ratkaisulla luodaan uusia viihtyisiä asumisratkaisuja, mutta ei vaikeuteta toteuttamiskelpoisuutta esimerkiksi kalliilla pysäköintiratkaisulla. Tämä on hyvä tavoite, mutta esimerkiksi pelkästään maanvaraiseen pysäköintiin perustuvat suunnitteluratkaisut ovat usein ristiriidassa elinvoimaisen ja tiiviin kaupunkiympäristön tavoitteen kanssa. Helsingin kasvaessa tulee pyrkiä tiiviiseen kaupunkimaiseen rakentamiseen, jossa myös lähipalveluille on riittävästi käyttäjiä. Tehokas rakentaminen on tässä avainasemassa. Asemakaavan toteuttamiskelpoisuutta arvioitaessa kustannustehokkuus on yksi arvioitava tekijä, mutta toteuttamiskelpoisuuteen vaikuttavat myös muut tekijät.

Siellä, missä pysäköintivaatimukset uhkaavat kaavojen toteutumista tulee harkita vähäautoisia ratkaisuja. Koska noin puolet helsinkiläisistä ruokakunnista on autottomia, ei ole vaikeata löytää asukkaita asuntoihin, joihin ei kuulu pysäköintipaikkaa tontin sisällä. Lähtökohtana tulee olla, etteivät pysäköintimääräykset saa estää rakentamista. Toteuttamalla pysäköinti vaiheittain voidaan pysäköintipaikkojen kysyntä ja tarjota pitää tasapainossa.

Helsingissä on käynnistymässä eri hallintokuntien yhteistyönä selvitys, jossa arvioidaan kuinka pysäköinti on tehokkaimmin järjestettävissä asukkaille, työntekijöille ja palveluille erilaisissa kohteissa. Selvityksessä huomioidaan pysäköinnin hallinnointitavat, palvelukonseptit ja erilaiset fyysiset pysäköintiratkaisut, rakennettavuutta unohtamatta. Pysäköinnin kustannusvaikutukset investointiin ja ylläpitoon arvioidaan työn aikana. Lisäksi selvitetään sopimuksiin liittyvät vaikutukset ja lain mahdollistamat vaihtoehdot (mm. vaiheittain rakentamisesta). Selvityksen tuloksia testataan pilottikohteissa, joiden kaavoitus on sopivassa vaiheessa.

Tiiviissä kaupunkirakenteessa pysäköinnin toteuttaminen on kallista, koska toteutus on lähes aina tehtävä rakenteellisena. Pysäköintipaikkojen käyttö tulee saada mahdollisimman tehokkaaksi. Tähän pyritään keskitetyllä pysäköinnillä, nimeämättömillä paikoilla ja vuorottaispysäköinnillä. Yleiskaavan keskeisenä tavoitteena on monimuotoinen ja se-

koittunut kaupunkirakenne, mikä edellyttää eri toimintojen sijoittumista samoille tonteille ja näiden vaihtelevien pysäköintitarpeiden ratkaisemista. Tämä asettaa haasteita, mutta toimivien ratkaisujen löytäminen hyödyttää kaupunkia ja sen asukkaita kokonaisvaltaisesti. Vuoden 2015 joulukuussa on valmistunut seudullisena yhteistyönä toimisto- ja liiketilojen auto- ja pyöräpaikkojen laskentaperiaatteet. Vuoden 2016 kesäkuuhun mennessä näiden avulla on tavoitteena tehdä tarkemmat toimisto- ja liiketilojen pysäköintipaikkojen laskentaohjeet Helsinkiin.

On hyvä, että täydennysrakentamisalueella tehdään uudistuotannossa kaupungin maalla aina hallintamuototarkasteluja ja otetaan huomioon ympäröivä rakenne. Kestävän kaupunkikehityksen kannalta on tärkeää huolehtia alueiden sosioekonomisesta tasapainosta.

Myös ns. purkavan saneerauksen tulee olla yksi keino tehostaa kaupunkirakennetta ja monipuolistaa asuntotarjontaa. Purkava saneeraus on vaihtoehto kun asunto-osakeyhtiö on huonossa kunnossa, sillä on suuri korjausvaje tai näköpiirissä on mittavia peruskorjauksia. Kyseessä on tyypillisesti asunto-osakeyhtiö tai usean yhtiön muodostama kokonaisuus, jossa on tarve putki-, hissi-, energia ja/tai julkisivuremontteihin. Mahdollisia kohteita ovat erityisesti vuosina 1960-, 70- ja 80-luvuilla toteutetut rakennukset ja alueet. MAL-sopimus 2016-2019 pyrkii vaikuttamaan pelastuslain väestönsuojanormituksen merkittävään lieventämiseen sekä asunto-osakeyhtiölain päätöksenteon helpottamiseen täydennysrakentamisen edistämiseksi muun muassa selvittämällä mahdollisuudet lain yksimielisyysvaatimusten lieventämiseen. Helsingin näkökulmasta yksimielisyysvaatimuksen lieventäminen on ensiarvoisen tärkeä purkavan saneerauksen edistämiseksi.

AM-ohjelmassa on syytä ottaa positiivinen kanta purkavan saneerauksen maankäytöllisten edellytysten turvaamiseksi. Taloyhtiöiden teknisen korjaamisen tai energiatehokkuusvaatimuksien päivityksessä korttelirakenteiden tehostaminen vanhaa purkamalla voi toteutuessaan lisätä huomattavasti asukkaiden asumisviihtyvyyttä ja kaupunkiympäristön koettua laatua. Purkavan saneerauksen edellytykset ovat parhaat hissittömissä 3-4 kerroksisissa taloyhtiöissä, jotka on aikoinaan toteutettu hyvillä sijainneilla alhaisella korttelitehokkuudella. Lisäedellytyksiä kiinteistön laajamittaiseen kehittämiseen on, mikäli korvaavan hankkeen avulla on mahdollista nostaa merkittävästi korttelin rakentamistehokkuutta joukkoliikenteen palvelualueella.

Täydennysrakentamista on viime vuosina pyritty määrätietoisesti edistämään kaupungin eri virastoissa. Tavoitteena oleva täydennysrakentamisen koordinoinnin vahvistaminen entisestään on hyvä asia.

PÄÄMÄÄRÄ IV ASUNTOKANTA

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Ohjelmassa todetaan, että Helsingin asuntokannan kunnosta huolehditaan ja energiatehokkuutta edistetään sekä asuntorakentamisessa että olemassa olevassa asuntokannassa. Asuntorakentamista kehitetään tukemalla erilaisten talotyyppien rakentamista, omatoimista rakennuttamista sekä erilaisten asumiskonseptien toteuttamista. Asuntojen soveltuvuutta elinkaariasumiseen parannetaan ja edistetään hissien rakentamista vanhaan asuntokantaan. Keskeiset tavoitteet on jaoteltu asuntokannan ja asuntorakentamisen kehittämiseen sekä kaupungin omaan asuntokantaan keskittyviin toimenpiteisiin.

Tavoitteena on jatkaa monimuotoisen kerrostaloasumisen kehittämistä: lisätä vanhan rakennuskannan uusiokäyttöä, ullakko- ja lisäkerrosrakentamista sekä mahdollistaa seka- ja hybriditalojen rakentaminen. Kaupunkisuunnitteluvirasto toimii aktiivisesti näiden tavoitteiden mahdollistamiseksi. Monipuolinen kaupunki, jossa on vaihtelevia asumisen mahdollisuuksia, on kaupunkisuunnittelun keskeinen tavoite. Ryhmärakentamisen ja -rakennuttamisen sekä kaupunkimaisten pientalojen rakentamisen edistäminen on tärkeää. Kaavoituksessa otetaan huomioon näihin käyttötarkoituksiin soveltuva tonttituotanto. Asemakaavallisesta rakennuskannan suojelusta todetaan, että se ei saa vaikeuttaa asunto- ja rakennuskannan kehittämistä. Tähän pyritään, mutta joissain tapauksissa asemakaavallinen suojelu saattaa asettaa myös rajoitteita kiinteistökehittämiseksi.

Asuntokannan energiatehokkuuden parantaminen on tärkeää. Asemakaavat mahdollistavat uusiutuvien ja ympäristöä vähän kuormittavien rakennusmateriaalien käytön.

Kaupunki kehittää määrätietoisesti omaa asuntokantaansa. Asuntokannan kunnosta huolehditaan ja vuokrat sekä käyttövastikkeet pidetään kohtuullisina. Kaupunkisuunnitteluvirasto pyrkii erityisesti täydennysrakentamiskaavoituksella tukemaan näiden tavoitteiden toteutumisedellytyksiä.

PÄÄMÄÄRÄ V ASUKASRAKENNE

AM-ohjelmalla tähdätään siihen, että eri väestöryhmät pystyvät myös tulevaisuudessa asumaan Helsingissä. Asumisen suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota asuntomarkkinoille tulevien nuorten, lapsiperheiden, ikääntyneiden ja erityisryhmiin kuuluvien asukkaiden asumismahdollisuuksiin sekä maahanmuuttajataustaisen väestön ja pienten asuntokuntien määrän kasvuun. Keskisimpänä tavoitteena on kaupungin asukasrakenteen monipuolisuus.

Kaupunkisuunnitteluvirasto ottaa kaikessa toiminnassaan huomioon asukasrakenteen monipuolisuudelle asetetut tavoitteet. Alueet kaavoitetaan siten, että niiltä löytyy paljon erilaisia asumisvaihtoehtoja. Myös

tämän tavoitteen saavuttamisessa keskiössä on hyvin toimiva yhteistyö jo kaavoitusvaiheessa, jotta hankkeet saadaan järkevästi toteutumaan.

Asukasrakenteen monipuolisuudesta huolehtimisessa avainasemassa on paitsi riittävä asuntotuotanto, myös alueiden kaupunkitilan laatu ja saavutettavuus. Sosioekonomisesti heikompien alueiden kannalta on tärkeää, että julkiset palvelut ovat korkeatasoisia, kaupunkitila on kunnossa ja liikenneyhteydet palvelujen ja työpaikkojen äärelle ovat kunnossa. Julkisten investointien kohdentamista mietittäessä myös nämä seikat tulee ottaa huomioon.

AM-ohjelma tulisi päivittää tulevan valtuuston strategiatyön yhteydessä.

Käsittely

10.05.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Lautakunta päätti muuttaa asioiden käsittelyjärjestystä siten, että se käsitteli asian Vp 3 asian Vp 6 jälkeen.

Vastaehdotus:

Osmo Soininvaara: 26 a

Siellä, missä pysäköintivaatimukset uhkaavat kaavojen toteutumista tulee harkita vähäautoisia ratkaisuja. Koska noin puolet helsinkiläisistä ruokakunnista on autottomia, ei ole vaikeata löytää asukkaita asuntoihin, joihin ei kuulu pysäköintipaikkaa tontin sisällä. Lähtökohtana tulee olla, etteivät pysäköintimääräykset saa estää rakentamista. Toteuttamalla pysäköinti vaiheittain voidaan pysäköintipaikkojen kysyntä ja tarjota pitää tasapainossa.

Kannattaja: Elina Moisio

Lautakunta päätti yksimielisesti ilman äänestystä hyväksyä varapuheenjohtaja Soininvaaran vastaehdotuksen.

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Kohta 21 MUUTETAAN SEURAAVAKSI:

Neljäs ja viimeinen tavoite asuntotuotannon alla liittyy huoneistotyyppijakauman ohjaamiseen. On tärkeää, että tontinluovutuksen yhteydessä huolehditaan alueiden monipuolisesta asuntokannasta. Keskeisintä on riittävän suuri asuntotuotannon kokonaisvolyymi. Näin vastataan sekä pienten että perheasuntojen tarpeeseen. Ohjelmassa pyritään varmistamaan myös perheasunnoiksi soveltuvien eli vähintään kahden makuuhuoneen asuntojen riittävä osuus omistusasuntotuotannossa. Hitasuotannossa toteutetaan asuinrakennusoikeudesta keskimäärin 60–70 prosenttia perheasuntoina ja säätelemättömässä kerrostalotuotannossa keskimäärin 30–50 prosenttia riippuen alueen olemassa olevasta

23.05.2016

Kaj/1

huoneistotyyppijakaumasta. Perheasuntojen määrän sääntely uustuotannossa on tarpeetonta alueilla, joilla perheasuntojen osuus asuntokannasta on ennestään suuri. Huoneistotyyppijakaumaa ohjataan pääasiassa tontinluovutusehdoissa. Valtion ja yksityisellä maalla voidaan käyttää asemakaavamääräyksiin perustuvaa ohjausta. Vuokra-asuntojen kohdalla huoneistotyyppijakaumaa ei ohjata.

Kannattaja: Matti Niiranen

Lautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä puheenjohtaja Rautavan vastaehdotuksen.

Vastaehdotus:

Risto Rautava: UUSI KOHTA 42

AM-ohjelma tulisi päivittää tulevan valtuuston strategiatyön yhteydessä.

Kannattaja: Matti Niiranen

Vastaehdotus:

Jape Lovén: muutetaan kohta (19) muotoon:

Kaupungin oman asuntotuotannon määrällinen tavoite on vähintään 1 500 asuntoa vuodessa, joista puolet on tarkoitus toteuttaa ARA-vuokra-asuntoina ja puolet Hitas-, asumisoikeus- tai osaomistusasuntoina. Säätelemättömiä asuntoja todetaan rakennettavan vain alueiden tasapainoisen

rakenteen varmistamiseksi. Kaupunkisuunnittelussa tulee huolehtia riittävästä kaavatuotannosta myös kaupungin omaan asuntotuotantoon.

Kannattaja: Pekka Buttler

Vastaehdotus:

Jape Lovén: muutetaan kohta (17) muotoon:

Hallinta- ja rahoitusmuotojen osalta AM-ohjelmassa linjataan vuosittaisesta asuntotuotannosta seuraavasti:

- 30% on ARA-vuokra-asuntoja
- 35 % on välimuodon asuntoja
- 35 % on säätelemätöntä vuokra- ja omistustuotantoa

Kannattaja: Pekka Buttler

Vastaehdotus:

Jape Lovén: Muutetaan kohta (15) muotoon:

AM-ohjelman luonnoksessa asuntotuotannon määrällisenä tavoitteena on 5 500 uutta asuntoa vuodessa. Tämä on 500 asuntoa enemmän

kuin edelliseen AM-ohjelmaan kirjattu tavoite ja sama kuin kaupunginvaltuuston nykyisen strategiaohjelman yhteydessä hyväksymä tavoite. MAL-sopimuksesta 6.4.2016 saavutetun neuvottelutuloksen mukaan Helsingin asuntotuotantotavoite on 6000 uutta asuntoa vuodessa ja 597 500 k-m² uutta kaavoitettavaa asuntokerrosalaa vuodessa. AM-ohjelmaa on syytä tarkistaa vähintäänkin vastaamaan MAL-sopimuksen tavoitteita. Lautakunta katsoo kuitenkin, että tavoite tulisi olla vähintään 7000 asuntoa vuodessa.

Kannattaja: Pekka Buttler

Vastaehdotus:

Osmo Soininvaara: 21 f

Lautakunta esittää, että paineeseen lisätä nopeasti pienten asuntojen määrää vastattaisiin suosimalla perheasuntojen kiintiössä sivuasuntoja edellyttäen, että ne pysyvät samalla omistajalla kuin pääasunnot. Näin perheasuntoon muuttava voisi panna sivuasunnon vuokralle ja liittää sen takaisin pääasuntoon, kun on perheen koon kasvaessa tullut tarve suuremmalle asunnolle.

Kannattaja: Elina Moisio

Lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä varapuheenjohtaja Soininvaaran vastaehdotuksen.

Vastaehdotus:

Osmo Soininvaara: 21 c Suomessa ei asuntopolitikalla kannusteta ikääntyneitä muuttamaan entisistä perheasunnoistaan pienempiin asuntoihin. Myyntihinnan erotusta ei verotuksen vuoksi esimerkiksi voi muuttaa lisäeläkkeeksi. Vanhusten palvelutalojen rakentaminen jouduttaisi perheasuntojen vapautumista lapsiperheiden käyttöön sekä ARA-asunnoista että vapaiden markkinoiden asunnoista.

Kannattaja: Elina Moisio

Lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä varapuheenjohtaja Soininvaaran vastaehdotuksen.

Vastaehdotus:

Osmo Soininvaara: 21d

Lautakunta pitää kannatettavana, että Helsinkiin rakennetaan kysyntää vastaavasti myös melko pieniä, alle 30 neliön asuntoja. Siksi lautakunta esittää, että asuntojen kokosäätelystä poistetaan suluissa olevat luvut perheasuntojen lukumääräosuuksista, koska kirjaimellisesti otettuina ne ohjaisivat toteuttamaan myös muut kuin perheasunnot keskikooltaan melko suurina.

Kannattaja: Elina Moisio

Lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä varapuheenjohtaja Soininvaaran vastaehdotuksen.

Vastaehdotus:

Osmo Soininvaara: 21b

Lautakunta pitää tärkeänä lapsiperheiden aseman turvaamista asunto-
tuotannossa. Siksi asuntojen koon sääntely on tarpeen. On myös pan-
tava merkille lapsiperheiden kasvanut halua asua kantakaupungissa.
Toisaalta helsinkiläisistä ruokakunnista peräti 80 % on yhden tai kah-
den hengen ruokakuntia. Tässä joukossa on kuitenkin perheasuntoihin
jääneitä ikääntyneitä pariskuntia ja leskiä. Niinpä kolmen huoneen ja si-
tä suuremmissa asunnoista 58 % on yhden tai kahden hengen ruoka-
kuntien asuttamia. Helsinkiläisistä ruokakunnista noin kolmannes on
sellaisia yhden tai kahden hengen ruokakuntia, joissa vanhimman
asukkaan ikä on alle 45 vuotta.

Kannattaja: Elina Moisio

Lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä varapuheenjohtaja Soinin-
vaaran vastaehdotuksen.

Vastaehdotus:

Osmo Soininvaara: 20 a

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa, että Hitas-sääntely toteuttaa ny-
kyoloissa huonosti sille asetettuja tavoitteita. Lautakunta esittää, että
kaupunginhallitus asettaisi työryhmän selvittämään vaihtoehtoisia tapo-
ja toteuttaa välimuodon asuntotuotantoa siten, että Hitas-politiikan alku-
peräiset tavoitteet toteutuvat.

Kannattaja: Elina Moisio

Lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä varapuheenjohtaja Soinin-
vaaran vastaehdotuksen.

Vastaehdotus:

Osmo Soininvaara: 16 a

Kaupunkisuunnittelulautakunnan mielestä asuntotuotantotavoitetta tuli-
si edelleen nostaa Helsinkiin kohdistuneen suuren asuntokysynnän se-
kä asuntojen hintojen ja vuokrien kohoamisen vuoksi. Vuoden 2019
asuntotuotannon tason tulisi olla vähintään 7 000 asuntoa. Vaikka tuo-
tannon välitön nostaminen on mahdotonta, toimet tulevan asuntuo-
tannon nopeuttamiseksi tulisi käynnistää pikaisesti. Suurempi kaava-
tuotanto edellyttää kaupunkisuunnitteluviraston voimavarojen lisäämis-
tä, jotta voidaan säilyttää kaavoituksen korkea laatu.

Kannattaja: Elina Moisio

Lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä varapuheenjohtaja Soininvaaran vastaehdotuksen.

Vastaehdotus:

Elina Moisio: 21 e Edelleen lautakunta esittää, että perheasuntojen osuutta tarkasteltaisiin tonttikohtauuden sijasta alueellisesti. Tällöin yhdessä korttelissa olevat townhouse -asunnot voisivat vähentää perheasuntojen määrää naapurikortteleissa.

Kannattaja: Risto Rautava

Lautakunta päätti yksimielisesti ilman äänestystä hyväksyä jäsen Moisioin vastaehdotuksen.

Vastaehdotus:

Jape Lovén: muutetaan kohta (17) muotoon:

Hallinta- ja rahoitusmuotojen osalta AM-ohjelmassa linjataan vuosittaisesta asuntotuotannosta seuraavasti:

- 30% on ARA-vuokra-asuntoja
- 35 % on välimuodon asuntoja
- 35 % on sääntelemätöntä vuokra- ja omistustuotantoa

Vastaehdotus:

Osmo Soininvaara: 21 c Suomessa ei asuntopolitikalla kannusteta ikääntyneitä muuttamaan entisistä perheasunnoistaan pienempiin asuntoihin. Myyntihinnan erotusta ei verotuksen vuoksi esimerkiksi voi muuttaa lisäeläkkeeksi. Vanhusten palvelutalojen rakentaminen jouduttaisi perheasuntojen vapautumista lapsiperheiden käyttöön sekä ARA-asunnoista että vapaiden markkinoiden asunnoista.

Vastaehdotus:

Osmo Soininvaara: 20 a

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa, että Hitas-sääntely toteuttaa nykyoloissa huonosti sille asetettuja tavoitteita. Lautakunta esittää, että kaupunginhallitus asettaisi työryhmän selvittämään vaihtoehtoisia tapoja toteuttaa välimuodon asuntotuotantoa siten, että Hitas-politiikan alkuperäiset tavoitteet toteutuvat.

Kannattaja: Elina Moisio

Lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä varapuheenjohtaja Soininvaaran vastaehdotuksen

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Kohta 21 MUUTETAAN SEURAAVAKSI:

Neljäs ja viimeinen tavoite asuntotuotannon alla liittyy huoneistotyyppi-

jakauman ohjaamiseen. On tärkeää, että tontinluovutuksen yhteydessä huolehditaan alueiden monipuolisesta asuntokannasta. Keskeisintä on riittävän suuri asuntotuotannon kokonaisvolyymi. Näin vastataan sekä pienten että perheasuntojen tarpeeseen.

Ohjelmassa pyritään varmistamaan myös perheasunnoiksi soveltuvien eli vähintään kahden makuuhuoneen asuntojen riittävä osuus omistusasuntotuotannossa. Hitas-tuotannossa toteutetaan asuinrakennusoi-keudesta keskimäärin 60–70 prosenttia perheasuntoina ja säätelemät-
tömässä kerrostalotuotannossa keskimäärin 30–50 prosenttia riippuen alueen olemassa olevasta huoneistotyyppijakaumasta. Perheasuntojen määrän ohjaus uustuotannossa on tarpeetonta alueilla, joilla perhe-
asuntojen osuus asuntokannasta on ennestään suuri.

Huoneistotyyppijakaumaa ohjataan pääasiassa tontinluovutusehdoissa. Valtion ja yksityisellä maalla voidaan käyttää asemakaavamääräyksiin perustuvaa ohjausta. Vuokra-asuntojen kohdalla huoneistotyyppijakaumaa ei ohjata.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Muutetaan kohta (15) muotoon:

AM-ohjelman luonnoksessa asuntotuotannon määrällisenä tavoitteena on 5 500 uutta asuntoa vuodessa. Tämä on 500 asuntoa enemmän kuin edelliseen AM-ohjelmaan kirjattu tavoite ja sama kuin kaupunginvaltuuston nykyisen strategiaohjelman yhteydessä hyväksymä tavoite. MAL-sopimuksesta 6.4.2016 saavutetun neuvottelutuloksen mukaan Helsingin asuntotuotantotavoite on 6000 uutta asuntoa vuodessa ja 597 500 k-m² uutta kaavoitettavaa asuntokerrosalaa vuodessa. AM-ohjelmaa on syytä tarkistaa vähintäänkin vastaamaan MAL-sopimuksen tavoitteita. Lautakunta katsoo kuitenkin, että tavoite tulisi olla vähintään 7000 asuntoa vuodessa.

EI-ehdotus: 16 a

Kaupunkisuunnittelulautakunnan mielestä asuntotuotantotavoitetta tulisi edelleen nostaa Helsinkiin kohdistuneen suuren asuntokysynnän sekä asuntojen hintojen ja vuokrien kohoamisen vuoksi. Vuoden 2019 asuntotuotannon tason tulisi olla vähintään 7 000 asuntoa. Vaikka tuotannon välitön nostaminen on mahdotonta, toimet tulevan asuntotuotannon nopeuttamiseksi tulisi käynnistää pikaisesti. Suurempi kaava-
tuotanto edellyttää kaupunkisuunnitteluviraston voimavarojen lisäämistä, jotta voidaan säilyttää kaavoituksen korkea laatu.

Jaa-äännet: 2

Jape Lovén, Jaakko Meretniemi

Ei-äännet: 7

Hennariikka Andersson, Pekka Buttler, Nuutti Hyttinen, Elina Moisio, Matti Niiranen, Risto Rautava, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä varapuheenjohtaja Soininvaaran ehdotus voitti äänin 7 - 2.

Tämän jälkeen lautakunta päätti yksimielisesti ilman äänestystä hyväksyä varapuheenjohtaja Soininvaaran voittaneen vastaehdotuksen mukaisen muutoksen lausuntoon.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: UUSI KOHTA 42

AM-ohjelma tulisi päivittää tulevan valtuuston strategiatyön yhteydessä.

Jaa-äännet: 1

Jape Lovén

Ei-äännet: 7

Hennariikka Andersson, Nuutti Hyttinen, Jaakko Meretniemi, Elina Moisio, Matti Niiranen, Risto Rautava, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 1

Pekka Buttler

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä puheenjohtaja Rautavan vastaehdotus hyväksyttiin äänin 7 - 1, 1 tyhjä.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: muutetaan kohta (19) muotoon: Kaupungin oman asuntotuotannon määrällinen tavoite on vähintään 1 500 asuntoa vuodessa,

joista puolet on tarkoitus toteuttaa ARA-vuokra-asuntoina

ja puolet Hitas-, asumisoikeus- tai osaomistusasuntoina. Säätelemättö-

miä asuntoja todetaan rakennettavan vain alueiden tasapainoisen rakenteen varmistamiseksi. Kaupunkisuunnittelussa tulee huolehtia riittävästä kaavatuotannosta myös kaupungin omaan asuntotuotantoon.

Jaa-äännet: 5

Hennariikka Andersson, Elina Moisio, Matti Niiranen, Risto Rautava, Osmo Soininvaara

Ei-äännet: 4

Pekka Buttler, Nuutti Hyttinen, Jape Lovén, Jaakko Meretniemi

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti äänin 5 - 4.

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: muutetaan kohta (17) muotoon: Hallinta- ja rahoitusmuotojen osalta AM-ohjelmassa linjataan vuosittaisesta asuntotuotannosta seuraavasti:

- 30% on ARA-vuokra-asuntoja
- 35 % on välimuodon asuntoja
- 35 % on sääntelemätöntä vuokra- ja omistustuotantoa

Jaa-äännet: 7

Hennariikka Andersson, Pekka Buttler, Nuutti Hyttinen, Elina Moisio, Matti Niiranen, Risto Rautava, Osmo Soininvaara

Ei-äännet: 2

Jape Lovén, Jaakko Meretniemi

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti äänin 7 - 2.

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: 21 f

Lautakunta esittää, että paineeseen lisätä nopeasti pienten asuntojen

23.05.2016

Kaj/1

määrää vastattaisiin suosimalla perheasuntojen kiintiössä sivuasuntoja edellyttäen, että ne pysyvät samalla omistajalla kuin pääasunnot. Näin perheasuntoon muuttava voisi panna sivuasunnon vuokralle ja liittää sen takaisin pääasuntoon, kun on perheen koon kasvaessa tullut tarve suuremmalle asunnolle.

Jaa-äännet: 1
Pekka Buttler

Ei-äännet: 7
Hennariikka Andersson, Nuutti Hyttinen, Jaakko Meretniemi, Elina Moisio, Matti Niiranen, Risto Rautava, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 1
Jape Lovén

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä varapuheenjohtaja Soininvaaran vastaehdotus voitti äänin 7 - 1, 1 tyhjä.

03.05.2016 Pöydälle

26.04.2016 Pöydälle

09.02.2016 Palautettiin

02.02.2016 Pöydälle

Esittelijä

virastopäällikkö
Mikko Aho

Lisätiedot

Heikki Salmikivi, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37483
heikki.salmikivi(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 10.03.2016 § 112

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Lausunto

A

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle Helsingin asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman 2016 (AM-ohjelma) luonnoksesta seuraavan lausunnon:

Yleistä

AM-ohjelma on tärkein kaupungin asuntotuotantoa ja asuntotonttien luovutusta ohjaava strategia sekä määrällisten että laadullisten tavoitteiden suhteen. Nyt lausuttavana olevassa toteutusohjelman luonnoksessa on tarkoitus päivittää vuoden 2012 asumisen ja maankäytön toteutusohjelmassa vahvistettuja tavoitteita. AM-ohjelmaluonnos ei sisällä merkittäviä muutoksia jo voimassa oleviin tavoitteisiin.

Meneillään olevat MAL-neuvottelut saattavat kuitenkin edellyttää nyt käsiteltävän ohjelmaluonnoksen päivittämistä saavutettua neuvottelutulosta vastaavaksi. Kiinteistölautakunta pitää perusteltuna, että mahdollisen MAL-sopimuksen asettamat vaatimukset asuntotuotannolle kirjattaisiin suoraan hyväksyttävään AM-ohjelmaan, jotta kaupungin keskeiset asuntopoliittiset tavoitteet tulevat kirjatuksi kokonaisuudessaan yhteen strategiaohjelmaan. Kiinteistölautakunta edellyttää, että mikäli MAL-neuvottelujen tulos merkittävästi poikkeaa ennakoidusta sellaisissa kysymyksissä, jotka kuuluvat kiinteistölautakunnan toimialaan, tuodaan lautakunnalle uusi, tätä lausuntoa täydentävä lausuntoehdotus kaupunginhallitukselle.

Maankäytön tavoitteet

Maapolitiikka

AM-ohjelmaluonnoksessa ei esitetä muutoksia aiempiin kirjauksiin. Kiinteistölautakunnan näkemyksen mukaan vuoden 2012 AM-ohjelman tavoitteet ja kirjaukset ovat tukeneet kaupungin maanhankintaa ja maapolitiikan toteutumista eikä välittömiä muutostarpeita siten ole.

Uuden, laadittavana olevan yleiskaavan toteuttaminen ja asuntotuotantotavoitteiden mahdollinen kasvaminen edellyttävät kuitenkin todennäköisesti lähivuosina tehtävää kaupungin maapoliittisten käytäntöjen kokonaistarkastelua ja päivittämistä, jotta tulevien vuosien ja vuosikymmenten kaupunkirakentamista pystytään kustannustehokkaasti edistämään. Tämä tarkastelu muodostaa itsenäisen, AM-ohjelmasta erillisen kokonaisuuden, mutta AM-ohjelmassa ja muissa kaupungin strategisissa ohjelmissa asetetut tavoitteet vaikuttavat tarkastelun sisältöön ja painopisteisiin.

Asuntotuotannon määrälliset tavoitteet yleisesti

Ohjelmaluonnoksen mukaan asuntotuotannon määrällinen tavoite on vähintään 5 500 asuntoa vuodessa. Määrä on 500 asuntoa enemmän kuin edellisessä, vuonna 2012 hyväksytyssä toteutusohjelmassa. Asuntotuotannon kokonaistavoite nostettiin 5 500 asuntoon kuitenkin jo

vuonna 2013 kaupunginvaltuuston hyväksyessä kaupungin strategiaohjelman vuosille 2013 - 2016.

Laskennallisesti kokonaistuotantomäärästä tavoitteena olisi toteuttaa 3 960 asuntoa kaupungin maalle, 440 asuntoa valtion maalle ja 1 100 asuntoa yksityiselle maalle. Kaupungin maalle toteutettavien asuntojen osuus tulee olemaan siten noin 72 %. Kaupungin oman tuotannon tavoitteena olisi edelleen 1 500 asuntoa.

Asetettu 5 500 asunnon tavoite on haasteellinen ja edellyttää käytännössä kerrostalomaista tuotantoa. Myös väestönkasvu sekä sitä koskevat ennusteet puoltavat korkeaa kokonaistavoitetta.

Tonttipolitiikka ja kaavavaranto

Sekä laadittavien asemakaavojen että luovutettavien tonttien määriä on nostettu vuoden 2012 ohjelman tasosta.

Ohjelmaluonnoksen kaavoitusta koskevien maankäytöllisten tavoitteiden mukaan asemakaavavarannon tulisi mahdollistaa vähintään viiden vuoden asuntotuotanto määritellyn hallinta- ja rahoitusmuotojakauman mukaan. Asemakaavoja tulisi laatia asuntotuotantoon vuosittain vähintään 562 500 k-m². Tavoitetta voidaan pitää kannatettavana. Kaavavarannon pitäminen riittävän suurena on välttämätöntä vuosittaisen asuntotuotannon mahdollistamiseksi. Määrällisten tavoitteiden ohella myös kaavan toteutuskelpoisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Tästä syystä ohjelmaluonnokseen sisällytettyä kirjausta, jonka mukaan asemakaavavaatimusten yksityiskohtaisuutta tulee välttää ja poikkeamis päätösten tarvetta vähentää, voidaan pitää erityisen kannatettavana.

Ohjelmaluonnoksen mukaan tontinvarausten ja -luovutusten suhteen tavoitteena on pitää tontinvarauskanta tasolla, joka mahdollistaa vähintään neljän vuoden asuntorakentaminen kaupungin omalle maalle ohjelmassa määritellyn hallinta- ja rahoitusmuotojakauman mukaan. Vuosittain asuntotuotantoon tulisi tällöin varata ja luovuttaa tontteja vähintään 360 000 k-m² (vuoden 2012 AM-ohjelman mukainen tavoite oli 325 000 k-m²) eli noin 4 000 asuntoa vastaava määrä.

Tontinvarauskanta on viime vuosina vastannut asetettuja tavoitteita. Viime syksynä tontteja oli varattuina noin 20 500 asunnon rakentamiseksi, mikä periaatteessa mahdollistaisi asuntorakentamisen yli viideksi vuodeksi. Tonttien varausaika on yleensä noin kaksi vuotta ja tavoitteena on, että tontit saadaan tänä aikana rakentamiskelpoisiksi ja rakenteille. Viime vuosina tontteja on kuitenkin enenevässä määrin varattu jo kaavaluonnos- ja ehdotusvaiheessa, jolloin tonttien rakentamiskelpoisiksi saattaminen voi viedä useita vuosia. Asuntotuotantotavoitteiden saavuttamisen ongelmana ei siten niinkään ole ollut varattujen tonttien

määrä, vaan niiden saaminen rakentamiskelpoisiksi asuntohankkeiden viivytyksettömän etenemisen edellyttämässä aikataulussa. Kiinteistötoimella on vain rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa tonttien rakentamiskelpoisiksi saattamiseen.

Edellä mainitut tonttien rakentamiskelpoisiksi saattamisen haasteet sekä lähivuosina todennäköisesti vallitseva heikko taloudellinen tilanne asettavat kiinteistötoimelle merkittäviä haasteita saavuttaa asetettu tavoite, vaikka yksittäisinä vuosina tavoitteisiin voidaan luonnollisesti päästä. Esimerkiksi viime vuosina tontteja on luovutettu vain noin 150 000 - 280 000 k-m²/vuosi, vaikka kaupungissa on rakenteilla samanaikaisesti monia houkuttelevia aluerakentamiskohteita.

Tulevan AM-ohjelman asettamien määrällisten luovutustavoitteiden saavuttaminen edellyttää kaupungin asuntotuotantoprosessin merkittävää sujuvoittamista. Tämä työ on jo aloitettu, josta osoituksena on viime vuosien lisääntyneet asuntotuotantomäärät. Vireillä oleva teknisten virastojen toimitilahanke sekä johtamisjärjestelmän uudistus luonevat edellytyksiä jatkaa sujuvoittamistyötä.

Tontinluovutustavoitteiden saavuttaminen edellyttää edellä mainitun lisäksi kaupungin rajallisten resurssien keskittämistä entistä tarkemmin vaikuttavuudeltaan merkittävimpiin hankkeisiin. Käytännössä tämä tarkoittaa kaavoitus-, infra- ja tontinluovutusresurssien kohdentamista suurelta osin kerrostalo- ja kerrostalomaisen asuntotuotannon edistämiseen. Priorisoinnin tarve korostuu entisestään, mikäli asuntotuotantotavoitteita nostetaan vielä ohjelmaluonnoksessa esitettyäkin korkeammiksi.

Kiinteistötoimen osalta kantakaupunkimaisen tehokkaan ja laajoja teknisiä ja toiminnallisia yhteisjärjestelyjä edellyttävän rakentamisen lisääntyminen sekä täydennysrakentamishankkeiden edellyttämät maanhankinta- ja sopimusjärjestelyt ovat jo lisänneet työmääriä merkittävästi. Tontinluovutustavoitteiden noustessa tulee maanhankinta- ja tontinluovutusprosessien sujuvoittamisen lisäksi huolehtia myös kiinteistötoimen henkilöstö- ja maanhankintaresurssien riittävydestä.

Asemakaavoitus

Seuraavien vuosien asemakaavoituksella tulee olemaan ratkaiseva merkitys asuntotuotannon määrällisten sekä hallintamuotojakaumalle asetettävien tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Riittävän kaavoitetun tonttivarannon lisäksi laadittavien asemakaavojen tulee olla myös sisältäen sellaisia, että ne luovat edellytykset kohtuuhintaiselle ja rakennusteknisesti riskittömälle rakentamiselle.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Asemakaavat tulee laatia ottamalla huomioon erityisesti kaavoitettavan alueen sijainnin asettamat taloudelliset ja muut realiteetit. Näin ollen asemakaavoja laadittaessa tulee huomioida muun muassa kaavoitettavalle alueelle rakennettavien asuntojen oletettu realistinen myyntihinta ja vuokrataso, jotka asettavat keskeisen rajoitteen sille, kuinka korkeiksi tonttien rakennuskustannukset voivat nousta, jotta hankkeet olisivat vielä toteutuskelpoisia. Mikäli esimerkiksi omistusasuntohankkeen rakentamiskustannukset ylittävät tai ovat hyvin lähellä oletettua asuntojen myyntihintaa, tontit eivät ole rakennuttajien ja rakentajien kannalta kiinnostavia ja ne jäävät helposti toteutumatta tai niiden toteutus viivästyy merkittävästi. Vastaavasti ara-asuntojen rakentamisen korkea hinta johtaa helposti kohtuuttomiin asumiskustannuksiin.

Asemakaavoituksessa tulisikin jatkossa kiinnittää erityistä huomiota asemaavasta ja sen määräyksistä aiheutuviin tonttien rakentamiskustannuksiin ja siihen, mikä on näiden suhde asuntojen markkinahintaan/vuokraan. Liian yksityiskohtaisia kaavamääräyksiä tulisi ohjelmaluonnoksessa asetetun tavoitteen mukaisesti välttää.

Asuntotuotannon määrällisten tavoitteiden saavuttamista voidaan tukea tontinluovutuksella mm. kumppanuuskaavoitusta lisäämällä. Jotta kumppanuuskaavoituksella voidaan aidosti nopeuttaa asuntohankkeiden toteutumista, tulisi kaavoitetut tontit saada rakentamiskelpoisiksi viimeistään noin puolen vuoden kuluessa asemakaavan voimaantulosta. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että alueiden katu- ja infrasuunnittelu sekä tonttien esirakentamisen suunnittelu ja osin myös näiden toteuttaminen aloitetaan hyvissä ajoin jo kaavoitusvaiheessa. Lisäksi tulee huolehtia siitä, että kadunrakentamiselle ja tonttien esirakentamiselle osoitetaan vuosittain riittävät määrärahat.

Kaavoituksen resursseja tulisi tulevana vuosina kohdistaa erityisesti niille alueille, jotka mahdollistavat kerrostalovaltaisen asuntotuotannon toteuttamisen. Lisäksi nykyisellään osayleiskaavoissa tai asemakaavoissa pientaloalueiksi osoitetut vielä toteutumattomat alueet tulisi kartoittaa ja niiden kaavoittamista kerrostalovaltaiseen asumiseen tutkia, jotta alueiden toteutuksen edellyttämistä panostuksista saataisiin paras mahdollinen hyöty.

Hallinta- ja rahoitusmuotojakauma

AM-ohjelmaluonnoksen mukaan kaupungin asuntotuotannosta edelleen yhteensä 60 % olisi säänneltyä kohtuuhintaista asuntotuotantoa. Säännellyn (yleensä omakustannusperusteisen) asuntotuotannon osuuden pitämistä korkealla tasolla voidaan pitää perusteltuna ja kannatettavana. Riittävä kohtuuhintainen vuokra-asuntotarjonta on välttämätöntä työvoiman liikkuvuuden turvaamiseksi. Näistä tavoitteista on

kuitenkin jo nykyisinkin jääty jälkeen, koska yksityiselle ja valtion maalle ei ole toteutunut säänneltyä tuotantoa kuin marginaalisesti. Kaupungin luovuttamien tonttien osalta AM-ohjelman hallinta- ja rahoitusmuotojakauma on kuitenkin toteutunut lähes tavoitteiden mukaisesti, vaikka määrällisistä tavoitteista on jääty jälkeen.

Ohjelmaluonnoksessa määritellään asuntotuotannon vuosittainen hallinta- ja rahoitusmuototavoite seuraavasti:

- 25 % ara-vuokra-asuntoja (1 375 asuntoa, joista 300 opiskelija- ja nuorisoasuntoja)
- 35 % välimuodon asuntoja (1 925 asuntoa)
- 40 % sääntelemättömiä vuokra- ja omistusasuntoja (2 200 asuntoa).

Hallinta- ja rahoitusmuotojakaumaa on näin ollen esitetty muutettavaksi siten, että ara-tuotantoon luetaan kuuluvaksi opiskelija- ja nuorisoasuntotuotanto, joka aikaisemman toteutusohjelman mukaan laskettiin välimuodon tuotantoon. Samalla ara-vuokra-asuntojen kokonaismäärää esitetään nostettavan 5 %.

Kiinteistölautakunta ei sinällään näe estettä esitetyle muutokselle, mutta muutoksen myötä tulee huolehtia siitä, että tavanomainen pitkän korotuen osuus tuotannosta on riittävä. Yksittäisinä vuosina normaalin ara-tuotannon ja opiskelija-/erityisryhmille suunnatun ara-tuotannon suhteellisen osuuden tulisi voida kuitenkin vaihdella merkittävästikin, koska pienasuntovaltaiset opiskelija-asuntokohteet ovat usein suuria ja niiden vaikutus yksittäisen vuoden ara-vuokra-asuntojen määriin voi siten olla merkittävä.

Tavallisen ara-vuokra-asuntotuotannon osalta huomion arvoista on, että ara-tuotannolle on jo nykyisellään vaikea löytää tontteja niihin liittyvien kustannus- ja rakennusteknisten haasteiden vuoksi. Lisäksi Helsingissä on runsaasti alueita, joilla ara-tuotannon merkittävä lisääminen ei ole segregaatiosyistä enää perusteltua. Tällaisia alueita ovat useat täydennysrakentamisalueet, mikä rajoittaa huomattavasti mahdollisuuksia osoittaa tontteja ara-vuokratuotantoon. Käytännössä siis lisääminen voisi merkitä sitä, että ara-hankkeita pitäisi keskittää merkittävästi projektialueille, mikä puolestaan voi johtaa näiden alueiden asuntokannan yksipuolistumiseen.

Sipilän hallitusohjelmassa on esitetty tulorajojen liittämistä ara-vuokra-asuntojen asukasvalintaan sekä toimeentulo- ja asumistukiasiakkaiden ja vaikeasti työllistyvien erityistä suosimista asukasvalinnassa. Tämä ei kiinteistölautakunnan näkemyksen mukaan edistä tavoitetta vuokratulojen monipuolisesta asukasrakenteesta eikä sosiaalisesti tasapainoisista

asuinalueista. Huono-osaisuuden keskittyminen aiheuttaa vakavan segregatiouhan ara-vuokrataloihin ja ara-vuokratalovaltaisille alueille. Edelleen tulorajajärjestelmä muodostaisi asukkaille todennäköisesti merkittävän kannustinloukun.

Mikäli hallitusohjelmassa esitetyt linjaukset toteutuvat nyt julkisuudessa esitetyn kaltaisina, kiinteistölautakunta katsoo tarkoituksenmukaiseksi selvittää kaupungin mahdollisuudet oman, valtion sääntelystä riippumattoman, järkiperäisemmän järjestelmän luomiseksi kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon toteuttamiselle. Tämä tuotanto tulisi tällöin lukea ara-vuokra-asuntotuotannolle asetettuun hallinta- ja rahoitusmuoto-osuuteen kuuluvaksi.

Kaupunki on viime vuosina luovuttanut asuntotontteja ns. hintakontrolloituun omistusasuntotuotantoon, jossa asuntojen laatutaso on valvottu, mutta vain asunnon ensimyyntin hinta on säädelty. Alan toimijat ovat ottaneet mallin myönteisesti vastaan. Malli on toimiva erityisesti (esikaupunki)alueilla, joissa asuntojen rakentamiskustannusten ja markkinahintojen välillä ei ole erityisen suurta eroa. Hintakontrolloitu asuntotuotanto tulisi kiinteistölautakunnan mielestä lukea välimuodon asuntotuotantoon kuuluvaksi ja siten sisällyttää välimuodon asuntotuotannon osuuteen.

Kiinteistölautakunnan näkemyksen mukaan Hitas-sääntelyn alainen tuotanto tulisi jatkossa keskittää entistä enemmän kantakaupunkiin sekä uusille projektialueille Jätkäsaareen, Kalasatamaan sekä Kruunuvuorenrantaan. Näille alueille toteutettaville Hitas-asunnoille on suuri kysyntä. Esikaupunkialueilla puolestaan edellä mainittu hintakontrolloitu asuntotuotanto on käyttökelpoinen vaihtoehto.

Alueellinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma

Alueellisen hallinta- ja rahoitusmuotojakauman ohjaus on tärkeä väline segregatiion torjumiseksi. Helsingissä keskeinen periaate on ollut jo pidempään monipuolisen ja sekoitetun hallinta- ja rahoitusmuotorakenteen varmistaminen.

On hyvä huomioida, että kokonaistavoitteisiin pääseminen edellyttäne kaupungin maalle toteutettavalta asuntotuotannolta ainakin jossakin määrin kokonaistavoitteesta poikkeavaa jakaumaa, koska ara-tuotantoa toteutuu yksityiselle ja valtion maalle todennäköisesti hyvin vähän ja esimerkiksi hintakontrolloitu ja Hitas-tuotanto toteutetaan pelkästään kaupungin maalle.

Kaupungin oma asuntotuotanto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Ohjelmaluonnoksen mukaisesti kaupungin oman asuntotuotannon tavoite on 1 500 asuntoa vuodessa. Tavoitteena on rakentaa 750 aravuokra-asuntoa ja 750 välimuodon asuntoa. Kaupungin oman asuntotuotannon osalta merkittävin toimija on asuntotuotantotoimisto (Att), ja Att:n hankkeiden menestymisellä on olennainen vaikutus tontinluovutukseen.

Ohjelmaluonnoksessa asetettujen tavoitteiden mukaisesti aravuokra-asuntotuotannon määrä kokonaistuotannosta on 25 % eli 1 375 asuntoa. Tästä määrästä nuoriso- ja opiskelija-asumiseen on varattu 300 asuntoa, jolloin tavallisen aratuotannon määrä on 1 075 asuntoa. Tästä kaupungin maalle tulisi toteuttaa noin 774 asuntoa, koska kaupungin maan osuus tuotannosta on 72 % ohjelmassa esitetyn mukaan.

Käytännössä Att:n aratuotantotavoite tarkoittaa sitä, että Att:n tulee toteuttaa lähes kaikki kaupungin maalle rakennettavat arasuunnit. Tällöin asunnit myös säilyvät varmasti kohtuuhintaisina. Viime vuosina tuotannon määrällisistä tavoitteista on kuitenkin jääty säännöllisesti jälkeä, joten tältä osin Att:n tulisi selkeästi tehostaa ja kehittää toimintaansa. Att:lle on tällä hetkellä varattu tontteja lähes 6 700 asunnon rakentamista varten. Näistä runsaat 3 500 asuntoa on varattu aratuotantoon.

Huoneistotyyppijakauman ohjaaminen

Ohjelmaluonnoksen mukaan asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman ohjaus perustuu ensisijaisesti tontinluovutusehtoihin, joista sovietaan lopullisesti tontinluovutusvaiheessa. Sääntely koskee vain omistusasuntotuotantoa.

Viime toteutusohjelmassa käyttöön otettu uusi huoneistotyyppijakauman ohjausmalli on käytännössä osoittautunut varsin toimivaksi ja se mahdollistaa aiempiin ohjausmalleihin verrattuna huomattavasti paremmin myös pienempien asuntojen toteuttamisen. Ohjausmalli näyttäisi toteuttavan järkevän kokoisia asuntoja sekä hankkeiden että perheiden näkökulmasta. Rakennuttajilta on saatu asian tiimoilta myönteistä palautetta, ja huoneistotyyppijakauman ohjaamisen jatkamiseen tältä pohjalta suhtaudutaankin myönteisesti. Joustava huoneistotyyppijakauman ohjaus tontinluovutusvaiheessa on edistänyt tuotantotavoitteiden saavuttamista, koska ohjauksen mitoituksessa on voitu huomioida kulloisenkin markkinatilanne sekä kulloisenkin hankkeen ja alueen erityispiirteet.

AM-ohjelmaluonnoksen kirjauksen mukaan tontin asemakaavan mukaisesta asuinrakennusoikeudesta tietty prosenttiosuus osoitetaan perheasunnoille, joita määrittää makuuhuoneiksi soveltuvien huoneiden määrä (vähintään kaksi). Vain näiden perheasuntojen keskipinta-alaa

säädellään. Kirjausta tulisi muuttaa niin, että asuinrakennusoikeuden sijaan puhuttaisiin tontille toteutettavasta asuinhuoneistoalasta. Tämä yksinkertaistaa sääntelymallia, koska tällöin esimerkiksi porrashuoneiden koko ym. hankekohtaiset tekijät eivät vaikuttaisi laskentaan. Muutos on lähinnä tekninen ja sitä on noudatettu jo nykyisellään asuntotonttien varausehdoissa.

Asuntotuotannon edistäminen täydennysrakentamisalueilla

Projektialueiden lisäksi myös täydennysrakentamisalueilla tapahtuvalla rakentamisella tulee olemaan merkittävä rooli asuntotuotannon määrällisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Valmisteilla olevassa yleiskaavassa on osoitettu runsaasti hyvin tehokasta rakentamista esikaupunkialueiden olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen. Lisäksi Rajdejkokeri antaa hyvät mahdollisuudet rohkeaan kantakaupunkimaiseen rakentamiseen.

Täydennysrakentamiskaavojen toteuttamisen vaatimien alue- ja sopimusjärjestelyiden toteuttaminen tulee asettamaan merkittäviä haasteita kiinteistötoimen maanhankinnan ja tontinluovutuksen resurssien riittävyydelle. Täydennysrakentamisen edistämiseksi kaupungin tuleekin lähivuosina kehittää ja sujuvoittaa merkittävästi nykyisiä prosessejaan sekä varata täydennysrakentamisalueiden toteutukseen riittävät henkilöstö- ja muut resurssit. Lisäksi kaupungin tulisi pyrkiä vaikuttamaan myös siihen, että olemassa olevaa lainsäädäntöä kehitetään täydennysrakentamista edistävään suuntaan.

Asuntotonttien täydennysrakentamista edistetään sekä kaupungin vuokratonteilla että yksityisessä omistuksessa olevilla tonteilla. Täydennysrakentamiskorvausneuvotteluissa (vuokratontit) ja mahdollisissa maankäytösopimusneuvotteluissa (yksityiset tontit) on kyse täydennysrakentamisen mahdollistavan kaavoituksen tuoman nettoarvonnousun jakamisesta osapuolten kesken. Täydennysrakentamiskorvausmenettelyssä vuokralainen saa nykyisellään lähtökohtaisesti 1/3 tästä arvonnoususta, kun taas yksityinen maanomistaja saa lähtökohtaisesti arvonnousun kokonaisuudessaan miljoonaan euroon asti ja tämän ylittävistä osuudesta 65 %.

Täydennysrakentamishankkeiden toteutusedellytysten parantamiseksi täydennysrakentamiskorvaus- ja maankäytösopimusmenettelyä tulee jatkossa kehittää. Menettelyjä kehitettäessä tulee täydennysrakentamisen houkuttelevuuden varmistamisen lisäksi huomioida myös muun ohella kaupungin maanhankintaan ja talouteen liittyvät näkökohdat. Kiinteistöviraston tonttiosastolla on vireillä täydennysrakentamista koskevien korvauseriaatteiden uudistaminen.

Täydennysrakentamishankkeiden toteutumisen kannalta keskeisenä vaikeuttavana tekijänä voidaan nykyisellään pitää täydennysrakentamisen vaatimaa pysäköinnin järjestämistä. Tästä syystä kaupungin pysäköintinormia tulee kehittää ja pysäköintipaikkojen toteutukselle ja hallinnoinnille löytää uusia malleja. Kaupungilla tulisi lisäksi jatkossa olla nimettynä taho, jolle täydennysrakentamisalueiden pysäköintijärjestelyjen suunnittelu ja toteutuksen ohjaus kuuluu. Kiinteistölautakunnan mielestä voisikin olla perusteltua, että kiinteistövirastolle osoitettaisiin tällaista tehtävää varten lähivuosina henkilöresurssi.

Lopuksi

Monipuolisen, laadukkaan ja riittävän asuntotarjonnan turvaaminen tulee olemaan kaupungin keskeisimpiä tavoitteita seuraavina vuosina. Kiinteistölautakunta pitää AM-ohjelmaluonnosta ja siinä esitettyjä tavoitteita kannatettavina edellä mainituin huomautuksin.

B

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle AM-ohjelman valmistelun yhteydessä tehdyistä toivomusponseista seuraavan lausunnon:

AM-ohjelman valmistelun aikana on tehty yhteensä 11 toivomuspontta, jotka on tarkoitus käsitellä kaupunginhallituksessa ja -valtuustossa AM-ohjelman käsittelyn yhteydessä. Kaupunginkanslia on laatinut ponsista liitteenä nro 2 olevan muistion. Muistio sisältää kaupunginkanslian laatimat vastausluonnokset esitettyihin ponsiin.

Toivomusponsien osalta kiinteistölautakunta toteaa, että sen toimialaan kuuluvina voitaneen pitää liitteenä nro 2 olevan muistion mukaisessa järjestyksessä ponsia nrot 1 - 4 ja 7 - 11.

Kiinteistölautakunta pitää kaupunginkanslian laatimia liitteenä olevasta muistiosta ilmeneviä vastausluonnoksia pääosin perusteltuina ja kannatettavina. Kohtuuhintaisen omistusasuntotuotannon edistämistä koskevan ponnin osalta (ponsi nro 7) kiinteistölautakunta toteaa kuitenkin seuraavaa:

Ponnessa edellytetään kaupungin selvittävän, voiko kohtuuhintaisten omistusasuntojen tekemistä vauhdittaa tarjoamalla vuokratalovaltaisten alueiden tontteja rakennuttajille erityisen edulliseen hintaan ja/tai kytke-mällä niiden rakennuttaminen haluttujen alueiden tonttien tarjouskilpailuihin.

Kiinteistölautakunnan näkemyksen mukaan vuokratalovaltaisten alueiden tonttien tarjoamista edullisempaan hintaan voidaan harkita, jos samalla varmistetaan toimijoiden tasapuolinen kohtelu ja menettelyn läpi-

näkyvyys. Tämä edellyttää tonttien luovuttamisen osalta julkisen haun järjestämistä sekä asiasta tiedottamista ennakkoon hyvissä ajoin. Menettely voisi tulla harkittavaksi muun muassa laajemmilla täydennysrakentamiseen kaavoitettavilla tai kaavoitetuilla alueilla, kuten esimerkiksi Meri-Rastilan alueella, joka on nykyisellään huomattavan vuokra-asuntovaltainen ja jonne on suunnitteilla merkittävää täydennysrakentamista. Lautakunta toteaa kuitenkin, että mahdollisia tonttien hinnanalennuksia tulee käyttää aina harkiten ja lainsäädännön asettamat reunaehdot huomioiden. Mikäli alennuksia päätetään myöntää, tulisi tämän tapahtua maanvuokrasta myönnettävin määräaikaikaisin alennuksin. Tontteja ei siis tulisi myydä alle kohtuullisena pidettävän käyvän arvon.

Kiinteistölautakunta pitää sen sijaan ongelmallisena vuokratalovaltaisten alueiden tonttien sekä halutumpien alueiden tonttien luovutuksen kytkemisen toisiinsa, koska lähtökohtaisesti on jo vaikea arvioida, milloin tontti on niin houkutteleva, että se saa rakennuttajan aloittamaan vähemmän kiinnostavalta alueelta luovutetun tontin rakentamisen. Tonttien haluttavuus vaihtelee tonttikohtaisesti myös kaikkein kiinnostavimpien alueiden sisällä, joten varmuutta kytkösten toimivuudesta ei ole. Tämän tyyppisten järjestelyiden osalta tulee lisäksi huomata, että järjestelyyn sisällytettävän houkuttelevan ja rakentamiskelpoisen tontin rakentaminen saattaisi kytköksen vuoksi viivästyä, koska vähemmän houkuttelevan ja haastavamman tontin rakentaminen tulisi joka tapauksessa aloittaa ennen kuin voitaisiin sallia järjestelyyn sisältyvän houkuttelevan tontin rakentamisen aloittaminen. Järjestelyn negatiivinen vaikutus tonttien rakentamiseen saattaisi laajeta entisestään, mikäli järjestelyn houkuttelevampi tontti sijoittuu kantakaupunkimaiseen tiiviiseen kaupunkirakenteeseen (esim. umpikortteli), jolloin sen rakentamisen viivästyminen voisi puolestaan heijastua negatiivisesti viereisten tonttien rakentamiseen jne. Tällä tavalla useamman tontin rakentamisaikataulu tulee helposti sidotuksi yhteen, ja järjestelyn vaikutuksia olisi vaikea ennakoida.

Tällä hetkellä käytössä on ns. jatkuva tonttihaku sellaisten tonttien osalta, jotka ovat vähintään kerran kuulutettu julkisesti haettaviksi mutta jotka ovat jääneet syystä tai toisesta varaamatta. Käytännössä tämä menettely on osoittautunut toimivaksi, sillä jatkuvassa haussa olevat tontit lähtevät saadun kokemuksen mukaan rakenteille pikku hiljaa, mutta tasaisella tahdilla yksi toisensa jälkeen. On sinällään positiivista, että kaupungilla on koko ajan tarjolla erilaisia tontteja eri puolilta Helsinkiä esim. uusille rakennusalan toimijoille. Lautakunnan mielestä nykyistä menettelyä tulisikin jatkaa eikä ainakaan laajemmin siirtyä tontinvarauksen kytkemiseen. Huomionarvoista lisäksi on, että tonttien hidas liikkeelle lähtö johtuu usein asemakaavarakaisista eikä esim. niinkään alueen vuokratalovaltaisuudesta. Tällaiset asemakaavarakaisusta joh-

tuvat ongelmat tulisi aina ensisijaisesti ratkaista kaavamuutoksella tai poikkeamis päätöksellä eikä edellä kuvatun tyyppisillä järjestelyillä.

Käsittely

10.03.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Jasmin Hamid: Esitän seuraavan vastaehdotuksen:

Lausuntoehdotuksen A kohdan Hallinta- ja rahoitusmuotojakauma neljänteen kappaleeseen lisätään uusi seuraavan sisältöinen viimeinen virke: Samalla pyritään kasvattamaan opiskelija-asuntojen määrää.

Kannattaja: Erkki Perälä

Vastaehdotus:

Antti Hytti: Esitän seuraavan vastaehdotuksen:

Lausuntoehdotuksen A kohdan Yleistä toiseen kappaleeseen lisätään uusi seuraavan sisältöinen viimeinen virke: Kiinteistölautakunta edellyttää, että mikäli MAL-neuvottelujen tulos merkittävästi poikkeaa ennakoidusta sellaisissa kysymyksissä, jotka kuuluvat kiinteistölautakunnan toimialaan, tuodaan lautakunnalle uusi, tätä lausuntoa täydentävä lausuntoehdotus kaupunginhallitukselle.

Kannattaja: Jaana Aaltonen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lausuntoehdotuksen A kohdan Hallinta- ja rahoitusmuotojakauma neljänteen kappaleeseen lisätään uusi seuraavan sisältöinen viimeinen virke: Samalla pyritään kasvattamaan opiskelija-asuntojen määrää.

Jaa-äännet: 5

Jaana Aaltonen, Antti Hytti, Sole Molander, Olli Sademies, Timo Tossavainen

Ei-äännet: 3

Jasmin Hamid, Erkki Perälä, Joonas Pulkkinen

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Juha Hakola

2 äänestys

23.05.2016

Kaj/1

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
Ei-ehdotus: Lausuntoehdotuksen A kohdan Yleistä toiseen kappaleeseen lisätään uusi seuraavan sisältöinen viimeinen virke: Kiinteistölautakunta edellyttää, että mikäli MAL-neuvottelujen tulos merkittävästi poikkeaa ennakoidusta sellaisissa kysymyksissä, jotka kuuluvat kiinteistölautakunnan toimialaan, tuodaan lautakunnalle uusi, tätä lausuntoa täydentävä lausuntoehdotus kaupunginhallitukselle.

Jaa-äännet: 2
Sole Molander, Timo Tossavainen

Ei-äännet: 4
Jaana Aaltonen, Antti Hytti, Joonas Pulkkinen, Olli Sademies

Tyhjä: 2
Jasmin Hamid, Erkki Perälä

Poissa: 1
Juha Hakola

25.02.2016 Pöydälle

11.02.2016 Pöydälle

Esittelijä

osastopäällikkö
Sami Haapanen

Lisätiedot

Miia Pasuri, johtava tonttiasiamies, puhelin: 310 34439
miia.pasuri(a)hel.fi
Pekka Saarinen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 64182
pekka.t.saarinen(a)hel.fi

Asuntotuotantotoimikunta 02.03.2016 § 33

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Lausunto

Asuntotuotantotoimikunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2016 -luonnoksesta ja Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman vuoden 2015 seurantaraportin käsittelyn yhteydessä jätetyistä siihen liittyvistä toivomusponseista. Lisäksi lausunnossa otetaan lyhyesti kantaa ympäristöministeriölle laadittuun esitykseen uudesta korkotukimallista.

Helsingin kaupungin asuntotuotantotoimikunta ja sen alainen Helsingin kaupungin asuntotuotantotoimisto vastaavat kaupungin oman asuntotuotannon ja korjausrakentamisen johtamisesta, valvomisesta, kehittämisestä ja rakennuttamisesta hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti. AM-ohjelman päämäärät luovat siten asuntotuotantotoimikunnan toiminnan keskeiset tavoitteet ja suuntaviivat, ja niillä on kaikilla oma vaikutuksensa asuntotuotantotoimikunnan vastuualueeseen. Toimikunta ottaa lausunnossaan kantaa esitettyihin viiteen päämäärään sekä niihin liittyviin, omaan toimintaansa vaikuttaviin keskeisimpiin tavoitteisiin. Toivomusponsista lausunnossa otetaan kantaa numeroihin yksi, kaksi, neljä, kuusi, seitsemän, kahdeksan ja yhdeksän.

Asuntotuotantotoimikunta toteaa, että asunto-ohjelman tarkistaminen on onnistunut. Ohjelma on keskeisessä asemassa kaupungin hallintokuntien tavoitteiden yhdensuuntaistamisessa. Se ohjaa paitsi kaupungin alueelle toteutettavaa uudistuotantoa ja kaupungin omaa asuntotuotantoa myös kaupungin alueella sijaitsevan sekä kaupungin omassa omistuksessa olevan kiinteistökannan laatua ja kohderyhmiä.

Kaavoituksen ja tontinluovutuksen määrätavoitteita on nostettu

Asuntotuotantotoimikunta toteaa että kaavoituksen ja tontinluovutuksen tavoitemäärien nostaminen tukevat asuntotuotantotavoitteen toteutumista, mitä on pidettävä hyvänä. Asuntotuotantotoimikunta toteaa kuitenkin, ettei nyt esitettyihin tavoitteisiin sisälly kovinkaan suurta ylimäärää tuotannon tavoitetason varmistamiseksi ja häiriöiden haittojen minimoimiseksi.

Nyt esitetyt luvut tarkoittavat sitä, että kaupungin maalle asetettava tontinluovutuksen kerrosalan määrätavoite vastaa 4000 asuntoa, kun asuntokohtainen kerrosalamäärä on 90 kem². Tämä vastaa jotakuinkin 75 neliön keskipinta-alalla toteutettavan kerrosalatuotannon tarvitsemaa pääkäyttötarkoituksen mukaista rakennusoikeutta. Helsinkiin toteutetun uudistuotannon ja laajennusrakentamisen 10 vuoden toteutunut keskipinta-ala oli 71,2 neliötä. Vuonna 2014 viiden vuoden takautuvan tuotannon keskipinta-ala oli 68 neliötä. Tuotannon toteutumien keskipinta-alat vaikuttaisivat siten olevan laskussa. Mikäli arvellaan kaupungin maalle toteutettavan tuotannon keskipinta-alaksi 68 neliötä, tontinvaraustavoitteeseen sisältyvää väljyyttä olisi noin 500 asunnon verran.

Asemakaavojen vuosittainen tavoite 562 500 kem² vastaa tavoitteellista 5500 asuntoa, kun asuntokohtainen kerrosalamäärä on 102 kem². Tämä vastaa jotakuinkin 75 neliön keskipinta-alalla toteutettavan kerrosalatuotannon tarvitsemaa rakennusoikeutta yhteistiloineen. Asuntotuo-

tannon kokonaistavoitteen ja asemakaavojen määrällisen tavoitteen välillä on väljyyttä noin 500 asunnon verran, keskipinta-alalla 68 m².

Asuntotuotantotoimiston uudistuotanto toteuttaa ohjelmaluonnoksessa tontinluovutuksiin liitetyn energiatehokkuustavoitteen. Kansallinen FinZeb-hanke määrittäi kustannustehokkaat lähes-nolla-energiatasot eri rakennustyypeille vuoden 2015 keväällä. Uudisrakentamiseen kerrostaloille määritelty lähes-nolla-energiataso oli 116 kWh/m². Kaupungin maalle rakennettaville uudiskerrostaloille ohjelmassa asetettu minimitaso 120 kWh/m² on siten nykytuotannolle riittävä.

Asuntotuotantotoimikunta pitää erityisen hyvänä sitä, että lausunnolla oleva AM-ohjelma edellyttää, että jo kaavojen laatimisen yhteydessä selvitetään kaavaratkaisujen kustannusvaikutukset paitsi kaupungin investointeihin myös asuntorakentamiseen ja vältetään kaavojen yksityiskohtaisuutta tavoitteena poikkeamispäätösten vähentäminen. On myös hyvä, että asemakaavojen toteuttamiskelpoisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota ja asemakaavoituksen edellytetään mahdollistavan kaikkien hallinta- ja rahoitusmuotojen toteuttaminen tonteille. Käytäntöön vietyinä edellä mainituilla toimenpiteillä parannetaan asuntotuotantotoimiston mahdollisuuksia rakennuttaa kohtuuhintaisia asuntoja, joista on suurin pula.

Asuntotuotannon määrä ja hallintamuodot

Kaupungin omalle tuotannolle esitetyt kokonais- ja ARA-tuotannon määrätavoitteet ovat esityksessä ennallaan. Asuntotuotantotoimikunta haluaa esittää vakavan huolestumisensa valtion asuntopoliittisista linjauksista ja ARA-tuotannon toimintaedellytyksiin tehdyistä ja suunnitteilla olevista muutoksista. Erityisesti merkille pantavaa on, että vaikka valtioneuvoston päätöksessä korkotukilainojen hyväksymisvaltuuteen on varattu viime vuotta vastaavasti yhteensä 1170 milj. euroa, asumisoikeusasuntojen hyväksymisvaltuutta on pienennetty 335 milj. eurosta 230 milj. euroon. Tänä vuonna siihen on lisäksi lisätty ehto, jonka mukaan muihin lainalajeihin (osaomistusasuntolainat, erityisryhmien vuokra-asuntolainat ja muut vuokra-asuntolainat) mahdollisesti käyttämättä jäävää lainanmyöntövaltuutta ei enää voida käyttää asumisoikeusasuntotuotantoon. Jo hallitusohjelmaan kirjattu ja nyt toteutettu asumisoikeusasuntojen korkotukivaltuuksien pienentäminen uhkaa niin kaupungin oman kohtuuhintaisen tuotannon kuin myös koko kaupungin tavoitteen toteuttamisedellytyksiä. Asuntotuotantotoimiston asumisoikeushankkeiden lisäksi uhattuna on myös aso-hankkeisiin kiinteästi liittyvien 337 ARA-vuokra-asunnon 87 hitas-omistusasunnon rakentamisen käynnistyminen. Asumisoikeusasunnoilla on suuri merkitys erityisesti Helsingissä, jossa vapailla markkinoilla kysynnän ja tarjonnan epätasapaino ja omistusasuntojen kalleus nostaa asumiskuluja. Vaarana on

asumisalueiden ja asuntokohteiden syvenevä segregoituminen. Asumisoikeustuotannon tärkeys korostuu entisestään nyt kun valtio suunnittelee ARA-vuokra-asuntoihin tiukkoja tulorajoja ja määräaikaista vuokrasopimuksia.

Asuntotuotantotoimikunnan näkemyksen mukaan valtion kanssa solmittavaan MAL-sopimukseen tulisi liittää valtion pitkän korkotukijärjestelmän lainaehtojen parantaminen muun muassa omavastuukoron pienentäminen nykyisestä 3,4 prosentista pysyvästi 1 prosenttiin.

Asuntotuotantotoimikunta toteaa, että ARA-tuotannon osalta tulisi myös tuotannon osapäätösten hintahyväksynnässä siirtyä käyttämään rakennuskustannusten sijaan kohteen lainoituskelpoisuuden kriteerinä syntyvää vuokratasoa, mikä on asukkaiden näkökulmasta ensiarvoista. Kaupungin omistamassa asuntokannassa vuokrataso on kohtuullinen ja asuntomäärä on suuri. Vuokratarkasteluun siirtyminen mahdollistaisi erilaisten hankkeiden toteuttamisen ARA-tuotantoon, myös haastavimmille ja toteutuskustannuksiltaan kalleimmille rakennuspaikoille.

Lisäksi asuntotuotantoon tulisi saada pääkaupunkiseudulle valtiolta lisätukia, jotka kohdennettaisiin erityisesti kunnille täydennysrakentamisen toteuttamisen helpottamiseen. Kysymykseen voisi tulla mm. tonttien rakentamiskelpoiseksi saattamiseen kohdennettu tuki. Olennaista olisi, että tuella voitaisiin alentaa hankkeen toteuttamiskustannuksia. Tämä edellyttäisi, että tuen piiriin otettaisiin esirakentamisen ohella tonttien poikkeuksellisen vaikeat perustamisolosuhteet.

Asuntotuotantotoimikunta pitää tärkeänä mainintaa hallintokuntien yhteistyöstä kaupungin oman tuotannon edellytysten varmistamiseksi erityisesti nyt, kun aiemmin asunto-ohjelmassa esitetty määrätavoite on otettu myös toimiston vuoden 2016 tuotantoa koskeväksi sitovaksi talousarviotavoitteeksi. Tavoitteen toteuttaminen tarkoittaa tosiasiallisesti asuntotuotantotoimiston tuotannon lähes kaksinkertaistumista ja edellyttää toimiston resurssien selkeää lisäämistä.

Asuntotuotantotoimikunta toteaa kuitenkin, että ohjelmaluonnoksessa esitetty viiden vuoden takautuvan tuotannon seuraamisen sijaan olisi parempi ottaa käyttöön kolmen vuoden takautuvan keskiarvon seuranta. Jo siirtyminen käyttämään usean vuoden tuotantomäärien keskiarvoa mahdollistaa tuotannon liukuvan ohjelmoinnin ilman loppuvuoteen sijoittuvaa urakkakilpailuruuhkaa. Viiden vuoden takautuvan keskiarvon seurannassa menneiden vuosien tonttipulasta johtuneet heikot tulokset näkyvät kuitenkin tarpeettoman pitkään.

Asuntotuotantotoimiston laatimien tarkastelujen mukaan toimiston nykyisellä tonttivarannolla vuosien 2016 - 2020 tuotantomäärien viiden vuoden keskiarvo saavuttaisi korkeimmillaan vain 1250 asunnon tason.

Näin siitäkin huolimatta että vuodelle 2016 on ohjelmoitu yli tavoitteen menevät käynnistämispäätökset. Menneiden vuosien tuotantoluvut painavat keskiarvossa kauan. Tonttitilanteen paranemisesta seuraavia trendejä ei saada viiden vuoden keskiarvoilla näkyviin selkeästi.

Sen sijaan kolmen vuoden takautuvilla tuotantomäärien keskiarvoilla asuntotuotantotoimiston tämänhetkisen tonttivarannon puitteissa tehdyt tuotantoennusteet nostaisivat rakentamisen aloitukset 1500 asunnon tuntumaan jo vuonna 2016.

Huoneistotyyppijakauman ohjaaminen

Asuntotuotantotoimikunnan näkemyksen mukaan huoneistotyyppijakauman ohjaustavoite on perusteltu ja asuntotuotantotoimikunnan tuotannon osalta se koskee hitas-tuotantoa, jossa perheasuntojen määrää ohjataan ohjelmassa tiukimmin. Toimikunta toteaa kuitenkin, että sijainnista ja markkinoitavuusnäkökulmista riippuvaa joustoa tulisi hitas-tuotannossa tapauskohtaisesti sallia esimerkiksi segregaatien estämistarkoituksissa toteutettavissa hankkeissa. Helsingin kaupungin elinvoimaisuuden ylläpitäminen edellyttää, että uudistuotannosta löytyy myös lapsiperheille soveltuvia asuntoja.

Sen sijaan kaupungin vuokratuotannossa voisi lähitulevaisuudessa olla kysynnän perusteella perusteltua painottaa vahvasti pienasuntojen osuutta. Turvapaikan saaneet Helsinkiin hakeutuvat henkilöt tulevat ennusteiden mukaan ruuhkauttamaan erityisesti pienasuntojen kysynnän. Monipuolisen asukasrakenteen ja rauhallisen asuttavuuden turvaamiseksi kohteissa tulee kuitenkin yleensä olla myös perheasuntoja.

Asuinalueiden elinvoimaisuus ja täydennysrakentaminen

Asuntotuotantotoimikunta pitää hyvänä paitsi täydennysrakentamisen edistämistä myös hallintokuntien koordinaation vahvistamista entisestään ja prosessien ja kannusteiden kehittämistä. Asuntotuotannon toteuttaminen projektialueilla on täydennysrakentamiseen verrattuna hyvin resurssoitua ja organisoitua. Täydennysrakentaminen on kaupungin kannalta kannattavaa ja siksikin sitä tulisi pyrkiä kaikin tavoin edistämään. Täydennysrakentaminen tukeutuu usein olemassa olevaan kunnallistekniikkaan. Lisäksi alueen palvelut hyötyvät asukasrakenteen täydentymisestä.

Täydennysrakentamisen toteuttamiseen liittyy kuitenkin merkittäviä vaikeusasteita. Rakennuspaikat voivat olla tuotantoteknisesti erittäin vaikeita: maapohjat on voitu alun perinkin jättää rakentamatta huonoina rakennuspaikkoina, tonttien koot johtavat tehottomiin hankekokoihin ja tiivistämistavoite voi johtaa vaatimukseen rakentaa autopaikat maan tai pihakannen alaisina.

Täydennysrakentamisen tarkoituksena tulee olla hyvien, esteettömien ja kohtuuhintaisten asuntojen tuottaminen vanhoille asuinalueille sekä alueen asuntotarjonnan monipuolistaminen. Asuntotuotannon näkökulmasta ongelmallista on täydennysrakennusalueilla tuotannon laatuvoitteiden ja kohtuuhintaisuuden tuottama ristiriita asuntojen ARA-hyväksynnälle ja markkinoitavuudelle. Asuntojen halutaan nostavan alueen imagoa, mutta käytännössä niiden tulee myytävyyden vuoksi vastata alueen markkinatasoa.

Toivottava olisi, että täydennysrakentamisen edistämiseksi sallittaisiin joustavasti myös autopaikattomien ja vähäautopaikkaisten asuntokohdeiden toteuttaminen erityisesti hyvien joukkoliikenneyhteyksien läheisyydessä. Täydennysrakentamisen edistämiseksi ja siitä koituvien erilaisten hyötyjen saamiseksi olisi tarpeen sallia joustoa ja hyväksyä myös kompromisseja kaupungin ohjeisiin ja määräyksiin. Tonttien välisiä rasiitteita ja yhteiskäyttöä tulisi välttää tuotannon toteuttamisen helpottamiseksi.

Olisi myös toivottavaa, että ARA:n vuoden vaihteessa päättynyt asuinalueiden kehittämisavustus saisi jatkoa. Avustusmuodosta ARA saattoi myöntää tukea täydennysrakentamista mahdollistaviin toimiin, kuten esirakentamiseen. Avustusta voivat kuitenkin hakea vain Asuinalueiden kehittämisohjelmassa 2013 - 2015 mukana olevat kasvukeskuskaupungit ja nekin ensisijaisesti ohjelmassa mukana oleville alueille. Helsingin kaupunki luovuttaa periaatteessa jo nyt tontit rakentamiskelpoisina. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että rakennusalojen perustusolosuhteet kustannettaisiin. Tuen avulla voitaisiin tosiasiallisesti alentaa hankkeiden kustannustasoa ja siten käynnistää täydennysrakentamishankkeita hallintamuodosta riippumatta.

Kaupungin asuntokanta ja sen kehittäminen

Asuntotuotantotoimikunta toteaa, että on tärkeää että kaupunkiyhteisesti asetetaan sellaiset strategiset tavoitteet, jotka ovat kaupungin yhteisen edun kannalta järkeviä ja joiden toteuttamiseen ei yhden hallintokunnan oma tavoitteen asetanta johtaisi. Myös sellaiset tavoitteet, jotka tarvitsevat useamman hallinnonalan yhteistyötä on syytä asettaa keskitetysti.

Asuntotuotantotoimikunnan näkemyksen mukaan asuntotuotanto monipuolistuu kaavoituksen yhteydessä tehtyjen, entistä kaupunkimaisempiin ratkaisuihin johtavien valintojen seurauksena. Asuntotuotantoratkaisut vaativat yhä osaavampaa suunnittelua ja toteutusta. Tontin rajoihin kiinni rakentaminen, ahtaat rakennusalat, kantavien rakenteiden hybridit, hallintamuotojen yhdistelmät ovat kaikki osaltaan ratkaisuja,

jotka ovat toteutettavissa, mutta vaikeuttavat asuntotuotannon toteuttamista.

Toiminnallisiin hybrideihin liittyen asuntotuotantotoimikunta esittääkin, että kaupunki kehittäisi kaupunginkansliajohtoisesti omien hallintokuntien yhteistyötä erityisesti asuntotuotannon kivijalkatiloihin toteutettavien, muuhun kuin asumista palvelevaan käyttötarkoitukseen toteutettavien tilojen osalta. Asuntotuotantotoimikunnan mielestä on tärkeää, että ARA-tuotannossa, niin vuokra- kuin asumisoikeustuotannossakin, hankkeiden liiketilat rakennutetaan kaupungin omaan omistukseen. Näiden tilojen kaavoituksen tulee perustua selvityksiin tilojen käytettävyydestä ja vuokrattavuudesta. Jo hankkeiden suunnitteluvaiheessa tulee tilojen vuokrauksesta vastaavien huolehtia myös tilojen käytettävyyden ja vuokrattavuuden ohjauksesta.

Kaupungin omaan käyttöön tulevan tuotannon keskeisenä tavoitteena on noudattaa kestävä kehityksen periaatetta. Asuntotuotantotoimisto haluaa ensisijaisesti olla rakentamassa tuotantoa, joka säilyttää arvonsa ja joka on myös tulevien sukupolvien arvostamaa niin rakenteellisesti, teknisesti, asuttavuudeltaan kuin viihtyisyydeltäänkin. Tämä edellyttää ratkaisuja jotka ovat kestäviä ja korjattavia, sekä tilaratkaisuja, jotka ovat soveltuvat muuntuviin asumistarpeisiin.

Kaupungin oman asuntokannan peruskorjaustuotannossa parannetaan energiatehokkuutta silloin kun se kohteen tekniset, taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet huomioon ottaen on mahdollista. Todettakoon, että mm. vuonna 2014 valmistuneissa kohteissa peruskorjausten jälkeinen ET-luku oli keskimäärin 42 prosenttia parempi kuin ennen korjausta. Vuoden 2015 valmistuneiden peruskorjausten toteutumaluvut eivät ole vielä selvillä.

Asuntotuotantotoimikunnan näkemyksen mukaan energiatehokkuuskorjaustavoitteita ei ole tässä vaiheessa syytä kiristää. Ympäristöministeriön korjausrakentamista koskevissa energiatehokkuusmääräyksissä painotetaan suunnitelmallista korjaustoimintaa. Asuntotuotantotoimisto selvittää yhteistyössä Helsingin kaupungin asunnot Oy:n kanssa kannassa toteutettavien energiatehokkuustoimenpiteiden optimaalista toteutusjärjestystä.

Yhdessä Insinööritoimisto Granlundin kanssa tehtyjen tarkastelujen mukaan korjauksissa on kohtuullisin kustannuksin tietyissä tapauksissa mahdollista päästä C-luokkaan. Tarkasteluissa on otettu huomioon seuraavat vaihtoehdot ja niiden yhdistelmät: aurinkopaneelien lisääminen, ulkoseinien lisälämmöneristäminen, katon lisälämmöneristäminen, ikkunoiden vaihto U-arvoltaan paremmiksi, aurinkolämpöjärjestelmän lisääminen ja ilmanvaihtojärjestelmän uusiminen. Alustavien tarkastelu-

23.05.2016

Kaj/1

jen mukaan seinien lisälämmöneristämiseen tulisi ryhtyä viimeisenä vaihtoehtona, ja vain mikäli tavoitellaan A-luokkaa ja alle 90 kWh/m² lukuarvoa. C-luokkaan pääsemiseksi voisi riittää aurinkopaneelien, katon lisälämmöneristämisen ja aurinkolämpöjärjestelmän yhdistelmä.

Asukasrakenteen monipuolisuus

Asuntotuotantotoimikunta pitää monipuolisen asukasrakenteen tavoitetta hyvänä ja eräänä keskeisenä ohjelman tavoitteena.

Toivomusponnet

Asuntotuotantotoimikunta viittaa kaupunginkanslian asuntotiimin laatiin vastauksiin ja toteaa AM-ohjelman käsittelyn yhteydessä annettua valtuuston toivomusponnista annettujen vastausten lisäksi seuraavaa:

Tontinluovutukseen liittyvät toivomusponnet

Tuomas Rantanen esittää toivomusponnessaan (ponsi nro 7), että kaupunki selvittäisi kohtuuhintaisen omistusasuntotuotannon vauhdittamista vuokratalovaltaisilla alueilla haluttujen alueiden tonttien luovutukseen kytkettynä.

Ponnessa nostetaan esiin tärkeä asia. Asuntotuotantotoimisto on aiemmin pohtinut vastaavanlaista kahden eri tontin kytkemistä yhteen lähtökohtanaan urakkakilpailujen kiinnostavuuden ja tarjoushalukkuuden nostaminen ARA-kohteissa. Toimisto kehitti vuonna 2012 mallin, jossa asuntotuotantotoimiston ARA-hankkeissa urakkakilpailujen voittaja olisi saanut option ostaa tai vuokrata nimetyn omistustuotantoon tarkoitettua tontin halutulta alueelta. Vaihtoehtoisesti palkintona olisi voinut olla ennakoon ilmoitetun kohteen urakka. Mallista käytiin neuvotteluja myös kiinteistöviraston kanssa ja ns. palkintotontti menettelyyn löytyikin Länsisatamasta.

Kilpailumallia esiteltiin myös rakennusliikkeille samassa yhteydessä, kun niille esiteltiin ATT:n kyseisen vuoden tuotanto-ohjelmaan kuuluneita hankkeita ja pyrittiin lisäämään tarjoajien kiinnostusta urakkakilpailuja kohtaan. Malli sai jonkin verran ristiriitaisen vastaanoton rakennusliikkeiltä muun muassa siitä syystä, että kaikki tarjoajat eivät olleet kiinnostuneita omistustuotannon toteuttamisesta tai eri kokoluokan hankkeista. Kilpailutilanteen muuttumisen ja tarjoushalukkuudessa tapahtuneen parantumisen sekä menettelytapaan liittyneiden ongelmien vuoksi kehitettyä mallia ei käytännössä testattu.

Tuomas Rantanen esittää toivomusponnessaan (ponsi nro 8), että kaupunki selvittäisi mahdollisuuden alentaa ARA-vuokra-asuntojen tuottamisen kynnystä hallintamuodoiltaan sekoitettuina sekataloina.

Asuntotuotantotoimikunnan näkemyksen mukaan hallintamuodoltaan erillisten rakenteiden perustamisessa saavutettavien hyötyjen tulee olla varsin huomattavia ennen kuin järjestelyihin on kannattava ryhtyä. Esimerkkinä tällaisesta toteutuksesta voidaan pitää mm. Kampin kauppakeskuksen päälle toteutettuja asunto-osakeyhtiöitä. Kohteessa on yhdelle tontille toteutettu yhteensä yhdeksän erilaista yhtiötä hallinnonjakosopimuksin. Yhtiöiden rajapinnan määrittäminen on asuntotuotantotoimiston käsityksen mukaan ollut varsin työlästä.

Toivomusponnen taustalla lienee huoli asemakaavoituksen edellyttämien monimuotoisten ylimpien kerrosten aiheuttamista kustannuksista ja siten ARA-tuotannon toteuttamisen vaikeutumisesta kaupunkikuvallisesti kunnianhimoisille alueille. Asuntotuotantotoimiston laatimien laskelmien mukaan terassimaisen ylimmän kerroksen neliöhinnat tulisi jyvittää 45 prosenttia keskineliöhintaa kalliimmiksi, kun kustannustarkastelussa otetaan huomioon ylimmän kerroksen sisäänveto ja terassit sekä hissien kustannukset jaettuna eri kerrosten asunnoille arvioidun hyödyn mukaan. Laskelmissa ei otettu huomioon asunnon koosta tai näkyvistä laskettavista hyötyjä, joita käytetään yleisesti asunto-osakehuoneiston hinnoittelussa jyvitysperusteina.

Asuntotuotantotoimisto on toteuttanut niin sanottua sekoittamisen periaatetta toteuttamalla samaan kortteliin – usein myös ikään kuin samaan taloon, vaikkakin omille tonteilleen – eri hallinta- ja rahoitusmuodoin rakennettuja asuntoja.

Olisi suotavaa, että alalle saataisiin yhteisesti sovitut yleiset tavat määritellä päällekkäin sijoittuvien kiinteistöjen rajat. Maa- ja metsätalousministeriössä on ollut valmisteilla 3D-kiinteistöjärjestelmä jo vuosia. Uusi kiinteistöjärjestelmä luo yhteisiä määritelmiä kiinteistöjen rajapinnoiksi. Lain voimaan tulon ajankohdasta on esitetty erilaisia ennusteita, arvioissa on ollut esillä myös vuosi 2016. Asuntotuotantotoimikunta toivookin, että kaupunki pyrkisi vaikuttamaan valtioon lainsäädännön kii-rehtimiseksi, olkoonkin, että ensimmäisiä kokeiluja lain soveltamisessa tuskin on tarpeen toteuttaa kaupungin omassa tuotannossa.

ARA-kannan määrään liittyvät toivomusponnet

Maija Anttilan esittämässä toivomusponnessa (ponsi nro 1) edellytetään taattavan ARA-asuntokannan säilyminen 20 prosentin tasolla.

Asuntotuotantotoimikunta pitää tärkeänä ARA-vuokrakannan osuuden säilyttämistä kestävästi 20 prosentin tasolla asuntokannasta.

Nyt ohjelmaluonnoksessa esitetty 25 prosentin ARA-asuntotuotantotavoite turvaa 20 prosentin ARA-kannan osuuden, mikäli kaupungin omistama ARA-rajoitteista vapautuva vuokratonta pidetään jatkossakin säännellyn vuokra-asumisen piirissä. Lausuntokierroksella olevasta AM-ohjelmaluonnoksesta on poistettu edellisen ohjelman linjaus, jossa kaupungin omasta asuntokannasta todettiin, että käyttö- ja luovutusrajoituksista vapautuva asuntokanta säilytetään vuokra-asuntokäytössä ja Helsingin kaupungin omistuksessa.

Asuntotuotantotoimikunta huomauttaa, että jossakin tapauksissa asuntotarjonnan alueellisen monipuolistamisen vuoksi voisi olla tarpeen muuttaa olemassa olevan asuntotuotannon hallintamuotoja. Erityisesti kiinteistökantaa mahdollisesti purettaessa voitaisiin luoda alueen asukkaille erilaisia asumisvaihtoehtoja, mm. ARA-vuokra-asuntovaltaisia alueita voitaisiin täydentää asumisoikeusasuntotuotannolla.

Asuntotuotantotoimikunta toteaa myös, että ARA-asuntokannan turvaamisen kannalta on keskeistä tonttien löytyminen ko. tuotantoon ja sitä voi vaikeuttaa hallintamuotojakaumille asetettu tavoite ja sen noudattaminen eri alueilla. Erityisesti vuokratotaltaisia täydennysrakentamisalueita olisi luonteva täydentää muulla kuin ARA-vuokratuotannolla. Näin ollen ARA-tuotantoa tulisi vastaavasti voida toteuttaa enemmän veto-voimaisille projektialueille ja muille alueille, joilla ARA-vuokratonta on vähän. Asuntotuotantotoimikunta esittääkin, että tontinluovutuksessa noudatettavaksi aluekohtaiseksi ARA-vuokra-asuntokannan osuudeksi otettaisiin koko kaupunkia koskevien kokonaistarkastelujen perusteella 30 prosenttia.

Tuomas Rantasen toivomusponnessa (ponsi nro 4) esitetään, että kaupunkisuunnitteluvirasto, kiinteistövirasto ja asuntotuotantotoimisto valmistelisivat yhteisesti toimintaohjelman kaupungin ARA-vuokra-asuntojen toteuttamiseksi käytännössä.

Kaupunginkanslian asumisen tiimin valmistelemassa nyt käsiteltäviä toivomusponseja koskevassa muistiossa on kiitettävällä tavalla käsitelty asuntotuotantotoimiston eri yhteyksissä esiin nostamia ARA-vuokra-asuntojen toteuttamista turvaavia keinoja ja asuntotuotantotoimikunta pitää tärkeänä niiden edistämistä hallintokuntien yhteistyönä.

Asuntotuotantotoimistolla ei ole aiemmin edes käytännössä ollut mahdollista saavuttaa 1500 asunnon tavoitetta ARA-vuokratuotantoa vaivanneesta tonttipulasta johtuen. Viimeisen neljän vuoden aikana asuntotuotantotoimistolle on varattu vuosittain keskimäärin jo yli 1550 asunnon tontit ja mahdollisuudet päästä valtuuston päättämään tavoitteeseen ovat parantuneet huomattavasti. Merkittävä määrä viime vuosien varauksista on osoitettu kumppanuuskaavoitukseen, jossa tavoitteena

on toteuttamiskelpoisuuden paraneminen ja mm. kaavamääräysten yksityiskohtaisuuden väheneminen. Varattujen tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen vaatii aikansa, edellyttää hyvää hallintokuntien välisiä yhteistyötä ja pidentää tonttien rakennuttamisen läpimenoaikoja tonttien varaamisesta asuntojen sisään muuttoon. Tontinvarausten kasvu osoittaa kuitenkin, että hallintokunnat ponnistelevat yhdensuuntaisesti asuntotuotantotoimiston tavoitteiden saavuttamiseksi.

Häiriöttömän tuotannon varmistamiseksi tonttivarannon tulisi vastata noin neljän vuoden tuotantoa. Asuntotuotantotoimiston vuosille 2016 - 2020 ohjelmoitu tonttivaranto vastaa 5663 asuntoa, mikä merkitsee 1133 asunnon vuosituotantoa. Neljälle vuodelle ohjelmoituna tonttivaranto vastaisi 1415 asunnon tuotantoa. Voidaan siis todeta, että asuntotuotantotoimiston tämänhetkinen tonttivaranto vastaa lähestulkoon tavoitetta. Häiriöttömän tuotannon varmistamiseksi asuntotuotantotoimiston tulisi kuitenkin vuonna 2016 saada vähintään 1500 - 1840 asunnon tontinvaraukset, jotta tonttivaranto saataisiin vastaamaan neljän vuoden tuotantotavoitetta.

Aurinkopaneeleihin liittyvä toivomusponsi

Jessica Karhun toivomusponnessa (ponsi nro 6) esitetään, että kaupunki selvittäisi asukkaiden mahdollisuudet omien aurinkopaneelien ja muiden ratkaisujen liittämiseksi kaupungin sähköverkkoon.

Asuntotuotantotoimikunta toteaa, että aurinkopaneelien toteuttamisratkaisujen selvittäminen on järkevää siten, että mahdollistetaan erilaiset joustavat ratkaisut aurinkopaneelien lisäämiseen asuntotuotannossa. Erilaisia toteutustapoja voivat olla mm. kiinteistöryhmien, kiinteistön tai yksityisten asukkaiden omistamat paneelit, jotka toteutetaan kiinteistöjen alueelle. Tuotettavan energian kuluttajia voisivat siten olla esimerkiksi kiinteistö, kiinteistön asukkaat tai kiinteistössä toimivat yritykset tai muut organisaatiot.

Asuntotuotantotoimikunta toteaa kuitenkin, että Aalto-yliopisto on vastikään selvittänyt sähköverkkoon liitettävien järjestelmien kannattavuutta. FinSolar-hankkeen selvityksen mukaan omien uusiutuvan sähköenergiantuotantolaitteiden toteuttaminen on kannattavaa vain siten, että niistä saatava energia voidaan hyödyntää kiinteistön sisällä. AurinkoSähköenergian myynti verkkoon ei ole kannattavaa vaikka siihen saisi 30 prosentin tuen, koska sähkön pörssihinta on niin alhainen. Kannattavuus edellyttää tuen lisäksi siirto- ja sähköveromaksujen välttämistä.

FinSolar-selvityksen mukaan maailmalla suosituksessa energian ostosopimusmallissa (PPA, power purchase agreement) yritys tai kunta investoi aurinkoenergiajärjestelmään ja myy tuotettua energiaa kiinteistön alueen toimijoille kuten asukkaille, yrityksille ja muille organisaatiolle.

Markkinaselvityksen mukaan Suomessa on jo toistakymmentä yritystä, jotka asentavat aurinkoenergiajärjestelmiä asiakkaille energianmyyntisopimuksilla. Monet näistä yrityksistä ovat pyrkineet palvelemaan myös taloyhtiö- ja asukasmarkkinoita. Työ- ja elinkeinoministeriö ei kuitenkaan myönnä yrityksille energiatukea kohteisiin, joissa energia menee asukkaiden käyttöön. Tuen puute rajoittaa järjestelmien kannattavuutta.

FinSolar-selvityksen mukaan potentiaalisimpia aurinkolämpöjärjestelmien hyödyntämiskohteita olisivat alue-, kiinteistöryhmä tai kiinteistökohtaiset hybridilämpöjärjestelmät. Tyypillisesti tällaiset järjestelmien koot ovat 3 kW - 1000 kW:n (6000 eur - 1 M€) välissä.

Yksinasuvien tarvetta koskeva toivomusponsi

Petra Malinin esittämässä toivomusponnessa (ponsi nro 2) esitetään että ARA-tuotannossa otettaisiin huomioon erityisesti yksinasuvien tarve kohtuuhintaiselle asumiselle.

Asuntotuotantotoimikunta toteaa, että ARA-vuokratuotantoon ei sovelleta huoneistotyyppikohtaista ohjausta. Kohteiden tilaohjelmat laaditaan monipuolisina kuitenkin alueen erityispiirteet huomioon ottaen. Viime aikoina tuotannon keskipinta-alat ovat laskeneet alittaen 60 neliötä. Vuosina 2012 - 2014 valmistuneiden vuokra-asuntokohteiden keskipinta-alat olivat yli 65 neliötä, joten jatkossa jo toteutuksessa olevat vuokra-asuntokohteet toteutuvat aiempaa pienasuntovaltaisempina. Vuokratasoltaan ARA-vuokra-asunnot ovat Helsingin edullisimpia.

Maija Anttilan toivomusponsi ikääntyneiden asumisen kehittämisestä

Maija Anttilan, Tuomas Rantasen ja Sirpa Asko-Seljavaaran toivomusponnet (ponnet nro 9) ikääntyneiden asumisen kehittämisestä sisältävät esitykset varata AM-ohjelman valmistelussa erityisryhmien asumistarpeisiin hoiva- ja erilaisten palvelutalojen rakentamismahdollisuudet ja laatia selvitys ikääntyneiden kotona asumisen tukemisesta yhteisöasumiseen perustuvien ARA-vuokratalojen siten, että kodinhoidon palveluja voitaisiin hoitaa keskitetympin ja samalla laadukkaammin.

Asuntotuotantotoimikunta toteaa, että ikäihmisten asumisen keskittämistä ei voitane pitää pääsääntönä.

ARA-vuokra-asunnoissa on varallisuusrajat, mikä rajaa asuntojen kohdistamista. Vuokra-asuntotuotantoa toteutetaan pääsääntöisesti monipuolisina asumiskokonaisuuksina. Asuntotuotantotoimisto voi kuitenkin yhteistyössä Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ja asunto-osaston kanssa toteuttaa yksittäisiä kohteita tarkoituksenmukaisesti kohdennettuina toisinkin, Valtion asumisen rahoitus- ja kehittämisskeskuksen ja ARA-lainsäädännön määrittämien kriteereiden puitteissa.

Asumisoikeustuotannossa ei ikäihmisiin sovelleta varallisuusrajoja. Asuntotuotantotoimisto onkin toteuttanut hyvien ikäihmisille suunnattujen palveluiden ääreen Kontulaan ikäihmisille asumisoikeuskohteen Iltarusko. Kohde valmistui vuonna 2012. Kohteen ikärajoina sovellettiin 55-vuoden ikärajaa. Kohteeseen muuttaneiden henkilöiden keski-ikä oli yli 75-vuotta. Toinen asuntotuotantotoimiston ikäihmisille kohdennettu asumisoikeuskohde valmistui kesällä 2015. Kohteeseen muuttaneiden henkilöiden keski-ikä oli 64 vuotta. Rakenteilla on myös Tapulikaupunkiin sijoittuva asumisoikeuskohde Postipuisto. Kohteen on määrä valmistua vuonna 2017. Kohteesta asumisoikeuden hankkineiden keski-ikä on 66 vuotta.

Korkotukilainojen asetusmuutos 7.1.2016 ja uusi lyhyt korkotukimalli

Valtioneuvosto muutti 7.1.2016 asetusta vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta. Korkotukilainan pituus säilytettiin asetuksessa ennallaan. Muutoksella tarkennetaan, mitä tarkoitetaan kohtuullisella varautumisella tuleviin korjauksiin. Sillä myös yhtenäistään vuokrien ja käyttövastikkeiden määräytymisperusteita ja poistetaan eroja eri vuokra- ja asumisoikeustaloyhteisöjen omistamien asuntojen vuokra- ja käyttövastiketasoissa.

Jos kyseessä on alle 20 vuotta vanha vuokra- tai asumisoikeustalo, vuokrissa tai käyttövastikkeissa perittävä varautuminen saa olla enintään yksi euro asuinneliötä kohti kuukaudessa. Vanhemmissa taloissa enimmäismäärä on kaksi euroa. Lisäksi omakustannusvuokrissa perittävän, omistajan omarahoitusosuudelle laskettavan koron määrä alennetaan asetusmuutoksella nykyisestä kahdeksasta prosentista neljään.

Muutoksella muutetaan myös korkotukilainojen lainanlyhennyksiä nykyistä etupainotteisemmiksi. Lainan lyhentäminen nopeammin lainaajan alussa pienentää sekä omistajan että valtion riskejä. Omistajalle omarahoituskoron laskeminen on selkeä heikennys.

Hallitusohjelman mukaisesti valtion tukemaan vuokratuotantoon ollaan palauttamassa tulorajat.

Hallitusohjelman asuntopoliittisen ohjelman mukaisesti valtioneuvosto valmistele uutta lyhyen korkotuen (10 vuotta) mallia. Marraskuussa julkistetun luonnoksen mukaan lainoitusehdot asemoivat tukimuodon pitkän korkotukimallin ja vapaarahoitteisten rahalainoitusmallien väliin. Tukimuodolle olisi mahdollista hakea jatkoaikaa aina 30 vuoteen asti.

Esityksessä uuden korkotukimallin omavastuukoroksi kaavallaan 2,5 prosenttia. Asukasvalintakriteerit ja käyttötarkoitusrajoitukset esitetään olevan voimassa tuen ajan. Asukasvalintakriteereissä esitetään myös tuloarajat: niitä esitetään asetettavan korkeammalle tasolle kuin pitkän

korkotukimallin tuotannossa. Näin ollen uusi 10 vuoden korkotukimalli kohdentuisi pieni- ja keskituloisiin ja siis myös ylempiin tulodesiileihin kuin pitkän korkotuen tuotanto.

Niin sanotun uuden lyhyen korkotukimallin taustaksi on laadittu selvitys, joka valottaa ARA-tukimuodon historiaa ja tarkoitusta sekä nykytilanteen tiettyä ongelmallisuutta. Asuntotuotantotoimikunta toteaa, että esitetyn uuden lyhyen korkotukimallin luonnostellut ehdot herättävät kysymyksiä sekä huolen pitkän korkotuen tuotannon osalta. Esitetyssä 10-vuotisessa korkotukimallissa valtion tukiehdot ovat paremmat kuin pitkän korkotuen ehdot erityisesti nyt, kun vuodenvaihteessa pitkän korkotuetun tuotannosta poistuivat käynnistämisavustukset ja omavastuukororaja palautui yhdestä prosentista 3,4 prosenttiin. Lisäksi lyhyen korkotuetun asukasvalintakriteereistä kaavaillaan vapaampia kuin mitä pitkän korkotuen tuotannossa tulee noudattaa. Tässä on selkeä ristiriita. Raportissa väitetään pitkän korkotuen mallissa olevan suurempi valtion tuki, käytännössä matalan korkotason vallitessa pitkän korkotuen mallissa ainoa valtion tukimuoto on lainalle saatava täytetäkaus. Tätä tukea vasten tuotantomuotoa rasittavat raskaat suunnittelunohjaus- ja rahoitusmenettelyt, asukasvalintakriteerit ja käyttö- ja luovutusrajoitukset. Lisäksi pitkän korkotuen asuntoihin suunnitellaan tulo- ja vuokrasopimusten määräaikaista tukea.

10.02.2016 Pöydälle

Esittelijä

toimitusjohtaja
Sisko Marjamaa

Lisätiedot

Sisko Marjamaa, toimitusjohtaja, puhelin: 310 32300
sisko.marjamaa(a)hel.fi
Ifa Kytösaho, kehittämisspällikkö, puhelin: 310 32293
ifa.kytosaho(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 01.03.2016 § 48

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan yksimielisesti hyväksytyjen vastaehdotusten mukaisesti muutetun lausunnon asumisen ja maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelma) luonnoksesta ja siihen liittyvistä toivomusponseista:

"Tavoite 8: Asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman ohjaaminen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Sosiaali- ja terveystalvelujen näkökulmasta erityisesti kohtuuhintaisten pienten asuntojen puute hankaloittaa erityisasumisen piirissä olevien mielenterveyskuntoutujien ja lastensuojelun piirissä olevien nuorten siirtymistä normaaliasumiseen silloin, kun vahvemman tuen tarve lakkaa. Myös suurin osa asunnottomista on yksinäisiä henkilöitä, joille riittää pieni asunto.

Nuoret ovat valmiita tinkimään mm. asuntojen pinta-alasta. Kaupungin tulisi toteuttaa esimerkiksi kokeiluhankkeiden avulla muunneltavia asuntoja, jotka ensin ovat pieniä asuntoja, mutta jotka voidaan tarvittaessa muuttaa perhe- tai yhteisöasunnoiksi. Tällöin vuokratkin vastaisivat paremmin nuorten maksukykyä.

Tavoite 9: Asuinalueiden elinvoimaisuus

Tavoitteen tärkeys korostuu niiden asukkaiden kohdalla, jotka syystä tai toisesta viettävät suurimman osan ajastaan kodissa ja sen läheisyydessä.

Elinvoimaisuuden perusta ovat asuntoalueiden riittävät lähipalvelut, kuten päivittäistavarakaupat. Lisäksi erilaisilla kokoontumistiloilla voidaan tukea yhteisöllisyyttä yksinasuvien, nuorten, perheiden, iäkkäiden ja maahanmuuttajien kesken. Toiminnassa voivat olla mukana asukasyhdistykset, koulut, seurakunnat, sosiaali- ja terveystoimi ja yksityiset kuntalaiset.

Autottomien ja vähäautopaikkaisten asuntokohteiden toteuttamista tulee lisätä hyvien joukkoliikenneyhteyksien läheisyyteen.

Tavoite 10: Asuntokannan ja asuntorakentamisen kehittäminen

Kotona asuvan iäkkään ja vammaisen kannalta esteettömyys ja turvallisuus ovat erityisen tärkeitä.

Kaupungin esteettömyyslinjaukset on jaettu viiteen painopistealueeseen: kaavoitus ja liikennesuunnittelu, rakennukset, yleiset alueet, asuinympäristö ja palvelut. Linjaukset koskevat kaikkia virastoja, joten ne tulee ottaa huomioon myös asuntojen ja asuinalueiden suunnittelussa ja toteutuksessa ja niihin liittyvässä kehitystyössä.

Alueellisten esteettömyyssuunnitelmien toteuttaminen on tärkeää, sillä ne on laadittu yli 65 -vuotiaiden asukkaiden osuuden perusteella. Alue-suunnitelmissa tarkastellaan esteettömät reitit, alueet ja puistot esteettömine penkkeineen. Katualueiden kehittämiseen kuuluu muun muassa jalankulun ja pyöräilyn parempi erottelu ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden huomiointi. Erityistä huomiota vaativat pyörätuolin ja rollaattorin käyttäjät sekä näkövammaiset.

Keväällä 2014 Helsingissä tehdyn alueellisen riskianalyysin mukaan ikääntyneiden paloturvallisuusriskit ovat kasvamassa. Pelastuslaitoksen tavoitteena on parantaa asumisen turvallisuutta sekä ennaltaehkäistä palo- ja onnettomuusriskejä. Riskien vähentämiseksi luodaan turvallisen asumisen toimintamalleja. Asuntorakentamisessa turvallisuuden huomioon ottaminen on tärkeää.

Tavoite 12: Asukasrakenteen monipuolisuus

On oleellista mahdollistaa iäkkäiden asukkaiden erilaiset asumisratkaisut, joista asukkaat itse voivat valita. Kaupunki tukee monimuotoista iäkkäiden asumista mm. luovuttamalla tontteja sekä ikäihmisten oma-toimiseen ryhmärakennuttamiseen että muihin ikäihmisille suunnattuihin asuntohankkeisiin. Ikääntyvät kaupunkilaiset eivät ole erityisryhmä. Iäkkäille on tärkeää, että kaupunki tarjoaa kohtuuvuokraisia, pieniä asuntoja.

Laitosmainen asuminen puretaan ja painopiste siirretään kohti kotona ja kodinomaisessa ympäristössä asumista erikseen tuotettavien palveluiden avulla. Asuminen tullaan pääasiallisesti järjestämään pieninä yksiköinä tai erillisinä asuntoina tavallisissa asuintaloissa. Asuntojen ja lähiympäristöjen suunnittelun ja toteutuksen tulee tukea asukkaiden mahdollisuutta kotona asumiseen, omatoimiseen liikkumiseen ja normaalipalvelujen käyttöön.

Nuorten asunnottomuutta voidaan ennaltaehkäistä, kun kiinnitetään erityistä huomiota lastensuojelun asiakkaana olleiden sekä todellisessa asunnottomuusuhassa olevien nuorten asunnon saamiseen. Lastensuojelulain 35 §:n mukaan silloin, kun lastensuojelun tarve oleelliselta osin johtuu puutteellisista asumisololoista tai asunnon puuttumisesta tai kun mainitut seikat ovat oleellisena esteenä lapsen ja perheen kuntoutumiselle, kunnan on viivytyksettä korjattava asumisoloihin liittyvät puutteet tai järjestettävä tarpeen mukainen asunto. Tällaisia perheitä koskevia lausuntoja tehdään virastossa vuosittain 50 - 70.

On tärkeää, että pitkäaikaisasunnottomat pääsevät tavallisille asuntomarkkinoille ja erillisiä hankkeita ja tukiasuntoja tarjotaan vain sellaisille, jotka eivät selviä asumisesta ilman tukea.

Ympäristöministeriön valmisteleva uusi AUNE -ohjelma on kansallisen asunnottomuuden ennaltaehkäisyyn keskittyvä toimenpideohjelma. Asunnottomuuden vähentämiseen ja ehkäisemiseen tähtäävää työtä tehdään aktiivisesti viraston asumis- ja velkaneuvonnan avulla. Asumisneuvonnan roolia on mahdollista vahvistaa ja vakiinnuttaa AUNE -ohjelman mukaisesti. Tällöin se uuden sosiaalihuoltolain hengessä jalkautetaan osaksi sosiaalisen kuntoutuksen ja ennaltaehkäisevän sosiaaliryhmittelyn prosesseja.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Viraston asumisneuvonta vahvistaa ja kehittää maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyviä palveluja Asumiskummi -pilotin muodossa tilanteissa, joissa uhkaa asunnottomuus. Yhteistyötä tehdään Helsingin kaupungin asuntojen (Heka), muiden vuokranantajien sekä kolmannen sektorin kanssa. Varaudutaan siihen, että Helsinkiin ja muualle pääkaupunkiseudulle hakeutuu lähivuosina huomattava määrä uusia maahanmuuttajaryhmiä.

Valtakunnallisen kehitysvammaisten asumisohjelman (KEHAS) tavoitteena on, että Suomessa ei enää vuonna 2020 asu laitoksissa yhtään kehitysvammaista. He asuvat ryhmäkodeissa, asuntoryhmissä ja erillisissä asunnoissa ja saavat tarvitsemansa tuen. Viraston hankeohjelmaan sisältyy kehitysvammaisten asuntoryhmähankkeita, joille ei ole löytynyt sijaintia. Näiden asuntoryhmien on tarkoitus sijoittua normaaleihin asuinrakennuksiin. On tärkeää, että näille hankkeille yhteistyössä kaupungin eri viranomaisten kanssa löytyvät sopivat rakennushankkeet, jotta Helsinki täyttää valtakunnallisen tavoitteen. Näiden hankkeiden rahoitukseen saadaan Valtion asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (Ara) erityisasumisen investointiavustusta. Asuntoryhmät sopivat hyvin täydennysrakentamisalueille, joissa on jo palvelut, ja alueille, joissa vuokrataso on kohtuullinen.

On tärkeää, että vähemmän tukea tarvitsevien vammaisten asumista tuetaan niin, että Helsingin kaupungin asunnot Oy:n vapautuvien esteettömien vuokra-asuntojen jaossa huomioidaan liikunta- ja toimintarajoitteiset sekä pysyvästi vammaiset.

Virasto tukee ikääntyvien kaupunkilaisten kotona asumista. Tavoitteena on, että kotona asuvien osuus ikääntyneistä nousee ja ympärivuorokautisessa hoidossa (tehostettu palveluasuminen ja laitoshoido yhteensä) asuvien osuus pienenee.

Ikääntyneiden palveluja uudistetaan monipuolisen palvelukeskuksen toimintamalliin perustuen yhteistyössä muiden virastojen, järjestöjen ja vapaaehtoisten kanssa.

Monipuolinen palvelukeskus tarjoaa palveluja ja toimintamahdollisuuksia kotona asuville ikääntyneille ja työttömille. Kotona asumista tukevia avopalveluja ovat palvelukeskustoiminta, omaishoidon toimintakeskus ja päivätoiminta. Ympärivuorokautisia palveluja ovat lyhytaikainen hoito, arviointijaksot, ryhmäasuminen sekä palveluasuminen. Keskuksot voivat antaa neuvontaa ja tietoa asumisen vaihtoehtoista. Keskuksista on myös mahdollista jalkautua lähialueille, jolloin toimintaa voidaan järjestää kerhotiloissa tms.

Monipuolisia palvelukeskuksia on toiminnassa yhteensä kymmenen. Verkostoa laajennetaan kahdella uudella kohteella, jotka sijoittuvat Vuosaaren ja Kannelmäki-Malminkartano -alueelle.

Monipuolisten palvelukeskusten läheisyydessä tulisi tarjota erimuotoista ikäihmisille soveltuvaa esteetöntä asumista täydennysrakentamisen, peruskorjausten ja kaupungin hissiprojektin yms. avulla. Tontinluovutussehtoihin olisi hyvä joillakin alueilla sisällyttää ehto, jonka mukaan osan asukkaista edellytetään olevan iäkkäitä. Samalla tulee kuitenkin taata monipuolinen asukasrakenne.

Uusia palveluasumishankkeita ei tarvita paljon, koska tavoitteena on iäkkäiden kotona asuminen. Palveluasumisessa tarve kohdistuu ensisijassa ryhmäkotimuotoiseen palveluasumiseen, sillä valtaosa asukkaista on muistisairaita, joille on suunnitteilla muistikylä (-kylä). Viraston hankkeissa iäkkäiden laitosasumista muutetaan ryhmäkotimuotoiseksi palveluasumiseksi, joitakin monipuolisia palvelukeskuksia korvataan uudishankkeilla ja erillisiä palveluasuntoja muutetaan ryhmäkodeiksi.

Lähitulevaisuudessa eniten tuetun asumisen tarpeita on ympäristöministeriön selvityksen mukaan ikääntyneillä asukkailla, kehitysvammaisilla ja mielenterveyskuntoutujilla. Eliniän piteneminen sekä vanhimpien ikäluokkiin kuuluvien asukkaiden määrän kasvu vaikuttavat selvästi ikääntyneiden asumisen tukipalvelujen kysyntään. Myös mielenterveysongelmaisten ja asumisessaan tukea tarvitsevien asukkaiden määrän arvioidaan tulevaisuudessa kasvavan. Palvelujen tarpeessa arvioidaan tulevaisuudessa olevan entistä moniongelmaisempia ja entistä enemmän nuoria mielenterveyskuntoutujia.

Lautakunta haluaa korostaa mielenterveyskuntoutujien ja nuorten asumisen, hoidon, syrjäytymisen ja sairauden ennaltaehkäisyn näkökulmasta. Asumisen järjestymisellä on suurta merkitystä myös sote-budjetin määrärahojen kohdentumisissa.

Siksi on tärkeää, että kaupungissa vuosittain kootaan ja priorisoidaan asuntotarpeet kunkin erityisryhmän osalta. Samassa yhteydessä on hyvä myös selvittää, miten erityisryhmien integroituminen muun asumisen joukkoon käytännössä sujuu ja tarpeen vaatiessa kehittää toimintatapoja ongelmien ehkäisemiseksi.

Lautakunta esittää, että AM ohjelman täytäntöön panossa selvitetään, miten Helsinki on toteuttanut Ympäristöministeriön laatimaa ohjetta kunnille "Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelma", väliraportti 2015. Selvityksessä pitää kiinnittää erityistä huomiota helsinkiläisten ikääntyvien monipuolisiin asumisen - ja asuntojen korjaustarpeisiin. Selvitystyön tulokset pitää ottaa huomioon AM ohjelman täytäntöönpanossa.

Toivomusponnet

Sosiaali- ja terveystointa koskevat toivomusponnet kohdistuvat lukuun 9. eli ikääntyvien asumisen kehittäminen, josta virasto nostaa esiin seuraavat keskeiset asiat:

- Sosiaali- ja terveystoiminnan tavoitteena on kotona asumisen tukeminen. Tavoitteena on, että kotona asuvien osuus ikääntyneistä nousee ja ympärivuorokautisessa hoidossa (tehostettu palveluasuminen ja laitoshoido yhteensä) asuvien osuus pienenee.
- Kotona asumista tukee asunnon ja alueen esteettömyys ja turvallisuus sekä riittävät kaupalliset palvelut, joista tulee huolehtia.
- Yhteisöllinen asuminen merkitsee eri henkilöille erilaisia asioita. Sen vuoksi kaupunki on halunnut mahdollistaa monenlaiset yhteisöllisyyden muodot mm. hyödyntämällä olemassa olevia kokoontumistiloja yhteisöllisiin kokoontumisiin alueilla (esim. Naapuruuspiirit).
- Ikääntyneiden palveluja uudistetaan monipuolisen palvelukeskuksen toimintamalliin perustuen yhteistyössä muiden virastojen, järjestöjen ja vapaaehtoisten kanssa.
- Monipuolisten palvelukeskusten läheisyydessä tulisi tarjota erilaisia esteettömiä ikäihmisille soveltuvia asuntoja täydennysrakentamisen, peruskorjausten ja kaupungin hissiprojektin yms. avulla.
- Kaupungin omia uusia palveluasumishankkeita tarvitaan vain muutamia, sillä tavoitteena on kotona asumisen mahdollistaminen valtaosalle iäkkäistä. Palveluasuntoja on suunnitteilla Kontulaan, Vuosaareen ja Kannelmäki -Malminkartano -alueelle. Tämän lisäksi olemassa olevia kiinteistöjä muutetaan laitoksista palveluasumiseksi ja erillisiä palveluasuntoja muutetaan ryhmäkodeiksi, koska valtaosa palveluasumista tarvitsevista on muistisairaita."

Käsittely

01.03.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Sosiaali- ja terveystoimintalautakunta hyväksyi jäljempänä mainitut vastaehdotukset 1 - 4 yksimielisesti ilman äänestystä.

1. Vastaehdotus:

Hannu Tuominen: Esitän, että lausunnon sivulle 3, neljännen kappaleen loppuun lisätään, että:

"Varaudutaan siihen, että Helsinkiin ja muualle pääkaupunkiseudulle hakeutuu lähivuosina huomattava määrä uusia maahanmuuttajaryhmiä."

Kannattaja: Gunvor Brettschneider

23.05.2016

Kaj/1

2. Vastaehdotus:

Maija Anttila: Lisäys päätösehdotukseen: Lautakunta esittää, että AM ohjelman täytäntöön panossa selvitetään, miten Helsinki on toteuttanut Ympäristöministeriön laatimaa ohjetta kunnille "Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelma", väliraportti 2015. Selvityksessä pitää kiinnittää erityistä huomiota helsinkiläisten ikääntyvien monipuolisiin asumisen - ja asuntojen korjaustarpeisiin. Selvitystyön tulokset pitää ottaa huomioon AM ohjelman täytäntöönpanossa.

Kannattaja: Seija Muurinen

3. Vastaehdotus:

Seija Muurinen: Lausunnon sivulle 2, viidennen kappaleen loppuun lisätään, että "lökkäille on tärkeää, että kaupunki tarjoaa kohtuuvuokraisia, pieniä asuntoja", ja sivulle 4, viidenteen kappaleeseen lisätään teksti "sillä valtaosa asukkaista on muistisairaita, joille on suunnitteilla muistikylä (-kylä)".

Kannattaja: Gunvor Brettschneider

4. Vastaehdotus:

Maija Anttila: Lisäys päätösehdotukseen: Lautakunta haluaa korostaa mielenterveyskuntoutujien ja nuorten asumisen, hoidon, syrjäytymisen ja sairauden ennaltaehkäisyn näkökulmasta. Asumisen järjestymisellä on suurta merkitystä myös sote-budjetin määrärahojen kohdentumisissa.

Kannattaja: Gunvor Brettschneider

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi
Pirkko Suppanen, projektisuunnittelija, puhelin: 310 43895
pirkko.suppanen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 16.02.2016 § 76

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleissuunnittelu, asemakaavoitus ja asemakaavavaranto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Helsinki on sitoutunut 5 500 asunnon vuotuisen kasvutavoitteeseen. Asuntotuotannon kasvu lisää myös infra- ja esirakentamisen rahoitustarvetta. Rakennusvirasto osallistuu aktiivisesti maankäytön suunnittelun ja kaavoitusyhteistyöhön ja huolehtii infra- ja esirakentamisten toimista kaupunginkanslian koordinoitessa kaupungin omaa asuntotuotantoa, sekä uudis- että täydennysrakentamista. Yhteistyö kaupunginkanslian, kaupunkisuunnitteluviraston, asuntotuotantotoimiston, rakennusvalvontaviraston ja muiden virastojen kanssa on tiivistä.

Vuonna 2016 kaupunginvaltuusto päättää uudesta yleiskaavasta, jossa varaudutaan muun muassa riittävän kaavavarannon ylläpitämiseen sekä vuosittaisen ohjelman mukaisen asemakaavatavoitteen toteutumiseen.

Helsingin kaupunginhallituksen hyväksymässä Helsinki kaikille esteettömyyslinjauksessa edellytetään, että esteettömyys liitetään yhdeksi seurattavaksi mittariksi Maankäytön ja asumisen toteutusohjelmaan. Linjauksessa edellytetään lisäksi, että esteettömyystavoite sisällytetään rakennusten tontin vuokraus- ja luovutusehtoihin. Esteettömyyden toteutumisedellytyksistä tulee huolehtia myös kaavoituksessa sekä alue-, liikenne- ja rakennussuunnittelussa sekä kohteiden toteuttamisvaiheessa.

Asuinalueiden elinvoimaisuus

Rakennusvirasto edistää kaupunginosien kehittymistä houkuttelevina asuinalueina huolehtimalla alueiden katu- ja viheralueiden hyvien ominaispiirteiden säilymisestä ja niiden vahvistumisesta julkisen tilan suunnittelussa ja rakentamisessa.

Helsingissä on käynnissä mittava täydennys- ja uudisrakentamisen vaihe. Tämän rakentamisbuumi ja asukasmäärän kasvu luovat uusia paineita myös yleisten alueiden, erityisesti viher- ja virkistysalueiden, hoidolle ja ylläpidolle. Virkistysalueita tulee olla jatkossakin riittävästi, niiden tulee olla saavutettavissa ja niiden kulutuskestävyys tulee ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa. Viheralueiden käyttäjämäärien kasvuun tulee varautua myös siten, että ulkoilureitit saadaan päivitettyä samassa tahdissa väestönkasvun kanssa, jotta arempien metsäalueiden hallitsematonta kulutusta saadaan vähennettyä. Käytävissä ratkaisuihin ja materiaaleihin noudatetaan kestävän kehityksen periaatteita suosimalla sekä pitkäikäisiä että huollettavia materiaaleja ja ratkaisuita.

Mikäli yleiskaavaehdotuksen mukaiseen rakentamiseen päädytään, tärkeille luonto- ja viheralueille laajeneva rakentaminen tulee sijoittaa toteutusjärjestyksessä suunnittelukauden lopulle ja painottaa alkuvaiheessa varsinaista jo rakennettujen alueiden täydennysrakentamista.

Tällöin alueet säilyvät virkistyskäytössä mahdollisimman pitkään ja virkistyskäyttöä on mahdollista kehittää.

Rakennusvirasto huolehtii määrärahojensa puitteissa myös olemassa olevan kaupunkirakenteen ja asuinalueiden julkisen tilan kunnosta, rakenteiden ylläpidosta ja toimivuudesta ottaen huomioon myös erityistarpeiset asukkaat. Rakennusvirasto kerää aktiivisesti asukkaiden toiveita ja tarpeita yleisistä alueista. Yleisiä alueita kehitetään jatkuvasti vuoro-vaikutuksessa asukkaiden ja järjestöjen kanssa.

Käsittely

16.02.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Pörrö Sahlberg: Lisätään lausuntoehdotuksen kappaleen (4) lauseen loppuun sekä kohteiden toteuttamisvaiheessa.

Lisätään kappaleen (6) toiseksi viimeiseksi lauseeksi Viheralueiden käyttäjämäärien kasvuun tulee varautua myös siten, että ulkoilureitit saadaan päivitettyä samassa tahdissa väestönkasvun kanssa, jotta arempien metsäalueiden hallitsematonta kulutusta saadaan vähennettyä.

Lisätään kappaleen (6) jälkeen uusi kappale: Mikäli yleiskaavaehdotuksen mukaiseen rakentamiseen päädytään, tärkeille luonto- ja viheralueille laajeneva rakentaminen tulee sijoittaa toteutusjärjestyksessä suunnittelukauden lopulle ja painottaa alkuvaiheessa varsinaista jo rakennettujen alueiden täydennysrakentamista. Tällöin alueet säilyvät virkistyskäytössä mahdollisimman pitkään ja virkistyskäyttöä on mahdollista kehittää.

Kannattaja: Antti Möller

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lisätään kappaleen (4) lauseen loppuun sekä kohteiden toteuttamisvaiheessa. Lisätään kappaleen (6) toiseksi viimeiseksi lauseeksi Viheralueiden käyttäjämäärien kasvuun tulee varautua myös siten, että ulkoilureitit saadaan päivitettyä samassa tahdissa väestönkasvun kanssa, jotta arempien metsäalueiden hallitsematonta kulutusta saadaan vähennettyä. Lisätään kappaleen (6) jälkeen uusi kappale:

Mikäli yleiskaavaehdotuksen mukaiseen rakentamiseen päädytään, tärkeille luonto- ja viheralueille laajeneva rakentaminen tulee sijoittaa toteutusjärjestyksessä suunnittelukauden lopulle ja painottaa alkuvai-

heessa varsinaista jo rakennettujen alueiden täydennysrakentamista. Tällöin alueet säilyvät virkistyskäytössä mahdollisimman pitkään ja virkistyskäyttöä on mahdollista kehittää.

Jaa-äännet: 4

Matti Kopra, Terhi Koulumies, Dennis Pasterstein, Mariam Rguibi

Ei-äännet: 5

Antti Möller, Henrik Nyholm, Eija Paananen, Pörrö Sahlberg, Tuomo Valokainen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

09.02.2016 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Pia Rantanen, suunnitteluvastaava, puhelin: 310 38812
pia.rantanen(a)hel.fi

Teknisen palvelun lautakunta 11.02.2016 § 25

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Lausunto

Teknisen palvelun lautakunta antoi Kotikaupunkina Helsinki 2016 – asumisen ja maankäytön toteutusohjelman luonnoksesta seuraavan lausunnon:

AM-ohjelman valmistelu

Kotikaupunkina Helsinki 2016 - asumisen ja maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelman) luonnos on päivitetty versio kaupunginvaltuuston syyskuussa 2012 hyväksymästä Kotikaupunkina Helsinki 2012 ohjelmasta, jonka tavoitteita on muutettu tarpeellisilta osin. Kotikaupunkina Helsinki 2016 -ohjelmaluonnoksen pohjalta laadittava ehdotus uudeksi asumisen ja maankäytön toteutusohjelmaksi tuodaan kaupunginvaltuuston käsittelyyn kevätkaudella 2016.

Ohjelman valmistelua ovat linjanneet monet eri tekijät. Vuonna 2013 työskenteli muun muassa neljä kaupunginkansilian vetämää työryh-

mää: asuntotuotannon sujuvoittamistyöryhmä, erityisryhmien asumisen selvitystyöryhmä, kriisimajoitustyöryhmä ja asunnottomuustyöryhmä. Työryhmien työn ja selvitysten tuloksia on sovellettu käytäntöön kulu-neella ohjelmakaudella ja hyödynnetty Kotikaupunkina Helsinki 2016 -ohjelmaluonnoksen valmistelussa.

Voimassa olevan ohjelman tavoitteiden toteutumista on seurattu vuosit-tain. Kaupunginvaltuusto on saanut tiedoksi seurantaraportit vuosilta 2013, 2014 ja 2015. Vuoden 2015 seurantaraportissa arvioitiin koko ohjelmakauden tavoitteiden toteutumista. Seurantaraportit ovat olleet keskeinen tausta-aineisto Kotikaupunkina Helsinki 2016 ohjelmaluon-noksen valmistelussa. Vuoden 2015 seurantaraportin käsittelyn yhtey-dessä hyväksyttiin lisäksi 11 toivomuspontta, joiden teemoja on sisälly-tetty uuteen Kotikaupunkina Helsinki 2016 -ohjelmaan. Toivomuspon-sien vastausluonnokset ovat ohjelmaluonnoksen liitteenä.

Maankäyttö ja asuinalueet

Helsingin tavoitteena on saada vuosittain vähintään 5500 uutta asuntoa joko uudistuotantona tai käyttötarkoituksen muutoksina. Tämä tarkoit-taa vuosittaista noin 360 000 kerrosneliömetrin rakennusoikeutta. Ta-voite on haastava ja sen toteutuminen edellyttää kaavoitusprosessilta erityistä sujuvuutta. Kaavoituksen käytännöt ovatkin hyvin kehittyneet tätä tavoitetta vastaaviksi. Kaupungin eri hallintokuntien asiantuntijoi-den mukaanotto kaavaprosessiin heti sen alkuvaiheista lähtien mahdol-listavat sen toteutumisen mahdollisimman hyvin.

Tiivistyvä kaupunkirakenne mahdollistaa myös liikennejärjestelmien ke-hittämisen vähäpäästöisempään ja energiaystävällisempään suuntaan. Asuinalueiden sekä palveluiden ja työpaikkojen saavutettavuus joukko-liikenteellä, kävellen ja pyöräillen ovat uusien täydennysrakennettävien asuinalueiden merkittävä vetovoimatekijä.

Myös viheralueiden merkitys tulee jatkossa korostumaan kaupunkira-kenteen entisestään tiivistyessä. Rakentamispalvelulla on merkittävä rooli näiden alueiden rakentamisessa, kunnossapidossa ja hoidossa. Kaupunginhallituksen hyväksymän Helsinki kaikille esteettömyysoh-jelmuksen toteutuminen yleisten alueiden osalta vaatii erityistä lisäpanos-tusta ja resursseja niiden hoitoon ja varsinkin talvikunnossapitoon.

Asuinalueiden elinvoimaisuus

Rakennusvirasto edistää tilaajana kaupunginosien kehittymistä houkut-televina asuinalueina huolehtimalla alueiden katu- ja viheralueiden hy-vien ominaispiirteiden säilymisestä ja niiden vahvistumisesta julkisen ti-lan suunnittelussa ja rakentamisessa. Rakentamispalvelu puolestaan tuottaa näiden piirteiden rakentamiseen ja ylläpitämiseen tarvittavia

teknisiä palveluita. Tiivis yhteistyö tilaaja- ja tuottajaviraston kesken mahdollistavat parhaan mahdollisen lopputuloksen kaupunkirakenteen ja asuinalueiden julkisen tilan kunnossa, rakenteiden ylläpidossa ja niiden toimivuudessa.

Myöhemmin vuonna 2016 kaupungin valtuuston päätettäväksi tulevasa yleiskaavaehdotuksessa korostetaan Helsingin toimivia ja viihtyisiä virkistys- ja viheralueita. Asukastiheyden ja asukkaiden kokonaismäärän kasvaessa lisääntyy myös viheralueiden käyttö, mikä puolestaan kuluttaa niitä aiempaa enemmän ja aiheuttaa todennäköisesti huomattavasti suurempaa roskaantumista ja fyysisten rakenteiden rikkoontumista. Tähän tulee varautua suunnittelemalla ja rakentamalla uudet virkistys- ja viheralueet kestävästi entistä paremmin kasvavaa käyttöä ja kulumista. Samalla tulee varata näiden alueiden hoitoon ja kunnossapitoon riittävät taloudelliset ja toiminnalliset resurssit.

Tekniset huoltoalueet ja tukikohdat

Kotikaupunkina Helsinki 2016 - asumisen ja maankäytön toteutusohjelmassa esitetyn tiivistyvän kaupunkirakenteen ja kasvavan asukasmäärän yhdyskuntateknisten huoltotoimintojen rooli tulee olemaan tulevaisuudessa yhä tärkeämpi. Teknisen palvelun lautakunta kiinnittää huomiota, ettei huoltoalueiden riittävydestä nyt tai tulevaisuudessa ollut tehty erillistä selvitystä yleiskaavaesitystä valmistellessa. Tämän kaltainen selvitys olisi elintärkeää tehdä ennen yleiskaavan toteuttamista, jotta kaupungista saadaan tulevaisuudessa yleiskaavaluonnoksessa tavoiteltu turvallinen, toimiva ja viihtyisä. Teknisen palvelun lautakunta on antanut lausunnon yleiskaavaluonnoksesta 5.3.2015 (HEL 2012-012586 T 10 03 02 00), jossa käsitellään laajemmin teknisten huoltoalueiden ja tukikohtien merkitystä kaupunkirakenteen tehokkaalle ja taloudelliselle rakentamiselle, ylläpidolle ja hoidolle.

Esitetyt toivomusponnet

AM-ohjelman vuoden 2015 seurantaraportin käsittelyn yhteydessä jätettiin siihen yhteensä yhdeksän erillistä toivomusponnista. Teknisen palvelun lautakunta toteaa, että jätetyt ponnet ja niissä esitetyt tavoitteet eivät liity Staran toimialaan.

Teknisen palvelun lautakunta päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

vs. toimitusjohtaja
Hannu Halkola

Lisätiedot

Jyrki Määttänen, toimitilapäällikkö, puhelin: 310 38569

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

23.05.2016

Kaj/1

jyrki.maattanen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 02.02.2016 § 50

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Maankäyttö ja asuinalueet

Asumisen ja maankäytön toteutusohjelmaluonnoksen mukaan Helsingin maankäytön periaatteena on tiivis joukkoliikenteeseen tukeutuva yhdyskuntarakenne. Kaupunkirakenteen tiivistäminen täydennysrakentamisella sekä uusien alueiden rakentaminen joukkoliikenteellä, erityisesti raideliikenteellä saavutettaviksi on mm. valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden sekä kaupungin strategiaohjelman ja ilmastotavoitteiden mukaista.

Tiivistyvä kaupunkirakenne mahdollistaa myös liikennejärjestelmän kehittämisen vähäpäästöisempään suuntaan. Asuinalueiden sekä palveluiden ja työpaikkojen saavutettavuus joukkoliikenteellä, kävellen ja pyöräillen ovat merkittävä asuinalueiden vetovoimatekijä. Myös lähivieral alueiden merkitys tulee entisestään korostumaan kaupunkirakenteen tiivistyessä. Näitä tekijöitä olisi hyvä korostaa asuinalueisiin liittyvissä tavoitteissa.

Helsingin tavoitteena on rakentaa 5500 asuntoa vuodessa, mikä tarkoittaa 360 000 kerrosneliömetrin rakennusoikeutta. Tavoite on kunnianhimoinen ja sen toteutuminen edellyttää kaavoitusprosessilta erityistä sujuvuutta. Kuten ohjelmaluonnoksessa todetaankin, turvataan tuotannon edellytykset hallintokuntien yhteistyöllä. Kaavoituksen käytännöt ovatkin hyvin kehittyneet tätä tavoitetta tukeviksi. Kaupungin eriasiantuntijoiden mukaan kaavaprosessiin heti sen alkuvaiheista lähtien on tiedonvaihdon, selvitystarpeiden tunnistamisen ja eri näkökulmien huomioon ottamisen kannalta ensiarvoisen tärkeää. Vanhan rakennuskannan uusiokäyttö osana asuntotuotannon lisäystä on kannatettavaa, mutta se edellyttää liikenteen melu- ja ilmanlaatuhaaittojen ja rakennusten terveellisyyden huomioimista suunnittelussa.

On hyvä, että autopaikattomien ja vähäautopaikkaisten asuntokohteiden toteuttamista jatketaan. Jo toteutetuista kohteista Kalasatamassa ja Jätkäsaarella tulisi kerätä tietoa ja kokemuksia hyödyntää jatkossa. Ympäristölautakunnan mielestä olisi hyvä kartoittaa potentiaaliset uudiskohteet, jotka voisivat olla soveltuvia tällaisiin kokeiluihin. Pysäköintipolitiikan ja pysäköintiratkaisujen tulisi aidosti vaikuttaa pysäköintipaik-

kojen määrään ja kannustaa mm. yhteiskäyttöautoiluun. Mikäli yleiskaavaehdotuksen mukaiseen rakentamiseen päädytään, tärkeille luonto- ja viheralueille laajeneva rakentaminen tulee sijoittaa toteutusjärjestyksessä suunnittelukauden lopulle ja painottaa alkuvaiheessa varsinaista jo rakennettujen alueiden täydennysrakentamista. Tällöin alueet säilyvät virkistyskäytössä mahdollisimman pitkään ja virkistyskäyttöä on mahdollista kehittää.

Energiatehokkuus

Ohjelman päämäärän IV mukaan asuntokannan kunnosta huolehditaan ja energiatehokkuutta edistetään asuntorakentamisessa ja olemassa olevassa asuntokannassa. Sen muuta kuin kaupungin omaa asuntokantaa koskevia tavoitteita (tavoite 10) tulisi vielä täydentää seuraavasti: ”Edistetään uudisrakentamisen ja olemassa olevan asuntokannan energiatehokkuutta kehittämällä kaupungin ohjauskeinoja ja pilotoimalla uusia toimintamalleja. Asetetaan tavoite energiatehokkuudelle sekä luodaan seurantamenetelmä mittaamaan tavoitteen toteutumista.”

Kaupungin olemassa olevaa omaa asuntokantaa koskevat tavoitteet D-energialuokan saavuttamisesta ja energian ominaiskulutuksen vähentämisestä 2 % vuodessa. Nykyistä kumulatiivista kahden prosentin vuositaisista säästötavoitetta voidaan pitää riittävänä verrattuna kansallisten energiatehokkuussopimusten vuotuisen yhden prosentin säästötavoitteeseen. Energiatehokkuuden lähtötason parantuessa tavoitteen saavuttaminen tulee vuosi vuodelta haastavammaksi. Tavoitetta 11 voisi täydentää vielä seuraavasti: ”Lisätään kiinteistökohtaisen uusiutuvan energian käyttöä. Asetetaan tavoite uusiutuvan energian käytölle osuutena käytetystä kokonaisenergiasta.” Kaupungin oman asuntokannan energiatehokkuustavoitteiden toteutuman ja toteutettujen toimenpiteiden hallitumpaa seurantaa on myös tarpeen kehittää jatkossa.

Energiatehokkuuden parantaminen kaupungin olemassa olevassa rakennuskannassa on keskeistä ilmastopäästöjen vähentämisessä. Jatkossa tulisikin tunnistaa lupaavimmat alueet energiatehokkuuden parantamiselle, jotta kaupunki voisi aktivoida alueiden kiinteistöjen omistajia ja asukkaita energiatehokkuuden parantamiseen. Myös aluekohtaisten yhteisperuskorjaushankkeiden käynnistäminen olisi tärkeää.

Uudisrakentamiseen luovutettavilla kerrostalotonteilla vaatimuksena on C-luokan energialuokkavaatimuksen selkeä täytyminen ja E-luvun 120 kWh/m²/vuosi alittaminen. Kaupungin strategiaohjelman tavoitteena on pyrkimys nollaenergiarakentamiseen. Tämän tulisi näkyä myös asunto-ohjelman tavoitteistossa.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi (EPBD) edellyttää, että kaikki viranomaisten käytössä tai omistuksessa olevat rakennukset ovat lähes

nollaenergiarakennuksia 31.12.2018 mennessä ja kaikki rakennukset lähes nollaenergiarakennuksia 31.12.2020 mennessä. Tämä tulisi huomioida hyvissä ajoin suunnittelussa ja luvituksessa. AM-ohjelmassa olisi hyvä kuvata tämä ja ohjelmakaudella tulevat muutkin lainsäädännölliset uudistukset ja kuinka ne huomioidaan suunnittelussa.

Jatkossa maankäyttöön, kaupunkirakenteeseen ja asuntokantaan liittyvät energiatehokkuustavoitteet voisi koota omaksi kokonaisuudekseen, jolloin tämä teemakokonaisuus hahmottuisi paremmin. Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön ohjauksella on erittäin merkittävä rooli ilmastomuutoksen hillinnässä ja sen tulee mahdollistaa hiilineutraaliuden saavuttaminen viimeistään vuonna 2050. Siten hiilineutraalisuus tulee asettaa kaikkien uusien asuinalueiden lähtökohdaksi jo nyt.

Toivomusponsi aurinkopaneelien liittämistä kaupunkiin sähköverkkoon

Aurinkosähkön tuotanto omaan käyttöön on kannattavaa, investointien toteutumisen riippuessa mm. takaisinmaksuajasta. Mikäli aurinkosähköjärjestelmän tuotto on kiinteistön sen hetkistä kulutusta suurempi, ylijäämä sähkö on mahdollista myydä sille sähköyhtiölle, jonka kanssa on sähkösopimus. Nykyisin aurinkosähkön myyminen verkkoon ei kuitenkaan ole käytännössä taloudellisesti kannattavaa sähkön alhaisen markkinahinnan vuoksi. Sähköyhtiöt hyvittävät ylimääräisestä aurinkosähköstä vain muutaman sentin kilowattitunnilta. Jotta aurinkosähköä kannattaisi tuottaa verkkoon, tulisi hyödyn olla moninkertainen. Se edellyttäisi valtiovallalta tukitoimina ohjausta, kuten nettomittarointiin ohjaamista tai rahallista tukea kuten tariffituki.

Rakennusvirasto, ympäristökeskus, kiinteistövirasto ja Helen Oy olivat mukana FinSolar -hankkeessa, jossa kehitettiin uusia ratkaisuja aurinkoenergian tuotannon edistämiseksi. Hankkeen internetsivuille www.finsolar.net on koottu kaikki nykyiset tiedossa olevat keinot aurinkoenergian tuotannon edistämiseksi.

Aurinkosähkön tuotannon suuren potentiaalinen hyödyntämistä rajoittavat tuotannon ja sähkön tarpeen ajoittuminen eri vuorokauden- ja vuodenaikoihin. Kiinteistökohtaisesti tuotanto on suurinta kesällä, mutta sähkön kysyntä on pienintä. Esimerkiksi kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen osalta on oleellista, millaista tuotantoa tällä tavalla voidaan korvata. Oleellinen on myös tekninen valinta pyritäänkö varastomalla tasaamaan vuodenaikojen vai vuorokaudenaikojen välisiä sähkönkulutusvaihteluita.

Tulevaisuudessa sähkövarastot antavat lisämahdollisuuksia myös kiinteistökohtaisen aurinkosähkön hyödyntämiseen ja vuorokausivaihtelujen tasaamiseen. Hyödyntämällä itse aurinkosähkö kokonaisuudessaan säästetään sähkön lisäksi sähkösiirron ja verojen osuudet. Suomen en-

simmäinen älykäs sähkövarasto otettiin käyttöön Viikin ympäristötalossa joulukuussa 2015. Akkuvarasto muun muassa varastoi kiinteistössä tuotettua aurinkosähköä, tasaa kulutushuippuja ja mahdollistaa älylatauksen. Älylataus tarkoittaa esimerkiksi sitä, että kulutushuippujen aikaan sähköautojen lataus voidaan tehdä sähkövarastosta ja samalla vähennetään sähköverkon raskautusta. Varastosta on mahdollista myydä sähköä myös verkkoon. Sähkövarastoilla on mahdollista tasata sähkön käyttöä ja tuotantoa tarpeen mukaisesti

Sähkövarastot soveltuvat erityisen hyvin hajautettuun energiantuotantoon, koska tuotannossa on hyvä olla mahdollisuus varastoida sähköä. Uusille asuinalueille sähkövarastot soveltuvat hyvin osana hajautettua energiantuotannon järjestelmää. Tulevaisuudessa kiinteistöt voivat myös käydä kauppaa sähkövarastojen avulla. Varastoihin on mahdollista ostaa sähköä niinä vuorokauden aikoina, kun sähkö on halpaa. Tätä sähköä myydään takaisin, kun sähkö on puolestaan kallista.

Kevään ja syksyn matalalla paistavan auringon valon optimaaliseksi hyödyntämiseksi on kannustettava myös suunnittelemaan rakennusten ulkoseiniin pystysuoraan asennettavia paneelistoja. Niiden avulla voidaan tehostaa erityisesti aamu- ja/tai iltapäiväistä sähköenergian tuotantoa.

Käsittely

02.02.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Leo Stranius: Maankäyttö ja asuinalueet osan (kappale 5) loppuun seuraava lisäys:

"Mikäli yleiskaavaehdotuksen mukaiseen rakentamiseen päädytään, tärkeille luonto- ja viheralueille laajeneva rakentaminen tulee sijoittaa toteutusjärjestyksessä suunnittelukauden lopulle ja painottaa alkuvaiheessa varsinaista jo rakennettujen alueiden täydennysrakentamista. Tällöin alueet säilyvät virkistyskäytössä mahdollisimman pitkään ja virkistyskäyttöä on mahdollista kehittää".

Kannattaja: Timo Pyhälahti

Vastaehdotus:

Timo Pyhälahti: Kappaleen 12 ensimmäisen virkkeen uusi muotoilu: "Aurinkosähkön tuotanto omaan käyttöön on kannattavaa, investointien toteutumisen riippuessa mm. takaisinmaksuajasta"

Kannattaja: Tuula Palaste-Eerola

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Kappaleen (14) viimeinen virke

"Kesällä kerätyn energian varastointi talveksi kustannustehokkaasti on nykyteknologialla vielä iso haaste."

korvataan muotoilulla

"Esimerkiksi kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen osalta on oleellista, millaista tuotantoa tällä tavalla voidaan korvata. Oleellinen on myös tekninen valinta pyritäänkö varastoimalla tasaamaan vuodenaikojen vai vuorokaudenaikojen välisiä sähkönkulutusvaihteluita."

Kannattaja: Tuula Palaste-Eerola

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Lisätään uusi kappale kappaleen (16) jälkeen lausunnon viimeiseksi kappaleeksi

"Kevään ja syksyn matalalla paistavan auringon valon optimaaliseksi hyödyntämiseksi on kannustettava myös suunnittelemaan rakennusten ulkoseiniin pystysuoraan asennettavia paneelijoita. Niiden avulla voidaan tehostaa erityisesti aamu- ja/tai iltapäiväistä sähköenergian tuotantoa."

Kannattaja: Tuula Palaste-Eerola

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Maankäyttö ja asuinalueet osan (kappale 5) loppuun seuraava lisäys: "Mikäli yleiskaavaehdotuksen mukaiseen rakentamiseen päädytään, tärkeille luonto- ja viheralueille laajeneva rakentaminen tulee sijoittaa toteutusjärjestyksessä suunnittelukauden lopulle ja painottaa alkuvaiheessa varsinaista jo rakennettujen alueiden täydennysrakentamista. Tällöin alueet säilyvät virkistyskäytössä mahdollisimman pitkään ja virkistyskäyttöä on mahdollista kehittää".

Jaa-äännet: 3

Joonas Haavisto, Hanna Lähteenmäki, Matti Niemi

Ei-äännet: 6

Timo Latikka, Sirpa Norvio, Tuula Palaste-Eerola, Timo Pyhälähti, Leo Stranius, Anita Vihervaara

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kappaleen 12 ensimmäisen virkkeen uusi muotoilu:

"Aurinkosähkön tuotanto omaan käyttöön on kannattavaa, investointien toteutumisen riippuessa mm. takaisinmaksuajasta"

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Joona Haavisto, Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Matti Niemi, Sirpa Norvio, Tuula Palaste-Eerola, Timo Pyhälähti, Leo Stranius, Anita Vihervaara

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Kappaleen (14) viimeinen virke

"Kesällä kerätyn energian varastoiminen talveksi kustannustehokkaasti on nykyteknologialla vielä iso haaste." korvataan muotoilulla "Esimerkiksi kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen osalta on oleellista, millaista tuotantoa tällä tavalla voidaan korvata. Oleellinen on myös tekninen valinta pyritäänkö varastoimalla tasaamaan vuodenaikojen vai vuorokaudenaikojen välisiä sähkönkulutusvaihteluita."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Joona Haavisto, Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Matti Niemi, Sirpa Norvio, Tuula Palaste-Eerola, Timo Pyhälähti, Leo Stranius, Anita Vihervaara

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lisätään uusi kappale kappaleen (16) jälkeen lausunnon viimeiseksi kappaleeksi "Kevään ja syksyn matalalla paistavan aurinгон valon optimaaliseksi hyödyntämiseksi on kannustettava myös suunnittelemaan rakennusten ulkoseiniin pystysuoraan asennettavia paneelijoja. Niiden avulla voidaan tehostaa erityisesti aamu- ja/tai ilta-päiväistä sähköenergian tuotantoa."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Joona Haavisto, Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Matti Niemi, Sirpa Norvio, Tuula Palaste-Eerola, Timo Pyhälähti, Leo Stranius, Anita Vihervaara

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi

Rakennusvalvontavirasto 2.2.2016

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Kaupunginhallituksen lausuntopyyntö

Rakennuslautakunta antaa 30.11.2015 päivitetystä versiosta kaupunginvaltuuston syyskuussa 2012 hyväksymästä Kotikaupunkina Helsinki 2012 -ohjelmasta seuraavan lausunnon.

Asuntojen tarve Helsingissä ja metropolialueella on viime vuosien aikana jatkanut kasvuaan. Perussyynä on luonnollisesti voimakkaana jatkunut asukasmäärän kasvu, mutta myös muut tekijät. Niistä viimeisimpänä voi mainita syksystä 2015 voimistuneen turvapaikanhakijoiden tulon. Ylipäätensä maahanmuuton kasvu on ollut trendinä jo usean vuoden ajan. Pitemmällä tähtäimellä on syytä kiinnittää huomiota erityisesti Helsingin asumisväljyyden kasvun hitauteen. Vuosina 1989–2013 kasvoi asumisväljyys Helsingissä vain 3,6 %, kun koko maassa väljyyden kasvu oli 8,8 %. Luodon (Larsmo) kunnan jälkeen asutaan Helsingissä toiseksi ahtaimmin koko Suomessa. Helsingin asumisväljyys on keskimäärin 34,1 m². Koko maan tasolla on asumisväljyys 39,8 m², mikä on lähes samaa tasoa kuin Ruotsissa (42 m²). Viime vuosina on Helsinkiin rakennettu voittopuolisesti pieniä asuntoja. Vaikka kansainvälisestikin on niin, että suurkaupunki- ja metropolialueilla asumisväljyys on muuta maata pienempi, merkitsee näin suuri ero asumisväljyydessä käytännössä sitä, että osa lisäasuntorakentamisen volyyymistä tullaan Helsingissä käyttämään asumisväljyyden kasvattamiseen.

Juuri valmistunut VTT:n selvitys tarkastelee koko maan asuntotuotantarvetta vuosina 2015–2040 (Terttu Vainio: Asuntotuotantarve 2015–2040. Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy. 2016). Selvityksen mukaan olisi vuoteen 2040 mennessä Helsingin seudulle (MAL-sopimuksen mukaiselle alueelle) rakennettava konservatiivisen skenaarion mukaan 260 000 asuntoa (noin 10 500 asuntoa vuodessa) ja kaupungistumisskenaariossa 350 000 asuntoa (noin 14 000 asuntoa vuodessa). Konservatiivisessa skenaariossa koko Helsingin seudun asuntotuotannosta olisi Helsinkiin rakennettava 40 prosenttia seudun asunnoista (4 600 as/v).

Ohjelman eräistä tavoitteista rakennuslautakunta toteaa seuraavaa.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Tavoite 2 Tontinvaraus ja –luovutus

Kaupungin luovuttamien kerrostalotonttien osalta on tavoitteeksi asetettu, että rakennusluvan edellytyksenä oleva C-luokan energiatehokkuusvaatimus täyttyy selkeästi ja alittaa E-luvun 120 kWh/m²/vuosi. Viime vuosina on uudisrakentaminen ollut valtaosin energiatehokkuudeltaan C-luokkaa, pientalopuolella normaalia on B-luokka, tai entistä useammin A-luokka. Helsingin rakennusvalvontataksaan on jo parin vuoden ajan sisällytynyt kohta, joka mahdollistaa matalaenergiatalona toteutettavalle asuinrakennukselle lupamaksun alennuksen. Alennus voi olla 20 tai 30 % riippuen siitä, kuinka paljon rakennuksen lämpöhäviöiden laskennallinen energiankulutus vuositasolla alittaa vähimmäisvaatimukset täyttävän vertailurakennuksen vastaavan energiankulutuksen.

Tavoite 4 Asemakaavoitus ja asemakaavavaranto

Rakennuslautakunta pitää tärkeänä, että asemakaavojen toteuttamiskelpoisuuteen kiinnitetään korostuneesti huomiota. Sama koskee asemakaavojen riittävää joustavuutta. Eduskunnalle on annettu 17.12.2015 hallituksen esitys 148/2015 vp, joka koskee rakentamisen poikkeamistoimivallan siirtämistä kokonaisuudessaan kunnille. Samassa yhteydessä esitetään poistettavaksi maan kymmentä suurinta kaupunkia koskevan määräaikaisen kokeilulain (1257/2010) ja sen jatkon samaa toimivaltaa koskeva sääntely tarpeettomana. Rakennuslautakunta kuitenkin huomauttaa, että toisin kuin sen ja Helsingin kaupungin lausunnossa syksyllä 2015 esitettiin, ei hallituksen esitys toteutuessaan mahdollistaisi alueellisen poikkeamisen käyttöä uudisrakentamiseen. Nimenomaan pääkaupunkiseudulle olisi tärkeää, että alueellista poikkeamista voitaisiin käyttää ei pelkästään olemassa olevan rakennuskannan osalta, vaan myös täydennysrakentamislouenteiseen uudisrakentamiseen. Tätä koskeva mahdollisuus olisi luontevaa sisällyttää osaksi määräaikaista kokeilulakia.

Tavoite 8 Asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman ohjaaminen

Ohjelman mukaan huoneistotyyppijakauman ohjaus perustuu ensisijaisesti tontinluovutusehtoihin. Valtion ja yksityisten tahojen omistamalla maalla voidaan käyttää asemakaavamääräyksiin perustuvaa ohjausta.

Rakennuslautakunta viittaa tähänastisiin kokemuksiin ja toteaa, että huoneistotyyppijakauman ohjaus on hyödyllistä sovittaa kulloisenkin alueen sijaintiin ja muihin olosuhdetekijöihin. Tietyillä uusilla alueilla on ilmennyt vaikeuksia löytää asukkaita suuriin perheasuntoihin, jolloin joissakin tilanteissa on päädytty joko uusiin tontinluovutuksiin tai poikkeuksiin asemakaavamääräyksistä. Tiukkojen huoneistotyyppimääräysten ohella voi olla tilanteesta riippuen käyttökelpoista edellyttää kaavamääräyksillä tiloilta joustavuutta ja asuntojen yhdisteltävyyttä.

Tavoite 10 Asuntokannan ja asuntorakentamisen kehittäminen

Rakennusvalvontavirasto on ollut aloitteentekijänä lähdettyäessä kehittämään erityistä Helsinki-kerrostalokonseptia. Loppusyksystä 2015 osoitettiin kaupungin taholta Tankovainion alueelta Mellunkylästä muutama tontti, joille kiinnostuneet toimijat voivat lähteä toteuttamaan pioneeriluonteisesti Helsinki-kerrostaloa. Hankkeessa on osin samoja piirteitä, kuin asuntotuotantotoimiston ns. Make-konseptitalossa (mallikerrostalo). Helsinki-kerrostalon ideana on luoda kustannustehokas ratkaisu, jonka avulla päästään toteuttamaan erisuuruisia ja myös eri materiaaleihin perustuvia, olemassa olevaa kaupunkirakennetta täydentäviä kerrostaloja. Esikuvana on aikoinaan myös rakennusvalvontaviraston aloitteeseen perustunut Helsinki-pientalokonsepti.

Rakennusvalvonnasta on ollut edustaja mukana kaupungin Hissiprojektissa. Pääkaupunkiseudulle on nyttemmin perustettu myös alueellinen hissiryhmä, joka edistää jälkiasennushissien aikaansaamista muun muassa ohjeistuksella ja neuvonnalla. Hissien rakentamiskysymykset ovat olleet toistuvasti esillä Helsingin rakennusvalvonnan eri tahoille suunnatuissa infotilaisuuksissa, jotka parhaimmillaan ovat keränneet yli 500 osallistujaa. Hissiprojektin infoaineistoa on myös pysyvästi esillä rakennusvalvontaviraston Tellinki-neuvontapisteessä.

Hajautetun energiatuotannon ja uusiutuvien energialähteiden edistämiseksi vapautettiin Helsingin vuoden 2010 rakennusjärjestyksessä toimenpideluvan hakemiselta kaikilla tonteilla ilmalämpöpumpun, maalämpöpumpun ja aurinkokeräimen sijoittaminen rakennukseen, rakennelmaan tai pihamaalle.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Esittelijätiedot

virastopäällikkö
Lauri Jääskeläinen

Lisätiedot

Lauri Jääskeläinen, virastopäällikkö, puhelin: 310 26220
lauri.jaaskelainen(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 28.01.2016 § 17

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Lausunto

Nuorisolautakunta antoi asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Helsinki on nuorten kuntalaisten asumisen riittävän ja tasapainoisen järjestämisen kannalta vaikea kaupunki. Pienistä kohtuuhintaisista ja –vuokraisista asunnoista, jotka sijaitsevat hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella, on jatkuvaa niukkuutta. Helsingissä siirtyy vuosittain asuntomarkkinoille tuhansia uusia oman kaupungin nuoria asukkaita ja samaan aikaan kotimaasta ja ulkomailta saapuu runsaasti opiskelijoita kilpailemaan rajallisesta asuntotarjonnasta. Nuorten aikuisten kanssa samoista pienasunnoista kilpailee laaja ja kasvava yksin asuvien kuntalaisten joukko. Voimakas pienten vuokra-asuntojen kysyntä on näkynyt erityisesti pienten asuntojen vuokratason nousuna. Työssäkävien näkökulmasta on kuvaavaa, että Helsingissä palkkataso on 1.1-kertainen, mutta asuntojen neliöhinnat ovat kaksinkertaisia koko maan tilanteeseen verrattuna.

Kaupunki kumppaneineen on viimeksi kuluneiden vuosien aikana pystynyt tuottamaan uusia nuorisoasuntoja ja opiskelija-asuntoja yli tavoitetason. Lisäksi nuoriso- ja opiskelija-asuntoja on rakenteilla muun muassa uusiin merellisiin kaupunginosiin. Myös työssäkävien ja työmarkkinoille tulevien nuorten asunnontarpeesta huolehtiminen on merkittävä osa Helsingin asuntopolitiikkaa. Nuorisoasuntojen suunnittelussa on keskeistä kuten opiskelija-asunnoissakin eli asunnon koon ja sijainnin vastaavuus nuorten tarpeisiin. Lisäksi tilaratkaisut tulisi suunnitella asukaslähtöisesti. Nuorisolautakunta esittää, että nuorille rakennettuja vuokra-asuntoja tulisi tasapuolisesti eri puolille Helsinkiä. Samalla tulisi huomioida alueen viihtyvyys ja, että monissa nuorisoasunnoissa asuu myös lapsiperheitä

Nuorisoasiainkeskus on etsinyt myös uusia ratkaisuja nuorten asumisen ongelmiin. Oman muotoinen koti on kaupungin kolmevuotinen hanke, jonka päätoteuttajana on nuorisoasiainkeskus ydinkumppaneinaan Nuorisoasuntoliitto ja Y-Säätiö. Hankkeen asumiskokeiluja tehdään yhdessä nuorten kanssa ja niitä mallinnetaan kaikkien halukkaiden käyttöön. Kokeiluja on tähän mennessä tehty kausiasumisessa Vartiosaaressa, kimppa-asumisessa Kannelmäessä entisessä nuorisokodissa ja vanhusten palvelutalossa Laajasalossa. Kokeiluissa on saatu aikaan hyviä tuloksia. Hankkeessa selvitetään myös kaupungin nykyisiä nuorten asumiseen soveltuvia tyhjiä tiloja.

Nuorisolautakunta pitää tärkeänä, että kaupunki tuottaa jatkuvasti sekä uusia nuoriso- ja opiskelija-asuntoja että lisää nykyisestä asuntokannasta kohdennettuja asuntoja asuntomarkkinoille tuleville nuorille. Varsinkin nuorisoasuntojen merkitys nuorten asunnottomuuden ja myös syrjäytymisen riskien ennaltaehkäisyssä on huomattava. Niillä voidaan tukea nuorten itsenäistymisen mahdollisuuksia että syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tilanteiden vakiinnuttamista. Lisäksi lautakunnan näkemyksen mukaan uusien nuorisoasuntojen sijoittelulla esimerkiksi täy-

23.05.2016

Kaj/1

dennysrakentamisalueille voidaan vaikuttaa tasapainottavasti vanhojen alueiden asuntokantaan ja asukasrakenteeseen. Uusien nuorten asukkaiden kautta on mahdollista tuottaa elävämpää, rikkaampaa ja monimuotoista kaupunkirakennetta, jossa uudenaikaisilla kohtaamisen areenoilla voidaan tuottaa asukkaiden tarpeiden mukaista yhteistoiminnallisuutta. Lisäksi nuorisolautakunta painottaa nuorten näkemysten kuulemista ja nuorten osallistamista nuorten asumisratkaisujen suunnitteluun ja kehittämiseen.

Käsittely

28.01.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Timo Kontio

Esittelijä lisäsi lausunnon toisen kappaleen loppuun seuraavan kohdan: "Nuorisolautakunta esittää, että nuorille rakennettuja vuokra-asuntoja tulisi tasapuolisesti eri puolille Helsinkiä. Samalla tulisi huomioida alueen viihtyvyys ja, että monissa nuorisoasunnoissa asuu myös lapsiperheitä."

Vastaehdotus:

Helena Kantola: Nuorisolautakunta esittää, että Helsingissä selvitetään mahdollisuudet kokeilla samanlaista "miniasunto" -nimistä vuokra-asutuskonseptia, kuin Vantaan Martinlaaksossa on tehty.

Kantolan ehdotus raukesi kannattamattomana.

Esittelijä

osastopäällikkö
Hannu-Pekka Polttila

Lisätiedot

Harri Taponen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 89036
harri.taponen(a)hel.fi

Asuntolautakunta 21.01.2016 § 6

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Lausunto

Asuntolautakunta antoi AM-ohjelmaluonnoksesta 2016 seuraavan lausunnon:

Asuntotuotannon määrä

Ohjelman tuotantotavoite on asetettu 5 500 asuntoon. Ottaen huomioon väestönkasvun se on oikeansuuntainen mutta riittämätön. Lisäk-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

si se on haasteellinen kaavoituksen ja tontinluovutuksen kannalta. Tavoitteen saavuttamiseen vaikuttaa myös suhdannetilanne, erityisesti asuntojen kysyntä markkinoilla. On hyvä, että ohjelmassa painotetaan edelleen täydennysrakentamista olemassa oleville alueille ja sosiaalisen sekoittamisen periaatteita uusilla asuinalueilla.

Aravavuokra-asunnot

Aravavuokra-asuntojen osuus on nostettu 25 prosenttiin, kokonaismääräksi tulee 1 375 asuntoa. Muutos on lähinnä kosmeettinen, koska aravatuotantona toteutetut opiskelija- ja nuorisoasunnot on nyt siirretty välimuodon asunnoista aravavuokra-asuntojen luokkaan, minne ne kuuluvatkin. Opiskelijoille ja nuorille on tavoitteena 300 asuntoa, joten muita aravavuokra-asuntoja tuotettaisiin 1 075. Ohjelmassa ei määritellä sitä kuinka suuri osuus näistä on erityisryhmille (kehitysvammaiset, vaikeavammaiset, vanhusväestö jne.) tarkoitettuja. Olisi tärkeää asettaa määrittely tavoite tavallisille aravavuokra-asunnoille, koska tällä tarjonnalla on enemmän merkitystä asuntomarkkinoilla.

Valtion asuntopolitiikka tiukentaa aravaehtoja

Omakustannusvuokra

Valtioneuvoston asetuksen muutos vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta on hyväksytty 7.1.2016. Valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen vuokrissa ja käyttövastikkeissa perittävälle tuleviin korjauksiin varautumiselle asetetaan euromääräinen enimmäisraja ja omarahoitusosuuden koron enimmäismäärä alennetaan kahdeksasta prosentista neljään prosenttiin. Lisäksi lainanlyhennysten määrää uusissa korkotukilainoissa lisätään lainan alkuvuosina korkotukilainajärjestelmän houkuttelevuuden parantamiseksi. Asetusmuutoksella pyritään poistamaan eroja eri yhteisöjen omistamien valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen vuokra- ja käyttövastiketasoissa ja hillitsemään asumiskustannusten nousua. Omarahoituskoron enimmäismäärän vähentäminen on selkeä heikennys omistajalle.

Tulorajat

Hallitusohjelmassa esitetään, että ”Ara-vuokra-asuntojen asukasvalintoja kehitetään paremman kohtaannon saavuttamiseksi liittämällä asukasvalinnan sosiaaliseen tarveharkintaan tulorajat. Asukkaan tulot tarkistetaan ara-vuokra-asuntoon muuton ja asunnon vaihdon yhteydessä sekä uusissa sopimuksissa viiden vuoden välein. Siirtymäaika asunnosta on kaksi vuotta. Ara-asuntojen asukasvalinnasta voidaan poiketa tapauksissa, joissa julkinen tuki ei johda epäterveeseen asukaskilpailuun yksityisten vuokra-asuntomarkkinoiden kanssa.” Lisäksi hallitusoh-

jelmassa linjataan toimeentulo- ja asumistukiasiakkaiden ja vaikeasti työllistyvien erityisestä suosimisesta asukasvalinnassa.

Tulorajojen palauttaminen valtion tukemien asuntojen asukasvalintaan ja toimeentulo- ja asumistukiasiakkaiden sekä vaikeasti työllistyvien erityinen suosiminen eivät edistä tavoitetta vuokratalojen monipuolisesta asukasrakenteesta ja sosiaalisesti tasapainoisista asuinalueista. Huono-osaisuuden keskittymisen kasvaminen aiheuttaa vakavan segregatiouhan aravavuokrataloihin ja aravavuokratalovaltaisille alueille, ja se vaikeuttaa aravakohteiden tuotantoa täydennysrakentamisalueilla. Vuokrataloalueiden slummiutuminen voi tapahtua hyvinkin nopeasti kun tulorajat tarkistetaan asunnonvaihtojen yhteydessä. Se aiheuttaa myös asumista epäsovivissa asunnoissa kun tarvittavasta vaihdosta pidättäytyään.

Tulorajoja koskeva valtioneuvoston päätös on valmisteltu. Asia hyväksyttyäneen tammikuussa, ja asetuksen muutos on tulossa voimaan 1.4.2016.

Uusi lyhyen korkotuen (10-vuotinen) tuotantomalli

Hallituksen asuntopoliittisen ohjelman mukaisesti on valmisteltu uutta lyhyen korkotuen mallia, jonka tavoitteena on houkutella uusia toimijoita mukaan vuokra-asuntotuotantoon. Uudessa mallissa on vähemmän sääntelyä kuin perinteisessä aravatuotannossa. Aika näyttää lähteekö uutta tuotantoa tällä mallilla liikkeelle. Joka tapauksessa kaupunki ratkaisee mallin käynnistymisen kaavoituksen ja tontinluovutuksen kautta. Mihin hallintamuotoon se sijoitetaan kaupungin asunto-ohjelmassa? Lakia tästä mallista ei ole vielä valmistunut.

Kaupungin intressit arava-asuntotuotannossa

Aravavuokra-asunnot ovat merkittävässä roolissa Helsingin asuntomarkkinoilla ja tarjoavat matalapalkka-alojen, lähinnä palvelusektorin, työntekijöille mahdollisuuden järjestää asumisensa kaupungissa, työpaikkojen läheisyydessä. Hallitusohjelman linjaukset ja järjestelmän muutokset tulevat nopeasti muuttamaan asukasrakenteen ja rajamaan asuntokannan käyttöä. Siksi Helsingin tulee pyrkiä voimakkaasti vaikuttamaan järjestelmän ehtoihin. Asuntolautakunta ja kaupunginhallitus ovat lausunnoillaan vastustaneet aravaehtojen tiukennuksia. Tätä asiaa kannattaa pitää esillä vielä MAL-neuvotteluissa yhteistyössä muiden seudun kuntien kanssa.

Jos valtion tukeman asuntotuotannon ehdot kiristyvät siten, että ne ovat haitallisia kaupungin oman asuntostrategian kannalta, kannattaa aravajärjestelmästä irtautumista harkita. Nykyisen hallituksen asuntopoliittiset linjaukset aravajärjestelmän ehtoihin eivät edistä metropolia-

luen kehittämistä, eivätkä ne tue kaupungin omia tärkeitä tavoitteita, hyvää asukasrakennetta, asuntokannan joustavaa käyttöä ja segregaatiorjuntaa.

Välimuodon asunnot

Välimuodon asuntoja tavoitellaan 1 925, joka vastaa 35 prosentin osuutta. Välimuodoiksi luetaan mm. Hitas- ja asumisoikeusasunnot. Välimuoto on hieman vaikeasti avautuva käsite, koska se sisältää sekä hinta- ja laatusäännelyä vapaarahoitteista että valtion tukemaa asuntotuotantoa.

Hitas on rahoitusmuodoltaan vapaarahoitteista, joten tuotteen voisi sijoittaa myös osaksi vapaarahoitteista tuotantoa. Hitas-tuotannolle ei ole asetettu tontinluovutusta ohjaavaa määrällistä tavoitetta. Tuotantotavoitteen määrittely on perusteltua, koska tällä kohtuuhintaisella tuotannolla on hyvä kysyntä ja se mahdollistaa mm. lapsiperheiden asumisen kaupungissa.

Hitas-järjestelmän prosessissa on asuntotuotantoa nimikkeellä "hinta-kontrolloidut omistusasunnot". Hankkeet esitellään ja hyväksytään hitas-järjestelmässä, mutta jälkimarkkinoita ei säännellä, joten jälleennyyntihinta on vapaa. Tämä tuote tulisi nimetä sitä paremmin kuvavalla nimikkeellä "puoli-hitas". Puoli-hitaksen osuus tulisi myös määrittellä ohjelmassa.

Valtio tukee asumisoikeutta myöntämällä korkotukea tuotannon rahoitukseen. Asumisoikeusasunnoille ei ole asetettu määrällistä tavoitetta, jonka avulla myös tämän rahoitusmallin tuotantoa voitaisiin ohjata. Asumisoikeuden kysyntä on ollut Helsingissä korkealla tasolla. Siksi tuotantotavoitteen määrittely tälle mallille on perusteltua.

Välimalliin luetaan myös Aran tukemat, takauslainoin toteutettavat vuokra-asunnot ja korkotuella toteutettavat omaksi lunastettavat vuokra-asunnot. Näille Aran tuotteille ei ole viime aikoina ollut suurta tuotantoa.

Osaomistusasuntoja ei ole viime aikoina juurikaan tuotettu, tuotteen painoarvo on vähäinen.

Sääntelemättömät vuokra- ja omistusasunnot

Sääntelemättömälle tuotannolle on varattu 40 prosentin osuus, 2 200 asuntoa. Sääntelemättömässä tuotannossa on vaikea tietää asunnon loppukäytön hallintamuotoa, vuokraa vai omistusta. Sen vuoksi vapaarahoitteiselle vuokra-asuntotuotannolle ei ole järkevää asettaa erillistä määrätavoitetta.

Asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman ohjaaminen

Helsingin asuntotuotannon ohjauksessa luovuttiin vuonna 2012 koko tuotantoa koskevasta keskipinta-alatavoitteesta ja siirryttiin huoneistotyyppijakauman ohjausmalliin, jonka keskeinen tavoite on perheasunnoiksi soveltuvien asuntojen määrän kasvu. Perheasunnolla tarkoitetaan vähintään kahden makuuhuoneen eli kolmen huoneen asuntoa. Vuodesta 2012 vuoteen 2014 on perheasuntojen osuus asuntotuotannosta kasvanut, mutta sillä ei ole ollut vaikutusta helsinkiläisten asumisväljyyteen, mikä on säilynyt noin 34 m²:nä henkilöä kohden. Helsingin asuntokannasta 59 prosenttia on pientasuntoja, yksioita ja kaksioita.

Lapsiperheiden asumismahdollisuuksia ja perheasuntojen tarjontaa on syytä aktiivisesti parantaa, jotta mahdollistetaan lapsiperheiden asuminen Helsingissä. Perheasuntokannan rakentamisen turvaamiseksi kaupunki sääntelee uudistuotannon huoneistotyyppijakaumaa. Sääntely on ulotettu koskemaan hitasomistusasuntoja ja sääntelemättömiä omistusasuntoja. Kerrostalotuotannossa Hitas-omistusasuntotuotantona toteutetaan perheasuntoina 50–60 prosenttia valmistuneista asunnoista ja sääntelemättömään omistusasuntotuotantoon luovutettavilla tonteilla 30–40 prosenttia valmistuneista asunnoista. Sääntely ei koske vuokra- eikä asumisoikeusasuntoja.

Yksityisellä sektorilla rakennetaan paljon pieniä vuokra-asuntoja. Asuntomarkkinoilla, vapaarahoitteisessa ja nuorille aikuisille suunnatussa vuokra-asuntotuotannossa, on tuotettu runsaasti pientasuntoja, koska niillä on hyvä kysyntä ja liiketoiminta on taloudellisesti kannattavaa. Pientasuntoja tuotetaan varmaankin riittävästi, eikä niiden tuotantoa tarvitse erityisesti edistää.

Perheasuntojen tuotannon ohjaus on perusteltua ja toteuttaa on syytä seurata tarkasti. Asunto-ohjelman seurannan ja raportoinnin avulla saadaan selville nyt noudatetun sääntelyn kautta tuotettujen perheasuntojen määrä.

Hissiprojekti vanhan asuntokannan kehittämisessä

Helsingin väestön ikääntyessä tarvitaan lisää hissejä vanhaan asuntokantaan. Hissien rakentamista edistetään hissiprojektilla. Kaupungin hissiasiamies neuvoo jälkiasennushissien suunnitteluun ja rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä. Asunto-osasto käsittelee ja hyväksyy kaupungin hissiavustukset, joilla rahoitetaan 10 prosenttia jälkiasennetun hissien kustannuksista silloin kun valtio on myöntänyt 50 prosentin avustuksen. Vuonna 2015 hissiavustuksilla valmistui 66 hissiä. Kaupungin osuus avustuksista oli vajaat 1,5 miljoonaa euroa.

Olisi tarkoituksenmukaista, että hissiprojektin hallinnointi keskitettäisiin asunto-osastolle, jolloin myös kaupungin hissiasiamies työskentelisi asunto-osastolla. Näin hissiaavustusta voitaisiin markkinoida ja toimeenpanna yhdessä toimipisteessä. Sillä tavalla avustuksen tarve voidaan nykyistä paremmin ennustaa.

Turvapaikanhakijoiden ja muun kielisen väestön vaikutukset asuntomarkkinoilla

Helsingissä asui vuoden 2015 alussa 83 549 vieraskielistä eli muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea äidinkielenään puhuvaa henkilöä. Vieraskielisten osuus Helsingin väestöstä on 13,5 prosenttia. Yli 60 prosenttia kaupungin väestönkasvusta vuonna 2014 tuli vieraskielisistä. Helsingissä asuu useampi kuin joka neljäs Suomen vieraskielisistä, ja itäisessä suurpiirissä useampi kuin joka neljäs Helsingin vieraskielisistä. Suurimmat vieraskielisten ryhmät puhuvat äidinkielenään venäjää, viroa, somalia tai englantia.

Helsingin väestönkasvu perustuu siis suurelta osin vieraskielisten asukkaiden määrän kasvuun, jota tulevat voimistamaan syksyn 2015 pakolaiskriisin myötä Suomeen saapuneet turvapaikanhakijat.

Viime vuonna turvapaikanhakijoita tuli noin kymmenkertainen määrä aikaisempiin vuosiin verrattuna. Ilmiö saattaa jäädä pysyväksi ja tulevaisuudessa se on syytä huomioida asuntopolitiikassa ja muussa suunnittelussa. Asuntomarkkinoilla turvapaikanhakijat näkyvät vasta viipeellä, noin kuudesta yhdeksään kuukauden kuluttua maahan saapumisesta, mikä on turvapaikkahakemuksen käsittelyn arvioitu kesto. Oleskeluluvan saaneet ovat vapaita muuttamaan Suomessa haluamalleen paikkakunnalle. Ennusteiden mukaan tänä vuonna noin 3000 oleskeluluvan saanutta hakeutuu Helsinkiin, mikä tulee aiheuttamaan kysyntäpiikin vuokra-asuntomarkkinoilla. Kaupungin vuokra-asuntoa voi hakea, kun on saanut vähintään vuoden pituisen oleskeluluvan. Kun edullisia vuokra-asuntoja ei ole riittävästi tarjolla, asuntoja tullaan hakemaan myös vapailta markkinoilta. Asuntojen puute saattaa johtaa kriisimajoituksen rajuun kasvuun.

Sote-uudistuksen vaikutukset

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutos tulee Helsingissä vaikuttamaan erityisryhmien käytössä oleviin asuntoihin sekä sosiaali- ja terveystieteiden palvelussuhdeasuntoihin. Esitetyssä uudistuksessa sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnilta itsehallintoalueille.

Tällä hetkellä sosiaali- ja terveystieteiden vastaa Helsingissä helsinkiläisten erityisryhmien asumisen ja palveluiden järjestämisestä. Osan erityisryhmien asunnoista omistaa Helsingin kaupunki ja osa hankitaan

ostopalveluina yksityisiltä toimijoilta. On oletettavissa, että sosiaali- ja terveysviraston käyttämät ja välivuokraamat asunnot ja asumispalveluyksiköt eivät siirry sellaisenaan uudelle sote-organisaatiolle, vaan jäävät kaupungin omistukseen ja hallinnoitavaksi.

Sosiaali- ja terveysvirastolla on lisäksi käytössään kaupungin omistamia palvelussuhdeasuntoja, jotka on vuokrattu sosiaali- ja terveysviraston henkilökunnalle. Palvelurakennemuutoksen jälkeen palvelussuhdeasuntoja tarvitaan vähemmän omalle henkilökunnalle. Toisaalta henkilökunta, jonka työsuhde siirtyy itsehallintoalueille, tarvitsee edelleen asuntoja.

Itsehallintoalueille siirtyvät tehtävät

Ympäristöministeriö on esittänyt eräitä asumiseen liittyviä tehtäviä siirrettäväksi itsehallintoalueille. Näitä ovat rakennusvalvontatoimi, erityisryhmille tarkoitettujen asuntohankkeiden puoltaminen (esim. huonokuntoiset vanhukset, vammaiset sekä päihde- ja mielenterveyskuntoutajat), kuntien alueidenkäytön suunnittelu ja edistäminen. Sote-uudistus ja itsehallintoalueet tulevat aiheuttamaan muutoksia, joihin täytyy varautua ja valmistautua lähitulevaisuudessa.

Esittelijä

osastopäällikkö
Markku Leijo

Lisätiedot

Marjo Tapana, apulaisosastopäällikkö, puhelin: 310 34222
marjo.tapana(a)hel.fi
Markku Leijo, osastopäällikkö, puhelin: 310 34159
markku.leijo(a)hel.fi

23.05.2016

Kaj/2

§ 498

V 8.6.2016, Atlantinkaaren alueen liikennesuunnitelma

HEL 2014-014704 T 08 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä Jätkäsaaren Atlantinkaaren alueen liikennesuunnitelman (kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston piirustus 6524-1) jatkovalmistelun pohjaksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Piirustus 6524-1

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Helsingin seudun liikenne

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Kaupunkisuunnitteluvirastossa on laadittu Atlantinkaaren asemakaavaehdotuksen nro 12331 yhteydessä Atlantinkaaren alueen liikennesuunnitelma (piirustus 6524-1). Suunnitelmassa on esitetty asemakaavan mahdollistamat järjestelyt jalankululle, pyöräilylle, joukkoliikenteelle sekä autoille. Liikennejärjestelyiden kustannusarvio on yhteensä noin 14–18 M€, josta Atlantinsillan osuus on noin 9-13 M€. Atlantinsillan kustannukset täsmentyvät jatkosuunnittelussa tehtävien ratkaisujen yh-

teydessä. Kustannusarvioon eivät sisälly raitiotien rakentamiskustannukset, arviolta noin 4,8 milj. euroa, jotka ovat liikennelaitos -liikelaitoksen kustannuksia.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 16.12.2014 Atlantinkaaren asemakaavaehdotuksen sekä siihen liittyvän Atlantinkaaren alueen alustavan liikennesuunnitelman (piirustus 6381-2).

Atlantinkaaren asemakaavaehdotus hyväksyttiin valtuustossa joulukuussa 2015. Atlantinkaaren alueen liikennesuunnitelmaehdotus (piirustus 6524-1) on kyseisen asemakaavan mukainen. Liikennesuunnitelman rajausta on laajennettu siten, että suunnitelma sisältää Atlantinkadun Tyynenmerenkadun jatkeelle asti. Atlantinkatu ylittää nykyisen satama-altaan Atlantinsillalla. Liikennesuunnitelmaan on tehty lisäksi vähäisiä tarkennuksia.

Atlantinkaaren alue liittyy lännessä Saukonlaiturin länsiosan liikennesuunnitelmaan (piirustus 6278-2), joka on hyväksytty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 16.9.2014. Lännessä Atlantinkaaren aluetta rajaa lisäksi Melkinlaiturin asemakaava-alue, jonka kaavoitus alkoi syksyllä 2015. Atlantinkaaren alueen kaakkoispuolelle ollaan laatimassa Matkustajasataman asemakaavaa. Pohjoisessa ja idässä Atlantinkaaren alue rajautuu Länsisatamankatuun. Länsisatamankatu välillä Atlantinkatu - Hyväntoivonkatu kuuluu Jätkäsaarenkallion ja Hietasaaren asemakaava-alueeseen ja katu on näiltä osin rakenteilla. Länsisatamankatu Hyväntoivonkadusta etelään on osa Liikuntapuiston asemakaava-alueita. Jätkäsaaren liikuntapuiston asemakaavaehdotus on hyväksytty kaupunginvaltuustossa syksyllä 2015. Länsisatamankadun ja Hyväntoivonkadun liikennesuunnitelma on ollut kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelyssä 8.12.2015.

Suunnitelma

Jalankulku ja pyöräliikenne

Atlantinkatu on osa pyöräliikenteen pääreitiverkkoa ja kadulle on suunniteltu yksisuuntaiset pyörätiet tai -kaistat. Liittymissä pyörätie tuodaan ajoradan tasoon pyöräkaistaksi. Tonttikaduilla pyöräily on ajoradalla.

Hyväntoivonpuistossa kulkee pohjois-eteläsuuntainen jalankulun ja pyöräilyn yhteys, joka liittyy aiemmin kaavoitetun puiston pohjoisosaan Länsisatamankadun ylittävän sillan kautta. Yhteys toimii pyöräilyn baanareittinä. Hyväntoivonpuiston eteläosassa reitiltä on yhteys Azorienku-

jaa pitkin Atlantinkadun yli Melkinlaiturin kaava-alueelle sekä lisäksi Hyväntoivonpuiston eteläpäätä rajaavalle Melkinlaiturille.

Hyväntoivonpuiston poikki järjestetään jalankulun ja pyöräilyn yhteys Saukonlaiturin Bermudankujan suunnasta Hyväntoivonkujan kautta Länsisatamankadulle. Myös Melkinlaituri toimii jalankulun ja pyöräilyn yhteytenä Atlantinkadulta Länsisatamankadulle ja siitä Liikuntapuistoon. Melkinlaituria pitkin pääsee Atlantinkadun alitse.

Joukkoliikenne

Atlantinkadulle tulee raitiotie kadun keskelle ajoneuvoliikenteestä erotettuna. Pysäkki sijoittuu Kanariankujan ja Azorienkujan välille ja mitoitetaan kahdelle vaunulle. Pysäkki palvelee kolmea raitiolinjaa. Atlantinkadulta järjestetään kääntyminen Melkinlaiturin kaava-alueelle sijoituvalla kääntöraiteelle.

Moottoriajoneuvoliikenne

Atlantinkaaren asemakaava-alue liittyy Jätkäsaaren katuverkkoon Atlantinkadun ja Länsisatamankadun kautta. Asemakaava-alueen länsireunalla kulkeva Atlantinkatu on Jätkäsaaren länsiosaa kiertävä alueellinen kokoojakatu. Atlantinkadun katualueen leveys on noin 35 metriä. Atlantinkatu ylittää Ahdinaltaan sillalla. Sillan pituus on noin 100 metriä. Sillan alitse on mahdollisuus järjestää vesibussiyhteys Ahdinaltaan puolelle.

Atlantinkatuun liittyvät Kanariankuja ja Azorienkuja, jotka ovat tonttikatuja. Länsisatamankatu kaava-alueen itäreunalla on Jätkäsaaren paikallinen kokoojakatu. Länsisatamankatu sisältyy Jätkäsaaren liikuntapuiston asemakaavaan.

Kun koko Jätkäsaari on valmis, Atlantinkadulla liikennettä on noin 2 000 - 7 000 ajoneuvoa vuorokaudessa ja Länsisatamankadulla noin 6 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Länsiterminaalin ensisijaisena ajoyhteytenä toimii Mechelininkatu ja Tyynenmerenkatu. Crusellinsillan kautta kulkeva satamaan suuntautuva liikenne jakautuu Länsisatamankadulle ja Atlantinkadulle. Asemakaava-alueen tonttikatujen ajoneuvoliikenne on vähäistä.

Pysäköinti

Länsipuolen AK-kortteleiden (20828 ja 20829) pysäköintipaikat sijoitetaan kannen alle, johon järjestetään ajoyhteydet Kanariankujan ja Azorienkujan kautta. Itäpuolen AK-korttelin (20830) pysäköinti on korttelin pohjoispuolella sijaitsevassa pysäköintitalossa, johon järjestetään ajoyhteys Länsisatamankadulta. Pysäköintitaloon tulee yhteensä noin 340

pysäköintipaikkaa. AKS-korttelin pysäköinti järjestetään kortteliin ja pysäköinnin ajoyhteys on Länsisatamankadulta. Maksullisia vieras- ja asiointipysäköintipaikkoja rakennetaan alueen katujen varsille.

Huolto- ja pelastusreitit

Alue liitetään Jätkäsaaren jätteen putkikeräysjärjestelmään, joten jätehuoltoliikennettä on normaalia vähemmän. Kortteleiden sisälle ja pihoille järjestetään huoltoreitit. Pienten liike- ja myymälätilojen huolto tapahtuu pääosin katualueilta. Hyväntoivonkujalla ja Melkinlaiturilla huoltoajo on sallittu. Huoltotarpeiden täsmentyessä voidaan katualueelta varata harkitusti lastaustilaa.

Pelastustiet ja likimääräiset nostopaikat sekä katualueet, joille nostopaikka on mahdollista esittää, on esitetty Atlantinkaaren asemakaavan selostuksen liitteenä olevassa viitteellisessä pelastusreititsuunnitelmassa.

Kustannukset, saadut lausunnot, jatkotoimenpiteet ja toteutus

Katujen ja liikennealueiden kustannuksiksi on arvioitu yhteensä noin 14–18 M€, josta Atlantinsillan osuus on noin 9-13 M€. Atlantinsillan kustannukset täsmentyvät jatkosuunnittelussa tehtävien ratkaisujen yhteydessä. Sillan kustannusarvio ei sisällä matkustajasataman päässä tehtäviä ruoppaus-, täyttö- ja rantarakennetöitä eikä myöskään raitiotiestä aiheutuvia kustannuksia, jotka ovat liikennelaitos -liikelaitoksen kustannuksia. Näiden suuruudeksi on arvioitu noin 4.8 milj. euroa.

Rakennusvirastolla ei ollut huomautettavaa Atlantinkaaren liikennesuunnitelmasta 26.2.2016.

Katusuunnitelmaa on laadittu liikennesuunnitelman mukaisesti yhteistyössä

kaupunkisuunnitteluviraston kanssa. Liikennelaitos- liikelaitos on esittänyt eräitä huomautuksia, jotka voidaan ottaa huomioon tarkemmassa katusuunnittelussa. Raitiotiestä aiheutuva runkomelu- ja tärinä on Atlantinkaaren asemakaavassa nro 12331 velvoitettu ottamaan huomioon rakennusten suunnittelussa ja myös parvekkeiden lasitusta käytetään asuntoihin kantautuvan melun ehkäisemiseen. Jatkosuunnittelussa tulee huomioida myös pelastusteiden ajoreittien ja nostopaikkojen tarkemmat järjestelyt. Helsingin Satama Oy ja Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä eivät antaneet lausuntoa asiassa.

Kadut tullaan rakentamaan alueen maankäytön rakentamisen tahdissa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

23.05.2016

Kaj/2

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Piirustus 6524-1

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helsingin seudun liikenne

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Rakennusvirasto
Liikennelaitos -liikelaitos
Helsingin satama
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) Infra- ja kalustoyksikkö 26.2.2016

HEL 2014-014704 T 08 00 00

Kaupunginhallitus on pyytänyt HKL:ltä lausuntoa nro HEL 2014-014704 T08 00 00 LA2 Kaupunginsuunnitteluvirastossa laaditusta Atlantinkaaren liikennesuunnitelmasta (piirustus 6524-1). Suunnitelma on tehty Atlantinkaaren asemakaavaehdotuksen nro 12331 yhteydessä. Suunnitelmassa on esitetty asemakaavan mahdollistamat järjestelyt jalankululle, pyöräilylle, joukkoliikenteelle sekä autoille.

Liikennelaitos on antanut aiemmin Atlantinkaaren asemakaavamuutoksesta nro 12331 joukkoliikennettä koskevan lausunnon seuraavasti:

Liikennelaitoksen kantana on, että kaavoituksessa on huomioitava rai-
tiotieradan vaikutukset ympäristöön:

- raitiovaunuradan ja ajojohtimien ja pylväiden sekä ripustusten vaatima tila ja kiinnitysratkaisut
- raitiotien vaihdelämmityskeskuksien, vaihdeohjauskeskuksien ja sähkönsyöttöpistekoteloiden vaatimat tilat
- raitiovaunun liikkumisesta johtuva melu ja tärinä.

Atlantinkaaren liikennesuunnitelmasta (piirustus 6524-1) liikennelaitos lausuu joukkoliikenteestä edellisen lisäksi seuraavasti:

- Atlantinkadulla raitiotien sijoittaminen kadun keskelle ajoneuvoliikenteestä eroteltuna on hyvä ratkaisu mikä mahdollistaa raitioliikenteen sujuvan liikennöinnin
- Ratikkavalojen rakentaminen Kanariankadun kulmaan ja vastapäätä Azorienkujaa Melkinlaiturin kaava-alueelle sijoittuvalle kääntöraiteelle kääntyvälle raitiovaunulle on hyvä ratkaisu sujuvan liikennöinnin takaamiseksi
- Raitiovaunun sujuva kulku Kanariankadulta vasemmalle Atlantinkadulle on turvattu Atlantinkatua vasemmalle Kanariankadulle kääntyviltä autoilta (tällä suunnalla ei ole ratikkavaloa)
- Raitiovaunupysäkki Kanariankujan ja Azorienkujan välille sijoittuu kaarteeseen mikä heikentää pysäkin esteettömyyttä, pysäkki suoralla rataosuudella olisi paras ratkaisu
- Raitiovaunun kääntyminen Atlantinkadulta Melkinlaiturin kaava-alueelle sijoittuvalle kääntöraiteelle pakottaa raitiotievaihteet pysäkin molempiin päihin missä kaarteiden vaikutus aiheuttaa vaunun ulotumien suurenemisen mistä johtuen reunakiven etäisyys vaunuun kasvaa
- Atlantinkadun pysäkkialueelle sijoittuvien raitiotievaihteiden kieliosat eivät saa olla suojatieilytysten kohdilla.

Liikennelaitoksella ei ole muuta huomautettavaa liikennesuunnitelmasta.

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, yksikön johtaja, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Rakennusvirasto 26.2.2016

HEL 2014-014704 T 08 00 00

Rakennusvirastolla ei ole huomautettavaa Atlantinkaaren liikennesuunnitelmasta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

23.05.2016

Kaj/2

Katusuunnitelmat on laadittu liikennesuunnitelman mukaisesti yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa.

Lisätiedot

Kati Kiyancicek, projektinjohtaja, puhelin: 310 64734
kati.kiyancicek(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 08.12.2015 § 396

HEL 2014-014704 T 08 00 00

Hankenro2361_2

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle Atlantinkaa-
ren alueen liikennesuunnitelman (piirustus 6524-1) hyväksymistä.

16.12.2014 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Reetta Putkonen

Lisätiedot

Anna Nervola, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37135
anna.nervola(a)hel.fi

23.05.2016

Kaj/3

§ 499

V 8.6.2016, Hietalahdenrannan, Telakkakadun ja Eiranrannan liikennesuunnitelma

HEL 2014-002239 T 08 00 00

Esitys

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian Arja Karhuvaaran ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä Hietalahdenrannan, Telakkakadun ja Eiranrannan liikennesuunnitelman (kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston piirustus 6471-7) hyväksymistä jatkosuunnittelun pohjaksi.

Tiivistelmä

Hietalahdenrantaan Bulevardista etelään, Telakkakadulle ja Eiranrantaan on laadittu liikennesuunnitelma, jossa varaudutaan Hernesaaren raitiotieyhteyteen sekä huomioidaan Telakkarannan asemakaava-alueen uusi maankäyttö. Hernesaaren osayleiskaavan valmisteluun liittyen laaditaan Hernesaaren raitiotien yleissuunnitelma, joka valmistuu syksyllä 2016. Tässä liikennesuunnitelmassa varaudutaan Helsingin seudun liikenne eli HSL -kuntayhtymän raideliikenteen linjastosuunnitelman mukaisesti raitiotien rakentamiseen.

Raitiotielle on suunniteltu oma kaistansa katujen keskelle. Pysäkit tulevat Telakanpuistikon kohdalle ja Hernesaarenkadun risteyksen eteläpuolelle. Autoliikenteen kaistojen määrä säilyy kaduilla pääosin nyky-

sellään. Pyöräliikenteelle on suunniteltu yksisuuntaiset pyöräkaistat katu-
tujen molemmille puolille. Liikennejärjestelyiden kustannusarvio on yh-
teensä noin 15,1 M€, josta katurakentamisen osuus on noin 9,1 M€. Raitiotien rakentamisen kustannusten osuus on noin 6,0 M€ sisältäen myös uuden sähkönsyöttöaseman rakentamisen. Liikennejärjestelyt on tavoitteena toteuttaa vuoteen 2018 mennessä siten, että katurakentaminen yhteen sovitetaan Telakkarannan asemakaava-alueen rakentamisen kanssa.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat

Hietalahdenrantaan Bulevardista etelään, Telakkakadulle ja Eiranrantaan on laadittu liikennesuunnitelma, jossa varaudutaan Hernesaaren raitiotieyhteyteen sekä huomioidaan Telakkarannan asemakaava-alueen uusi maankäyttö. Suunnitelma koskee noin 1,1 km pitkää katuosuutta.

Helsingin seudun liikenne (HSL) -kuntayhtymän laatimassa ja hyväksymässä raitioliikenteen linjastosuunnitelmassa linjan 6 reitti käännetään jatkossa Bulevardin länsipäästä etelään Hietalahdenrantaa, Telakkakatua sekä Eiranrantaa pitkin Hernesaaren suuntaan. Myöhemmässä vaiheessa raitiotie jatketaan Hernesaaren eteläiseen kärkeen asti. Nykyinen linjan 6 reitti Bulevardilta Kalevankadulle jää varayhteydeksi. Hernesaaren pohjoisosaan pyritään järjestämään väliaikainen kääntöpaikka, jonka kustannusarvio on noin 1 milj. euroa. Se ei sisälly tämän liikennesuunnitelman kustannusarvioon. Hernesaaren osayleiskaavan valmisteluun liittyen laaditaan Hernesaaren raitiotien yleissuunnitelma, joka valmistuu syksyllä 2016. Tässä liikennesuunnitelmassa varaudutaan linjastosuunnitelman mukaisesti raitiotien rakentamiseen.

Hietalahdenranta, Telakkakatu ja Eiranranta ovat osa kantakaupungin pyöräliikenteen pääverkkoa. Näillä uudistettavilla katuosuuksilla pyöräliikenteen järjestelyt on suunniteltu yksisuuntaisiksi liikenneturvallisuuden ja sujuvuuden parantamiseksi.

Hietalahdenranta ja Telakkakatu Tehtaankadun risteykseen asti ovat katuluokitukseltaan alueellisia kokoojakatuja. Telakkakadun eteläosa sekä Eiranranta ovat paikallisia kokoojakatuja. Lähialueiden tiivistyvän maankäytön myötä autoliikenteen ennustetaan kasvavan kyseisillä kaduilla. Liikennemäärä nykyisin Hietalahdenrannassa on noin 16 500 - 21 000 ajoneuvoa vuorokaudessa ja Telakkakadulla noin 5 500 - 12 500 ajoneuvoa vuorokaudessa. Hernesaaren risteilijäsatama sekä lumen vastaanottopaikka tuovat kokoojakaduille myös raskasta liikennettä. Ennusteiden mukaan vuonna 2035 Hietalahdenrannan liikennemää-

rä on noin 21 000 - 28 000 ajon./vrk, Telakkakadulla noin 10 000 - 19 000 ajon./vrk ja Eiranrannassa noin 11 000 ajon./vrk.

Liikennesuunnitelma

Raitiotie kulkee Hietalahdenrannassa, Telakkakadulla ja Eiranrannassa kadun keskellä omalla kaistallaan. Myös Bulevardin länsipäähän järjestetään raitiovaunulle oma lyhyt kaista, mikä helpottaa liittymän valo-ohjausta. Raitiovaunupysäkit sijoittuvat Telakkakadulle Telakanpuistikon kohdalle sekä Hernesaarenkadun risteuksen eteläpuolelle. Bussipysäkki Hietalahdenrannassa säilyy Bulevardin liittymän eteläpuolella.

Hietalahdenrannan ja Bulevardin, Hietalahdenrannan ja Mallaskadun sekä ja Telakkakadun ja Tehtaankadun risteykset säilyvät valo-ohjattuina. Telakkakadun ja Eiranrannan risteykseen on suunnitelmassa kiertoliittymä ratikkavaloineen.

Autoliikenteen kaistakapasiteetti säilyy kaduilla pääosin nykyisellään. Hietalahdenrannasta etelästä Bulevardille kääntyvä erillinen kaista on poistettu uusien järjestelyiden johdosta. Telakkakadun ja Tehtaankadun risteykseen on lisätty vasemmalle kääntymiskaista Telakkakadulta pohjoisesta kääntymisen helpottamiseksi. Lisäksi Hietalahdenrannassa ja Telakkakadulla rajoitetaan vasemmalle kääntymistä raitio- ja autoliikenteen sujuvuuden turvaamiseksi. Telakkakadun ja Merimiehenkadun sekä Telakkakadun ja Speranskintien / Hernesaarenkadun risteykset toimivat suuntaisliittyminä, jolloin poikkikaduilta saa kääntyä ainoastaan oikealle.

Telakkakadun varteen sekä huoltoaseman eteläpuolelle tulee maksullisia vieras- ja asiointipysäköintipaikkoja. Telakkakadun varren pysäköintipaikkoja on mahdollista merkitä tarpeen vaatiessa lastauspaikoiksi. Telakkarannan asemakaava-alueelle on mahdollista sijoittaa hotelli, jonka saattoliikenne voi hyödyntää kyseisellä kohdalla olevaa pysäköintipaikoille varattua tilaa. Hietalahdenranta 5 edustalla voi pysäyttää auton pyöräkaistan ja jalkakäytävän väliin jäävälle erotuskaistalle. Uusien liikennejärjestelyiden myötä poistuvat pysäköintipaikat korvataan Telakkarannan asemakaava-alueen pysäköintilaitokseen sijoittuvilla paikoilla. Rakentamisen yhteensovituksen yhteydessä pyritään selvittämään mahdollisuuksia sijoittaa rakentamisen ajaksi korvaavia pysäköintipaikkoja alueelle.

Kaduille on suunniteltu pyöräkaistat molemmin puolin katua. Pyöräkaistat liittyvät olemassa oleviin pyöräjärjestelyihin Hietalahdenrannan ja Bulevardin risteyksessä. Suunnitelmassa varaudutaan myös siihen, että jatkossa kyseisestä liittymästä länteen päin Hietalahdenrannan pohjoisreunaan suunnitellaan yksisuuntainen pyöräliikennejärjestely tavoii-

teverkon mukaisesti. Myös Hietalahdenkadulle on tavoiteverkossa esitetty yksisuuntainen pyöräliikennejärjestely etelän suuntaan.

Jalkakäytävät ovat vähintään 2,5 metriä leveitä. Pienempien katujen ylitykset toteutetaan risteysen ylijatkettuina jalkakäytävinä, mikä korostaa autoilijan väistämisvelvollisuutta jalankulkijoihin nähden.

Suunnitelman vaikutukset

Uusi raitiolinja tulee palvelemaan Etelä-Helsingin länsiosaa ja myöhemmin Hernesaaren uutta maankäyttöä.

Hietalahdenrannan ja Telakkakadun uudistamisen myötä pyöräilyn pääreitti voidaan jatkaa Telakkakatua pitkin katkeamattomana Eiranrantaan. Selkeät pyöräliikenteen järjestelyt vähentävät jalkakäytävillä pyöräilyä, mikä parantaa myös jalankulkijoiden olosuhteita.

Vasemmalle kääntymisen kieltäminen Telakkakadulta ja Hietalahdenrannasta parantaa liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta, mutta hankaloiittaa nykyiseen verrattuna pääsyä Punavuoren kaduille pohjoisen suunnasta.

Raitiotien ja Telakkarannan asemakaava-alueen uuden maankäytön johdosta katujen varsilta poistuu noin 70 pysäköintipaikkaa. Korvaavat pysäköintipaikat tulee sijoittaa Telakkarannan asemakaava-alueelle tulevaan yleiseen pysäköintilaitokseen.

Uudet liikennejärjestelyt sijoittuvat voimassa olevissa asemakaavoissa määritellyille katualueille. Uuden raitiotien ja pyöräliikennejärjestelyiden mahdollistamiseksi Hietalahdenrannan länsireunalta poistuu kuitenkin puurivi. Myös Eiranrannan eteläreunalta esitetään suunnitelmassa poistettavaksi yksi puurivi, joka on asemakaavassa määritelty istutettavaksi puuriviksi. Telakkakatu Hernesaarenkadun liittymästä etelään levenee koko katualueen levyiseksi, mikä muuttaa ympäristöä nykyisestä. Puut kadun itäreunalta joudutaan poistamaan, mikä myös muuttaa ympäristöä nykyisestä.

Liikennemäärät lähialueilla kasvavat mm. Jätkäsaaren ja Hernesaaren uuden maankäytön johdosta. Liikenteen lisäys heikentää liikenteen sujuvuutta ruuhka-aikaan Telakkakadulla ja Hietalahdenrannassa. Telakkakadun liikennejärjestelyitä selkeytetään, mutta Telakkakadun autoliikenteen kapasiteettia ei pystytä lisäämään, sillä Telakkakatu rajautuu olemassa oleviin rakennuksiin. Entiseltä telakkaradalta vapautuva tila hyödynnetään raitioliikenteen käyttöön sujuvan joukkoliikenneyhteyden takaamiseksi.

Kustannukset

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Liikennejärjestelyiden kustannusarvio on yhteensä noin 15,1 M€, josta katurakentamisen osuus on noin 9,1 M€. Raitiotien rakentamisen kustannusten osuus on noin 6,0 M€ sisältäen myös uuden sähkönsyöttöaseman rakentamisen.

Vuorovaikutus

Hietalahdenrannan, Telakkakadun ja Eiranrannan liikennesuunnitelma oli julkisesti kommentoitavana 25.5.–5.6.2015 KSVForum -keskustelupalstalla. Liikennesuunnitelma oli nähtävänä kaupungintalon ilmoitus- taululla ja kaupunkisuunnitteluvirastossa 25.5.–5.6.2015 ja viraston internetsivuilla. Verkkopalveluun kirjattiin 57 kommenttia. Suunnitelmasta saatiin lisäksi 4 kirjallista mielipidettä taloyhtiöiltä. Liikennesuunnitelmasta saapuneet kommentit ja mielipiteet vastineineen ovat esityslistan liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa.

Saadun palautteen perusteella liikennesuunnitelmaan tehtiin seuraavat muutokset:

- Telakkakadun ja Eiranrantaan risteys on muutettu kiertoliittymäksi
- Pyöräjärjestelyitä Merikadun ja Telakkakadun pyöräkaistojen välillä on selkeytetty

Jatkotoimenpiteet

Rakennusvirasto valmistelee parhaillaan Hietalahdenrannan, Telakkakadun ja Eiranrannan sekä Telakkarannan asemakaava-alueen katusuunnitelmaa. Liikennejärjestelyt on tavoitteena toteuttaa vuosina 2016–2018 siten, että katurakentaminen yhteen sovitetaan Telakkarannan asemakaava-alueen rakentamisen kanssa. Katurakentaminen on tarkoitus käynnistää vuonna 2017, joitakin esirakentamiseen liittyviä putki- ja johtosiirtoja saatetaan tehdä jo vuonna 2016. Alustavasti on arvioitu, että raitiovaunu voisi aloittaa liikennöinnin syksyllä 2018.

Hernesaaren pohjoisosaan suunnitellaan väliaikainen käänköpaikka raitiolinjalle.

Linjan 6 uuden reitin aiheuttamat mahdolliset muutokset Bulevardin pysäkkijärjestelyihin suunnitellaan jatkossa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Piirustus 6471-7
- 3 Vuorovaikutusraportti
- 4 Vuorovaikutusraportin liitteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helsingin seudun liikenne

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Rakennusvirasto
Liikennelaitos -liikelaitos
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Rakennusvirasto Kaupungininsinööri 26.4.2016

HEL 2014-002239 T 08 00 00

Kaupunginhallitus on pyytänyt lausuntoa Telakkarannan katusuunnitelmien laatimisesta. Katu- ja rakennussuunnitelmia on laadittu yhteistyössä kaupungin kanslian, kaupunkisuunnitteluviraston, Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL), Helsingin seudun liikenteen (HSL) ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) kanssa.

Katusuunnitelmat menevät maankäyttö- ja rakennusasetuksen 43 §:n mukaisesti nähtäville 4.5.–17.5.2016, jonka jälkeen ne menevät yleisten töiden lautakunnan hyväksyttäväksi. Rakennussuunnitelmat valmistuvat kevään 2016 aikana. Katurakentamisen kustannukset tarkentuvat rakennussuunnittelun valmistuttua. Tarkempi toteuttamisaikataulu sovitetaan yhteen kaupunkisuunnitteluviraston ja HKL-Liikelaitoksen tavoitteiden kanssa. Hankkeen rahoitus tulee sisällyttää talousarvion kohtaan projektialueiden kadut 8 03 30 Jätkäsaari.

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

23.05.2016

Kaj/3

Kati Kiyancicek, projektinjohtaja, puhelin: 310 64734
kati.kiyancicek(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 18.08.2015 § 207

HEL 2014-002239 T 08 00 00

Hankenro 0923_12

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle Hietalahdenrannan, Telakkakadun ja Eiranrannan liikennesuunnitelman (piirustus 6471-7) hyväksymistä.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Reetta Putkonen

Lisätiedot

Anna Nervola, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37135
anna.nervola(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 500

V 8.6.2016, Helsingin kielilukion perusparannuksen hankesuunnitelma

HEL 2015-010536 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 29.3.2016 päivätyn Helsingin kielilukion perusparannusta koskevan hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 5 263 brm² ja että rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 12,35 miljoonaa euroa joulukuun 2015 kustannustasossa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma liitteineen 29.3.2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Helsingin kielilukion käytössä olevassa rakennuksessa osoitteessa Kaajaninlinnantie 10 (tontti 45063/3) tehdään laaja tekninen ja toiminnallinen perusparannus.

Perusparannuksen yhteydessä rakennuksen ulkovaippa korjataan perusteellisesti ja talotekniset järjestelmät uusitaan vastaamaan nykyisiä tarpeita ja vaatimuksia. Katolle rakennetaan uusi ilmanvaihtokonehuone.

Rakennuksen sisätilojen järjestelyjä selkeytetään palvelemaan tehokkaammin nykymuotoista opiskelua ja kasvanutta oppilasmäärää. Muu-

tokset tehdään alkuperäisen kaksikäytävämallin pohjalta eikä kantaviin rakenteisiin tehdä juurikaan muutoksia.

Esittelijän perustelut

Hankkeen tarpeellisuus

Rakennus on valmistunut vuonna 1968 Puotinharjun oppikouluksi. Tällä hetkellä tiloissa toimivat Helsingin kielilukio ja Helsingin aikuislukion Itä-Helsingin toimipiste. Oppilaita koulussa on noin 575. Voimassa olevien päätösten mukaan koulurakennus jatkaa nykyisessä tehtävässään.

Koulu on teknisen peruskorjauksen tarpeessa. Tilallinen perusratkaisu puolestaan on edelleen toimiva eikä sitä perusparannuksessa muuteta. Sisätilajärjestelyjä selkeytetään, jotta rakennus toiminnallisesti palvelisi aiempaa sujuvammin nykymuotoista lukio-opetusta.

Oppilasmäärän kasvun myötä liian pieneksi jäänyttä ruokalaa ja keittiötä laajennetaan. Hallintotilat keskitetään yhteen paikkaan, liikuntasalin pukuhuonejärjestelyt muutetaan toimivammiksi ja opetustilat varustellaan vastaamaan syksyllä 2016 uudistuvan opetussuunnitelman tavoitteita. Ylioppilastutkintokäyttöön osoitetut luokat toteutetaan opetusviraston ohjeiden mukaan.

Pihaa kehitetään ulkoiluun aktivoivaksi ja sen turvallisuutta, viihtyisyyttä ja esteettömyyttä parannetaan.

Hankkeen laajuus

Kokonaisala 5 263 m²

Kerrosala 4 911 m²

Huoneistoala 4 594 m²

Hankkeen hyötyala on 3 432 hym² eli 6,6 hym²/oppilas (oppilasminimi 521).

Tekniset ja taloudelliset perustelut

Rakentamisajalle tyypilliset ulkovaipan rakenteet muodostavat nykytiedon valossa materiaalien ikääntyessä kasvavan sisäilmariskin. Tilanteen parantamiseksi maanvaraisen alapohjan, ulkoseinien ja yläpohjan rakenteita uusitaan merkittävästi. Rakenteita uusittaessa niiden lämmönpitävyyttä lisätään ja näin parannetaan myös rakennuksen energia- tehokkuutta.

Talotekniset järjestelmät ovat käyttökänsä loppupuolella. Ilmanvaihto-, vesi- ja viemäri- sekä sähkölaitteet ja -asennukset uusitaankin valtaosin. Uusi ilmanvaihtokonehuone rakennetaan katolle rakennuksen keskivaiheille.

Matalat kerroskorkeudet johtavat siihen, että halkaisijaltaan suuria iv-kanavia ei voida käyttää. Suunniteltu järjestelmä perustuukin useiden pienempien iv-koneyksiköiden käyttöön, jolloin kanavakoot saadaan pysymään maltillisina. Tämä ratkaisu helpottaa myös tarpeenmukaisen ilmanvaihdon toteuttamista. Yhdessä paikallaoloon perustuvien sähköjärjestelmien kanssa se auttaa energiansäästötavoitteiden saavuttamisessa.

Energian kulutus pienenee perusparannuksen myötä laskennallisesti 40 %. Energiankulutusluokka paranee arvosta E arvoon C.

Hankkeen enimmäishinta

Hankkeen enimmäishinta on kiinteistöviraston tilakeskuksen arvion mukaan arvonlisäverottomana 12,35 miljoonaa euroa. Kustannukset ovat arvonlisäverottomina 2 346 euroa/brm² ja 2 688 euroa/htm².

Hankkeen kustannus yhtä oppilaspaikkaa kohden on arvonlisäverottomana 23 704 euroa (oppilasminimi 521).

Hankkeen kustannukset on laskettu joulukuun 2015 hintatasossa.

Tilakustannus käyttäjälle

Tilojen nykyinen vuokra opetusvirastolle on 60 188 euroa kuukaudessa ja 722 264 euroa vuodessa eli 13,10 euroa/htm²/kk, josta pääomavuokra on 9,60 euroa/htm²/kk ja ylläpitoavuokra 3,50 euroa/htm²/kk.

Tilojen arvioitu tuleva kuukausivuokra on 107 960 euroa ja vuosivuokra 1 295 520 euroa eli 23,50 euroa/htm²/kk, josta pääomavuokra on 19,70 euroa/htm²/kk ja ylläpitoavuokra vuoden 2016 tasossa 3,80 euroa/htm²/kk.

Vuokranmaksun perusteena on 4 594 htm². Tuottovaade on 3 % ja poistoaika 30 vuotta. Lopullinen vuokra määräytyy toteutuneiden kustannusten ja valmistumisajan toteutuneiden ylläpitokustannusten mukaan.

Opetuslautakunta päätti 19.4.2016 (62 §) antaa Helsingin kielilukion perusparannuksen 29.3.2016 päivätystä hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon kiinteistölautakunnalle.

Rahoitus

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Hanke sisältyy Helsingin kaupungin talousarvion talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaan vuosina 2018 - 2019 toteutettavana kohteena. Hankkeelle varattu rahoitus on 11 miljoonaa euroa. Hankkeen rahoitus tullaan esittämään täydennettäväksi talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaan vuosille 2017 - 2026.

Toteutus

Hankkeen yleissuunnittelu ja rakennuslupatehtävät on ajoitettu tälle vuodelle, toteutussuunnittelu ja rakentamisen valmistelu kuluvan vuoden lopusta ensivuoden loppuun.

Rakennustöiden on suunniteltu käynnistyvän vuoden 2018 alussa ja hankkeen arvioidaan valmistuvan kesällä 2019.

Kiinteistöviraston tilakeskus vastaa hankkeen rakennuttamisesta ja kiinteistön ylläpidosta.

Väistötilat

Hankkeen väistötilat sijoitetaan entisiin Diakonia-ammattikorkeakoulun tiloihin osoitteessa Sturenkatu 2. Rakennuksen omistaa tilakeskus.

Rakennustöiden ajalta opetusvirasto maksaa nykyisen vuokran suurista vuokraa. Väistötiloista ja niihin tehtävistä muutoksista aiheutuva tämän vuokran ylittävä kustannus on lisätty hankkeen investointikustannuksiin lopullista vuokraa arvioitaessa. Tuon summan on arvioitu olevan 530 000 euroa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma liitteineen 29.3.2016

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta
Opetuslautakunta

Päätöshistoria

Opetuslautakunta 19.04.2016 § 62

HEL 2015-010536 T 10 06 00

Lausunto

Opetuslautakunta antoi puoltavan lausunnon kiinteistölautakunnalle Helsingin kielilukion perusparannuksen 29.3.2016 päivätystä hanke-suunnitelmasta.

Esittelijä

linjanjohtaja
Arja Kukkonen

Lisätiedot

Eeva Jalovaara, projektiarkkitehti, puhelin: 310 79657
eeva.jalovaara(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 07.04.2016 § 141

HEL 2015-010536 T 10 06 00

Esitys

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle 29.3.2016 päivätyn Helsingin kielilukion perusparannusta koskevan hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 5 263 brm² ja että rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 12,35 miljoonaa euroa kustannustasossa joulukuu 2015.

Esitys tehdään ehdolla, että opetuslautakunta antaa puoltavan lausunnon hankesuunnitelmasta.

Samalla kiinteistölautakunta päätti oikeuttaa kiinteistöviraston tilakeskuksen jatkamaan hankkeen suunnittelua hankepäätöstä odottamatta.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Juha Aaltonen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 21008
juha.aaltonen(a)hel.fi
Irmeli Grundström, hankepäällikkö, puhelin: 310 42319
irmeli.grundstrom(a)hel.fi

23.05.2016

Kj/3

§ 501

Yritysvaikutusten arviointi ja laajojen taloudellisten vaikutusten arviointi kaupungin päätöksenteossa

HEL 2015-001570 T 14 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian Osku Pajamäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Minna Maartola, kehityspäällikkö, puhelin: 36307
minna.maartola(a)hel.fi
Henri Kähönen, elinkeinosuunnittelija, puhelin: 310 25020
henri.kahonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että yritysvaikutusten arviointi otetaan osaksi valmistelu- ja päätöksentekoprosessia vuonna 2015 toteutetun kokeilun aikana kehitetyn mallin mukaisesti kokeiluun osallistuneissa kaupunkisuunnitteluvirastossa, kiinteistövirastossa ja rakennusvirastossa sekä vaiheittain ja mallia edelleen kehittäen niissä virastoissa, joiden toiminnalla on yrityksille tai yritysten toimintaedellytyksille merkittävä vaikutus.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää, että erityisen merkittävien maankäyttö- ja rakentamishankkeisiin liittyvien taloudellisten vaikutusten arviointeja jatketaan. Arviointeja toteutetaan ja kehitetään toimialarajat ylittävässä yhteistyössä ja hyödyntämällä aiemmin laadituista vaikutusarvioinneista saatuja kokemuksia.

Esittelijän perustelut

Helsingin strategiaohjelmassa 2013–2016 on asetettu tavoitteeksi, että ”Helsinki on Suomen yritysmyönteisin kaupunki vuonna 2016”. Strate-

giassa todetaan, että yritysvaikutusten arviointi otetaan mukaan päätöksentekoon ja että kaikkien merkittävien maankäytön ja rakentamisen hankkeiden osalta toteutetaan elinkeinovaikutusten arviointi.

Kaupunginhallituksen toimeksiannon mukaisesti kaupunginkanslia valmisteli yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston, kiinteistöviraston, rakennusvalvontaviraston ja rakennusviraston kanssa toimenpideohjelman kaupungin yritysmyönteisyyden ja työllisyyden lisäämiseksi kaupungin eri osissa. Hyväksyessään Suomen yritysmyönteisin kaupunki -toimenpideohjelman 16.3.2015 kaupunginhallitus päätti, että

- kaupunginhallitus tekee yritysvaikutusten arvioinnin mahdollisesta käyttöönotosta Helsingissä päätöksen pilottien pohjalta tehdyn ehdotuksen perusteella ja
- kaupunginhallitus päättää mahdollisista jatkotoimenpiteistä ja hallintokuntien ohjeistuksesta piloteista saatujen tulosten pohjalta liittyen merkittävien maankäyttö- ja rakentamishankkeiden laajojen taloudellisten vaikutusten arviointiin.

Kaupungin tekemillä päätöksillä on usein suoraan tai ainakin välillisesti vaikutuksia yrityksille tai yritysten toimintaedellytyksiin. Yritysvaikutusten arviointi on keino selvittää ennalta, millaisia ja miten laajoja vaikutuksia kaupungin valmistelemilla päätöksillä on yrityksiin tai yritysten toimintaedellytyksiin.

Yritysvaikutusten arviointia laajempi elinkeinovaikutusten arviointi tarkoittaa kaupungin päätäntävallassa olevien merkittävien investointi- ja rakentamishankkeiden laajojen taloudellisten vaikutusten selvittämistä. Laajoja taloudellisia vaikutuksia ovat esimerkiksi vaikutukset tuotantoon, työllisyyteen, verotuloihin, kaupungin muihin tuottoihin ja kustannuksiin, liikenteeseen ja saavutettavuuteen, maan arvoon sekä kaupungin tunnettuuteen.

Arvioinnit eivät ole itseisarvo, vaan keino tuoda lisäarvoa valmisteluun ja päätöksentekoon. Sekä yritysvaikutusten että laajojen taloudellisten vaikutusten arvioinnit ovat suuntaa-antavia työkaluja, joiden tulee olla sisällöltään objektiivisia. Arviointi auttaa toisaalta sovittamaan erilaisia intressejä yhteen ja toisaalta johtaa siihen, että päätökset tehdään tietoisina niiden vaikutuksista.

Yritysvaikutusten arviointi (YRVA)

Kaupunginkanslian elinkeino-osaston johdolla toteutettiin syksyn 2015 aikana yritysvaikutusten arvioinnin kokeilu (aiemmin pilotointi), johon osallistuivat kaupunkisuunnitteluvirasto, kiinteistövirasto ja rakennusvirasto. Kokeilun aikana mm. suunniteltiin arvioinnin toimintamalli palve-

lumuotoilun menetelmiä hyödyntäen yhteistyössä mukana olleiden virastojen ja elinkeinoelämän edustajien kanssa.

Toimintamallia kehitettäessä lähtökohtana on ollut se, että yritysnaökulma otettaisiin mukaan valmisteluun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tällöin arvioinnilla voidaan vaikuttaa valmistelussa olevan asian sisältöön. Mallin haluttiin olevan myös niin kevyt, ettei vaikutusten arviointi pidentäisi valmisteluun kuluva-aikaa.

Kehitettyä mallia kokeiltiin kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti ao. virastoissa valmistelussa olevissa asioissa loppuvuodesta 2015. Kokeilun aikana laadittiin yritysvaikutusten arvioinnit Iso Roobertinkadun kävelykatuosuuden peruskorjauksesta, Marian sairaala-alueen asemakaavan muutoksesta ja Mäkelänkatu 58-60:n käyttötarkoituksenmuutoksesta (poikkeamispäätös).

Mäkelänkatu 58-60:sta laadittu arviointi sisältyy sellaisenaan kaupunkisuunnitteluviraston 19.1.2016 kaupunginhallitukselle antamaan lausuntoon. Yleisten töiden lautakunnan listatekstissä 15.2.2016 mainitaan Iso Roobertinkatua koskevan suunnitelman olleen mukana po. kokeilussa, mutta itse arviointia ei siihen ole liitetty. Marian sairaala-alueen asemakaavan muutos ei ole vielä edennyt päätöksentekoon.

Valmistelijoilta saadun palautteen mukaan arviointi mm. helpottaa valmistelutyötä, tekee työstä laadukkaampaa ja vahvistaa päätöksenteon läpinäkyvyyttä. Yritysnaökulman pohtiminen asioita valmisteltaessa auttaa myös ymmärtämään yritysten tarpeita ja siten kehittämään Helsingistä entistä yritysystävällisempi kaupunki. Mukana olleilta elinkeinoelämän edustajilta sekä kehittämistyöstä että valmiista arvioinneista saatu palaute oli niin ikään erittäin myönteistä.

Kokemusten ja saadun palautteen mukaan yritysvaikutusten arvioinnin toimintamallia kokonaisuudessaan on kehitetty edelleen. Toimintamalli, siihen olennaisesti liittyvät apukysymykset ja asiat, joista arviointi on tarpeellista suorittaa, on kuvattu esityslistan liitteessä 1.

Arviointi on kokeilussa kehitetyn mallin mukaisesti mahdollista ottaa laajemmin käyttöön niissä virastoissa, jotka ovat olleet mukana mallin laadinnassa. Sen sijaan arvioinnin käyttöönotto muissa virastoissa saattaa edellyttää toimintaohjeisiin joitakin muutoksia. Tästä syystä on tarkoituksenmukaista, että arviointi otetaan muissa virastoissa käyttöön vaiheittain ja aluksi kokeiluluonteisesti niin, että mallia ja ohjeistusta voidaan tarvittaessa kehittää edelleen virastojen tarpeista tai toiminnasta lähtien.

Arvioinnin laajemmasta käyttönotosta ja sisällyttämisestä päätöksentekoon on keskusteltu kokeiluun osallistuneiden ja kokeilun mahdollisesti aloittavien virastojen edustajien kanssa.

Merkittävien maankäyttö- ja rakentamishankkeiden laajojen taloudellisten vaikutusten arviointi (LATVA)

Helsingin kaupunki on vuosina 2014 - 2015 toteuttanut useita selvityksiä, joissa on arvioitu merkittävien maankäyttö- ja rakentamishankkeiden taloudellisia vaikutuksia.

Näitä ovat olleet esimerkiksi Helen Oy:n Hanasaaren voimalaitosvaihtoehtojen vaikutukset kaupunkikonsernin kannalta, Raide-Jokerin ja Laajasalon raitiotieyhteyden kaupunkitaloudellinen arviointi sekä Länsisataman liikenneratkaisuvaihtoehtojen arviointi.

Selvityksistä saatujen kokemusten perusteella ei ole mahdollista luoda yhtä yleispätevää vaikutusarviointimallia, joka soveltuisi kaikkien taloudellisesti merkittävien investointihankkeiden arviointiin. Esimerkiksi energiaratkaisuihin, liikenneinvestointeihin tai kulttuurihankkeisiin liittyvät arvioinnit eroavat toisistaan niin merkittävästi, että kunkin hankkeen arviointi on syytä suunnitella ja laatia tapauskohtaisesti, jotta se tuottaa päätöksenteon kannalta oleellista tietoa.

Selvitykset ovat osoittaneet, että niiden laadinnassa tarvitaan toimialarajat ylittävää yhteistyötä. Esimerkiksi käytettyjen taustaoletusten ja arvioinneissa hyödynnettävien menetelmien valinta sekä arvioinnit toteutavien projektiryhmien muodostaminen on syytä toteuttaa osallistamalla laajasti hankkeeseen liittyviä hallintokuntia. Näin varmistetaan, että arviointien tulokset edustavat mahdollisimman laajasti kaupungin asiantuntijoiden näkemystä.

Arviointi on syytä suorittaa vain merkittävimmistä hankkeista. Merkittävyydelle ei ole mahdollista määritellä täsmällisiä raja-arvoja, vaan kunkin hankkeen osalta merkittävyyttä on tarkasteltava tapauskohtaisesti. Arvioinnissa on esitettävä perusteellisesti tehdyt oletukset ja rajaukset.

Arviointien käynnistämisestä päättää lähtökohtaisesti sen hallintokunnan johto, jonka vastuualueelle hanke kuuluu. Useita hallintokuntia koskevan tai poikkeuksellisen merkittävän hankkeen arvioinnin käynnistämisestä päättää lähtökohtaisesti kaupunginkanslian kansliapäällikkö. Arvioinnin kustannuksien jakautumisesta päätetään tapauskohtaisesti, mutta lähtökohtaisesti vain yhden hallintokunnan vastuualueen arviointihankkeet rahoitetaan hallintokunnan omasta budjetista.

Arviointi voidaan toteuttaa joko täysin kaupungin virkatyönä, osin ostopalveluna tai kokonaan ulkopuolisten asiantuntijoiden toimesta. Kutakin

arviointia sekä siihen mahdollisesti liittyvien asiantuntijapalveluiden tilaamista ja valvontaa varten kootaan lähtökohtaisesti projektiryhmä, johon kutsutaan vastuuviraston lisäksi kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston sekä elinkeino-osaston, kiinteistöviraston ja kaupunkisuunnitteluviraston edustajat.

Liitteessä 1 on esitetty myös laajojen taloudellisten vaikutusten arvioinnin laadinnan suuntaa-antava eteneminen kaupungin organisaatiossa. Arviointien laadinnassa tulisi liitteessä esitetyn kuvauksen lisäksi hyödyntää esimerkiksi investointiesityksen laatimiseen ja erilaisten hankkeiden käsittelyyn liittyviä ohjeita.

Molempien arviointikäytäntöjen jalkauttaminen edellyttää kaupungin yrittäjäosastoiden parissa työskentelevien henkilöiden perehdyttämisen lisäksi sitä, että ao. henkilöiden tietämystä yritysten tarpeista ja toimintatavoista syvennetään. Prosessien- ja muu tarvittava ohjeistus sekä tausta-aineistot arviointien suorittamiseksi ja valmiit arvioinnit kootaan yhteen sähköiseen vaikutusarviointi-tietopankkiin.

Kaupunginkanslian elinkeino-osasto vastaa valmennuksen järjestämisestä ja muusta arviointien käyttöönottoon liittyvästä tuesta. Henkilöstön perehdytyksestä ja muista arvioinnin edellyttämistä toimenpiteistä aiheutuviin kustannuksiin on varattu rahoitus vuodelle 2016.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Minna Maartola, kehityspäällikkö, puhelin: 36307
minna.maartola(a)hel.fi
Henri Kähönen, elinkeinosuunnittelija, puhelin: 310 25020
henri.kahonen(a)hel.fi

Liitteet

1 YRVA- ja LATVA -toimintamallit

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 16.03.2015 § 270

HEL 2015-001570 T 14 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä Helsinki Suomen yritysmyönteisin kaupunki -toimenpideohjelman ja kehottaa siinä esitettyjä hallintokuntia osallistumaan ohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteutukseen.

Käsittely

16.03.2015 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään jäsen Torstin ja jäsen Modigin vastaehdotusten mukaisesti.

Vastaehdotus:

Pilvi Torsti: Tehdään seuraavat muutokset liitteeseen 1:

Kohta 7.2. (s. 17)

Laaditaan pilottien pohjalta yritysvaikutusten arvioinnin laajentamisesta koko kaupungin tasoiseksi sisällyttäen asia Valmistelijan käsikirjaan ja/tai Talousarvion laatimisohjeisiin.

MUUTOSesitys (korvaa edeltävän lauseen):

Kaupunginhallitus tekee päätöksen yritysvaikutusten arvioinnin mahdollisesta käyttöönotosta Helsingissä pilottien pohjalta tehdyn ehdotuksen perusteella.

Vetovastuu: Kaupunginkanslian elinkeino-osasto sekä talous- ja suunnitteluosasto

Osapuolet: Muut virastot

Tilanne: Käynnistyy pilotoinnin jälkeen

MUUTOSesitys (korvaa Tilanne: käynnistyy pilotoinnin jälkeen)

Tilanne: Mahdollinen käynnistyminen kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti.

Kohta 8.2. (s. 19)

Vuosien 2014-2015 aikana toteutettujen arviointipilottien pohjalta täsmennetään arviointeihin liittyvää päätös- ja toteutusprosessia. Piloteista saatujen tulosten pohjalta laaditaan vuoden 2015 lopussa kirjallinen ohjeistus taloudellisten vaikutusten arvioinnista kaupungin hallintokuntien käyttöön.

MUUTOSesitys (korvaa viimeisen lauseen)

Piloteista saatujen tulosten pohjalta kaupunginhallitus päättää mahdollisista jatkotoimenpiteistä ja hallintokuntien ohjeistuksesta.

Kannattaja: Silvia Modig

23.05.2016

Kj/3

Vastaehdotus:

Silvia Modig: Lisätään seuraava lause B osion esittelytekstiin liitteen 1 sivulle 7:

Kaupunki tunnistaa koko yrityskentän kirjon ja pyrkii luomaan edellytykset koko mpk-sektorille sekä itsensätyöllistäjille.

Kannattaja: Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun esityksen.

09.03.2015 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Leena Rinkineva, elinkeinojohtaja, puhelin: 310 36141
marja-leena.rinkineva(a)hel.fi
Santtu von Bruun, yksikön päällikkö, puhelin: 310 26258
santtu.vonbruun(a)hel.fi

23.05.2016

Kj/4

§ 502

Eräiden innovaatorahastosta rahoitettujen hankkeiden jatkuminen vuonna 2016 edellisenä vuonna säästyneillä määrärahoilla

HEL 2016-002113 T 02 05 01 05

HEL 2014-011786

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää vuodelle 2016 rahoitusta innovaatio-rahastosta seuraaville hankkeille:

Toteuttaja	Hanke	Määräraha vuodelle 2016, euroa
Helsingin kaupunki, nuori- soasiainkeskus	Well Played	17 000
Helsingin kaupunki, opetus- virasto	Yrityskylä Helsinki	50 000
Helsingin kaupunki, sosiaali- ja terveystieteiden virasto	Sähköinen palvelu- seteli	120 000
Yhteensä		187 000

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Riikka Henriksson, suunnittelija, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Siirtohakemus WellPlayed
- 2 Siirtohakemus Yrityskylä Helsinki
- 3 Siirtohakemus Sähköinen palveluseteli

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunginhallitus päätti 15.12.2014 myöntää innovaatorahastosta nuorisosiainkeskuksen Well Played -hankkeelle 150 000 euroa, opetusviraston Yrityskylä Helsinki -hankkeelle 250 000 euroa ja sosiaali- ja terveystieteiden Sähköinen palveluseteli -hankkeelle 250 000 euroa käytettäväksi vuonna 2015. Nämä hankkeet ovat raportoineet elokuun 2015 jälkeen, että niiden rahoituksesta merkittävä osa vuonna 2015 jää käyttämättä. Hankkeille ei ole innovaatorahastosta myönnetty jatkorahoitusta vuodelle 2016, mutta niiden loppuun saattaminen ja vuodelle 2015 asetettujen tavoitteiden täyttäminen on tärkeää. On siis tarkoituksenmukaista myöntää hankkeille niiltä edellisen vuonna säästynyt määräraha käytettäväksi vuonna 2016. Hankkeiden siirtohakemukset ovat päätöksen liitteenä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Riikka Henriksson, suunnittelija, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Siirtohakemus WellPlayed
- 2 Siirtohakemus Yrityskylä Helsinki
- 3 Siirtohakemus Sähköinen palveluseteli

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Taloushallintopalvelu-liikelaitos
Hankkeiden toteuttajat

§ 503

Lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi liikennekaareksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

HEL 2016-004646 T 03 00 00

Lausunto

Kaupunginhallitus päätti antaa liikenne- ja viestintäministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi liikennekaareksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus toteaa, että hallituksen esitys liikennekaareksi sisältää useita kannatettavia ja hyviä tavoitteita, mutta myös mm. kuntien talouden ja joukkoliikenteen järjestämisen sekä palvelutason kannalta haasteellisia ja osin tulkinnanvaraisia piirteitä, joita on syytä kuvata tarkemmin ja selventää jatkovalmistelussa. Esitykseen sisältyy myös asioita, joiden osalta tulisi tehdä kattava vaikutusten arviointi.

Helsinki tukee liikennekaaren tavoitteita uuden teknologian ja digitalisaation käyttöönottamiseksi ja edistämiseksi liikenteen palveluissa. Liikennekaareissa esitetty avoimiin rajapintoihin ja tietojen yhteensopivuuteen liittyvä asiakaslähtöisyyden vahvistaminen ja tiedon avaaminen ovat myös Helsingin kaupungin strategiaohjelman 2013-2016 ja vuonna 2015 käynnistyneen Digitaalinen Helsinki –ohjelman mukaisia tavoitteita.

Digitalisaatiolla on todennäköisesti tulevaisuudessa merkittävä rooli koko pääkaupunkiseudun liikennejärjestelmän kehittämisessä. Esitetty tietojen laajempi ja helpompi saatavuus voi johtaa uudenlaisen palvelutuotannon ja uusien palveluinnovaatioiden syntyyn, jotka parhaimmillaan parantavat liikkumisen joustavuutta ja lisäävät vaihtoehtoja matkustaa sekä alentavat kulkemisen kustannuksia. Älyliikenteeseen liittyvien järjestelmien kokonaisvaltaisempi hyödyntäminen liikennejärjestelmätasolla edellyttää eri osapuolten aktiivista toimintaa kokeilujen ja pilotointien osalta, jotta niiden roolista, toimivuudesta ja liikennejärjestelmätason vaikutuksista saataisiin lisää tietoa.

Kaupunginhallitus toteaa, että jatkovalmistelussa, kun liikennekaareissa esitettyjä veloitteita lippujärjestelmien yhteentoimivuudesta täsmennetään, tulisi ottaa huomioon pääkaupunkiseudun tekemät merkittävät panostukset yhtenäisen lippu- ja tariffijärjestelmän kehittämiseen. Maksujärjestelmien kehittämisessä tulee kattavasti huolehtia asiakkaiden tietosuojasta.

Pääkaupunkiseudulla joukkoliikenne on järjestetty EU:n palvelusopimus-asetuksen (1370/2007) mahdollistaman toimivaltaisen viranomaisen (HSL) myöntämän yksinoikeuden mukaisesti. Yksinoikeuden mahdollistamalla kokonaisvaltaisella liikennejärjestelmätason suunnittelulla on saavutettu nykyisin toimiva ja kustannustehokas joukkoliikennejärjestelmä, joka pärjää hyvin palvelutasovertailuissa vastaavan kokoisten eurooppalaisten kaupunkiseutujen kanssa. Samalla on ollut mahdollista liikenneverkon ja palvelutason pitkäjänteinen suunnittelu yhdessä maankäytön, asumisen ja palvelurakenteen kehittämisen kanssa.

Liikennekaari -esityksen mukaan nykyinen joukkoliikennelaki kumottaisiin kokonaisuudessaan. Lakimuutoksen perusteluissa mainitaan, että toimivaltaiset viranomaiset (kuten HSL) voisivat kuitenkin edelleen tarvittaessa myöntää EU:n palvelusopimusasetuksen mukaisia yksinoikeuksia ja kieltää niiden vastaisen toiminnan. Palvelusopimusasetuksen mukaisia menettelyitä käyttäessään toimivaltaisten viranomaisten olisi kuitenkin huomioitava, että palvelusopimuksen tavoitteena on markkinoiden mahdollisimman vapaa toiminta. Tämä maininta jättää tulkinnanvaraa lain soveltamisessa ja voi johtaa toimivaltaisten viranomaisten ja yksityisten liikenteen harjoittajien välisiin pitkiin oikeusprosesseihin.

Helsinki ja muut pääkaupunkiseudun kunnat yhdessä valtion kanssa ovat viime vuosina panostaneet voimakkaasti joukkoliikenteeseen ja erityisesti raideliikenteen kehittämiseen (mm. Länsimetro, Kehärata). Myös lähitulevaisuudessa on suunnitteilla useita merkittäviä joukkoliikenneinvestointeja (mm. Raide-Jokeri, Kruunusillat). Nämä panostukset mahdollistavat kaupunkien kasvun ja seudulle tavoitellun asuntotuotannon.

Esitetyllä lakimuutoksella ei tulisi mahdollistaa tilannetta, jossa yksityiset liikenteen harjoittajat kilpailisivat jo kertaalleen kilpailutettujen sopimusliikenteen toimijoiden kanssa samoista matkustajista vain suurten matkustajakysynnän reiteillä ja ruuhka-aikaan siten, että HSL:n ja kuntien vastuulle jäisivät edelleen vähäisen matkakysynnän reitit. Kysyttyjen reittien lipputulojen jakaantuminen useammalle liikenteen harjoittajalle nostaisi joukkoliikenteen järjestämisen kustannuksia. Samalla suurten, jo tehtyjen joukkoliikenneinvestointien kannattavuus ja rahoituspohja heikentyisi, mikä olisi kansantaloudellisestikin epäsuotuisaa.

Kaupunginhallitus toteaa, että esitettyä jälkikäteiskontrollia yksinoikeuden vastaisen toiminnan puuttumiseen tulisi harkita täydennettävän esimerkiksi ilmoitusvelvollisuudella, mikä mahdollistaisi ennakoinnin liikenteen hallinnan osalta.

Nykyisin joukkoliikennelinjojen kilpailutuksessa huomioidaan mm. liikennöitävän kaluston vähäpäästöisyys ja kaluston soveltavuus liikentaesteisille matkustajille. Markkinaehtoisessa joukkoliikenteessä ei välttämättä ole riittävää kannustetta kehittää kulkumuotoja liikenteen ulkoisvaikutusten ja esteettömyyden näkökulmasta.

Kaupunginhallitus toteaa, että luonnosta hallituksen esitykseksi liikennekaareksi tulisi jatkovalmistelussa tarkentaa joukkoliikenteen järjestämiseen liittyvien asioiden osalta siten, että pääkaupunkiseudun liikenneverkon ja joukkoliikenteen pitkäjänteinen suunnittelu yhdessä tiivistyvän maankäytön, asumisen ja palvelurakenteen kehittämisen kanssa on edelleen mahdollista. Samassa yhteydessä tulisi tehdä vaikutusten arviointi, jossa tarkastellaan kaupunkiseutujen mahdollisuuksia järjestää liikenne tehokkaasti, ympäristöystävällisesti, esteettömästi ja tasapuolisesti liikenteen tekninen kehitys huomioiden.

Esitetyillä henkilö- ja tavaraliikennettä koskevien säännösten yhdistämisellä voidaan arvioida olevan liikkumisen kokonaisuutta tehostava, kustannuksia alentava ja uudenlaisia mahdollisuuksia tarjoava vaikutus. Yhteiskunnan korvaamien kuljetusten yhdistämistä yleiseen joukkoliikenteeseen säätelevät kuitenkin myös vammaispalveluasetuksen ja sosiaalihuoltolain määräykset palvelujen järjestämisestä.

Taksien määrä sääntelyn purkaminen lisännee tarjontaa ja alentaneekin kustannuksia. Kuljetuskustannusten kasvu on ollut haaste julkisesti rahoitetuille kuljetuspalveluille. Taksiliikenteen enimmäishinnan sääntelyn poistamiseen ja päivystysvelvoitteesta luopumiseen liittyvät haasteet on kaupungin järjestämien palvelujen näkökulmasta mahdollista ratkaista kilpailuttamisen yhteydessä. Palveluja hankittaessa voidaan myös asettaa kuljettajille erityisiä laatu- ja osaamisvaatimuksia.

Kaupunginhallitus toteaa, että esitysluonnoksessa ehdotettu muutos joukkoliikenteen palveluiden ostoihin ja kehittämiseen tarkoitetun valtion talousarvion momentin määrärahan käyttämiseksi myös liikennepalvelun asiakkaan tukemiseen (ns. digitaalinen palveluseteli) vaatisi täsmentämistä uudistuksen toteutustavan ja vaikutusten arvioinnin osalta. Palvelusetelin ei tulisi johtaa siihen, että valtion joukkoliikenteen kehittämiseen tarkoitettu tuki hajaantuisi siten, että sen vaikuttavuus pienenesi entisestään.

Lopuksi kaupunginhallitus toteaa, että ennen päätöksentekoa Liikennekaaren suoria ja välillisiä vaikutuksia tulee arvioida riittävän laajasti eri asiakasryhmien sekä pääkaupunkiseudun liikennejärjestelmän ja yhteiskunnan kokonaistaloudellisuuden näkökulmasta. Keskeiset vaikutukset liittyvät liikkumisen tasa-arvoon, ympäristöön, maankäyttöön ja talouteen. Myös joukkoliikenteen markkinoiden toiminnalle ja liikenteen-

23.05.2016

Kj/5

harjoittajien yhdenvertaiselle kilpailuasemalle aiheutuvat vaikutukset ja mahdolliset häiriöt pitää selvittää luotettavalla tavalla.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Saara Kanto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25531
saara.kanto(a)hel.fi
Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 18.4.2016, Liikennekaari
- 2 Hallituksen esitysluonnos 18.4.2016, Liikennekaari

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Liikenne- ja viestintäministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätös

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi liikennekaari, jolla toteutetaan hallitusohjelman kärkihankkeita digitaalisen kasvuym-
päristön rakentamiseksi sekä säädösten sujuvoittamiseksi. Lakimuutos-
ten tavoitteena on luoda edellytykset uuden teknologian, digitalisaation
ja uusien liiketoimintamallien käyttöönotolle liikennesektorilla. Tätä
kautta voitaisiin saavuttaa entistä paremmin käyttäjien tarpeisiin vas-
taavia liikennepalveluita ja mahdollistaa uutta liiketoimintaa sektorilla.
Liikennekaari yhdistäisi ja uudistaisi henkilö- ja tavaraliikennettä koske-
vat säännökset. Sillä ehdotetaan avattavaksi liikkumispalveluja koske-
vat olennaiset tiedot ja säädettäväksi lippu- ja maksujärjestelmien yh-
teentoimivuudesta. Näin liikenteen palvelut olisivat mahdollisimman hy-
vin kaikkien tavoitettavissa ja myös tarkoituksenmukaisella tavalla yh-
disteltävissä.

Liikennekaari on tarkoitus laatia kolmessa vaiheessa. Liikenteen sääntelyn kokoaminen yhtenäiseksi liikennekaareksi aloitetaan kehittämällä markkinoiden ja tietojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuutta. Lainsäädännöllä on tarkoitus helpottaa markkinoillepääsyä ja ehkäistä markkinahäiriöitä. Nyt ehdotettavassa ensimmäisessä vaiheessa liikennekaareen kootaan ja mahdollisuuksien mukaan yhtenäistetään erityisesti maaliikenteen liikennemarkkinoita ja -palveluja koskevat säädökset: joukkoliikennelaki, taksiliikennelaki, laki kaupallisista tavarakuljetuksista (tavaraliikennelaki) ja laki taksinkuljettajien ammattipätevyydestä. Lisäksi tehdään pieniä tarkistuksia ajoneuvolakiin.

Nykyisen lainsäädännön mukainen joukkoliikennelupa esitetään muutettavaksi henkilöliikenneluvaksi, koska se oikeuttaisi jatkossa sekä nykymuotoisen joukkoliikenteen että taksiliikenteen harjoittamiseen. Kotimainen taksiliikennelupa esitettäisiin säilytettäväksi niitä toimijoita varten, jotka harjoittaisivat henkilökuljetuksia tiellä vain ajoneuvolaissa tarkoitettulla henkilöautolla, pakettiautolla, kuorma-autolla tai kolmipyörällä, nelipyörällä tai kevyellä taikka raskaalla nelipyörällä. Suurimpia muutoksia esitetään liikennekaareissa nykyiseen taksijärjestelmään ja -liikenteeseen: kiintiö-, asemapaikka- ja enimmäishintasäätelystä luovuttaisiin, autokohtainen taksilupa muutettaisiin toimijakohtaiseksi taksiliikenneluvaksi ja taksiluvan saamisedellytyksiä kevennettäisiin. Taksiliikennettä saisi jatkossa harjoittaa myös henkilöliikenneluvan nojalla. Taksiliikenteen harjoittamista koskevat vaatimukset olisivat samat siitä riippumatta, harjoitetaanko toimintaa taksiliikenneluvan vai henkilöliikenneluvan nojalla. Vastuu taksipalvelun laadusta osoitettaisiin selkeästi liikenteen harjoittajalle.

Liikennekaaren perusteluissa on esitetty joukkoliikenteen markkinaehtoisuuden lisäämistä seuraavasti: "Esityksen valmistelussa on päädytty siihen, että kansallisesti säädetystä, markkinaehtoista liikenteen alalle tuloa rajoittavasta reittiliikennelupavaatimuksesta luovutaan. Vaatimuksen on todettu muodostavan tarpeettoman raskaan etukäteiskontrollin. Reittiliikennelupavaatimus koskee myös reittejä alueilla, joille ei ole palvelusopimusasetuksen mukaisesti järjestettyä liikennettä. Nämä reittiliikenneluvat eivät tuo järjestelmään lisäarvoa, ottaen huomioon palveluntarjoajien velvollisuus muutoinkin tiedottaa liikenteestään. Toimivaltaiset viranomaiset voisivat kuitenkin edelleen tarvittaessa myöntää palvelusopimusasetuksen mukaisia yksinoikeuksia ja kieltää niiden vastaisen toiminnan. Palvelusopimusasetuksen mukaisia menettelyitä käyttäessään toimivaltaisten viranomaisten on kuitenkin huomioitava, että palvelusopimuksen tavoitteena on markkinoiden mahdollisimman vapaa toiminta."

Esityksessä ehdotetaan, että tie- ja raideliikenteen henkilökuljetuspalvelun tarjoajan, välityspalvelun tarjoajan sekä näiden puolesta lippu- ja

maksujärjestelmästä vastaavan toimijan on avattava muille liikkumis- palvelujen tarjoajille ja yhdistämispalvelun tarjoajille pääsy lippu- ja maksujärjestelmänsä myyntirajapintaan, jonka kautta kertamatkaan oikeuttavan lipputuotteen tulee olla kolmannen osapuolen hankittavissa.

Liikennekaaren perusteluissa todetaan, että jatkossakin tarvitaan keinot, joilla viranomaisen voi puuttua tilanteeseen, jossa markkinoiden vapautumisesta ja uusista innovaatioista näyttäisi muodostuvan ei-toivottuja vaikutuksia palveluiden saavutettavuuden, laadun, turvallisuuden tai ympäristön kannalta. Tavoitteiden ja saavutettavuuden toteuttamista on seurattava ja arvioitava jatkuvasti kerättävän tiedon avulla. Ajantasaisen tilannekuvan ylläpitämiseksi tarvitaan uutta tietoa, jonka toimittamisesta ja avoimuudesta tarvitaan uusia säännöksiä.

Lausuntopyyntö

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Helsingin kaupunkia antamaan asiasta lausunnon 23.5.2016 mennessä. Lausunnon antamiseen on saatu lisäaikaa 30.5.2016 saakka.

Asiasta on pyydetty lausunnot kaupunkisuunnittelulautakunnalta, liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunnalta, palvelukeskus-liikelaitoksen johtokunnalta, sosiaali- ja terveyslautakunnalta ja yleisten töiden lautakunnalta. Palvelukeskus-liikelaitos ei ole lausunut asiasta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Saara Kanto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25531
saara.kanto(a)hel.fi
Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 18.4.2016, Liikennekaari
- 2 Hallituksen esitysluonnos 18.4.2016, Liikennekaari

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Liikenne- ja viestintäministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai

23.05.2016

Kj/5

täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Rakennusvirasto
HKL
Sosiaali- ja terveystieteiden virasto
Palvelukeskus

Päätöshistoria

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 12.05.2016 § 100

HEL 2016-004646 T 03 00 00

Lausunto

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Hallituksen liikennekaari –lakiesityksen pohjana on useita tavoitteita, jotka ovat samansuuntaisia Helsingin kaupungin ja HKL:n tavoitteiden kanssa. Toisaalta lakiesitys sisältää useita säädöksiä, jotka toteutessaan voivat haitata taloudellisesti kestävä ja palvelutasoltaan korkeatasoisen joukkoliikenteen järjestämistä pääkaupunkiseudulla. Lisäksi esitys sisältää vielä tulkinnanvaraisia piirteitä, jotka vaativat tarkempaa kuvausta sekä niiden vaikutusten arviointia.

Helsingin yhtenä liikennepoliittisena tavoitteena on vähentää autoriippuvuutta ja oman auton käyttöä sekä edistää kestävä liikettä. Uuden teknologian ja digitalisaation avulla tapahtuvien uusien palveluiden luominen ja pyrkimys siihen, että perinteinen joukkoliikenne ja uudet liikkumispalvelut muodostavat mahdollisimman saumattoman kokonaisuuden tukevat tätä tavoitetta. Samoin pyrkimys reitti-, pysäkki- ja aikataulutietojen yhteistoimivuuden sekä lippujen yhteiskäyttöisyyden parantamiseen ovat kannatettavia tavoitteita, joita myös HKL tukee. Erityisen kannatettava HKL näkee pyrkimyksen tukea liikkumista palveluna (MaaS) –konseptin toteutumisedellytyksiä. Liikkuminen palveluna –konsepti omaa hyvin huomattavaa potentiaalia liikenteen tuottavuuden parantamiselle. Konseptin toteutumista tulisi katalysoida tavoin, jotka kuitenkin eivät vie edellytyksiä kokonaisvaltaiselta liikennejärjestelmän kehittämiseltä Helsingin seudun olosuhteissa.

Pääkaupunkiseudulla on nykyisin hyvin toimiva ja kustannustehokas joukkoliikennejärjestelmä, joka pärjää hyvin palvelutasoverailussa vas-

taavan kokoisten eurooppalaisten kaupunkiseutujen kanssa. Helsingissä joukkoliikenteen ja muiden kestävien liikkumismuotojen kulkutapaosuus on suuri seurauksena pitkäjännitteisestä ja tavoitteellisesta kaupunki- ja liikennesuunnittelusta. Liikennekaareissa esitetty ajatus siirtymisestä nykyistä enemmän markkinaehtoiseen joukkoliikenteeseen voi heikentää joukkoliikenteen järjestämisen edellytyksiä pääkaupunkiseudulla. Muutoksella voi olla vaikutuksia, jotka eivät tue tavoitteita kestävä liikkumisen edistämiseksi.

Esitys ei huomioi riittävästi liikennejärjestelmänäkökulmaa, minkä seurauksena liikenneverkon ja joukkoliikenteen pitkäjänteinen suunnittelu yhdessä tiivistyvän maankäytön, asumisen ja palvelurakenteen kehittämisen kanssa voi vaikeutua huomattavasti. Helsinki ja muut pääkaupunkiseudun kunnat panostavat voimakkaasti joukkoliikenteen ja erityisesti raideliikenteen kehittämiseen, mikä mahdollistaa kaupunkien kasvun ja seudulle tavoitellun asuntotuotannon. Joukkoliikennemarkkinoiden vapauttaminen voi heikentää näiden suurten liikenneinvestointien kannattavuutta, mikäli yksityinen toimija tulee kilpailemaan näiden runkoyhteyksien matkustajista. Heikentämällä kaupunkisuunnittelun ja liikennejärjestelmien välistä linkkiä vaikeutetaan yhtenäisen kaupunkialustan luomista, joka pitkällä tähtäimellä varmistaa alueiden elinkeinojen elinvoimaisuuden ja arvon luonnin.

Liikennekaari -esityksen mukaisesti nykyinen joukkoliikennelaki kumotaisiin kokonaisuudessaan. Muutoksella voi olla kielteisiä vaikutuksia joukkoliikenteen järjestämiseen HSL -alueella, missä joukkoliikennettä on kilpailutettu jo pitkään EU:n palvelusopimusasetuksen (PSA) mukaisesti. Palvelusopimusasetuksen mukaisia menettelyitä käyttäessään toimivaltaisten viranomaisten on kuitenkin huomioitava, että palvelusopimuksen tavoitteena on markkinoiden mahdollisimman vapaa toiminta. Tämä maininta ja perusteet, milloin viranomaisen PSA -liikenteen käyttö heikentää markkinoiden vapaata toimintaa, ovat epäselviä ja vaativat tulkintaa. HKL:n näkemyksen mukaan lain tulisi tästä näkökulmasta pyrkiä säilyttämään nykyinen oikeustila ja periaate, jonka mukaan joukkoliikenne tulee suunnitella kokonaisuutena. Tämä on tärkeää erityisesti pääkaupunkiseudulla, jossa joukkoliikenne on suunniteltu tukeutuvaksi raideliikenteeseen. HKL pitää kuitenkin mahdollisena sellaisen mekanismin luomisen, jolla voitaisiin mahdollistaa vähäinen, luonteeltaan tilapäinen tai leimallisesti paikallisesti toimiva PSA-järjestelmää täydentävä kaupallisesti toimiva liikenne.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Karoliina Rajakallio, yksikön johtaja, puhelin: 310

karoliina.rajakallio(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystoimisto Virastopäällikkö 12.5.2016

HEL 2016-004646 T 03 00 00

Esityksessä liikennekaareksi on monia hyviä tavoitteita ja esitettyjä uudistuksia. Sosiaali- ja terveystoimiston näkemyksen mukaan on olennaisia huolehtia uudistuksessa erityisen haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden etujen ja oikeuksien riittävästä varmistamisesta. Osittain esitykseen sisältyy seikkoja ja esityksiä, joiden lopullista vaikutusta ei voi arvioida vielä tässä vaiheessa.

Tällä hetkellä eri henkilöliikennemuotoja (esimerkiksi taksiliikenne, busiliikenne ja raideliikenne) säännellään erikseen. Tämä on jossain määrin johtanut eri liikennemuotojen välisten raja-aitojen syntyyn. Joustavien uusien eri liikennemuotoja hyödyntävien ja käytettävyyttä edistävien toimintatapojen syntyminen tehostaisi liikkumisen kokonaisuutta, vaikuttaisi kustannuksiin alentavasti ja mahdollistaisi uudenlaisia ratkaisuja. Onkin tarkoituksenmukaista purkaa sanottuja hallinnollisia ja lainsäädännöllisiä raja-aitoja.

Yhteiskunnan korvaamat kuljetukset toteutetaan eri kuntien ja Kelan kesken erillisjärjestelminä. Kustannusten hallinnan, palvelun tuottavuuden kasvun ja palvelun saatavuuden varmistamisen kannalta järjestelmien keskittäminen ja joustavampi mahdollisuus käyttää eri liikennemuotoja olisi tärkeää. Esityksessä on useita ehdotuksia, joilla pyritään poistamaan esteitä ja lisäämään erilaisten kuljetusten yhdistämistä. Kokonaisuuden kannalta nämä ehdotukset ovat kannatettavia, kunhan sosiaali- ja terveystoimiston asiakkaiden erityisistä tarpeista huolehditaan.

Ehdotuksessa esitetään yhteiskunnan korvaamien kuljetusten aiempaa voimakkaampaa yhdistämistä yleiseen joukkoliikenteeseen ja joukkoliikenteen järjestämisessä siirtymistä enemmän markkinaehtoiseen joukkoliikenteen järjestämiseen.

Ajatus on periaatteessa kannatettava. Tosin tulee huomioida vammais- palveluasetuksen (Asetus vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista, 18.9.1987/759) määräykset. Asetuksen mukaan kuljetuspalveluja ja niihin liittyviä saattajapalveluja järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa, ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Koska asetus asettaa varsin korkean kynnyksen palvelun myöntämisel-

le, on kyseenalaista kuinka merkittävässä määrin tässä tarkoitettujen henkilöiden olisi mahdollista käyttää julkista joukkoliikennettä.

Sosiaalihuoltolain 23 §:ssä on määräykset liikkumista tukevista palveluista. Asetuksen mukaan liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi. Tuki voidaan järjestää joko julkisten liikennevälineiden käytön ohjauksella ja ohjatulla harjoittelulla, saattajapalveluna, ryhmäkuljetuksina, korvaamalla taksilla, invataksilla tai muulla vastaavalla ajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, muulla soveltuvalla tavalla tai näiden yhdistelmänä. Sosiaalihuoltolaki asettaa palvelun järjestämisen kynnyksen matalammaksi kuin vammaispalveluasetus ja tarjoaa useita mahdollisia tapoja toteuttaa palvelu, joten tältä osin eri liikkumismuotojen ja niitä tukevien palvelujen yhdistelmällä olisi varmasti mahdollisuus parantaa tuottavuutta ja lisätä palveluvaihtoehtoja.

Vammaisuus ja liikuntarajoitteisuus ei määriy pelkästään henkilön toimintarajoitteiden vaan ensisijassa henkilön toimintakyvyn ja toimintaympäristön muodostaman kokonaisuuden kautta. Esteettömän liikenteen ja liikkumisen kehittäminen on tämän toimintaympäristön muuttamista. Parhaimmillaan vammaisuudesta aiheutuvat liikkumisen esteet voidaan poistaa, osallisuutta edistää sekä ehkäistä syrjäytymistä ja osattomuutta lisäämällä kognitiivista-, fyysistä-, sosiaalista- ja aistillista esteettömyyttä. Helsingissä Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä on tehnyt pitkään määrätietoista työtä mahdollisimman esteettömän joukkoliikenteen kehittämiseksi. Markkinaehtoisessa joukkoliikenteessä ei välttämättä ole riittävää kannustetta kehittää ja investoida esteettömyyden laajaan varmistamiseen. Kaupallisesti esteettömyysinvestoinnit eivät välttämättä ole kannattavia. Esteettömän joukkoliikenteen takaamiseksi liikennekaarta valmisteltaessa tulisikin pohtia keinoja velvoittaa tai kannustaa riittävän tehokkaasti kaupallisia toimijoita varmistamaan esteettömyyden toteutuminen laajassa merkityksessä mahdollisimman kattavasti.

Markkinaehtoisuus saattaa myös johtaa alueelliseen eriytymiseen liikennepalveluiden suhteen. Markkinatoimijoilla on kiinnostusta järjestää kuljetuksia alueille, joissa asiakasmäärät ovat suuria. Haasteeksi voi muodostua miten varmistetaan kohtuuhintaisen joukkoliikenteen saavutettavuus koko kaupungin alueella. Liikennepalveluiden saatavuus voi erotella alueita ja vahvistaa eri asuinalueiden eriarvoistumista.

Esityksen mukaan digitalisaatio luo mahdollisuuksia vastata entistä paremmin käyttäjien tarpeisiin uusilla liikenteen ja liikkumisen palvelu- ja

liiketoimintamalleilla. Hankkeen tavoitteena on purkaa voimassaolevaan sääntelyyn sisältyneet esteet digitalisaatiolle, automaatiolle ja uusien innovaatioiden käyttöönotolle. Liikennepalvelujen käytön kannalta olennaista on tietojen yhteentoimivuus ja saatavuus. Esityksessä veloitettaisiin palveluiden tarjoajat avaamaan olennaiset tietonsa kone-luettavassa muodossa avoimen rajapinnan kautta. Tällaisia tietoja olisivat ainakin aikataulu, reitti-, pysäkki-, hinta-, ja saatavuustiedot. Myös esteettömyystiedot tulisi julkaista. Samoin esitetään useita toimia, joissa lippu- ja maksujärjestelmien kehitystä ohjataan kohti integroitua yhteentoimivia järjestelmiä, jotka mahdollistavat erilaisten palveluketjujen ja yhdisteltyjen kuljetusten tarjoamisen.

Tietojen laajempi ja helpompi saatavuus saattaisi johtaa uudenlaisen, myös sosiaali- ja terveysviraston asiakkaita hyödyntävän palvelutuotannon ja uusien palveluinnovaatioiden syntyyn. Esteettömyystietojen parempi julkaiseminen lisää eri liikennepalveluiden käytettävyyttä ja on ehdottomasti kannatettava uudistus. Palvelusuunnittelussa olisi hyötyä myös sijaintitietojen julkaisemisesta. Parhaimmillaan uudet innovaatiot ja palvelukonseptit parantavat liikkumisen joustavuutta ja lisäävät vaihtoehtoja matkustaa sekä alentavat kulkemisen kustannuksia. Liikkumisen helpottuminen lisää osallisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Toimivat liikkumispalvelut ovat melkein kaikkien muiden palveluiden saavutettavuuden edellytys.

Maksujärjestelmien kehityksessä tulee huolehtia yhteiskunnan maksamia kuljetuksia käyttävien asiakkaiden tietosuojasta. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkuus on salassa pidettävä tieto, joten maksutavan tulee mahdollistaa riittävä anonymiteetti maksavan tahon osalta. Toisaalta kuljetusten tehokkuuden ja kilpailun lisäämisen kannalta erilaisten maksujärjestelmien rajapintojen avaaminen ja järjestelmien yhteensopiavuus on hyvä asia.

Esityksellä halutaan tukea uusia jakamistalouden toimintamalleja sekä yhteisöllisiä ratkaisuja liikennejärjestelmän kehittämiseksi, madaltaa liikennealalle tulon kynnystä, mahdollistaa liikennejärjestelmän käyttäjien tarpeita vastaavat, laadukkaat, edulliset ja tehokkaasti tuotetut palvelut.

Tavoitteet ovat kaikki kannatettavia. Yhteisöllisyyden lisääntyminen edistää osallisuutta, vähentää sairastavuutta ja lisää hyvinvointia.

Henkilöliikenteessä tavoitteena on sääntelyn keventäminen ja yhdenmukaistaminen tavoitteena helpottaa alalle tuloa ja alalla toimimista sekä luoda edellytyksiä uusille liiketoimintamalleille ja innovaatioiden hyödyntämiselle. Matkustajaturvallisuudesta ja saavutettavien esteettömien palvelujen tasosta ei haluta tinkiä. Suurimpia muutoksia kohdistettaisiin taksijärjestelmään ja taksiliikenteeseen. Kiintiö-, asemapaikka-

ja enimmäishintasääntelystä luovuttaisiin, autokohtainen taksilupa muutettaisiin toimijakohtaiseksi taksiliikenneluvaksi ja taksiluvan saamisedellytyksiä kevennettäisiin. Taksiliikenteen harjoittamista koskevat edellytykset olisivat samat riippumatta harjoitettaisiinko toimintaa taksiliikenne- vai henkilöliikenneluvan nojalla.

Sosiaali- ja terveysviraston asiakaskuljetuksia on järjestetty pääasiassa kilpailutetulla liikennöinnillä, jossa palveluntuottajina on ollut sekä taksittä henkilöliikenneluvalla liikennöiviä toimijoita. Merkittävää laatueroa eri lupaperusteella liikennöivien toimijoiden välillä ei ole ollut. Asiakaspalvelun kannalta muutoksella tuskin olisi suurta vaikutusta. Sen sijaan markkinamekanismin tehostuminen todennäköisesti vaikuttaisi kustannuksia alentavasti. Kuljetusten laatuvaatimukset tulisivat edelleen varmistetuiksi hankinnan ehtojen avulla.

Hinnan enimmäisääntelyn purkaminen aiheuttaa haasteen tilanteessa, jossa asiakas järjestää kuljetuksensa itsenäisesti ja yhteiskunta korvaa kuljetuskustannuksen. Vapaassa hinnoittelussa asiakas ikään kuin sopii palveluntarjoajan kanssa hinnasta yhteiskunnan lukuun. Yksittäisellä asiakkaalla ei välttämättä ole aina kykyä tai motivaatiota neuvotella ja varmistaa kuljetuksen hintaa. Ongelma on torjuttavissa kilpailuttamalla ja sopimalla etukäteen hinnoista.

Esityksen mukaan taksinkuljettajalta ei enää edellytettäisi erillistä ajolupaa, vaikka edelleen edellytettäisiin ajotaitoa koskevien tarkempien vaatimusten täyttämistä ja henkilökohtaista soveltuvuutta. Taksinkuljettajana toimimisen estäisivät teot, jotka estävät työskentelyn lasten kanssa sekä eräät liikenneerikokset. Taksipalvelun laatua koskevat keskeiset vaatimukset säilytettäisiin ja liikenneluvan haltija vastaisi kuljetusturvallisuudesta ja riittävästä avustamisesta.

Kuljettajan henkilökohtainen soveltuvuus on erityisen tärkeää sosiaali- ja terveysviraston asiakkaita kuljetettaessa. Asiakkaina saattaa olla henkilöitä, joilla on alentunut kognitiivinen-, fyysinen-, psyykinen tai sosiaalinen toimintakyky tai aisti- tai muu vamma, joka heikentää heidän mahdollisuuttaan tosiasiallisesti huolehtia itsestään ja turvallisuudesta. Kuljettajan luotettavuus, riittävä kieli- ja ammattitaito, sisältäen osaamisen asiakaspalvelusta sekä sairaan- ja vammaisen henkilön avustamisesta, on välttämätöntä turvallisen palvelun toteuttamiseksi. Lisäksi on huolehdittava riittävästä tietosuojasta ja salassa pidosta. Palveluja hankittaessa tilaaja voi asettaa kuljettajille erityisiä laatu- ja osaamisvaatimuksia, joten tältä osin esitetty uudistus ei merkittävästi muuttaa vallitsevaa tilannetta.

Erityisesti taksien määrä sääntelyn purkaminen lisää tarjontaa ja vaikuttaa kustannusten kehitykseen markkinamekanismin kautta. Kulje-

23.05.2016

tuskustannusten kasvu on ollut haaste julkisesti rahoitetuille kuljetuspalveluille. Markkinoiden vapautuminen ja kilpailun lisääminen ovat tässä suhteessa toivottavia muutoksia.

Esityksessä esitetään taksien päivystysvelvoitteesta luopumista. Taksien päivystysvelvoitteen päättyminen edellyttää kunnalta toimenpiteitä etenkin vammaispalvelulain nojalla subjektiivisena palveluna järjestettävän kuljetuspalvelun varmistamiseksi kaikkina aikoina. Tämä on Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden osalta tällä hetkellä toteutettu kilpailuttamalla liikennöintiä kaikille vuorokauden ajoille jokaiselle vuoden päivälle.

Lisätiedot

Tuomas Päivinen, kuljetuspalvelupäällikkö, puhelin: 310 51991
tuomas.paivinen(a)hel.fi
Ann-Marie Turtiainen, palvelupäällikkö, puhelin: 310 42692
ann-marie.turtiainen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 10.05.2016 § 174

HEL 2016-004646 T 03 00 00

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Hallituksen liikennekaari -lakiesitys sisältää monia kannatettavia ja hyviä tavoitteita, mutta myös muun muassa kuntien talouden sekä joukko liikenteen järjestämisen ja palvelutason kannalta ongelmallisia ja osin tulkinnanvaraisia piirteitä, joiden tarkempi kuvaus ja vaikutusten arviointi on vielä kesken.

Helsinki on ollut vahvasti mukana erilaisissa älyliikenteen kehittämiseen ja liikenteen digitalisaatioon liittyvissä hankkeissa sekä liikenteen seurantaan liittyvässä ajantasaisen tilannekuvan pilotoinnissa. Helsinki tukee toiminnallaan liikennekaaren tavoitteita uuden teknologian ja digitalisaation käyttöönottamiseksi ja edistämiseksi liikenteen palveluissa. Näillä asioilla on tulevaisuudessa merkittävä rooli koko pääkaupunkiseudun liikennejärjestelmän kehittämisessä.

Helsingin yhtenä liikennepoliittisena tavoitteena on vähentää autoriippuvuutta ja tarvetta oman auton käyttöön sekä edistää kestävästä liikkumisesta. Tämän johdosta Helsinki on ollut aloitteellinen ja edistänyt osaltaan liikkuminen palveluna -konseptia (MaaS). Järjestelmän roolista, toimivuudesta ja liikennejärjestelmätason vaikutuksista on kuitenkin vielä vähän kokemusta. MaaS edellyttää tämän johdosta vielä paljon

kokeiluja ja pilotointia ennen kuin se muodostuu merkittäväksi osaksi pääkaupunkiseudun liikennejärjestelmää.

Pääkaupunkiseudulla on nykyisin hyvin toimiva ja kustannustehokas joukkoliikennejärjestelmä, joka pärjää hyvin palvelusvertailussa vastaavan kokoisten eurooppalaisten kaupunkiseutujen kanssa. Helsingissä joukkoliikenteen ja muiden kestävien liikkumismuotojen kulkutapaosuus on suuri seurauksena pitkäjännitteisestä ja tavoitteellisesta kaupunki- ja liikennesuunnittelusta. Liikennekaassa esitetty ajatus siirtymisestä nykyistä enemmän markkinaehtoiseen joukkoliikenteeseen voi heikentää joukkoliikenteen järjestämisen edellytyksiä pääkaupunkiseudulla. Muutoksella voi olla vaikutuksia, jotka eivät tue hyväksytyjä liikennepoliittisia tavoitteita kestävästä liikkumisesta edistämiseksi.

Esitys korostaa hajautetun, nopeasti muuttuvan asiakas- ja yrittäjäkeskeisen liikennepalvelutarjonnan edistämistä ja hylkää kokonaan liikennejärjestelmänäkökulman. Liikenneverkon ja joukkoliikenteen pitkäjänteinen suunnittelu yhdessä tiivistyvän maankäytön, asumisen ja palvelurakenteen kehittämisen kanssa voi vaikeutua huomattavasti. Kestävän yhdyskuntarakenteen näkökulmasta on ensiarvoisen tärkeää, että Helsingissä ja Helsingin seudulla kehitetään raideliikenteeseen perustuvaa runkoverkkoa ja siihen tukeutuvaa maankäyttöä.

Raskaan raideliikenteen kustannuksista suurin osa on upotettuja kustannuksia. Muuttuvien kustannusten kannalta tämä liikenne on erittäin edullista. Matkustajilta perittävät lipun hinnat ylittävät selvästi muuttuvat kustannukset. Erotuksella peitetään kiinteitä kustannuksia. Tämä avaa mahdollisuuden kilpailevalle liikenteelle tavalla, joka lisää joukkoliikenteen kokonaiskustannuksia. Jos suuret matkustajamäärät houkuttelevat joillekin väleille kilpailevaa linja-autoliikennettä ja osa matkustajista siirtyy raideliikenteestä linja-autoihin, liikennöinnin kokonaiskustannukset kasvavat, koska raideliikenteen muuttuvat kustannukset alittavat selvästi linja-autoliikenteen kustannukset. Tämä olisi taloudellisen tehokkuuden kannalta huono lopputulos. Suojautuakseen tällaiselta kilpailulta HSL:n tulisi alentaa raideliikenteen tariffeja lähemmäs muuttuvia kustannuksia. Tämä kyllä lisää raideinvestoinneista koituvia kokonaisyhtöyksiä, mutta synnyttäisi eriarvoisuutta HSL-alueen sisälle samalla kun se lisää veronmaksajien taakkaa.

Liikennekaari -esityksen mukaisesti nykyinen joukkoliikennelaki kumoutaisiin kokonaisuudessaan. Muutoksella voi olla kielteisiä vaikutuksia joukkoliikenteen järjestämiseen HSL -alueella, missä joukkoliikennettä on kilpailutettu jo pitkään EU:n palvelusopimusasetuksen (PSA) mukaisesti. Lakimuutoksen perusteluissa mainitaan, että toimivaltaiset viranomaiset (kuten HSL) voisivat kuitenkin edelleen tarvittaessa myöntää palvelusopimusasetuksen mukaisia yksinoikeuksia ja kieltää niiden

vastaisen toiminnan. Palvelusopimusasetuksen mukaisia menettelyitä käyttäessään toimivaltaisten viranomaisten on kuitenkin huomioitava, että palvelusopimuksen tavoitteena on markkinoiden mahdollisimman vapaa toiminta. Tämä maininta jättää paljon tulkinnanvaraa lain soveltamisessa ja voi johtaa toimivaltaisten viranomaisten ja yksityisten liikenteen harjoittajien välisiin pitkiin oikeusprosesseihin.

Lakimuutos voi mahdollistaa sen, että yksityiset liikenteen harjoittajat tulevat joukkoliikennemarkkinoille kilpailemaan jo kertaalleen kilpailutettujen sopimusliikenteen toimijoiden ja HKL:n (metro- ja raitiolinjat) kanssa samoista matkustajista. Ne olisivat todennäköisesti kiinnostuneita vain suurten matkustajakysynnän reiteistä ja niilläkin vain ruuhkaajan liikenteestä. Kuntien ja HSL:n vastuulle jäisivät edelleen vähäisen matkakysynnän reitit. Tämä voi nostaa kuntien maksuosuuksia ja myös matkustajien lippukustannuksia, sillä kysytyjen reittien lipputulot ja kaantuisivat useammalle liikenteen harjoittajalle. Helsinki ei voi myöskään erikseen tarjota kaikille markkinoille tuleville yksityisille liikenteen harjoittajille ja uusille sekä mahdollisesti usein muuttuville joukkoliikennelinjoille terminaalitiloja, pysäkki- ja katujärjestelyjä tai liikennevalotuisuuksia. Edellä mainittuun vedoten kaupunkisuunnittelulautakunta katsoo, että Helsingin seudun liikennejärjestelmän tulee jatkossakin perustua kokonaisvaltaisesti järjestettyyn joukkoliikennejärjestelmään, jolla on nykyisenkaltainen nk. PSA-suoja.

Helsinki ja muutkin pääkaupunkiseudun kunnat panostavat voimakkaasti joukkoliikenteen ja erityisesti raideliikenteen kehittämiseen (esim. bussien runkolinjat, Länsimetro, Raide-Jokeri, Kruunusillat, Kehärata). Tämä panostus mahdollistaa kaupunkien kasvun ja seudulle tavoitellun asuntotuotannon. Joukkoliikennemarkkinoiden vapauttaminen voi tarkoittaa uhkaa näiden suurten liikenneinvestointien kannattavuudelle, jos mahdollinen yksityinen toimija tulee kilpailemaan näiden runkoyhteyksien matkustajista. Tämä näkyisi mm. vähenevinä lipputuloina ja kuntien kohoavina maksuosuuksina.

Pääkaupunkiseudulla on yhtenäinen lippu- ja tariffijärjestelmä, jonka uudistamisesta sekä sen vaatimista teknisistä muutoksista ja investoinneista on jo päätetty. Liikennekaareissa esitetyt velvoitteet lippujärjestelmien yhteentoimivuudelle aiheuttavat lisäkustannuksia valmistuvalle seudulliselle LIJ -järjestelmälle. Jos markkinaehtoisen joukkoliikenteen operaattoreiden matkaliput eivät ole yhteensopivia HSL -alueen lippujärjestelmän kanssa, se aiheuttaisi matkustajille merkittävää haittaa mm. yhteensopimattomien vaihtojen ja kohoavien lippukustannusten kautta. Liikennekaaren maininta lippujärjestelmien yhteensopivuuden minimivaatimuksesta ei suoraan takaa, että kaikki toimijat olisivat mukana samassa lippujärjestelmässä.

Liikennekaaren toteuttaminen sisältää paljon uusia avauksia ja myös riskejä, joten ennen asiasta päättämistä tulee selvittää laajasti lakihankkeen suorat ja välilliset vaikutukset mm. joukkoliikennejärjestelmän toimivuuteen ja kuntien sekä liikkujien kustannuksiin. Nykyisin joukkoliikennelinjojen kilpailutuksessa huomioidaan esim. liikennöitävän kaluston vähäpäästöisyys ja kaluston soveltuvuus liikuntaesteisille matkustajille. Markkinaehtoisen joukkoliikenteen operaattoreiden kalustoa koskevia palvelutaso- ja päästövaatimuksia ei pystytä ohjaamaan vastavalla tavalla.

Joukkoliikenteen markkinoiden avaamista ja sääntelyä pitää katsoa myös asiakkaan näkökulmasta. Joukkoliikenteen kilpailukyvyyn ja palvelutason säilyttäminen edellyttää yhteisesti sovittuja periaatteita ja liikennöinnin sääntelyä. Vain siten voidaan taata kaikille joukkoliikenteen käyttäjille sovittujen palvelutasotavoitteiden mukaiset kustannustehokkaat joukkoliikennepalvelut.

Liikkumispalvelut kannattaa kohdentaa liikennejärjestelmän osa-alueisiin, joissa on suurin potentiaali myös hyötyihin. On esimerkiksi perusteltua luoda markkinat palveluille, joilla voidaan vähentää auton omistamisen tarvetta ja tarjota uusia tapoja liikkua. Näiden tavoitteiden edistäminen ei vaadi purkamaan toimivia rakenteita, joilla on saavutettu hyviä tuloksia ja jotka palvelevat Helsingin seudulla päivittäin puolta miljoonaa matkustajaa kustannustehokkaasti ja mahdollistavat myös kaupungin kasvun strategian mukaisesti.

Kaupunkisuunnittelulautakunta katsoo myös haastavaksi tavaraliikenteen vapauttamisen alle 40km/h nopeudella kulkevien sekä alle 3500kg:n ajoneuvojen ja ajoneuvoyhdistelmien osalta. Tätä tulisi harkita uudelleen. Helsingissä on käytössä tavaraliikenteelle oikeuksia mm. yrityspysäköintiluvat, joukkoliikennekaistojen käyttö ja muita etuuksia. Näiden etuuksien osalta tavara-ajoneuvojen hallitsematon kasvu voi aiheuttaa jo hyviksi todetut mallit ongelmallisiksi uuden lainsäädännön myötä.

Käsittely

10.05.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Lautakunta päätti muuttaa asioiden käsittelyjärjestystä siten, että se käsitteli asian Lsp 3 asian Vp 3 jälkeen.

Vastaehdotus:

Jape Lovén: Kohdan (8) loppuun uusi teksti: Edellämainittuun vedoten kaupunkisuunnittelulautakunta katsoo, että Helsingin seudun liikennejärjestelmän tulee jatkossakin perustua kokonaisvaltaisesti järjestettyyn joukkoliikennejärjestelmään, jolla on nykyisenkaltainen nk. PSA-suoja.

23.05.2016

Kj/5

Kannattaja: Risto Rautava

Vastaehdotus:

Osmo Soininvaara: 6a

Raskaan raideliikenteen kustannuksista suurin osa on upotettuja kustannuksia. Muuttuvien kustannusten kannalta tämä liikenne on erittäin edullista. Matkustajilta perittävät lipun hinnat ylittävät selvästi muuttuvat kustannukset. Erotuksella peitetään kiinteitä kustannuksia. Tämä avaa mahdollisuuden kilpailevalle liikenteelle tavalla, joka lisää joukkoliikenteen kokonaiskustannuksia. Jos suuret matkustajamäärät houkuttelevat joillekin väleille kilpailevaa linja-autoliikennettä ja osa matkustajista siirtyy raideliikenteestä linja-autoihin, liikennöinnin kokonaiskustannukset kasvavat, koska raideliikenteen muuttuvat kustannukset alittavat selvästi linja-autoliikenteen kustannukset. Tämä olisi taloudellisen tehokkuuden kannalta huono lopputulos. Suojautuakseen tällaiselta kilpailulta HSL:n tulisi alentaa raideliikenteen tariffeja lähemmäs muuttuvia kustannuksia. Tämä kyllä lisäisi raideinvestoinneista koituvia kokonaisyötyä, mutta synnyttäisi eriarvoisuutta HSL-alueen sisälle samalla kun se lisäisi veronmaksajien taakkaa.

Kannattaja: Elina Moisio

Vastaehdotus:

Jape Lovén: Lisätään kohta(14):

Kaupunkisuunnittelulautakunta katsoo myös haastavaksi tavaraliikenteen vapauttamisen alle 40km/h nopeudella kulkevien sekä alle 3500kg:n ajoneuvojen ja ajoneuvoyhdistelmien osalta. Tätä tulisi harkita uudelleen. Helsingissä on käytössä tavaraliikenteelle oikeuksia mm. yrityspysäköintiluvat, joukkoliikennekaistojen käyttö ja muita etuuksia. Näiden etuuksien osalta tavara-ajoneuvojen hallitsematon kasvu voi aiheuttaa jo hyviksi todetut mallit ongelmallisiksi uuden lainsäädännön myötä.

Kannattaja: Pekka Buttler

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Kohdan (8) loppuun uusi teksti: Edellä mainittuun vedoten kaupunkisuunnittelulautakunta katsoo, että Helsingin seudun liikennejärjestelmän tulee jatkossakin perustua kokonaisvaltaisesti järjestettyyn joukkoliikennejärjestelmään, jolla on nykyisenkaltainen nk. PSA-suoja.

Jaa-äännet: 0

Ei-äänet: 9

Hennariikka Andersson, Pekka Buttler, Nuutti Hyttinen, Jape Lovén, Jaakko Meretniemi, Elina Moisio, Matti Niiranen, Risto Rautava, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä jäsen Lovénin vastaehdotus voitti äänin 9 - 0

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: 6a

Raskaan raideliikenteen kustannuksista suurin osa on upotettuja kustannuksia. Muuttuvien kustannusten kannalta tämä liikenne on erittäin edullista. Matkustajilta perittävät lipun hinnat ylittävät selvästi muuttuvat kustannukset. Erotuksella peitetään kiinteitä kustannuksia. Tämä avaa mahdollisuuden kilpailevalle liikenteelle tavalla, joka lisää joukkoliikenteen kokonaiskustannuksia. Jos suuret matkustajamäärät houkuttelevat joillekin väleille kilpailevaa linja-autoliikennettä ja osa matkustajista siirtyy raideliikenteestä linja-autoihin, liikennöinnin kokonaiskustannukset kasvavat, koska raideliikenteen muuttuvat kustannukset alittavat selvästi linja-autoliikenteen kustannukset. Tämä olisi taloudellisen tehokkuuden kannalta huono lopputulos. Suojautuakseen tällaiselta kilpailulta HSL:n tulisi alentaa raideliikenteen tariffeja lähemmäs muuttuvia kustannuksia. Tämä kyllä lisäisi raideinvestoinneista koituvia kokonaisyötyä, mutta synnyttäisi eriarvoisuutta HSL-alueen sisälle samalla kun se lisäisi veronmaksajien taakkaa.

Jaa-äänet: 2

Hennariikka Andersson, Risto Rautava

Ei-äänet: 7

Pekka Buttler, Nuutti Hyttinen, Jape Lovén, Jaakko Meretniemi, Elina Moisio, Matti Niiranen, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä varapuheenjohtaja Soininvaaran vastaehdotus voitti äänin 7 - 2.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään kohta (14): Kaupunkisuunnittelulautakunta katsoo myös haastavaksi tavaraliikenteen vapauttamisen alle 40km/h nopeudella kulkevien sekä alle 3500kg:n ajoneuvojen ja ajoneuvoyhdistelmien osalta. Tätä tulisi harkita uudelleen. Helsingissä on käytössä tavaraliikenteelle oikeuksia mm. yrityspysäköintiluvat, joukkoliikennekaistojen käyttö ja muita etuuksia. Näiden etuuksien osalta tavara-ajoneuvojen hallitsematon kasvu voi aiheuttaa jo hyviksi todetut mallit ongelmallisiksi uuden lainsäädännön myötä.

Jaa-äännet: 1

Risto Rautava

Ei-äännet: 7

Hennariikka Andersson, Pekka Buttler, Nuutti Hyttinen, Jape Lovén, Jaakko Meretniemi, Elina Moisio, Matti Niiranen

Tyhjä: 1

Osmo Soininvaara

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä jäsen Lovénin vastaehdotus voitti äänin 7 - 1, 1 tyhjä.

03.05.2016 Pöydälle

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Reetta Putkonen

Lisätiedot

Heikki Hälvä, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37142
heikki.halva(a)hel.fi

Rakennusvirasto 9.5.2016

HEL 2016-004646 T 03 00 00

Rakennusvirasto antaa hallituksen esityksestä liikennekaareksi seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Rakennusvirasto pitää tiedon avaamiseen ja digitalisaatioon liittyviä tavoitteita kannatettavina ja toteaa, että Helsingissä ollaan parhaillaan toteuttamassa uutta gsm-maksamiseen perustuvaa pysäköintimaksujärjestelmää, johon on mahdollista toteuttaa palveluita avoimen rajapinnan kautta. Järjestelmän avulla on mahdollista myös kerätä tietoa maksullisten pysäköintipaikkojen käyttöasteesta alueittain.

Lisätiedot

Suvi Kokkonen, lakimies, puhelin: 310 39952
suvi.kokkonen(a)hel.fi

23.05.2016

Kj/6

§ 504

Määrärahan myöntäminen tilakeskukselle keskustakirjastohankkeen asemakaavan edellyttämään keskustatunneliin varautumiseen

HEL 2014-011026 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää kiinteistöviraston tilakeskukselle vuoden 2016 talousarvion alakohdasta 8 01 02 08, Töölönlahden esirakentaminen, Khn käytettäväksi

2 000 000 euroa keskustakirjastohankkeen asemakaavan edellyttämään keskustatunneliin varautumiseen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto päätti 28.1.2015 § 32 hyväksyä Helsingin keskustakirjaston hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 17 250 bruttoneliometriä ja rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 98 000 000 euroa heinäkuun 2014 kustannustasossa. Hankesuunnitelman esityksen perusteluissa on todettu, että toteuttaminen edellyttää lisäksi voimassa olevan asemakaavan mukaiseen keskustatunneliin rakentamiseen varautumista 2 000 000 eurolla vuonna 2016. Varautuminen rahoitetaan talousarvion kohdasta Esirakentaminen, täyttötöyt ja alueiden käyttöönoton edellyttämät toimenpiteet.

Hankkeen maanrakennustyöt on aloitettu syyskuussa 2015. Maanpäällisten osien projektinjohtourakan kilpailutus on parhaillaan käynnissä ja rakennuksen on tarkoitus valmistua syyskuussa 2018.

Keskustakirjastohankkeessa on varauduttu mahdolliseen keskustatunnelin toteuttamiseen seuraavasti: Rakennuksen perustuksia ei sijoiteta keskustatunnelin ramppien alueelle vaan rakennus tukeutuu kahden yli 100 m pitkän teräskaaren varaan. Ensimmäisen kerroksen lattia tehdään kantavana erikoisrakenteena. Rakennus perustetaan kallionvaraisille jatkuville seinä- sekä pilarianturoille, keskustatunnelin sallimiin paikkoihin. Itäreunan pystyrakenteet perustetaan ennakkolouhinnan varaan. Hankkeessa varaudutaan mahdollisiin tunnelin poistumisteihin. Lisäksi rakennuksen suunnittelussa huomioidaan, että myöhemmässä vaiheessa rakennuksen alla tullaan mahdollisesti tekemään louhintoja. Kustannusarvion mukaan varautuminen keskustatunnelin toteuttamiseen aiheuttaa keskustakirjastohankkeelle ylimääräisiä kustannuksia arvonlisäverottomana yhteensä 2 000 000 euroa alla olevan mukaan.

Kustannukset kohdistuvat vuodelle 2016:

- Maanrakennustyöt 44 000 euroa
- Tuennat 104 000 euroa
- Perustukset 72 000 euroa
- Maanpainesinä 80 000 euroa
- Ylitysrakenne 1 291 000 euroa
- Teräsrunko 343 000 euroa
- Hissikuilujen jäykistys 66 000 euroa

Määrärahaesitys

Kiinteistölautakunta esittää, että kaupunginhallitus myöntäisi kiinteistöviraston tilakeskukselle vuoden 2016 talousarvion kohdasta 8 01 02, Esirakentaminen, täyttötyöt ja alueiden käyttöönoton edellyttämät toimenpiteet arvonlisäverottomana 2 000 000 euroa keskustakirjastohankkeen käyttöön asemakaavan edellyttämään keskustatunneliin varautumiseen.

Esittelijä toteaa, että vuoden 2016 talousarvion alakohdassa 8 01 02 08, Töölönlahden esirakentaminen, Khn käytettäväksi on varauduttu em. Keskustakirjastohankkeen asemakaavan edellyttämään keskustatunneliin varautumiseen. Määräraha tulisi myöntää kiinteistölautakunnan käyttöön.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

23.05.2016

Kj/6

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Tilakeskus
Kaupunginkanslia
Taloushallintopalvelu -liikelaitos

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 11.02.2016 § 48

HEL 2014-011026 T 10 06 00

Esitys

Kiinteistölautakunta esitti, että kaupunginhallitus myöntäisi kiinteistöviraston tilakeskukselle vuoden 2016 talousarvion kohdasta 8 01 02, Esi-rakentaminen, täyttötyöt ja alueiden käyttöönoton edellyttämät toimenpiteet arvonnalisäverottomana 2 000 000 euroa keskustakirjastohankkeen käyttöön asemakaavan edellyttämään keskustatunneliin varautumiseen.

30.10.2014 Ehdotuksen mukaan

16.10.2014 Pöydälle

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Päivi Etelämäki, projektinjohtaja, puhelin: 310 31871
paivi.etelamaki(a)hel.fi

Kaupunginkirjasto 22.4.2015

HEL 2014-011026 T 10 06 00

Tilakeskus on pyytänyt 15.4.2015 kaupunginkirjastolta lausuntoa Arkkitehtitoimisto ALA OY:n laatimista keskustakirjaston 13.3.2015 Rev A 1.4.15 päivätyistä, AR 203_000, _010, _100, _150, _200, _300 ja _350, sekä Rev A 20.4.15 päivätyistä AR 204_010, _020, _030, _040, _050, _060 sekä AR 205_010, _020, _030, _040 numeroidusta luonnossuunnitelmista sekä

yleissuunnitelman rev A. 31.3.2015 ja rev B. 8.4.2015 päivätystä rakennustapaselostuksesta.

Kaupunginkirjasto esittää lausuntonaan seuraavaa: Kaupunginkirjasto hyväksyy edellä mainitut ALA Arkkitehtitoimisto Oy:n laatimat dokumentit sillä edellytyksellä, että seuraavat kommentit otetaan huomioon jatkosuunnittelussa:

Kellarikerrokset

- yleisö-wc:n tunnelmapäivitykset käyttäjäkokouksessa nro 18 sovitun mukaan
- osa lokeroista isommiksi (matkatavaroille)
- pyöräpaikkojen merkitseminen/turvallisuus työsuojelun ohjeiden mukaan (työsuojelun lausunto kellarikerroksesta 18.11.2014)

Henkilökunnan sisäänkäynnit kulunvalvonnalla varustettuna

- yksi pohjoispäädystä
- yksi Töölönlahdenkadun puolelta
- yksi kellarikerroksesta

Ensimmäinen kerros

- varhaiskasvatusvirastolle tilaa pientavaroiden varastointiin esim. kalusteisiin integroituna perhekirjaston yhteyteen
- lastenvaunut tulee voida lukita vaunuparkeissa
- backstagelle asennetaan henkilönostin
- näkyvä, mutta kevyt infopiste Kansalaistorin sisäänkäynnin läheisyyteen
- myös varsinainen asiakaspalvelupiste luonteeltaan kevyemmäksi ja modulaariseksi. Yläpuolelle opastus
- liikuteltavien naulakoiden varastointi ensimmäiseen kerrokseen, 300 ripustuskoukku

Mezzanine-taso

- elokuvasalin projektorihuoneen hyllyt ja vesipiste mukaan suunnitelmiin

Toinen kerros

- sähköisen kulunvalvonnan piiriin kuuluvat tilat: neuvotteluhuoneet, studiot, LivingLab, kuunteluhuone sekä sauna ja henkilökunnan tilat.
- suuren kokoustilan käyntiovi siirretään pohjoisemmaksi
- pohjoispään keittiön reunaan erillinen vesipiste/kahvipiste. Myös eteläpään vesipiste

Kolmas kerros

- lastenosastolle kaivataan suojan tuntua ja pehmeyttä
- käyttäjä edellyttää, että puulattian kestävyys varmistetaan (käyttäjä viittaa Århusin kirjastosta tehtyyn lattiamateriaaliselvitykseen)
- hiljaisilta tiloilta edellytetään suojan tuntua
- kahvilan tiski tulisi siirtää kahvila-alueen keskelle, osaltaan lähemmäksi terassin ovea.
- eteläpään vino pääty suunnitellaan niin, että näkymät säilyvät avonaisina
- eteläpään yleisö-wc:hen tulisi saada yksi inva-wc

Ulkoalueet

- pyörätelineiden tyyppi ja määrät mukaan rakennustapaselostukseen
- riittävä ja turvallinen valaistus sisäänkäyntien yhteyteen

Lisäksi kirjasto toteaa, että seuraavia kohteita pitää tarkastella jatkossa:

- Kansallisen audiovisuaalisen instituutin lipunmyynti
- monitoimisalun ikkunoiden pienentäminen
- ensimmäisen kerroksen mezzanine-tason näyttelytilan suljettavuus
- lattiaan kiinnitettävät näyttelysermiratkaisut (kuten Malmitalossa)
- toisen kerroksen pohjoispään ryhmätyötilojen seinien rakenne: kiinteät seinät /avattavat seinät
- kolmannen kerroksen lastenosaston huomioelementin luonne
- kirjahyllyjen sijoitus ja rakenne

Lisätiedot

Pirjo Lipasti, johtava suunnittelija, puhelin: 310 85592
pirjo.lipasti(a)hel.fi

Anna-Maria Soininvaara, kirjastotoimen apulaisjohtaja, puhelin: 310 85400
anna-maria.soininvaara(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 28.01.2015 § 32

HEL 2014-011026 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti

A

hyväksyä Helsingin keskustakirjaston 5.9.2014 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 17 250 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 98 000 000 euroa heinäkuun 2014 kustannustasossa,

B

oikeuttaa kiinteistölautakunnan sitomaan määrärahoja tuleville vuosille hankkeen toteuttamisen edellyttämälle ajalle enimmäishinnan puitteisissa edellyttäen, että hankkeen kokonaisrahoitus järjestyy, ja

C

kehottaa kiinteistövirastoa hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa tutkimaan mahdollisuudet tarvittaessa etsiä säästökohteita hankkeessa mm. jättämällä toteuttamatta ensi sijassa hankesuunnitelmassa esitettyjä kirjastotoimen alaan kuulumattomien toimintojen tiloja.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavat kolme toivomuspontta:

1. Hyväksyessään keskustakirjaston hankesuunnitelman valtuusto edellyttää, että jatkovalmistelussa selvitetään miten saunaa ylläpitävä yritys pystyy toimimaan tiloissa markkinaehtoisesti eikä saunan yritystoiminta tai sen ylläpito vaadi kaupungilta jatkossa lisäpanostuksia. (Silvia Modig)
2. Hyväksyessään keskustakirjaston hankesuunnitelman valtuusto edellyttää, että selvitetään miten helsinkiläiset ammatti- ja korkeakoulut ja niiden ylioppilaskunnat voitaisiin sitouttaa kirjastohakkeeseen. (Laura Kolbe)
3. Kun valtuusto hyväksyy keskustakirjastosuunnitelman, valtuusto samalla edellyttää, että selvitetään miten kaupungin kirjastoimi

voidaan järjestää niin, että keskustakirjaston rakentamisen myötä lähikirjastoverkkoa ei supisteta ja niille taataan riittävät henkilöstöresurssit, jotta kirjasto säilyy jatkossakin helposti saavutettavana lähipalveluna. (Jukka Relander)

Käsittely

28.01.2015 Ehdotuksen mukaan

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja esitti selontekona, että keskustelun kuluessa oli tehty seuraavat kaupunginhallituksen ehdotuksesta poikkeavat ehdotukset:

Valtuutettu Sirpa Puhakka oli valtuutettu Silvia Modigin kannattamana ehdottanut, että kaupunginvaltuusto kehottaa kiinteistövirastoa hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa luopumaan saunasta.

Valtuutettu Mika Ebeling oli valtuutettu Nuutti Hyttisen kannattamana ehdottanut että kaupunginvaltuusto päättäisi hylätä kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Lisäksi keskustelun kuluessa oli ehdotettu hyväksyttäväksi seuraavat kahdeksan toivomuspontta:

Valtuutettu Paavo Arhinmäki oli valtuutettu Sami Muttilaisen kannattamana ehdottanut hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Keskustakirjastoa viedään eteenpäin yhteistyössä valtion ja muiden toimijoiden kanssa vaarantamatta lähikirjastoverkkoa.

Valtuutettu Silvia Modig oli valtuutettu Laura Rissasen kannattamana ehdottanut hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään keskustakirjaston hankesuunnitelman valtuusto edellyttää, että jatkovalmistelussa selvitetään miten saunaa ylläpitävä yritys pystyy toimimaan tiloissa markkinaehtoisesti eikä saunan yritystoiminta tai sen ylläpito vaadi kaupungilta jatkossa lisäpanostuksia.

Valtuutettu Laura Kolbe oli valtuutettu Sirkku Ingervon kannattamana ehdottanut hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään keskustakirjaston hankesuunnitelman valtuusto edellyttää, että selvitetään miten helsinkiläiset ammatti- ja korkeakoulut ja niiden ylioppilaskunnat voitaisiin sitouttaa kirjasto-

hakkeeseen.

Valtuutettu Yrjö Hakanen oli valtuutettu Helena Kantolan kannattamana ehdottanut hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään keskustakirjaston hankesuunnitelman valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää, miten turvataan myös lähikirjastojen riittävät resurssit.

Valtuutettu Yrjö Hakanen oli valtuutettu Jukka Relanderin kannattamana ehdottanut hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää mahdollisuudet luopua uudessa yleiskaavassa muun muassa keskustakirjaston kustannuksia nostavasta keskustatunnelin varauksesta.

Valtuutettu Jukka Relander oli valtuutettu Helena Kantolan kannattamana ehdottanut hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kun valtuusto hyväksyy keskustakirjastosuunnitelman, valtuusto samalla edellyttää, että selvitetään miten kaupungin kirjastoimi voidaan järjestää niin, että keskustakirjaston rakentamisen myötä lähikirjastoverkkoa ei supisteta ja niille taataan riittävät henkilöstöresurssit, jotta kirjasto säilyy jatkossakin helposti saavutettavana lähipalveluna.

Valtuutettu Helena Kantola oli ehdottanut hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään keskustakirjaston hankesuunnitelman valtuusto edellyttää, että selvitetään, voidaanko lähikirjastojen osalta laatia samanlainen vuorovaikutteinen vaikutus- ja sisältösuunnitelma kuin on tehty keskuskirjaston osalta.

Valtuutettu Arja Karhuvaara oli valtuutettu Juha Hakolan kannattamana ehdottanut hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään Keskustakirjaston rakennushankkeen kaupunginvaltuusto edellyttää, että vastuuvirasto selvittää aktiivisesti mahdollisuuden toteuttaa kampanja lahjoitusvarojen keräämiseksi julkisen rahoituksen tueksi.

Valtuutettu Nina Huru oli valtuutettu Nuutti Hyttisen kannattamana ehdottanut hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään keskustakirjaston hankesuunnitelman valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet sijoittaa asukastalo-toimintaa keskustakirjaston tiloihin.

Puheenjohtaja totesi, ettei Helena Kantolan toivomusponsiehdotusta ollut kannatettu, joten se raukesi.

Selonteko myönnettiin oikeaksi.

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysjärjestys kuului seuraavasti: Ensin asetetaan vastaehdotus ja hylkäysehdotus erikseen kaupunginhallituksen ehdotuksen vastaehdotuksiksi. Mikäli valtuutettu Mika Ebelingin hylkäysehdotus hyväksytään, raukeavat ehdotetut toivomusponnet. Jos kaupunginhallituksen ehdotus hyväksytään, äänestetään ehdotettujen toivomusponnien hyväksymisestä

1 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy kaupunginhallituksen ehdotuksen, äänestää jaa; jos ei voittaa, on valtuutettu Sirpa Puhakan vastaehdotus hyväksyty.

JAA-ehdotus: Khs

Ei-ehdotus: Kehottaa kiinteistövirastoa hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa luopumaan saunasta.

Jaa-äännet: 49

Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Harry Bogomoloff, Matti Enroth, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Rene Hursti, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Otto Lehtipuu, Päivi Lipponen, Jape Lovén, Pekka Majuri, Björn Månsson, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Jukka Relander, Laura Rissanen, Wille Rydman, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 31

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Yrjö Ha-

kanen, Eero Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Kauko Koskinen, Maria Landén, Harri Lindell, Eija Loukoila, Hannele Luukkainen, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Sari Mäkimattila, Sara Paavolainen, Tom Packalén, Sirpa Puhakka, Tatu Rauhamäki, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Kaarin Taipale, Thomas Wallgren, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Suzan Ikävalko, Seppo Kanerva, Arja Karhuvaara

Kaupunginvaltuusto ei ollut hyväksynyt valtuutettu Sirpa Puhakan ehdotusta.

2 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy kaupunginhallituksen ehdotuksen, äänestää jaa; jos ei voittaa, on valtuutettu Mika Egelingin hylkäysehdotus hyväksytty.

JAA-ehdotus: Khs

Ei-ehdotus: Ehdotan, että päätösesitys hylätään.

Jaa-äännet: 75

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Jamin Hamid, Eero Heinäluoma, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivessä, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Kauko Koskinen, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Otto Lehtipuu, Päivi Lipponen, Eija Loukoila, Jape Lovén, Pekka Majuri, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Tom Packalén, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Jukka Relander, Laura Rissanen, Wille Rydman, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 8

Mika Ebeling, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Maria Landén, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Sari Mäkimattila

Tyhjä: 1

Seppo Kanerva

Poissa: 1

Seija Muurinen

Kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt kaupunginhallituksen ehdotuksen

Puheenjohtaja esitti hyväksyttäväksi seuraavan äänestysjärjestyksen: Toivomusponsien hyväksymisestä äänestetään erikseen.

3 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Paavo Arhinmäen ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

JAA-ehdotus: Keskustakirjastoa viedään eteenpäin yhteistyössä valtion ja muiden toimijoiden kanssa vaarantamatta lähikirjastoverkkoa.

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 37

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasillo, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Tuuli Kousa, Timo Laaninen, Eija Loukoila, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Hannu Oskala, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Tuomas Rantanen, Jukka Relander, Osmo Soininvaara, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Thomas Wallgren, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 4

Hannele Luukkainen, Tom Packalén, Risto Rautava, Wille Rydman

Tyhjä: 44

Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Seppo Kanerva, Helena Kantola, Kauko Koskinen, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Maria Landén, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Päivi Lipponen, Jape Lovén, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelko-

nen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Tomi Sevander, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho

Kaupunginvaltuusto ei ollut hyväksynyt valtuutettu Paavo Arhinmäen ehdottamaa toivomuspontta.

4 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Silvia Modigin ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

JAA-ehdotus: Hyväksyessään keskustakirjaston hankesuunnitelman valtuusto edellyttää, että jatkovalmistelussa selvitetään miten saunaa ylläpitävä yritys pystyy toimimaan tiloissa markkinaehtoisesti eikä saunan yritystoiminta tai sen ylläpito vaadi kaupungilta jatkossa lisäpanostuksia.

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 59

Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Eero Heinäluoma, Fatbardhe Hetemaj, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Suzan Ikävalko, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Eija Loukoila, Pekka Majuri, Silvia Modig, Sami Mutttilainen, Seija Muurinen, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Tom Packalén, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Wille Rydman, Osmo Soininvaara, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 26

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Jasmin Hamid, Mari Holopainen, Rene Hursti, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Seppo Kanner, Helena Kantola, Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Minerva Krohn, Maria Landén, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Päivi Lipponen, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Björn Månsson, Jan D Oker-Blom, Osku Pajamäki, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren

Kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt valtuutettu Silvia Modigin ehdottaman toivomusponnen.

5 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Laura Kolben ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

JAA-ehdotus: Hyväksyessään keskustakirjaston hankesuunnitelman valtuusto edellyttää, että selvitetään miten helsinkiläiset ammatti- ja korkeakoulut ja niiden ylioppilaskunnat voitaisiin sitouttaa kirjastohakkeeseen.

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 58

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Kauko Koskinen, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Päivi Lipponen, Eija Loukoila, Pekka Majuri, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Lasse Mänistö, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Osmo Soininvaara, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 1

Wille Rydman

Tyhjä: 26

Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Mika Ebeling, Eero Heinäluoma, Nuutti Hyttinen, Suzan Ikävalko, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Seppo Kanerva, Helena Kantola, Minerva Krohn, Maria Landén, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Jan D Oker-Blom, Tom Packalén, Osku Pajamäki, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren

Kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt valtuutettu Laura Kolben ehdottaman toivomusponnen

6 äänestys

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Yrjö Hakasen ehdottaman ensimmäisen toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

JAA-ehdotus: Hyväksyessään keskustakirjaston hankesuunnitelman valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää, miten turvataan myös lähikirjastojen riittävät resurssit.

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 42

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Gunvor Brettschneider, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Jukka Järvinen, Seppo Kanerva, Helena Kantola, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Tuuli Kousa, Harri Lindell, Päivi Lipponen, Eija Loukoila, Jape Lovén, Silvia Modig, Sami Muttillainen, Björn Månsson, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Tuomas Rantanen, Jukka Relander, Osmo Soininvaara, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Thomas Wallgren, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 1

Wille Rydman

Tyhjä: 42

Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Matti Enroth, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Ville Jalovaara, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Otto Lehtipuu, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Tom Packalén, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Tomi Sevander, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho

Kaupunginvaltuusto ei ollut hyväksynyt valtuutettu Yrjö Hakasen ehdottamaa toivomusponntta.

7 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Yrjö Hakasen ehdottaman toisen toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

JAA-ehdotus: Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää mahdollisuudet luopua uudessa yleiskaavassa muun muassa keskustakirjaston kustannuksia nostavasta keskustatunnelin varauksesta.
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 36

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Seppo Kannerava, Helena Kantola, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Tuuli Kousa, Timo Laaninen, Harri Lindell, Eija Loukoila, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Hannu Oskala, Terhi Peltonen, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Tuomas Rantanen, Jukka Relander, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Thomas Wallgren, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 6

Arja Karhuvaara, Björn Månsson, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Marcus Rantala, Wille Rydman

Tyhjä: 43

Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Juha Hakola, Eero Heinäluoma, Fatbardhe Hetemaj, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Kauko Koskinen, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Maria Landén, Otto Lehtipuu, Päivi Lipponen, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Tom Packalén, Osku Pajamäki, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Päivi Storgård, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho

Kaupunginvaltuusto ei ollut hyväksynyt valtuutettu Yrjö Hakasen ehdottamaa toivomuspontta.

8 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Jukka Relanderin ehdottaman toivomuspontin, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

JAA-ehdotus: Kun valtuusto hyväksyy keskustakirjastosuunnitelman, valtuusto samalla edellyttää, että selvitetään miten kaupungin kirjastot voidaan järjestää niin, että keskustakirjaston rakentamisen myötä lähikirjastoverkkoa ei supisteta ja niille taataan riittävät henkilöstöresurssit, jotta kirjasto säilyy jatkossakin helposti saavutettavana lähipalvelu-

na

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 48

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Tuuli Kousa, Timo Laaninen, Otto Lehtipuu, Eija Loukoila, Jape Lovén, Silvia Modig, Sami Mutttilainen, Björn Månsson, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Jukka Relander, Osmo Soininvaara, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 1

Wille Rydman

Tyhjä: 36

Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Rene Hursti, Ville Jalovaara, Seppo Kanerva, Kauko Koskinen, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Maria Landén, Harri Lindell, Päivi Lipponen, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Sara Paavolainen, Tom Packalén, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Tomi Sevander, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho

Kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt valtuutettu Jukka Relanderin ehdottaman toivomusponnen.

9 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Arja Karhuvaaran ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

JAA-ehdotus: Hyväksyessään Keskustakirjaston rakennushankkeen kaupunginvaltuusto edellyttää, että vastuuvirasto selvittää aktiivisesti mahdollisuuden toteuttaa kampanja lahjoitusvarojen keräämiseksi julkisen rahoituksen tueksi.

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 37

Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljawaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Juha Hakola, Jamin Hamid, Eero Heinäluoma, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 9

Maija Anttila, Vesa Korkkula, Jape Lovén, Sara Paavolainen, Tuomas Rantanen, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Kaarin Taipale, Thomas Wallgren

Tyhjä: 39

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Ville Jaloaara, Jukka Järvinen, Seppo Kanerva, Helena Kantola, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Minerva Krohn, Maria Landén, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Päivi Lipponen, Eija Loukoila, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Tom Packalén, Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Nasima Razmyar, Jukka Relander, Tomi Sevander, Päivi Storgård, Johanna Sumuvuori, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Anna Vuorjoki

Kaupunginvaltuusto ei ollut hyväksynyt valtuutettu Arja Karhuvaaran ehdottamaa toivomuspontta.

10 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Nina Hurun ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

JAA-ehdotus: Hyväksyessään keskustakirjaston hankesuunnitelman valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet sijoittaa asukastalotoimintaa keskustakirjaston tiloihin.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 19

Outi Alanko-Kahiluoto, Mika Ebeling, Eero Heinäluoma, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Seppo Kanerva, Helena Kantola, Vesa Korkkula, Kauko Koskinen, Maria Landén, Harri Lindell, Eija Loukoila,

Sami Muttilainen, Sari Mäkimattila, Tom Packalén, Tuomas Rantanen,
Leo Stranius, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 1
Wille Rydman

Tyhjä: 65

Zahra Abdulla, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki,
Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Matti
Enroth, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Fatbardhe Hete-
maj, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Suzan Ikävalko, Sirkku In-
gervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari,
Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Tuuli Kousa, Minerva
Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Otto Lehtipuu, Päivi Lippo-
nen, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Silvia Modig,
Seija Muurinen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Jarmo
Nieminen, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paa-
volainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Pelto-
korpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki,
Risto Rautava, Nasima Razmyar, Jukka Relander, Laura Rissanen, To-
mi Sevander, Osmo Soininvaara, Päivi Storgård, Johanna Sumuvuori,
Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Ulla-
Marja Urho, Thomas Wallgren, Sanna Vesikansa

Kaupunginvaltuusto ei ollut hyväksynyt valtuutettu Nina Hurun ehdotta-
maa toivomuspontta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Juha Viljakainen, hankepäälikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 12.01.2015 § 39

HEL 2014-011026 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

A

23.05.2016

Kj/6

hyväksyä Helsingin keskustakirjaston 5.9.2014 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 17 250 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 98 000 000 euroa heinäkuun 2014 kustannustasossa,

B

oikeuttaa kiinteistölautakunnan sitomaan määrärahoja tuleville vuosille hankkeen toteuttamisen edellyttämälle ajalle enimmäishinnan puitteisissa edellyttäen, että hankkeen kokonaisrahoitus järjestyy, ja

C

kehottaa kiinteistövirastoa hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa tutkimaan mahdollisuudet tarvittaessa etsiä säästökohteita hankkeessa mm. jättämällä toteuttamatta ensi sijassa hankesuunnitelmassa esitetyjä kirjastotoimen alaan kuulumattomien toimintojen tiloja.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Juha Viljakainen, hankepääällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 16.09.2014 § 109

HEL 2014-011026 T 10 06 00

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti hyväksyä osaltaan keskustakirjaston hankesuunnitelman ja esitti lausuntonaan seuraavaa:

Kaupunginkirjasto on ollut tiiviisti mukana valmistelemaan keskustakirjaston hankesuunnitelmaa, joka pohjautuu kansainvälisen arkkitehtuurikilpailun vuonna 2013 voittaneen ALA –arkkitehtitoimiston ehdotukseen. Valmistelutyön aikana uudelle kirjastolle asetettavat sisällölliset ja toiminnalliset tavoitteet ovat täsmentyneet. Suunnitellut tilaratkaisut mahdollistavat kokonaan uudenlaisen kirjaston, joka tulee olemaan valtakunnallisesti ja kansainvälisesti innostava toimija ja samalla kaupungin elinvoiman rakentaja.

Keskustakirjasto rakentaa kaupunkia. Se tarjoaa maksuttoman julkisen tilan, jonka kävijämääräksi ennustetaan vuositasolla kaksi ja puoli miljoonaa. Hankesuunnitelmassa esitetyt tilaratkaisut on suunniteltu vas-

taamaan tällaisen kävijämäärän tarpeisiin. Näin suuri kävijämäärä tulee muuttamaan koko kaupunkikeskustan ja Töölönlahden alueen ilmapiiriä. Alueesta tulee entistä korostetummin kaikille avoin tila, johon on helppo tulla. Kävijämäärää koskevaa arviota tukevat esimerkiksi Kirjasto 10:n sekä akateemisen Kaisa-kirjaston suuret kävijäluvut. Kirjasto 10:n 800 neliömetrin yleisötilaa käyttää joka päivä 2 000 ja Kaisaa 6 000 - 7 000 vierailijaa.

Hankesuunnitelman mukainen keskustakirjasto jakautuu kolmeen eri kerrokseen, jotka ovat luonteeltaan erilaiset. Maantasokerroksessa voi hoitaa pikaisesti lainojen palautukset ja varausten noudot. Sinne sijoittuvat tapahtuma- ja näyttelytilat, elokuvateatteri ja kahvila-ravintola. Lasisieniensä ansiosta se liittyy luontevasti Kansalaistoriin. Ensimmäisen kerroksen pohjoispäädyn perhekirjasto tukee myös rakennuksen eteen suunniteltua keskustaleikkipuistoa. Toisessa kerroksessa on tekemisen tiloja: monimuotoinen kaupunkitoimisto ja kaupunkiverstas, uusien palvelujen kokeilutila Living lab, studioita, erilaisia luokka- ja kokoontumishuoneita, pelitiloja ja sauna loungeineen. Kolmannessa kerroksessa on perinteinen rauhallinen aineistoalue sekä kaksikerroksinen lasten maailma. Lukupaikkoja on sekä avoimessa että äänieristetyssä tilassa. Suuri kansalaisparveke aukeaa Eduskuntatalon suuntaan.

Rakennus on lähes kokonaan yleisön käytössä. Henkilökuntatilaa on varattu vain talossa työskenteleville ja yhteistyökumppaneille. Kirjaston hallinto ja varastot pysyvät Pasilassa.

Kokonaispinta-ala eli bruttoala 17 250 m², huoneistoala 12 116 m² ja hyötypinta-ala 9 768 m².

Suunnittelua ovat ohjanneet kaupunkistrategian ja Töölönlahden asemakaavan mukaiset suunnitteluperiaatteet. Erityisesti ovat painottuneet ekologisuuden ja kansalaisten osallistumisen periaatteet. Energiategohokkuudessa on hankesuunnitelmavaiheessa saavutettu aiempaa tiukempi A-luokkatavoite. Kansalaisia ja sidosryhmiä on kuultu koko suunnittelukauden ajan eri muodoissa. Syntyneitä dokumentteja käytetään osana suunnitteluaineistoa.

Helposti saavutettava ja monipuolisesti virikkeellinen julkinen tila lisää merkittävästi kaupungin hyvinvointia, luovuutta ja yleistä kapasiteettia. Varsinkin kirjaston uudet toimintamuodot mobilisoivat uutta toimeliaisuutta ja kaupunkikulttuuria. Keskustakirjastosta tehdään jokaisen ulottuvilla oleva versio korkeakouluihin, yrityshautomoihin ja muihin rajattuihin ympäristöihin rakennettavista fyysisistä innovaatioympäristöistä, joiden tavoite on törmäyttää ihmisiä ja ideoita luovasti. Kirjasto saa aikaan aktiivisuutta, josta voi sukeutua uusi ammatti tai muuta elinkeinotoimintaa perinteisten kulttuurin ja tiedon saavutusten lisäksi.

Matalan kynnyksen mutta korkeatasoisen tarjonnan paikkana kirjasto tarjoaa positiivista tasaveroisuutta myös niille ryhmille, joille muuten kertyy helposti syrjäytymiskokemuksia. Tutkimusten mukaan kirjastot ovat tärkeitä paikkoja erityisesti maahanmuuttajille, nuorille ja työttömille. Helsingin kaupunkistrategiassa painotetaan näiden ryhmien aseman parantamista.

Keskustakirjasto vahvistaa kaupungin vetovoimaisuutta merkittävänä matkailukohteena. Siinä kiinnostavat arkkitehtuuri, puu- ja lasirakentaminen, energiatehokkuus sekä uuden konseptin mukainen kirjastotoiminta.

Kiinteistöviraston Tilakeskuksen omistaman rakennuksen pääkäyttäjä on kaupunginkirjasto, joka vuokraa tiloja eteenpäin useille yhteistyökumppaneille. Elokvateatterin kapasiteetista noin puolet vuokrataan Kansalliselle audiovisuaaliselle instituutille. Aalto-yliopisto järjestää sopimus pohjaisesti kirjaston tiloissa omaa ja yhteistoimintaa kuten työpaikkoja ja tietoisuuksia. Kaupungin omista toimijoista keskustakirjaston resursseja käyttävät ainakin Kulttuurikeskus ja Varhaiskasvatusvirasto. Kirjasto vuokraa ravintola-kahvilan ja saunan ulkopuolisten hoidettaviksi. Yleisluontoiset tilojen maksullisen ja maksuttoman käytön periaatteet määritellään myöhemmin. Liiketilän kannattavin käytötapa on selvitettävänä.

Ensimmäisen aloitteen uudenlaisen kirjaston, kaupunkikuvassa näkyvän kirjallisuuden ja lukemisen talon rakentamisesta Helsingin keskustaan esitti silloinen kulttuuriministeri Claes Andersson vuonna 1998 osana Kamppi - Töölönlahti –aluetta koskevaa keskustelua. Ehdotus sai laajan vastakaibun. Keskustelun seurauksena kulttuuri- ja kirjastolautakunta teetti kirjastolla alustavan hankesuunnitelman, joka valmistui kulttuuripääkaupunkivuonna 2000. Kaksi vuotta myöhemmin valtuusto hyväksyi keskustakirjaston sijoittumisen Töölönlahden alueelle osana asemakaavan jatkosuunnittelua. Joulukuussa 2006 kulttuuri- ja kirjastolautakunta hyväksyi uuden tarveselvityksen ja ehdotti hankkeen käynnistämistä. Ensimmäisenä vaiheena valmistui v. 2008 selvityshenkilö Mikko Leistin raportti Metropolin sykkivä sydän. Se johti v. 2010 valmistuneen hankesuunnitelman tekemiseen. Sijaintipaikan varmistuttua järjestettiin kansainvälinen arkkitehtuurikilpailu, johon tuli 544 ehdotusta. Kilpailutuloksen julistamistilaisuudessa 14.6.2013 kulttuuriministeri Paavo Arhinmäki julkisti valtioneuvoston ja sittemmin eduskunnan päätöksen nimetä keskustakirjasto Suomen 100-vuotisen itsenäisyyden merkkihankkeeksi ja rahoittaa sitä 30 miljoonalla eurolla.

Valmistuttuaan keskustakirjasto aiheuttaa kirjastolle yhteensä 7,6 miljoonan euron vuosittaisen bruttomenojen lisäyksen. Kuluista on vuokraa 5,1 miljoonaa euroa (josta pääomavuokrien osuus 4,2 miljoonaa

euroa), sähköä, turvallisuutta ja siivousta 0,8 miljoonaa euroa, henkilöstökuluja 400 000 euroa ja kalustuksen ja teknisen varustuksen ylläpitoa 1,3 miljoonaa euroa. Kirjasto 10:n ja Lasipalatsin tiloista luopuminen vähentää kuluja 508 000 euroa vuodessa. Vuokratuloiksi on arvioitu 509 000 euroa. Nettomenolisäys on 6,6 miljoonaa euroa vuodessa. Pasilan kirjaston tilankäyttöä selvitetään, mutta kirjasto säilytetään alueella.

Hanke on aikataulutettu alkamaan vuoden 2015 aikana pohjarakennustyöllä kuten pilaantuneiden maa-ainesten puhdistamisella. Opetus- ja kulttuuriministeriön avustus edellyttää, että rakennustyöt aloitetaan vuonna 2015. Maanpäällisiä osia rakennetaan marraskuusta 2016 elokuuhun 2018, ja rakennuksen käyttöönottoajankohdaksi on suunniteltu 30.11.2018.

Rakennuksen hankesuunnitelman mukainen hinta on 96 miljoonaa euroa (alv. 0 %). Hinta sisältää kaluste- ja laitehankinnat 6 500 000 euroa, joita ei ollut sisällytetty ensimmäiseen alustavaan hankesuunnitelmaan. Kokonaisrakentamiskustannus sisältää myös väestönsuojapaikkojen oston Töölönlahden pysäköintilaitokselta 1 000 000 euroa, sekä 750 000 euroa elokuvateatterin varusteluun. Rakennuskustannusten lisäksi asemakaavan edellyttämä varautuminen keskustatunneliin maksaa 2 miljoonaa euroa.

Kaupunginvaltuusto on osoittanut Talonrakennushankeiden rakentamishajelmassa vuosille 2014-18 hankkeelle rahaa yhteensä 48 miljoonaa euroa (TA 8020104). Yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön varauksien 30 miljoonan euron avustuksen kanssa rahoituksesta on koossa 78 miljoonaa euroa.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle, että kaupungin vuosien 2015-18 talousarvioihin sisällytettäisiin keskustakirjastorakennuksen rahoituksesta puuttuva 18 miljoonaa euroa ja lisäksi kahden miljoonan euron määräraha keskustatunneliin varautumiseen. Lisäksi lautakunta edellyttää, että keskustakirjaston myötä lähikirjastoverkkoa ei supisteta ja niissä taataan riittävät henkilöstöresurssit.

Käsittely

16.09.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: kohta (13) viimeinen lause korvataan seuraavasti; Pasilan kirjaston tilankäyttöä selvitetään, mutta kirjasto säilytetään alueella.

23.05.2016

Kj/6

Kannattajat: Risto Kolanen

Vastaehdotus:

Johanna Sydänmaa: Esitän kappaleen (17) poistamista ja sen korvaamista seuraavasti: Kulttuuri- ja kirjastolautakunta esittää, että kaupunginvaltuuston tulisi etsiä keinoja 18 (+2 keskustatunneli) miljoonan rahoitusvajeen umpeen kuromiseksi, jottei hankkeen toteutuminen aikataulullisesti vaarannu.

Kannattajat: Timo Vuori

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: kohta (17) Lisätään lause loppuun. Lisäksi lautakunta edellyttää, että keskustakirjaston myötä lähikirjastoverkkoa ei supisteta ja niissä taataan riittävät henkilöstöresurssit.

Kannattajat: Johanna Sumuvuori

Lautakunta hyväksyi vastaehdotuksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Juha-Pekka Väisänen: Lisäys sivu 3 laatikko otsikolla "Hankkeen tarpeellisuus" loppuun lause;

Laajemmin uusi kirjastokonsepti vahvistaa kansalaisuutta ja edistää osallistuvaa demokratiaa.

Lisäys sivu 11 kappale "Yhteistyökumppanit" loppuun:

Kirjasto tekee yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan, kansalaisjärjestöjen ja ns. kolmannen sektorin erilaisten toimijoiden kanssa.

Kannattajat: Risto Kolanen

Lautakunta hyväksyi vastaehdotuksen yksimielisesti.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Esitän kappaleen (17) poistamista ja sen korvaamista seuraavasti: Kulttuuri- ja kirjastolautakunta esittää, että kaupunginvaltuuston tulisi etsiä keinoja 18 (+2 keskustatunneli) miljoonan rahoitusvajeen umpeen kuromiseksi, jottei hankkeen toteutuminen aikataulullisesti vaarannu.

Jaa-äännet: 6

Jaana Alaja, Risto Kolanen, Sami Muttilainen, Jukka Relander, Johanna Sumuvuori, Juha-Pekka Väisänen

23.05.2016

Kj/6

Ei-äännet: 2
Johanna Sydänmaa, Timo Vuori

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Päivi Storgård

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: kohta (13) viimeinen lause korvataan seuraavasti; Pasilan kirjaston tilankäyttöä selvitetään, mutta kirjasto säilytetään alueella.

Jaa-äännet: 1
Johanna Sydänmaa

Ei-äännet: 5
Jaana Alaja, Risto Kolanen, Sami Muttillainen, Johanna Sumuvuori, Juha-Pekka Väisänen

Tyhjä: 2
Jukka Relander, Timo Vuori

Poissa: 1
Päivi Storgård

Esittelijä

kirjastotoimen johtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Tuula Haavisto, kirjastotoimen johtaja, puhelin: 310 85500
tuula.haavisto(a)hel.fi
Anna-Maria Soininvaara, kirjastotoimen apulaisjohtaja, puhelin: 310 85400
anna-maria.soininvaara(a)hel.fi
Pirjo Lipasti, johtava suunnittelija, puhelin: 310 85592
pirjo.lipasti(a)hel.fi

§ 505

Helsingin kaupungin brändikonsepti ja markkinointistrategia

HEL 2016-004987 T 00 01 01

Esitys

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä liitteenä olevat Helsingin kaupungin brändikonseptin ja kaupungin markkinointistrategiset linjaukset. Samalla kaupunginhallitus kehottaa kaupungin hallintokuntia noudattamaan ja soveltamaan brändikonseptia ja markkinointistrategian linjauksia toiminnassaan ja markkinoinnissaan.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että brändikonseptin soveltamisen etenemisestä raportoidaan kaupunginhallitukselle vuosittain.

Käsittely

Asian käsittelyn aikana kuultavina olivat Marja-Leena Rinkineva ja Saisla Machere. Asiantuntijat eivät olleet läsnä päätöksenteon aikana.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Nyrki Tuominen, elinkeinopäällikkö, puhelin: 310 36255
nyrki.tuominen(a)hel.fi
Saisla Machere, yksikön päällikkö, puhelin: 310 25903
saisla.machere(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin brändikonsepti
- 2 Kaupungin markkinointistrategiset linjaukset
- 3 Kohderyhmäprofiilit

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Osana kaupunginvaltuuston hyväksymän strategiaohjelman 2013–2016 täytäntöönpanopäätöstä 20.5.2013 kaupunginhallitus kehotti talous- ja suunnittelukeskusta (nykyistä kaupunginkansliaa) valmistele-

maan yhteistyössä kiinteistöviraston, kaupunkisuunnitteluviraston ja hallintokeskuksen viestintäosaston (nykyinen kaupunginkanslian tietotekniikka- ja viestintäosasto) kanssa ehdotuksen kaupunkimarkkinoinnin kehittämisestä toukokuun 2014 loppuun mennessä.

Helsingin kaupunkimarkkinoinnin kehittämissuositus esiteltiin kaupunginhallituksen iltakoulussa kesäkuussa 2014. Kehittämissuosituksen laatinut työryhmä ehdotti seuraavia toimenpiteitä kaupunkimarkkinoinnin kehittämiseksi: tehdään nykytila-analyysi ja lähtötasotutkimukset, laaditaan koko kaupungin markkinointistrategia ja tehdään brändityö, tehdään kaupungin sisäisen markkinoinnin suunnitelma ja määritellään projektin budjetti, koordinoitavastuut sekä asetetaan ohjausryhmä. Työn etenemisestä esitettiin väliraportti kaupunginhallitukselle tammikuussa 2016. Visuaalisen ilmeen suunnitteluun valitaan hankintakilpailutuksen perusteella palvelukumppani toukokuussa 2016 ja työ valmistuu vuoden 2016 loppuun mennessä.

Kaupunkimarkkinoinnin kehittäminen on osa koko kaupungin vetovoiman ja viihtyisyyden kehittämistä ja elinkeinopolitiikkaa, joilla tähdätään koko Suomen vetovoiman vahvistamiseen kansainvälisesti. Helsingin identiteetin vahvistaminen ja yhtenäisempi markkinointi parantaa kaupungin kilpailukykyä ja hyödyttää kaikkia osapuolia, niin kaupunkilaisia kuin elinkeinoelämää. Monet pohjoismaiset ja eurooppalaiset kaupungit ovat tehneet suunnitelmallista kaupunkimarkkinointia ja kehittäneet kaupunkibrändiään jo useita vuosia.

Kaupunkiorganisaation brändin toteuttamisen keinovalikoima on erittäin laaja ja eri toimijat voivat hyödyntää brändikonseptia omasta näkökulmastaan. Koska toteuttajia on tuhansia, brändin hyödyntäminen, vaikuttavuus ja siitä viestiminen vaatii systemaattisempaa johtamista sekä myös brändin sisällön noudattamista. Helsingin brändi on määritelty niin, että syntyy konkreettinen työkalu, joka ohjaa päivittäistä tekemistä. Brändijohtamisesta vastaa *Helsingin kaupunginkanslia ja brändin operatiivisesta toteutuksesta kaupungin virastot ja yksiköt.

Helsingin kaupungin brändikonsepti

Helsingin brändi kuvaa tahtotilaa: mitä haluamme että meistä puhutaan, mitä haluamme että meistä ajatellaan, minkä paikan haluamme lunastaa ihmisten mielissä. Se ei ole yksin markkinointia ohjaava konsepti, vaan ottaa vahvasti kantaa niin kommunikaatioon kuin käytännön tekoihin. Kaupungin brändi määritellään niin, että se on voimassa pitkään, toistaiseksi. Sekä kaupunkiorganisaatio, sidosryhmät että kaupunkilaiset toteuttavat sitä. Brändi on kaupungin yhteinen ja se auttaa tekemään oikeita päätöksiä ja vahvistamaan Helsingin ainutlaatuisuutta. Kaupunkibrändi syntyy todellisista teoista, kokemuksista ja kohtaa-

misista kaupungin ja ihmisten kesken. Kaupungin nykyiset korkeatasoiset palvelut ja jatkuva kehitystyö luovat vankan perustan brändin toteutumiselle.

Helsingin brändikonseptin ydin, joka erilaistaa Helsingin muista kaupungeista on:

”Vaikuttavia ihmisiä, tekoja ja kohtaamisia”. Helsinki tunnetaan ihmisistä, joiden intohimona on merkityksellisten ongelmien ratkaiseminen ja maailman edistyksellisin arki.

Tavoitteemme on olla houkuttelevin osaamiskeskittymä yrityksille ja yksilöille, jotka haluavat tehdä maailmasta paremman paikan. Vaikuttamalla asioihin, joilla on oikeasti merkitystä, me rakennamme uudenlaisia tulevaisuuden hyvinvointia puhtaan teknologian ja digitalisaation avulla. Helsingissä on jo tätä osaamista; sitä pitää tuoda esiin ja houkuttaa uusia tekijöitä. Toimiva, turvallinen ja aktiivinen arki syntyy meillä yhdessä tekemällä ja uutta keksimällä. Meillä arki rullaa niin sujuvasti, että energiaa jää myös vaikuttavan kaupunkikulttuurin rakentamiseen.

Helsingin brändikonseptin ytimen lisäksi brändin kulmakiviä ovat asiat, joista ensinnäkin Helsinki tunnistetaan (kontrastisuus ja omaperäisyys) ja toiseksi, joita Helsingiltä edellytetään (muuttuva ja toimiva kaupunki). Virkistäviä vastakohtiamme ovat esimerkiksi syke ja rauha, luonto ja kaupunki, luovuus ja bisnes, kesä ja talvi. Luova, yhteisöllinen ja ominakeinen ilmapiirimme synnyttää jatkuvasti uusia ilmiöitä, innovaatioita ja kekseliästä kaupunkikulttuuria. Helsinki on yksi Euroopan nopeimmin kasvavista ja kehittyvistä kaupungeista. Helsinki on älykäs, kompakti ja turvallinen paikka asua, työskennellä ja vieraila.

Kaupunkiorganisaation palvelulupaus on: ”Yhdessä teemme vaikuttavia tekoja”. Helsingin kaupunkiorganisaation tavoitteena on olla ratkaisukeskeinen kumppani, jonka osaaminen ja palvelut tuovat merkittävää arvoa uusien ideoiden ja kokeilujen käynnistämisessä. Kaupungin toimintakulttuuria jatkuvasti kehittämällä voidaan poistaa tarpeettomat esteet vaikuttavien tekojen ja toimivan arjen tieltä.

Helsingin kaupungin markkinointistrategian tavoitteet ja keinot

Helsingin tavoitteena on parantaa asemaansa kilpailussa matkailijoista, investoinneista, tapahtumista ja osajista. Helsingin kaupungin ensimmäinen markkinointistrategia ohjaa markkinoinnin resursseja, operatiivista suunnittelua ja asettaa markkinoinnin yhteiset tavoitteet, kohde-ryhmät sekä keinot. Helsingin kaupunkimarkkinoinnin strategian omistaja on Helsingin kaupunkiorganisaatio, mutta sen toteutus perustuu yhteismarkkinoinnille kaupungin markkinointikumppaneiden, yritysten ja helsinkiläisten kanssa. Markkinointi jaetaan kaupunkilais-, elinkeino- ja

matkailu- ja tapahtumamarkkinointiin, joille on määritelty tarkennetut tavoitteet, kohderyhmät ja mittarit.

Helsingin markkinoinnin päätavoitteena on kasvattaa Helsingin tunnettua ja vetovoimaa valituissa kohderyhmissä brändikonseptissa määriteltyihin vetovoimatekijöihin perustuen. Markkinoinnilla kerrotaan inspiroivasti ja tuloksellisesti siitä tulevaisuudenkuvasta, Helsingin brändin ytimeä, minne Helsinki on matkalla sekä vauhditetaan Helsinki-brändiä tukevia tekoja paikallisesti ja kansainvälisesti. Markkinoinnin tavoitteena on myös parantaa Helsingin palvelu- ja elämystarjonnan löydettävyyttä ja houkuttelevuutta ja vahvistaa helsinkiläisten ja yritysten taitoa markkinoida omaa kaupunkiaan.

Kaupunkimarkkinointia ei kannata perustaa mainoskampanjoihin, vaan tunnettuutta rakennetaan erityisesti ansaitun median, ainutlaatuisten tapahtumien, brändilähteläiden ja suositusten kautta. Yhteismarkkinointi sidosryhmien kanssa on avainasemassa markkinoinnin toteuttamisessa. Markkinoinnin keinoja ovat mm. lähteläät eli Helsingin markkinoijat laajasti käsitettynä, tarinankerronta, tapahtumat, digitaalisten kanavien uudistaminen, kohtaamispaikat ja avoimet kaupunkitilat, yhteisöllinen kaupunkikehittäminen, kansainväliset ja paikalliset yhteismarkkinoinnin rohkeat avaukset, brändin näkyminen ja kokeminen kaupunkiympäristössä, markkinoinnin työkalujen uudistaminen.

Brändikonseptin soveltaminen alkaa hallintokuntien kanssa kaupungin sisäisellä markkinoinnin ja viestinnän Helsinki lähteläät –valmennusohjelmalla, jossa markkinoinnin, viestinnän ja kehitystyön ammattilaiset oppivat hyödyntämään ja toteuttamaan brändiä työssään. Lisäksi aletaan tuottaa brändinmukaisia tarinoita mm. henkilöistä, ilmiöistä, tapahtumista, kaupungin kehityksestä ja kehityshankkeista. Edellä mainittuja tarinoita tuodaan markkinointiin ja kohtaamistilanteisiin: esitykset, vastaanotot, kansainväliset tapahtumat. Hallintokuntien ja sidosryhmien työn tueksi avataan brändiohje-sivusto, järjestetään tilaisuuksia ja brändineuvontaa.

Brändihierarkia ja sen noudattamisen merkitys kaupunkiorganisaatiossa

Brändihierarkia on malli, jonka avulla kuvataan Helsinki-brändiin vaikuttavien kaupungin sisäisten toimijoiden ja ulkopuolisten toimijoiden välisiä suhteita ja rooleja. Sen avulla erotellaan myös erilaisille kohderyhmille suunnattuja ja eri tavoin positioituja sisältöjä. Brändihierarkia toimii apuvälineenä ennen kaikkea kaupungin eri organisaatioiden visuaalisen identiteetin sekä viestinnän ja markkinoinnin suunnittelussa. Helsingin kaupungin kaupunkimarkkinoinnin strategisesta suunnittelusta vastaa kaupunginkanslia (elinkeino-osasto, kaupunkimarkkinointiyksikkö) ja operatiivisesta toteutuksesta kaupungin virastot ja yksiköt. Kau-

punginkanslian tietotekniikka- ja viestintäosasto koordinoi kaupungin viestintätoimintoja ja hoitaa keskushallinnon viestintää.

Brändihierarkian tavoitteena on visuaaliselta identiteetiltään mahdollisimman yhtenäinen Helsinki -brändi. Näin mahdollisimman moni kaupungin organisaation toimijoista kertoo yhtenäistä Helsinki-tarinaa ja rakentaa yhtenäistä Helsinki-kuvaa. Tämä edellyttää markkinoinnin ja markkinointiviestinnän sisällöllistä ja visuaalista yhtenäistämistä koko kaupunkiorganisaatiossa. Yhtenäinen visuaalinen identiteetti on vaikuttavin ja samalla kustannustehokkain tapa rakentaa tavoiteltua Helsinki-kuvaa. Kun mahdollisimman moni toimija käyttää yhtenäiseen ilmeeseen pohjautuvia materiaaleja toiminnassaan ja viestinnässään, saadaan toimenpiteille enemmän huomioarvoa ja investoinneille enemmän katetta. Tämän merkitys korostuu ennen kaikkea kansainvälisessä näkyvyydessä, jossa kilpailemme resurssien suuruuden sijaan järkevästi kohdennetuilla ja yhtenäisillä toimenpiteillä.

Kaupungin uuden brändin kehitystyö on tapahtunut vaiheittain. Tarkoituksena on, että brändikonseptin ja -hierarkian sekä markkinointistrategian tultua hyväksytyiksi voidaan edetä visuaalisen ilmeen osalta. Tätä varten on käynnistetty suunnittelukilpailutus. Visuaalisesta ilmeestä päätetään myöhemmin erikseen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Nyrki Tuominen, elinkeinopäällikkö, puhelin: 310 36255
nyrki.tuominen(a)hel.fi
Saila Machere, yksikön päällikkö, puhelin: 310 25903
saila.machere(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin brändikonsepti
- 2 Kaupungin markkinointistrategiset linjaukset
- 3 Kohderyhmäprofiilit

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

23.05.2016

Kj/8

§ 506

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 20 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Khn puheenjohtaja

jaostot

- konserni
- johtamisen 16.5.2016
- tietotekniikka 16.5.2016

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta 18.5.2016

johtokunnat

- Taloushallintopalvelu 20.5.2016

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

apulaiskaupunginjohtajat

- rakennus- ja ympäristötointa johtava
- sosiaali- ja terveystointa johtava
- sivistystointa johtava
- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava

kaupunginkanslia

- kansliapäällikkö
- elinkeinojohtaja
- hallintojohtaja
- henkilöstöjohtaja
- kaupunginlakimies
- rahoitusjohtaja
- tietotekniikka- ja viestintäjohtaja
- tietotekniikkapäällikkö
- viestintäpäällikkö

Taloushallintopalvelu -liikelaitos

- toimitusjohtaja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

23.05.2016

Kj/8

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

23.05.2016

Kj/9

§ 507

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 20 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunginjohtaja
- johtajiston asiat
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

23.05.2016

Kj/10

§ 508

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 20 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

vs. kaupunginjohtaja
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 509

Esteettömyysasioiden neuvottelukunnan raportti 2016

HEL 2016-003907 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä esteettömyysasioiden neuvottelukunnan raportin esteettömyyslinjausten toteutumisesta tiedoksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Esteettömyysasioiden neuvottelukunnan raportti 2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus päätti 15.10.2001 § 1353 perustaa määräaikaisen, 1.1.2002 – 31.12.2011 voimassa olevan Esteetön Helsinki -projektin, jonka tavoitteena on tehdä Helsingistä toimimisesteetön vuoteen 2011 mennessä rakentamalla ja korjaamalla kaupungin yleiset alueet ja rakennukset sekä julkisen liikenteen ratkaisut esteettömiksi ja turvallisiksi kaikille ihmisille. Kaupunginhallitus päätti 7.4.2003 § 763 hyväksyä projektin nimeksi Helsinki kaikille.

Projektin päätyttyä kaupunginhallitus merkitsi 12.3.2012 tiedoksi Helsinki kaikille -projektin loppuraportin.

Esteettömyystyön jatkamista vuoden 2011 jälkeenkin pidettiin perusteltuna, jotta varmistetaan, että laaditut ohjeet ja muu esteettömyystieto otetaan käyttöön osana normaalia toimintaa eri hallintokunnissa. Esteettömyysasioiden neuvottelukunnan työtä päätettiin jatkaa. Nyt työ jatkuu normaalina toimintana ja neuvottelukunnan aikaisempaa suppeammalla kokoonpanolla.

Kaupunginhallitus hyväksyi 29.10.2012 § 1181 Helsingin kaupungin esteettömyyslinjaukset ohjeellisina hallintokuntien noudatettavaksi. Helsingin kaupungin esteettömyyslinjausten tarkoituksena on toimia yhteinäisinä kaikkia hallintokuntia koskevinä yleisinä linjauksina esteettömyystyössä. Varsinaiset toteutustoimenpiteet ja niiden toteutusaikataulut määritellään hallintokuntien omissa toteutusohjelmissa ja toteutus suunnitelmissa.

Kaupunginhallituksen 7.4.2015 § 368 toimikaudeksi 2015 – 2016 asetama esteettömyysasioiden neuvottelukunta on valmistellut raportin esteettömyyslinjausten toteutumisesta.

Raportti on liitteenä 1.

Esittelijä toteaa, että Helsingin julkisten alueiden ja rakennusten esteettömyys on edennyt hyvin ja aikaisempaa ripeämmin. Keskeisimmät esteettömyyttä koskevat ohjeet ovat valmistuneet ja niiden soveltaminen ja kytkeminen normaaliin toimintaan on edennyt hyvin eri hallintokunnissa. Hallintokuntien yhteistyö on myös parantunut.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Esteettömyysasioiden neuvottelukunnan raportti 2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

HKR

23.05.2016

Ryj/2

§ 510

Muutos esteettömyysasioiden neuvottelukunnan kokoonpanossa

HEL 2016-002780 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti muuttaa esteettömyysasioiden neuvottelukunnan kokoonpanoa sen jäljellä olevaksi toimikaudeksi siten, että yksikön johtaja Artturi Lähdetien tilalle neuvottelukuntaan nimetään ympäristöpäällikkö Eeva Heckwolf liikennelaitos -liikelaitoksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus päätti 7.4.2015 § 368 asettaa kaupunginhallituksen toimikaudeksi esteettömyysasioiden neuvottelukunnan, jonka tehtävänä on koordinoita ja edistää koko kaupungin esteettömyystyötä ja seurata esteettömyyden toimeenpanoa käytännön hankkeissa eri hallintokunnissa.

Liikennelaitos -liikelaitos on 11.3.2016 ilmoittanut ympäristöpäällikkö Eeva Heckwolfin jäseneksi neuvottelukuntaan yksikön johtaja Artturi Lähdetien tilalle. Varajäsenenä jatkaa kehittämispäällikkö Ollipekka Heikkilä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Nimetty henkilö
HKL
HKR

Päätöshistoria

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) 11.3.2016

§ 511

Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle joukkoliikenteen suunnitteluohjeesta ja palvelutasomäärittelystä vuosille 2016-2021

HEL 2016-003710 T 08 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa joukkoliikenteen suunnitteluohjeesta ja palvelutasomäärittelystä Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymälle seuraavan lausunnon:

Joukkoliikenteen suunnitteluohjeeseen ja palvelutasoon ehdotetut muutokset ovat pääosin hyviä. Ohjeen sisältöä on myös yksinkertaistettu ja sen luettavuus on parantunut. Ohje antaa joukkoliikenteen suunnittelijoille hyvät työkalut ja ohjaa suunnittelua tehokkaaseen, linjastoa kokonaisuutena tarkastelemaan sekä matkustajalähtöiseen suunnitteluun.

Suunnitteluohjeen periaatteet toteuttavat Helsingin kaupungin strategisia tavoitteita, joissa seudun yhdyskuntarakenne on tiivis ja toimii hyvin joukkoliikenneyhteyksiin perustuvan liikennejärjestelmän, erityisesti raiteliikenteen tukemana. Suunnitteluohjeen kehitys kohti selkeää verkostomaista runkolinjastoa vastaa myös liikkumisen kehittämisohjelman tavoitteita ja joukkoliikenteen runkoverkkoa koskevia toimintalinjauksia.

Esitetty palvelutasoluokitus Helsingin osalta perustuu vanhentuneeseen osa-alueiden ja pienalueiden jakoon. Lopulliseen luokitukseen tulee päivittää ajantasainen aluejako.

Helsingin näkökulmasta erityisesti neljän ja viiden tähden palvelusomitoitusten tulisi olla vaativampia. Kun käytävissä on yhteensä seitsemän palvelusoluokkaa, kahden ylimmän luokan tulisi kuvata aidosti korkeatasoista joukkoliikennetarjontaa. Koska palvelusohje määrittää vähimmäistarjontaa, ruuhka-aikojen ulkopuolisen vuorotarjonnan merkitys korostuu. Ruuhka-aikoina kysyntä johtaa joka tapauksessa tiheisiin vuoroväleihin suurilla asuin- ja työpaikka-alueilla.

Viiden tähden luokan tulisi edustaa joukkoliikenteen huipputasoa ja taa-ta sellainen palvelutaso, jolla joukkoliikenne voi olla aidosti ensisijainen kulkumuoto. Tässä luokassa lähtökohtana tulee olla tarjota liikkumisen vapautta. Vuorovälitavoitteen tulisi siten vähintään olla 15 minuuttia riittävän laajasti ja kaikkina viikonpäivinä. Esitetty 20 minuutin vuorovälita-voite sunnuntaisin koko päivän, lauantaisin aamupäivällä ja illalla ja ar-kisin myöhäisillassa on vaatimaton. Kilpailukykyisen joukkoliikenteen

tulee tarjota kohtuullista liikkumisen vapautta kaikkina viikonpäivinä ja riittävän hyvän palvelutaso.

Myös neljän tähden palvelutasoluokassa arkipäivien päiväliikenteen 20 minuutin vuorovälitavoite ja sunnuntain koko päivän 30 minuutin vuorovälitavoite ovat vaatimattomia. Arjen päiväliikenteessä tulisi pyrkiä 15 minuutin vuoroväliin ja sunnuntaisinkin mieluiten 15 minuutin, mutta vähintään 20 minuutin vuoroväliin.

Matkustajapaikkamäärien ja kuormitusasteiden laskentatavan muutos on perusteltu. Uusi laskentatapa huomioi nykyistä paremmin raideliikenteen seisomakapasiteetin erityisesti metro- ja raitiovaunuliikenteessä. Suunnittelussa on kuitenkin syytä varmistaa, ettei seisoen jouduta matkustamaan kohtuuttoman pitkiä matkoja. Metron osalta olisi perusteltua esittää eri kalustotyyppien kapasiteetin keskenään helposti vertailtavalla tavalla esimerkiksi kokonaisina neljän vaunun junina.

Eri joukkoliikennemuotojen vuorovälitavoitteiden yhdistäminen yhdenäistää palvelutason määrittelyä ja samalla yksinkertaistaa ohjetta.

Tavoite aikataulujen tahdistamisesta keskenään tasaisen vuorovälin saavuttamiseksi on hyvä liikenteen sujumisen kannalta. Suunnitteluohjeessa on mainittu ajantasauspysäkkien sijoittamisesta linjoille vähentämään ajoajan vaihtelusta matkustajille koituvaa haittaa. Periaate ajantasauspysäkkien sijoittamisesta on kannatettava. Suunniteltaessa ajantasauspysäkkien sijainteja tulee huomioida pysäkkitalojen riittävyys.

Ohjeessa on mainittu esteettömän matkaketjun toimivuus ja tavoitteena on, että kaikilla linjoilla liikennöidään matalalattiakalustolla. Tavoite on hyvä ajatellen kaupungin strategisia tavoitteita eli esteettömyyden lisäämistä julkisessa kaupunkitilassa. Erityistä huomiota on kuitenkin kiinnitettävä siihen, että esteettömyys toteutuu myös kaluston ja infrastruktuurin rajapinnassa.

Matkustusväljyyttä käsittelevässä luvussa 5, taulukossa 10 on virheellisesti esitetty M300 – metrojunayksikön seisomapaikkojen matkustajamääräksi 240. Kyseinen junayksikkö sisältää yhteensä neljä vaunua ja siten seisomapaikkojen lukumäärä junayksikössä on 480.

Helsingin kaupunki pitää tärkeänä, että seuraavalla kerralla suunnitteluohjeen päivitys tehdään tiiviimmässä yhteistyössä kuntien kanssa. Työlle on myös varattava enemmän aikaa.

Joukkoliikenteen palvelutaso on määritelty vuosille 2016 – 2021. Tehdyt palvelutasoparannukset eivät HSL:n mukaan edellytä uutta lisärahoitusta joukkoliikenteeseen, mikä on hyvä asia huomioon ottaen ny-

kyisen taloudellisen tilanteen sekä tulossa olevat suuret infrainvestoinnit.

Lausuntopyynnössä todetaan mm., että muutoksissa alueiden palvelutasoja on päivitetty vastaamaan alueille tavoiteltavaa ja niillä pääosin jo toteutuvaa palvelua. Alueellisen palvelutason luokan nostaminen pelkästään sillä perusteella, että nykyinen joukkoliikennetarjonta täyttää hyvän palvelutason vaatimukset, ei esimerkiksi Maunulassa vaikuta perustellulta.

Alueiden sijoittelun eri palvelutasoluokkiin tulisi perustua tavoiteltavaan joukkoliikenteen laatuun eikä nykyiseen tarjontaan. Tavoitteet riippuvat mm. alueen asukas- ja työpaikkamäärästä, palveluista, seudullisesta merkittävydestä ja kehittämissuunnitelmista. Palvelutasomuutoksia harkittaessa on lisäksi otettava huomioon muutoksen vaikutukset kustannuksiin ja asianomaisen kunnan mahdollisuudet panostaa esitettävään korkeampaan palvelutasoon.

Käsittely

Vastaehdotus:
Hannu Oskala:

Lisätään kappaleen 4 jälkeen seuraava:

"Helsingin näkökulmasta erityisesti neljän ja viiden tähden palvelutasomitoitusten tulisi olla vaativampia. Kun käytettävissä on yhteensä seitsemän palvelutasoluokkaa, kahden ylimmän luokan tulisi kuvata aidosti korkeatasoista joukkoliikennetarjontaa. Koska palvelutaso-ohje määrittää vähimmäistarjontaa, ruuhka-aikojen ulkopuolisen vuorotarjonnan merkitys korostuu. Ruuhka-aikoina kysyntä johtaa joka tapauksessa tiheisiin vuoroväleihin suurilla asuin- ja työpaikka-alueilla.

Viiden tähden luokan tulisi edustaa joukkoliikenteen huipputasoa ja taa-ta sellainen palvelutaso, jolla joukkoliikenne voi olla aidosti ensisijainen kulkumuoto. Tässä luokassa lähtökohtana tulee olla tarjota liikkumisen vapautta. Vuorovälitavoitteen tulisi siten vähintään olla 15 minuuttia riittävän laajasti ja kaikkina viikonpäivinä. Esitetty 20 minuutin vuorovälitavoite sunnuntaisin koko päivän, lauantaisin aamupäivällä ja illalla ja arkisin myöhäisillassa on vaatimaton. Kilpailukykyisen joukkoliikenteen tulee tarjota kohtuullista liikkumisen vapautta kaikkina viikonpäivinä ja riittävän hyvä palvelutaso.

Myös neljän tähden palvelutasoluokassa arkipäivien päiväliikenteen 20 minuutin vuorovälitavoite ja sunnuntain koko päivän 30 minuutin vuorovälitavoite ovat vaatimattomia. Arjen päiväliikenteessä tulisi pyrkiä 15

minuutin vuoroväliin ja sunnuntaisinkin mieluiten 15 minuutin, mutta vähintään 20 minuutin vuoroväliin.”

Kannattaja: Otso Kivekäs

Äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Hannu Oskalan vastaehdotuksen mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 5

Arja Karhuvaara, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 7

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Terhi Peltokorpi

Poissa: 2

Lasse Männistö, Osku Pajamäki

Kaupunginhallitus hyväksyi Hannu Oskalan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 5 - 7 (1 tyhjä, 2 poissa).

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HSL:n lausuntopyyntö 22.3.2016
- 2 Helsingin seudun liikenne, joukkoliikenteen suunnitteluohje HSL-liikenteessä
- 3 Helsingin seudun liikenne, liite 1 Joukkoliikenteen palvelutaso 2016-2021
- 4 Helsingin seudun liikenne, palvelutasomuutokset HSL-alueella 15.8.2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Kaupunginhallitus päättää antaa joukkoliikenteen suunnitteluohjeesta ja palvelutasomäärittelystä Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymälle seuraavan lausunnon:

Joukkoliikenteen suunnitteluohjeeseen ja palvelutasoon ehdotetut muutokset ovat pääosin hyviä. Ohjeen sisältöä on myös yksinkertaistettu ja sen luettavuus on parantunut. Ohje antaa joukkoliikenteen suunnittelijoille hyvät työkalut ja ohjaa suunnittelua tehokkaaseen, linjastoa kokonaisuutena tarkastelevaan sekä matkustajalähtöiseen suunnitteluun.

Suunnitteluohjeen periaatteet toteuttavat Helsingin kaupungin strategisia tavoitteita, joissa seudun yhdyskuntarakenne on tiivis ja toimii hyvin joukkoliikenneyhteyksiin perustuvan liikennejärjestelmän, erityisesti raitieliikenteen tukemana. Suunnitteluohjeen kehitys kohti selkeää verkostomaista runkolinjastoa vastaa myös liikkumisen kehittämisohjelman tavoitteita ja joukkoliikenteen runkoverkkoa koskevia toimintalinjauksia.

Esitetty palvelutasoluokitus Helsingin osalta perustuu vanhentuneeseen osa-alueiden ja pienalueiden jakoon. Lopulliseen luokitukseen tulee päivittää ajantasainen aluejako.

Matkustajapaikkamäärien ja kuormitusasteiden laskentatavan muutos on perusteltu. Uusi laskentatapa huomioi nykyistä paremmin raitieliikenteen seisomakapasiteetin erityisesti metro- ja raitiovaunuliikenteessä. Suunnittelussa on kuitenkin syytä varmistaa, ettei seisoen jouduta matkustamaan kohtuuttoman pitkiä matkoja. Metron osalta olisi perusteltua esittää eri kalustotyyppien kapasiteetin keskenään helposti vertailtavalla tavalla esimerkiksi kokonaisina neljän vaunun junina.

Eri joukkoliikennemuotojen vuorovälitavoitteiden yhdistäminen yhtenäistää palvelutason määrittelyä ja samalla yksinkertaistaa ohjetta.

Tavoite aikataulujen tahdistamisesta keskenään tasaisen vuorovälin saavuttamiseksi on hyvä liikenteen sujumisen kannalta. Suunnitteluohjeessa on mainittu ajantasauspysäkkien sijoittamisesta linjoille vähentämään ajoajan vaihtelusta matkustajille koituvaa haittaa. Periaate ajantasauspysäkkien sijoittamisesta on kannatettava. Suunniteltaessa ajantasauspysäkkien sijainteja tulee huomioida pysäkkitalojen riittävyys.

Ohjeessa on mainittu esteettömän matkaketjun toimivuus ja tavoitteena on, että kaikilla linjoilla liikennöidään matalalattiakalustolla. Tavoite on hyvä ajatellen kaupungin strategisia tavoitteita eli esteettömyyden lisäämistä julkisessa kaupunkitilassa. Erityistä huomiota on kuitenkin kiinnitettävä siihen, että esteettömyys toteutuu myös kaluston ja infraruktuurin rajapinnassa.

Matkustusväljyyttä käsittelevässä luvussa 5, taulukossa 10 on virheellisesti esitetty M300 – metrojunayksikön seisomapaikkojen matkustajamääräksi 240. Kyseinen junayksikkö sisältää yhteensä neljä vaunua ja siten seisomapaikkojen lukumäärä junayksikössä on 480.

Helsingin kaupunki pitää tärkeänä, että seuraavalla kerralla suunniteluohjeen päivitys tehdään tiiviimmässä yhteistyössä kuntien kanssa. Työlle on myös varattava enemmän aikaa.

Joukkoliikenteen palvelutaso on määritelty vuosille 2016 – 2021. Tehdyt palvelutasoparannukset eivät HSL:n mukaan edellytä uutta lisärahoitusta joukkoliikenteeseen, mikä on hyvä asia huomioon ottaen nykyisen taloudellisen tilanteen sekä tulossa olevat suuret infrainvestoinnit.

Lausuntopyynnössä todetaan mm., että muutoksissa alueiden palvelutasoja on päivitetty vastaamaan alueille tavoiteltavaa ja niillä pääosin jo toteutuvaa palvelua. Alueellisen palvelutason luokan nostaminen pelkäästään sillä perusteella, että nykyinen joukkoliikennetarjonta täyttää hyvän palvelutason vaatimukset, ei esimerkiksi Maunulassa vaikuta perustellulta.

Alueiden sijoittelun eri palvelutasoluokkiin tulisi perustua tavoiteltavaan joukkoliikenteen laatuun eikä nykyiseen tarjontaan. Tavoitteet riippuvat mm. alueen asukas- ja työpaikkamäärästä, palveluista, seudullisesta merkittävytydestä ja kehittämissuunnitelmista. Palvelutasomuutoksia harkittaessa on lisäksi otettava huomioon muutoksen vaikutukset kustannuksiin ja asianomaisen kunnan mahdollisuudet panostaa esitettävään korkeampaan palvelutasoon.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymä pyytää lausuntoa joukkoliikenteen suunnitteluohjeesta ja palvelutasomäärittelystä vuosille 2016 – 2021. Lausuntopyyntö on liitteenä 1, suunnitteluohje HSL-liikenteessä liitteenä 2, palvelutaso 2016 - 2021 liitteenä 3 ja palvelutasomuutokset HSL-alueella 15.8.2016 on liitteenä 4.

HSL on tehnyt nykyisin käytössä olevaan suunnitteluohjeeseen muutoksia, jotka perustuvat HSL:n vuonna 2014 hyväksytyn strategian sekä HLJ 2015 mukaisiin tavoitteisiin.

Joukkoliikenteen suunnitteluohje on tehty palvelutason määrittämiseen erityyppisten alueiden ja aluekeskusten sekä Helsingin keskustanvälisille yhteyksille HSL-alueella. Suunnitteluohjeessa määritetään eri pal-

velutasoluokkien ohjeavot vuorovälien, kävelyetäisyyksien sekä yhteysväливаatimusten suhteen seitsemäntasoisella luokittelulla. Luokittelulla määritetään kullekin alueelle vaadittu minimipalvelutaso.

Suunnitteluohjeen merkittävimmät muutokset koskevat suunnitteluperiaatteita sekä alempien palvelutasoluokkien yhteysväливаatimuksia. Uusitun ohjeen mukaan HSL-alueella tavoitellaan mahdollisimman selkeää ja houkuttelevaa joukkoliikennelinjastoa, jossa tarjontaa pyritään keskittämään tiheän palvelun joukkoliikennekäytäviin. Tällä edistetään verkostomaisen runkolinjoihin tukeutuvan joukkoliikennejärjestelmän muodostumista. Keskitetty linjasto pidentää paikoittain kävelymatkoja, mutta tätä kompensoivat tiheimmät vuorovälit. Kävelyetäisyyksien tulee silti pysyä jo voimassaolevan suunnitteluohjeen mukaisissa rajoissa, eikä näihin ole tehty muutoksia.

Asuinalueilta on jatkossakin oltava pääsääntöisesti vaihdoton joukkoliikenneyhteys ensisijaisesti omaan alue- tai paikalliskeskukseen. Mikäli alueen asukkaiden pääasiallinen asiointi kohdistuu muualle kuin omaan keskukseen voidaan yhteys järjestää myös vaihdollisena.

Vuoroväливаatimuksia on yhdenmukaistettu ja kapasiteettimitoituksen periaatteita tarkistettu. Nykyisin käytössä olevassa suunnitteluohjeessa vuoroväливаatimukset on luokiteltu liikennöintimuodoittain, mutta jatkossa tätä erittelyä ei tehdä.

Seudullisesti merkittävien työpaikka- liikenne- ja palvelukeskittymien luokittelusta on luovuttu. Nämä alueet luokitellaan uudessa ohjeessa normaalin palvelutasomäärittelyn yhteydessä.

Joukkoliikennelaki velvoittaa toimivaltaiset viranomaiset määrittämään toimivalta-alueensa joukkoliikenteen palvelutason määräajaksi. Liikenneviraston ohjeen mukainen voimassaoloaika palvelutason määrittelylle on 3 - 8 vuotta. Tarve palvelutason määrittelyn tarkistamiselle voi syntyä maankäyttöön ja/tai joukkoliikennejärjestelmään merkittävästi vaikuttavasta muutoksesta. HSL:n toimivalta-alueen palvelutaso on vahvistettu vuosille 2012 – 2015. Ohjeen voimassaoloa on jatkettu 14.8.2016 asti.

HSL:n uusi palvelutasomäärittely on voimassa 15.8.2016 alkaen vuoteen 2021. Palvelutasoparannuksia on tehty alueilla, joihin on rakentunut tai rakentumassa uutta ja tehokkaampaa maankäyttöä. Tehdyt palvelutasoparannukset eivät edellytä uutta lisärahoitusta joukkoliikenteeseen, sillä ne toteutuvat Länsimetron ja Kehäradan sekä näiden liityntälinjastojen käyttöönoton yhteydessä, tai muissa jo budjetoiduissa liikennöintimuutoksissa.

Saadut lausunnot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Kaupunkisuunnittelulautakunta pitää uusittua suunnitteluohjetta pääosin hyvänä. Lautakunnan lausunnossa on nostettu esiin vuorovälitaivoitteet, joita lautakunta pitää viiden ja neljän tähden palvelutasoluokissa liian vaatimattomina.

Liikennelaitos –liikelaitoksen mukaan suunnitteluohjeen periaatteet toteuttavat kaupungin strategisia tavoitteita.

Esittelijän kannanotot

Esittelijä toteaa, että suunnitteluohje on lähtökohdiltaan ja tavoitteiltaan hyvä ja kannatettava. Sen linjaukset ovat kaupungin strategisten linjausten mukaisia erityisesti siinä suhteessa, että alueella tavoitellaan mahdollisimman selkeää ja houkuttelevaa joukkoliikennettä, jossa tarjontaa pyritään keskittämään tiheän palvelun joukkoliikennekäytäviin.

Esittelijä ei pidä tässä vaiheessa perusteltuna kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunnossa esille nostettua vuorovälivaatimusten tiukentamista neljän ja viiden tähden palvelutasoluokissa. Vuorovälien riittävyyttä tulee seurata nyt hyväksyttävän suunnitteluohjeen voimassaoloaikana ja tehdä perustellut muutokset ohjeen seuraavan päivityksen yhteydessä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HSL:n lausuntopyyntö 22.3.2016
- 2 Helsingin seudun liikenne, joukkoliikenteen suunnitteluohje HSL-liikenteessä
- 3 Helsingin seudun liikenne, liite 1 Joukkoliikenteen palvelutaso 2016-2021
- 4 Helsingin seudun liikenne, palvelutasomuutokset HSL-alueella 15.8.2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Ksv
HKL

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 16.05.2016 § 484

HEL 2016-003710 T 08 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

16.05.2016 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Hannu Osalan ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.04.2016 § 136

HEL 2016-003710 T 08 02 00

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Joukkoliikenteen suunnitteluohjeeseen ja palvelutasoon ehdotetut muutokset ovat pääosin hyviä ja tukevat kaupunkisuunnittelulle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Ohjeen sisältöä on myös yksinkertaistettu ja sen luettavuus on parantunut. Ohje antaa joukkoliikenteen suunnittelijoille hyvät työkalut ja ohjaa suunnittelua tehokkaaseen, linjastoa kokonaisuutena tarkastelemaan sekä matkustajalähtöiseen suunnitteluun.

Suunnitteluohjeen kehitys kohti selkeää verkostomaista runkolinjastoa vastaa liikkumisen kehittämisohjelman tavoitteita ja joukkoliikenteen runkoverkkoa koskevia toimintalinjauksia. Eri joukkoliikennemuotojen vuorovälitavoitteiden yhdistäminen yhtenäistää palvelutason määrittelyä ja samalla yksinkertaistaa ohjetta.

Helsingin näkökulmasta erityisesti neljän ja viiden tähden palvelusommitusten tulisi olla vaativampia. Kun käytävissä on yhteensä seitsemän palvelutasoluokkaa, kahden ylimmän luokan tulisi kuvata aidosti

korkeatasoista joukkoliikennetarjontaa. Koska palvelutaso-ohje määrittää vähimmäistarjontaa, ruuhka-aikojen ulkopuolisen vuorotarjonnan merkitys korostuu. Ruuhka-aikoina kysyntä johtaa joka tapauksessa tiheisiin vuoroväleihin suurilla asuin- ja työpaikka-alueilla.

Viiden tähden luokan tulisi edustaa joukkoliikenteen huipputasoa ja taa-ta sellainen palvelutaso, jolla joukkoliikenne voi olla aidosti ensisijainen kulkumuoto. Tässä luokassa lähtökohtana tulee olla tarjota liikkumisen vapautta. Vuorovälitavoitteen tulisi siten vähintään olla 15 minuuttia riittävä laajasti ja kaikkina viikonpäivinä. Esitetty 20 minuutin vuorovälitavoite sunnuntaisin koko päivän, lauantaisin aamupäivällä ja illalla ja arkisin myöhäisillassa on vaatimaton. Kilpailukykyisen joukkoliikenteen tulee tarjota kohtuullista liikkumisen vapautta kaikkina viikonpäivinä ja riittävän hyvä palvelutaso.

Myös neljän tähden palvelutasoluokassa arkipäivien päiväliikenteen 20 minuutin vuorovälitavoite ja sunnuntain koko päivän 30 minuutin vuorovälitavoite ovat vaatimattomia. Arjen päiväliikenteessä tulisi pyrkiä 15 minuutin vuoroväliin ja sunnuntaisinkin mieluiten 15 minuutin, mutta vähintään 20 minuutin vuoroväliin.

Matkustajapaikkamäärien ja kuormitusasteiden laskentatavan muutos on perusteltu. Uusi laskentatapa huomioi nykyistä paremmin raideliikenteen seisomakapasiteetin erityisesti metro- ja raitiovaunuliikenteessä. Suunnittelussa on kuitenkin syytä varmistaa, ettei seisoen jouduta matkustamaan kohtuuttoman pitkiä matkoja.

Metron osalta olisi perusteltua esittää eri kalustotyyppien kapasiteetin keskenään helposti vertailtavalla tavalla esimerkiksi kokonaisina neljän vaunun junina. Uuden M300-metrokaluston seisomapaikkamäärässä on lisäksi virhe.

Alueellisen palvelutason luokan nostaminen sillä perusteella, että nykyinen joukkoliikennetarjonta täyttää hyvän palvelutason vaatimukset esimerkiksi Maunulassa, ei vaikuta perustellulta. Alueiden sijoittelun eri palvelutasoluokkiin tulisi perustua tavoiteltavaan joukkoliikenteen laatuun, eikä nykyiseen tarjontaan. Tavoitteet riippuvat mm. alueen asukas- ja työpaikkamäärästä, palveluista, seudullisesta merkittävytydestä ja kehittämissuunnitelmista.

Esitetty palvelutasoluokitus perustuu Helsingin osalta vanhentuneeseen osa-alueiden ja pienalueiden jakoon. Lopulliseen luokitukseen tulee päivittää ajantasainen aluejako.

Seuraavan kerran suunnitteluohjetta päivitettäessä HSL:n tulee tehdä tiiviimpää yhteistyössä kuntien kanssa. Työlle on myös varattava enemmän aikaa.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Reetta Putkonen

Lisätiedot

Lauri Kangas, projektipäällikkö, puhelin: 310 37455
lauri.kangas(a)hel.fi
Markku Granholm, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 14.04.2016 § 78

HEL 2016-003710 T 08 02 00

Lausunto

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle koskien HSL:n joukkoliikenteen suunnitteluohjetta ja palvelutasomäärittelyä vuosille 2016-2021.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL:n tekemä joukkoliikenteen suunnitteluohje on tehty palvelutaso-, linjasto- ja aikataulusuunnittelun tarpeisiin. Suunnitteluohjeessa joukkoliikennejärjestelmän perustan muodostavat tiheästi liikennöivät raide- ja bussiliikenteen runkoyhteydet sekä näitä syöttävät liityntäliikenteen linjat. Linjastoa tarkastellaan kokonaisuutena, jolloin matkustajien kokeman palvelutason voidaan olettaa parantuvan ja joukkoliikenteen kilpailukyvyyn henkilöautoliikenteeseen nähden kohentuvan.

Suunnitteluohjeen periaatteet toteuttavat Helsingin kaupungin strategisia tavoitteita, joissa seudun yhdyskuntarakenne on tiivis ja toimii hyvin joukkoliikenneyhteyksiin perustuvan liikennejärjestelmän, erityisesti rai-deliiikenteen tukemana.

Ohjeeseen sisältyy seitsemän (7) palvelutasoluokkaa. Näistä parhaan, viiden tähden palvelutason mukaan liikennöidään mm. Helsingin ydinkeskustassa, jossa joukkoliikenne on määritetty ensisijaiseksi kulku-
muodoksi.

Aikataulujen suunnittelussa on tavoitteena tunneittain toistuvat vakiominuuttiaikataulut. Lisäksi tavoitteena on, että aikataulut tahdistetaan keskenään tasaisen vuorovälin saavuttamiseksi, mikä nähdään hyvänä liikenteen sujumisen kannalta.

Linjastosuunnittelussa pyritään luomaan mahdollisimman houkutteleva linjasto mahdollisimman pienillä kustannuksilla. Houkuttelevan linjaston muodostaminen edellyttää liikenteen keskittämistä suuren kysynnän ja tiheän palvelun joukkoliikennekäytäviin, mikä voi merkitä pitkäköjiä kä-

velyetäisyyksiä kauempana asuville. Pitkää kävelymatkaa kuitenkin kompensoi joukkoliikennekäytävän tiheä tarjonta, mikä mahdollistaa spontaanin liikkumisen joukkoliikenteellä.

Suunnitteluohjeessa on mainittu ajantasauspysäkkien sijoittamisesta linjoille vähentämään ajoajan vaihtelusta matkustajille koituvaa haittaa. Periaate ajantasauspysäkkien sijoittamisesta on kannatettava. Suunniteltaessa ajantasauspysäkkien sijainteja tulee huomioida pysäkkitielöiden riittävyys.

Ohjeessa on asetettu suhteelliseksi matka-aikatavoitteeksi joukkoliikenteessä ruuhka-aikoina ja alueiden ja Helsingin keskustan välisillä yhteyksillä sekä runkoyhteyksillä korkeintaan kaksi (2) kertaa pidempi aika kuin vastaavalla henkilöautomatkalla.

Ohjeessa on mainittu esteettömän matkaketjun toimivuus ja tavoitteena on, että kaikilla linjoilla liikennöidään matalalattiakalustolla. Tavoite on hyvä ja toteuttaa kaupungin strategista tavoitetta esteettömyyden lisäämisestä julkisessa kaupunkitilassa.

Matkustusväljyyttä käsittelevässä luvussa 5, taulukossa 10 on virheellisesti esitetty M300 – metrojunayksikön seisomapaikkojen matkustajamääräksi 240. Kyseinen junayksikkö sisältää yhteensä neljä vaunua ja siten seisomapaikkojen lukumäärä junayksikössä on 480.

Suunnitteluohjeen päivitys vuoden 2012 versioon on suhteellisen pieni. Päivitettyjä asioita ovat mm. palvelutasoluokkien yhteysvälivaatimukset sekä liikennekaluston kapasiteettimitoituksen periaatteiden tarkastukset. Alempien palvelusomuutoksien päivitykset eivät käytännössä kosketa Helsinkiä.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Markus Keisala, kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 35838
markus.keisala(a)hel.fi

23.05.2016

Ryj/4

§ 512

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 19 ja 20 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta	12.5.2016
Palvelukeskus-liikelaitoksen johtokunta	12.5.2016
pelastuslautakunta	10.5.2016
teknisen palvelun lautakunta	19.5.2016
yleisten töiden lautakunta	17.5.2016
ympäristölautakunta	17.5.2016

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

23.05.2016

Stj/1

§ 513

Eron myöntäminen sosiaali- ja terveysviraston terveys- ja päihdepalvelut -osaston osastopäällikön virasta

HEL 2016-005708 T 01 01 04 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää Hannu Juvoselle eron sosiaali- ja terveysviraston terveys- ja päihdepalvelut -osaston osastopäällikön virasta 9.6.2016 alkaen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Eroilmoitus sosiaali- ja terveysviraston terveys- ja päihdepalvelut-osaston osastopäällikön virasta
- 2 Saate eroilmoitukseen 16.5.2016

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus päätti 17.9.2012 § 1034 ottaa johtajaylilääkäri, erikoissairaanhoidon toimialajohtaja, lääketieteen lisensiaatti Hannu Juvosen sosiaali- ja terveysviraston terveys- ja päihdepalvelujen osastopäällikön virkaan 1.1.2013 lukien 8000 euron suuruisen kokonaiskuukausipalkan mukaan määräytyvin palkkaeduin. Hannu Juvonen on 16.5.2016 ilmoittanut eroavansa sosiaali- ja terveysviraston terveys- ja päihdepalvelut -osaston osastopäällikön virasta. Kaupunginvaltuusto

valitsi Hannu Juvosen sosiaali- ja terveysviraston virastopäälliköksi 1.1.2015 alkaen, minkä vuoksi hän on ollut virkavapaalla osastopäällikön virasta. Hannu Juvonen on 9.12.2015 valittu Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin johtajaksi ja hän ollut virkavapaalla Helsingin kaupungin palveluksesta 15.1.2016 lukien.

Osastopäällikön viran sijaisuus ajalle 16.3.2015 - 30.6.2017 on ollut kaupungin rekryointijärjestelmässä haettavana 16.1. - 2.2.2015. Virastopäällikkö päätti 2.3.2015 § 35 valita sosiaali- ja terveysviraston terveys- ja päihdepalvelut -osaston osastopäällikön viransijaisuuteen lääketieteen lisensiaatti, psykiatrian erikoislääkäri Leena Turpeisen ajalle 16.3.2015 - 30.6.2017 kokonaiskuukausipalkkaeduin 8136,80 euroa.

Hallintosäännön 16 §:n mukaan virkasuhteen päättämisestä päättää virkasuhteeseen ottava viranomaisen.

Kaupunginhallitus on 21.3.2016 johtamisjärjestelmän uudistusta koskevassa täytäntöönpanopäätöksessä linjannut, ettei vapautuvia virasto- ja osastopäälliköiden virkoja täytetä toistaiseksi, vaan ne hoidetaan määräaikaisjärjestelyin. Terveys- ja päihdepalvelut -osaston osastopäällikön virkaa on hoidettu em. määräaikaisjärjestelyin virastopäällikön tekemällä päätöksellä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Eroilmoitus sosiaali- ja terveysviraston terveys- ja päihdepalvelut-osaston osastopäällikön virasta
- 2 Saate eroilmoitukseen 16.5.2016

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

23.05.2016

Stj/1

Sosiaali- ja terveysvirasto
Taloushallintopalvelu -liikelaitos

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

23.05.2016

Stj/2

§ 514

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 20 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

sosiaali- ja terveyslautakunta	17.5.2016
varhaiskasvatustalautakunta	17.5.2016

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 515

Henkilöstön kehittämisspalvelut -liikelaitoksen johtokunnan jäsenen valinta

HEL 2016-000392 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää Pia Setälälle eron henkilöstön kehittämisspalvelut -liikelaitoksen johtokunnan jäsenen tehtävästä 1.6.2016 alkaen ja valita Outi Salon uudeksi jäseneksi johtokuntaan vuoden 2016 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus valitsi Pia Setälän 19.1.2015 Henkilöstön kehittämisspalvelut -liikelaitoksen johtokunnan jäseneksi. Pia Setälä on ilmoittanut eroavansa opetusviraston kehittämissjohtajan virasta 1.6.2016 alkaen sekä pyytänyt eroa henkilöstön kehittämisspalvelut -liikelaitoksen johtokunnan jäsenen tehtävästä.

Henkilöstön kehittämisspalvelut -liikelaitoksen johtosäännön 3 §:n mukaan kaupunginhallitus valitsee johtokunnan jäsenet ja varajäsenet toimikaudekseen.

Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen johtokuntaan kuntalain 33 ja 36 §:n (365/1995) mukaisesti. Johtokuntaan ja toimikuntaan voidaan

23.05.2016

valita sellainen henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen ja lautakuntaan tai jonka kotikunta kunta ei ole.

Johtokunnan jäsenet on valittu tehtävänsä ja asiantuntemuksensa perusteella kaupungin työntekijöistä sekä ulkopuolisista asiantuntijoista. Tällä perusteella johtokuntaan valitut kunnan viranhaltija tai työntekijä eivät ole luottamushenkilöitä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen johtokunta
Taloushallintopalvelu -liikelaitos

§ 516

Pelaajien palkitseminen Yhdysvalloissa järjestettyjen jääkiekon alle 18-vuotiaiden maailmanmestaruuskilpailujen kultamitalista

HEL 2016-005456 T 00 04 04

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää helsinkiläisille jääkiekkoilijoille Niilo Haloselle, Juha Jääskälle ja Kristian Vesalaiselle 1 850 euron suuriset tunnustuspalkinnot Yhdysvalloissa 14.–24.4.2016 järjestettyjen jääkiekon alle 18-vuotiaiden maailmanmestaruuskilpailujen kultamitalista.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Urheilusaavutusten palkitsemisen periaatteet
- 2 Liikuntaviraston esitys pelaajien palkitsemisesta

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus päätti 3.9.2012 (920 §) urheilusaavutusten palkitsemisen periaatteista. Päätöksen mukaan kansainvälisistä urheilusaavutuksista palkitaan menestyneet helsinkiläisurheilijat olympialaissa ja paralympiaisissa sekä olympialajeissa järjestetyissä MM-kilpailuissa yksilöurheilun yleisessä sarjassa ja vammaisurheilussa, joukkueurheilun yleisessä sarjassa ja vammaisurheilussa sekä nuorten sarjassa niissä lajeissa, joissa järjestetään viralliset MM-kilpailut.

Liikuntavirasto on esittänyt kaupunginhallitukselle, että Niilo Haloselle, Juha Jääskälle ja Kristian Vesalaiselle myönnetään 1 850 euron suuriset tunnustuspalkinnot jääkiekon alle 18-vuotiaiden MM-kilpailuissa saavutetusta kultamitalista. Suomen alle 18-vuotiaiden maajoukkue voitti kultaa Grand Forksissa Yhdysvalloissa 14.–24.4.2016 järjestetyis-

23.05.2016

Sj/2

sä jääkiekon nuorten alle 18-vuotiaiden maailmanmestaruuskilpailuis-
sa. Joukkueessa pelasi kolme helsinkiläistä urheilijaa, nyt palkittavat
Niilo Halonen, Juha Jääskä ja Kristian Vesalainen.

Palkitsemisperiaatteiden mukaan joukkuelajeissa nuorten sarjassa saa-
vutetusta kultamitalista myönnettävän tunnustuspalkinnon suuruus on 1
850 euroa. Tunnustuspalkinnot myönnetään kaupunginhallituksen käyt-
tövaroista (talousarviokohta 1 04 02, Käyttövarat, Khn käytettäväksi,
yrittystunnus 1000, projekti 1040201043).

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Urheilusaavutusten palkitsemisen periaatteet
- 2 Liikuntaviraston esitys pelaajien palkitsemisesta

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Liikuntavirasto
Kaupunginkanslian taloushallinto

23.05.2016

Sj/3

§ 517
Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakasmaksut
1.1.2017 alkaen

HEL 2016-003167 T 02 05 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että perusopetuslain 48 §:n mukaisen iltapäivätoiminnan asiakasmaksu on 1.1.2017 alkaen 100 euroa kuukaudessa 760 tuntia / lukuvuosi tarjottavasta päivittäin klo 16 päättyvästä toiminnasta. Toimintaa voidaan valtionosuuteen oikeuttavan toiminta-ajan jälkeen tarjota kello 17 saakka ja periä palvelusta 20 euroa kuukaudessa lisämaksuna, jolloin maksu on 120 euroa kuukaudessa.

Käsittely

Vastaehdotus:
Veronika Honkasalo:

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kehitysvammaisten ja autististen koululaisten perusopetuksen iltapäivätoiminnan asiakasmaksut pidetään ennallaan eikä niihin tehdä korotuksia 1.1.2017 alkaen.

Kannattaja: Mirka Vainikka

Äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen mukaan

Jaa-äännet: 10

Jorma Bergholm, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Hannu Oskala, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Veronika Honkasalo, Henrik Nyholm, Mirka Vainikka

Tyhjä: 0

Poissa: 2

Lasse Männistö, Osku Pajamäki

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 3 (2 poissa).

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi
Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi

Liitteet

1 Varhaiskasvatuslautakunnan päätös 17.5.2016

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Perusopetuslain muutos mahdollistaa maksujen korottamisen

Kaupunginhallitus on 10.4.2007 § 540 § päättänyt, että perusopetuslain mukaisen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakasmaksu on 80 euroa kuukaudessa 760 tuntia / lukuvuosi tarjottavasta päivittäin klo 16 päättyvästä toiminnasta. Päätöksen mukaan toimintaa voidaan valtionosuuteen oikeuttavan toiminta-ajan jälkeen tarjota klo 17 saakka ja periä palvelusta 20 euroa kuukaudessa lisämaksua, jolloin kuukausimaksu on 100 euroa. Elokuulta asiakasmaksuna peritään puolet normaalista maksusta ja kesäkuulle ajoittuvista toimintapäivistä ei peritä asiakasmaksua. Kaupunginhallitus on lisäksi 17.3.2008 § 360 päättänyt iltapäivätoiminnan asiakasmaksujen alentamisen ja huojentamisen periaatteista.

Perusopetuslain aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuja koskevan 48 f §:n muutos tulee voimaan 1.8.2016. Lakimuutoksen mukaan asiakasmaksujen enimmäishintaa on mahdollista nostaa kolmen tunnin päivittäisen toiminnan osalta (570 tuntia / lukuvuosi) nykyisestä 60 eurosta 120 euroon ja neljän tunnin osalta (760 tuntia / lukuvuosi) nykyisestä 80 eurosta 160 euroon kuukaudessa. Tätä laajemman toiminnan asiakasmaksun kunta saa edelleen itse päättää.

Helsingissä ei järjestetä kolmen tunnin toimintaa lainkaan eikä 60 euron maksuluokka siten ole käytössä. Neljän tunnin päivittäisestä toiminnasta peritään asiakasmaksuna nyt voimassa olevan lain sallima enimmäismäärä 80 euroa. Valtionosuuteen oikeuttavan toiminta-ajan yli menevästä osuudesta (ts. viiden tunnin päivittäinen toiminta-aika) voidaan periä 20 euron lisämaksu, jolloin kuukausimaksu on 100 euroa. Aamu-toimintaa ei järjestetä, vaan toiminnan kehittäminen ja resurssit kohdistetaan riittävän alueellisen iltapäivätoiminnan järjestämiseen.

Perusopetuslain muutoksen valmisteluvaiheessa marraskuussa 2015 kaupunginhallitus on antanut hallituksen esitysluonnoksesta lausunnon opetus- ja kulttuuriministeriölle. Lausunnossaan kaupunginhallitus ei kannattanut asiakasmaksun ylärajan korottamista niin jyrkästi kuin hallituksen esitysluonnoksessa esitettiin, vaan kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan korotuksen olisi tullut olla maltillisempi. Toisena vaihtoehtona kaupunginhallitus esitti asiakasmaksuille hintavälystä. Samalla kaupunginhallitus kannatti esitettyä asiakasmaksujen perimättömyysmahdollisuuksien laajentamista ja tiukentamista.

Opetusvirasto on kartoittanut palveluntuottajien ja asiakkaiden näkemyksiä

Helsingin kaupunki järjestää iltapäivätoiminnasta 24 % itse, ja järjestöt, seurakunnat ja yksityiset palveluntuottajat 76 % avustettavana toimintana. Espoossa ja Vantaalla toiminnasta vastaa kokonaisuudessaan ulkopuoliset palveluntuottajat ja seurakunnat. Muualla Suomessa kunnan oman toiminnan osuus on keskimäärin 54 %.

Opetusvirasto on asian valmistelun yhteydessä kartoittanut palveluntuottajien mielipiteitä asiakasmaksukorotuksista. Saatujen vastausten perusteella iltapäivätoiminnan palveluntuottajat näkevät liian suuret kertaluonteiset asiakasmaksukorotukset oman taloutensa uhkana. Asiakasmaksuja jää palveluntuottajilta saamatta, koska kaikki huoltajat eivät hoida kuukausittain maksettavaa asiakasmaksua maksuhojennuskäytänteistä huolimatta. Pienenevät asiakasmaksutulot tuovat riskin talouden tasapainoon ryhmäkohtaisten palkkakustannusten pysyessä samana, jolloin toimijalla ei ole taloudellisia resursseja järjestää toimintaa, ja ulkopuolisten palveluntuottajien määrä mahdollisesti vähenee.

Palveluntuottajien näkemysten kartoittamisen lisäksi opetusvirasto on helmi-maaliskuussa 2016 toteuttanut asiakaskyselyn iltapäivätoiminnassa olevien lasten huoltajille. Kyselyssä kartoitettiin huoltajien näkemyksiä kertaluonteisen asiakasmaksukorotuksen suuruudesta ja merkityksestä palvelun kysyntään. Vastaajista 36 % kannatti 20 euron korotusta ja yhteensä 18 % suurempaa kuin 20 euron korotusta. Asiakasmaksujen pitämistä ennallaan kannatti 21 % vastaajista.

Maksujen korotus lisää kaupungin tuloja, mutta voi vähentää palvelun kysyntää

Hallitusohjelman mukaan aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävät maksut tulee ajantasaistaa ja tiukentaa maksujen perimättömyysmahdollisuuksia. Osana toimenpiteitä kuntien tehtävien karsimiseksi ja velvoitteiden vähentämiseksi hallitusohjelmassa esitetään kuntien siirtymistä kohti kustannusvastaavuutta maksutuloja korottamalla.

Talousarvion laatimisoheiden mukaan hallintokuntien tulee selvittää mahdollisuudet maksutulojen lisäämiseen ja tehdä tarvittavat esitykset osana talousarvioesitystään. Tavoitteena on, että tulojen osuus palvelujen tuotantokustannuksista kasvaisi.

Uudenmaan kuntien esitykset asiakasmaksukorotuksiksi ovat keskimäärin 20 euroa kuukaudessa nykyisiin asiakasmaksuihin verrattuna. Korotushaitari on 10–30 euroa kuukaudessa. Uudet asiakasmaksut otetaan pääsääntöisesti käyttöön 1.8.2016 alkaen. Helsingissä opetuslautakunta on esittänyt korotuksia vasta vuoden 2017 alusta, koska vuoden 2016 talousarviossa ei ole esitetty muutoksia avustuksiin tai asiakasmaksutuloihin, eikä korotuksista ole pystytty informoimaan ennen lukuvuoden 2016–2017 jo päättynyttä hakuaikaa.

Jos asiakasmaksuja korotetaan esitetyt 20 euroa kuukaudessa, kaupungille kertyy nykyisellä asiakasmäärällä lisätuloja 220 000 euroa ja avustettavan toiminnan palveluntuottajille 820 000 euroa. Lisärahoituksella pystytään kattamaan toiminnan kuluja ja saamaan taloudellista säästöä kunnan omassa ja avustettavassa toiminnassa. Syksyn 2016 ryhmiin hakeneista 2. luokan oppilaista noin 800–1 000 tulee jäämään palvelun ulkopuolelle, koska kasvava 1. luokan lasten määrä vie paikkoja yleisopetuksen 2. luokkalaisilta.

Jos asiakasmaksuja korotettaisiin lakimuutoksen enimmäismäärään 160 euroa kuukaudessa, lisätuloja kaupungin omassa toiminnassa kertyisi 830 000 euroa ja avustettavassa toiminnassa 3,1 milj. euroa. Opetuslautakunta on esityksessään arvioinut, että näin suurella asiakasmaksukorotuksella voi olla toimintaan hakeutumista vähentävä vaikutus. Liian korkea asiakasmaksu saattaa rajata palvelun ulkopuolelle ne perheet, jotka palvelusta eniten hyötyisivät. Myös keskituloiset perheet saattavat jättää hakeutumatta iltapäivätoimintaan, koska eivät kuulu maksuhojennuksen piiriin. Pienituloisten perheiden asiakasmaksuhojennukset kasvattaisivat kaupungin menoja noin 380 000 euroa, kun palveluntuottajille hojennusten johdosta maksettavat avustukset kasvaisivat. Vuonna 2015 toiminnassa mukana olevista perheistä 15,5 % oli maksuhojennusten piirissä. Kasvua edelliseen vuoteen oli lähes 30 %.

Opetusvirasto tulee yhdessä varhaiskasvatusviraston ja iltapäivätoiminnan palveluntuottajien kanssa laatimaan erilliset ohjeet huoltajille, jotka

kehotuksista huolimatta eivät hoida velvollisuuksiaan maksaa saamastaan palvelusta tai eivät käytä oikeuttaan hakea asiakasmaksuhojennuksia.

Iltapäivätoiminnasta huolehditaan yhdessä varhaiskasvatusviraston kanssa

Esitys uusista asiakasmaksuista on valmisteltu opetusviraston ja varhaiskasvatusviraston yhteistyönä. Kaupunginhallituksen 6.2.2006 § 186 tekemän päätöksen mukaan opetustoimella on koordinaatio- ja järjestämisvastuu kaupungin järjestämästä perusopetuslain mukaisesta aamu- ja iltapäivätoiminnasta lukuun ottamatta kehitysvammaisten ja autististen lasten ryhmiä. Kehitysvammaisten ja autististen koululaisten suomenkielisen iltapäivätoiminnan järjestämisestä vastaa varhaiskasvatusvirasto ja ruotsinkielisestä toiminnasta opetusvirasto. Varhaiskasvatusvirasto ja opetusvirasto päättävät iltapäivätoiminnan järjestelyistä tiivissä yhteistyössä. Varhaiskasvatuslautakunta on 17.5.2016 käsitellyt asiakasmaksujen korottamista kehitysvammaisten ja autististen lasten osalta. Päätös on esityksen liitteenä.

Vaikeasti ja syvästi kehitysvammaisille koululaisille iltapäivätoiminta on maksutonta kaupunginhallituksen 4.6.1990 § 1361 tekemän päätöksen mukaisesti. Helsingin erityishuollon johtoryhmän mukaan niiltä kehitysvammaisilta ja autistisilta 3–10-luokkalaisilta oppilailta, joiden iltapäivätoiminta on liitetty erityishuolto-ohjelmaan, ei peritä iltapäivätoimintamaksua. Myös 1–2-luokkalaiset vaikeasti tai syvästi kehitysvammaiset koululaiset saavat osallistua iltapäivätoimintaan maksuttomasti. Viime vuonna 76,6 % varhaiskasvatusviraston vastuulla olevan iltapäivätoiminnan koululaisista oli maksuhojennuksen piirissä. Maksuhojennusten piirissä olevien määrä on viime vuosina pysynyt samalla tasolla.

Nyt vireillä olevan johtamisjärjestelmän uudistuksen myötä opetusviraston ja varhaiskasvatusviraston järjestämää iltapäivätoimintaa ja siitä perittäviä asiakasmaksuja on jatkossa hyvä tarkastella yhtenä kokonaisuutena. Varhaiskasvatus- ja opetustoimi tulevat muodostamaan yhtenäisen toimialan, ja kaikki koululaisten iltapäivätoiminta on suunniteltu koottavan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelukokonaisuuteen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi
Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi

23.05.2016

Sj/3

Liitteet

1 Varhaiskasvatuslautakunnan päätös 17.5.2016

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Opetusvirasto
Varhaiskasvatusvirasto

Päätöshistoria

Opetuslautakunta 19.04.2016 § 59

HEL 2016-003167 T 02 05 00

Esitys

Opetuslautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että perusopetuslain 48 §:n mukaisen iltapäivätoiminnan asiakasmaksu on 1.1.2017 alkaen 100 euroa kuukaudessa 760 tuntia/lukuvuosi tarjottavasta päivittäin klo 16.00 päättyvästä toiminnasta. Toimintaa voidaan valtionosuuteen oikeuttavan toiminta-ajan jälkeen tarjota kello 17.00 saakka ja periä palvelusta 20 euroa kuukaudessa lisämaksuna, jolloin maksu on 120 euroa kuukaudessa.

Käsittely

19.04.2016 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Leena Palve-Kaunisto, erityissuunnittelija, puhelin: 310 86809
leena.palve(a)hel.fi

23.05.2016

Sj/4

§ 518

Vuoden 2016 tiedepalkinnon myöntäminen

HEL 2016-005326 T 13 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää liitteessä 2 esitellylle henkilölle 10 000 euron suuruisen vuoden 2016 tiedepalkinnon.

Tiedepalkinto myönnetään talousarvion kohdalta 1 04 02, Käyttövarat, Khn käytettäväksi, projektilta 1040201011.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tietokeskuksen esitys
- 2 Salassa pidettävä (palkinnon jakoon asti)
- 3 Luettelo tiedepalkinnon saajista 1996 - 2015

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Tiedepalkinnon saaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin tiedepalkinnon tehtävänä on vahvistaa ja tehdä tunnetuksi Helsinkiä tiedekaupunkina. Palkinto myönnetään tunnustuksena helsinkiläisen tekemästä tai Helsingissä tehdystä merkittävästä tieteellisestä työstä.

23.05.2016

Sj/4

Kaupunginhallituksen nimeämä tiedepalkinnon jakoa valmisteleva asiantuntijaryhmä, apulaiskaupunginjohtaja Ritva Viljanen (pj), Tieteellisten seurain valtuuskunnan puheenjohtaja, professori Keijo Hämäläinen ja Suomen Akatemian tutkimuksesta vastaava ylijohtaja Maria Markarow, päätyi kokouksessaan 2.2.2016 yksimielisesti esittämään tiedepalkinnon saajaksi liitteessä 2 esiteltyä henkilöä.

Palkinto jaetaan Helsingin tiedepäivänä 15. kesäkuuta. Tieto tiedepalkinnon saajasta on julkinen vasta palkinnonjakotilaisuuden jälkeen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tietokeskuksen esitys
- 2 Salassa pidettävä (palkinnon jakoon asti)
- 3 Luettelo tiedepalkinnon saajista 1996 - 2015

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Tiedepalkinnon saaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Tiedoksi

Tietokeskus

23.05.2016

Sj/5

§ 519

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 20 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta	19.5.2016
kaupunginmuseon johtokunta	
kaupunginorkesterin johtokunta	
kulttuuri- ja kirjastolautakunta	
liikuntalautakunta	
nuorisolautakunta	
opetuslautakunta	
opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto	
opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto	
ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta	19.5.2016
suomenkielisen työväenopiston johtokunta	17.5.2016
taidemuseon johtokunta	17.5.2016
Henkilöstön kehittämispalvelut -johtokunta	
Helsingin kaupungin työterveys -johtokunta	
eläintarhan johtaja	
museojohtaja	
kaupunginorkesterin intendentti	
ruotsinkielisen työväenopiston rehtori	
suomenkielinen työväenopisto:	
- rehtori	
- apulaisrehtori	
- osastopäällikkö (asiakaspalveluosasto)	
- osastopäällikkö (hallinto-osasto)	
taidemuseon johtaja	
tietokeskus:	
- johtaja	
- tutkimuspäällikkö	
- tietohuoltopäällikkö	
- kehittämispäällikkö	
työterveysjohtaja	
Henkilöstön kehittämispalvelut	
- toimitusjohtaja	
Työterveys Helsinki	

23.05.2016

Sj/5

- toimitusjohtaja

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

23.05.2016

Kaj/1

§ 520

Valtion ja Helsingin seudun kuntien maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimus 2016-2019

HEL 2016-004910 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti osaltaan hyväksyä 6.4.2016 ja 10.5.2016 neuvottelun valtion, Helsingin seudun liikenne HSL:n ja Helsingin seudun 14 kunnan maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimuksen vuosille 2016-2019.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti valtuuttaa kaupunginjohtajan allekirjoittamaan sopimuksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin seudun MAL-sopimus 2016-2019, neuvottelutulos, korjaus 10.5.2016
- 2 Allekirjoituspöytäkirja 6.4/10.5.2016, liitteensä muistio 10.5.2016/Minna Kivimäki/LVM
- 3 Liite 1, asemakaavoitettava kerrosala ja asuntotuotantotavoite vuosina 2016-2019
- 4 Liite 2, Kartta 2: Asemakaavoituksen ensisijaiset kohdealueet Helsingin seudulla vuosina 2016-2019
- 5 Liite 3, Kartta 1: Asemakaavoituksen ensisijaiset kohdealueet Helsingin seudulla vuosina 2016-2019
- 6 Liite 4, HJL:n infrastruktuurin kehittämishankkeet 2016-2025 ja arvio valmistuvista asunnoista 2016-2025

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Ympäristöministeriö

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Helsingin seudun 14 kaupungin ja kunnan, Helsingin seudun liikenne HSL:n ja valtion välisissä neuvotteluissa on saavutettu neuvottelutulos. Sopimusteksti on liitteenä. Sopimuksessa seudun kunnat sitoutuvat asuntotuotantokaavoituksen lisäämiseen sopimuskaudella 6,2 milj. k-m²:n verran. Seudun asuntotuotantotavoite on vastaavasti jopa 60 000 asuntoa sopimuskaudella. Valtion tavalla tai toisella tukemaa asuntotuotantoa on siitä tarkoitus olla kokonaisuudessaan 30 % ja nk. perinteistä 40 vuoden ara-tuotantoa 20 % kokonaistavoitteesta. Helsingin vuotuinen asuntoasemakaavoitustavoite on sopimusluonnoksen mukaisesti 600 000 k-m² ja asuntotuotantotavoite 6000 asuntoa vuodessa. Vastaavasti valtio sitoutuisi mm. rahoittamaan Helsingin ja Espoon alueille ulottuvan Raide-Jokerin rakentamista 84 milj. eurolla, Nurmijärven Klaukkalan ohitustien toteuttamiseen, tukemaan 40 vuoden ara-asuntojen rakentamista käynnistysavustuksin, jotka olisivat vähintään 10 milj. euroa vuodessa, 18 milj. euron vuotuisiin kunnallistekniikka-avustuksiin ja joukkoliikennetukeen.

Helsingin seudun luottamushenkilöjohdosta koostuva yhteistyökokous käsitteli 6.4.2016 päivättyä neuvottelutulosta 27.4.2016 kokouksessaan ja jätti siihen kaksi varaumaa suosittaessaan neuvottelutuloksen hyväksymistä kunnille. Varaukset koskivat varmuuden saamista Klaukkalan ohitustien toteuttamisesta sopimuksen allekirjoituspäivään mennessä ja sitä, että seudun liikennejärjestelmä jatkossakin perustuu kokonaisvaltaisesti järjestettyyn joukkoliikennejärjestelmään. Valtion ja kuntaosapuolen välisissä jatkoneuvotteluissa joukkoliikennettä koskeva lausuma poistettiin tarpeettomana, koska asiasta tullaan säättämään liikenne- ja viestintäministeriön Liikennekaari -lakihankkeessa, joka sekkin on parhaillaan lausuntokierroksella. Neuvottelutulos käsitellään kunnissa, HSL:n hallituksessa ja valtion osalta tullaan tekemään valtioneuvoston periaatepäätös, mahdollisesti jo 19.5.2016. Jos neuvotteluosapuolet hyväksyvät sopimuksen, se on tarkoitus allekirjoittaa 9.6.2016. Neuvottelutulos siihen liittyvine liitteineen on tämän asian liitteenä.

Esittelijän perustelut

Helsingin seudun 14 kunnan, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen nk. MAL-aiesopimus vuosille 2012-2015 umpeutui vuoden 2015 lopussa. Valtio ja Helsingin seudun kunnat solmivat kesällä 2014 aiesopimusta täydentävän sopimuksen, nimeltään "Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen sopimus suurten infrahankkeiden tukemiseksi ja asumisen edistämiseksi." Sopimus hyväksyttiin kunnissa ja HSL:n hallituksessa ja valtio sitoutui

sopimukseen valtioneuvoston periaatepäätöksellä. Se on voimassa vuoden 2019 loppuun saakka.

Helsingin seudun 14 kuntaa (Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Siipoo, Tuusula, Vantaa, Vihti), Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä ja valtio (Liikenne- ja viestintäministeriö, ympäristöministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, Liikennevirasto, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (Uudenmaan ELY-keskus), Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) käynnistivät uudet MAL-sopimusneuvottelut syksyllä 2015 kesäkuussa nimitetyn Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelman mukaisesti. Alustavasti sopimusta tavoiteltiin voimaan vuoden 2016 alusta, mutta yhteisesti neuvotteluajataulua lykättiin kevääseen 2016, koska silloin hallitus ottaa kantaa valtion budjettikehyksiin ja päättää julkisen talouden suunnitelmasta. Uudella sopimuksella on tarkoitus korvata vuoden 2014 nk. infra-sopimus niiltä osin, joilla jo sovituista asiakohdista sovitaan aiemmasta poikkeavasti. Muilta osin sopimus jäisi voimaan. Uuden, Juha Sipilän hallituksen aloitettua on käynyt ilmeiseksi ettei infra-sopimuksessa olennaisessa roolissa ollut nk. Pisara-rataa ole mahdollista alkaa rakentaa kuluvan hallituskauden aikana. Suunnittelu on kuitenkin tarkoitus saattaa päätökseen ja sen jälkeen tarkastella uudelleen toteuttamismahdollisuutta.

Uuden sopimuksen lähtökohtina ovat olleet hallitusohjelman lisäksi myös kuntien yhteiset Helsingin metropolialueen maankäyttösuunnitelma (MASU), liikennejärjestelmäsuunnitelma HLJ 2015 ja asumisen strategia (ASTRA). Näiden suunnitelmien aikajänne ulottuu vuoteen 2050 ja suunnitelmista syntyy yleispiirteinen kuvaus Helsingin metropolialueen tulevasta rakenteesta mm. liikenteen solmukohtien, merkittävien asuntorakennusalueiden ja työpaikka-alueiden sekä niitä yhteen liittävän liikenneverkon suhteen.

Sopimusneuvottelujen lähtökohtana on ollut vuoden 2014 infrasopimuksessa kunnille asetettu 25 %:n lisäys asuntokaavoitustavoitteeseen. Valtio on tavoitteissaan korostanut sekä em. asuntokaavoitustavoitteen että asuntotuotantotavoitteen nostamista. Samalla on haluttu edistää kohtuuhintaisen ja valtion tukeman vuokra-asuntotuotannon rakentamista Helsingin seudulla. Valtio on tavoitteissaan korostanut ylipäätään asuntotuotannon merkittävää lisäämistä nykyisestä, mikä ei kuitenkaan riipu yksinomaan julkisten viranomaisten toimista vaan mm. asuntomarkkinoiden toimivuudesta ja yleisestä taloustilanteesta. Kuntien kannalta tavoitteen saavuttamiseen vaikuttavat olennaisesti valtion osallistuminen seudun liikennehankkeiden rahoitukseen, kohtuuhintaiselle asuntotuotannolle saatavan valtion tuen taso ja riittävyys sekä kuntien kyky vastata uusien asukkaiden palveluvaatimuksiin. Nämä kaikki seikat ovat olleet neuvotteluiden keskiössä ja Helsinki ja muut

kunnat ovat liittäneet tavoitteisiinsa mm. Raide-Jokerin edistämisen ja Klaukkalan ja Hyrylän ohikulkutiet sekä valtion tukeman asuntotuotannon ehdot. Uusista keskustelun avauksista neuvotteluissa voidaan mainita mm. liikenteen hinnoittelua koskevat selvitykset ja liikenteen digitaaliset palvelut.

Neuvottelutulos pääpiirteissään

Sopimuksen tavoite

Sopimus perustuu valtion ja seudun kuntien yhteiseen tahtotilaan Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämisestä (MAL-sopimus). MAL-sopimuksen tavoitteena on yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän yhteensovittaminen siten, että luodaan edellytyksiä tonttitarjonnan ja asuntotuotannon merkittävälle lisäämiselle. Sopijaosapuolet sitoutuvat yhdessä edistämään sopimuksen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamista.

Sopimuksen tarkoituksena on lisätä kuntien keskinäistä sekä seudun ja valtion välistä sitoutumista yhdessä sovittuihin tavoitteisiin. Sopimuksen keskeisiä tavoitteita ovat koko toiminnallisen kaupunkiseudun eheä yhdyskuntarakenne, yhteisvastuullinen asuntopolitiikka ja toimiva liikennejärjestelmä.

Kaavoitustavoitteet ja tontinluovutus

Helsingin seudun kunnat sitoutuvat siihen, että koko sopimuskaudella valmistuu asuntotonttien asemakaavoja yhteensä 6,2 miljoonaa (edellisen sopimuskauden yli- ja alijäämä huomioon ottaen) kerrosalaneliömetriä (keskimäärin 1,5 milj. kem²/vuosi) ja että liitteessä 1 esitetty kuntakohtainen asuntoasemakaavoitusmäärä saavutetaan kaikissa sopimuskunnissa. Helsingin tavoite on 597 000 kerrosalaneliömetriä vuodessa sopimuskaudella, mikä kokonaiskerrosalana olisi 2 390 000 km².

Pääkaupunkiseudun kunnat huolehtivat tontinluovutuksessaan tai maankäyttösopimuksissaan siitä, että pääkaupunkiseudun asuntotuotantotavoitteesta noin 20 prosenttia on valtion tukemaa tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa.

KUUMA-kunnat huolehtivat tontinluovutuksessaan siitä, että KUUMA-seudun asuntotuotantotavoitteesta noin 10 prosenttia on valtion tukemaa tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa. Tavallisen 40-vuotisen korkotukivuokra-asunnon tuotantotavoite sovitetaan yhteen valtion käynnistysavustusten määrän kanssa.

Asuntotuotantotarpeeseen vastaaminen

Osapuolten yhteisenä tavoitteena koko sopimuskaudeksi on 60 000 asunnon rakentaminen Helsingin seudulla siten, että asuntotuotanto on yhteensä 13 500 asuntoa vuonna 2016 ja kasvaa vuosittain 1000 asunnolla ollen vuonna 2019 yhteensä 16 500 asuntoa. Kuntakohtaiset sitovat asuntoasemakaavojen kerrosalamäärät, asuntotuotantotavoitteet, ARA-tuotannon tavoitteet ja asumisen ja asemakaavoituksen ensisijaiset kohdealueet on esitetty liitteissä 1-3. Helsingin tavoitteena on rakentaa sopimuskaudella yhteensä 24 000 asuntoa, joista valtion tuemia vuokra-asuntoja 7200 ja 40 vuoden ara-tuotantoa 4800 asuntoa. Valtion tukeman tavallisen 40-vuotisen korkotukivuokra-asuntotuotannon, erityisryhmien vuokra-asuntotuotannon, asumisoikeusasuntotuotannon ja uuden lyhyen korkotukivuokra-asuntotuotannon tuotantotavoite on koko sopimuskaudella pääkaupunkiseudun osalta yhteensä noin 30 prosenttia pääkaupunkiseudun ja KUUMA-kunnissa yhteensä noin 20 prosenttia KUUMA-seudun kokonaistavoitteesta.

Asuntotuotannon kokonaistavoitteessa otetaan huomioon kunnan toiminnasta riippumattomat tekijät mm. talouden suhdannevaihtelu ja asuntomarkkinatilanne.

Esittelijä toteaa, että Helsingin sopimusvelvoite asemakaavoituksesta ja tontinluovutuksista sekä tavoitteet oman vuokra-asuntotuotannon suhteen ovat kunnianhimoisia.

Valtion toimet

Valtio osoittaa tavallisille 40-vuotisille korkotukivuokra-asunnoille 10 000 euron asuntokohtaisia käynnistysavustuksia yhteensä vähintään 10 milj. euroa/vuosi sopimuksessa osoitetuille asumisen ensisijaisille kohdealueille rakennettaville asunnoille. Esittelijä toteaa, että valtion julkisen talouden suunnitelmassa määrärahan suuruudeksi on esitetty 20 milj. euroa.

Valtio osoittaa kunnallistekniikka-avustusta vähintään 8 milj. euroa/vuosi sopimuksessa osoitetuille asumisen ensisijaisille kohdealueille. Painopiste kunnallistekniikka-avustusten kohdentamisessa on täydennysrakentamisessa.

Valtio vaikuttaa omistajaohjauksessaan siihen, että valtion tarpeista vapautuvat, asuntorakentamiseen soveltuvat alueet luovutetaan kohtuuhintaisesti ensisijaisesti kunnille tai toissijaisesti muulle alueen lopulliselle omistajalle. Kuntien asunto-ohjelmissaan kohtuuhintaiseen vuokra-asuntotuotantoon osoittamat tontit valtio myy ensisijaisesti asianomaiselle kunnalle ARA-hintaan.

Valtio-omisteinen A-Kruunu rakennuttaa omistukseensa tavallisia 40-vuotisia korkotuettuja ARA-vuokra-asuntoja Helsingin seudulla. Valtio myötävaikuttaa tontinluovutuksessaan siihen, että yhtiölle asetetut asuntotuotantotavoitteet toteutuvat.

ARA ottaa huomioon päätöksenteossaan sopimuksen asuntotuotantotavoitteet.

Liikenteen toimenpiteet

Valtio osoittaa Raide-Jokerin toteuttamiseen vuosina 2017–2019 yhteensä 84 miljoonaa euroa, mikä vastaa 30 prosenttia varsinaisen radan hankesuunnitelman alkuperäisestä kustannusarviosta. Hankkeen tarkemmasta toteutuksesta ja siihen sisältyvästä Kehä I:n tasauksen kustannusjaosta (kustannusarvio 12 M€) sovitaan erikseen.

Pisara-radon suunnitelmien valmistuttua (alkuvuosi 2017) tehdään arvio hankkeen toteuttamisen aikataulusta ja rahoituksesta. Rahoituksen osalta hyödynnetään syksyllä 2014 tehtyä työtä (Pisara-radon rahoitusmallityöryhmä).

Valtio ja kunnat pyrkivät toteuttamaan sopimuskaudella 2016–2019 Klaukkalan ohikulkutien Mt 132 (kustannusarvio 42 M€). Hankkeen kustannusjaosta sovitaan erikseen. Esittelijä toteaa, että seudun kunnat kannattivat yksimielisesti tämän sopimuskohtan kirjaamista mahdollisimman sitovalla sanamuodolla.

Liikenteen kysyntään vaikuttavan tiemaksun valmistelua jatketaan seudun ja valtion yhteistyönä. Valmistelun lähtökohtana on, että kerätyt varat voidaan käyttää seudun liikennejärjestelmän rahoittamiseen seudun yhteisesti päättämällä tavalla eikä menettely vähennä valtion pitkän aikavälin mukaista keskimääräistä liikenne-rahoitusta seudulla.

HLJ:n infrastruktuurin kehittämishankkeet 2016 – 2019 on esitetty liitteessä.

Sopimusneuvotteluissa keskusteltiin pitkään siitä, miten Helsingin seudun joukkoliikennejärjestelmä voi rungoltaan edelleen toimia kokonaisvaltaisesti suunniteltuna, järjestettynä ja rahoitettuna joukkoliikennejärjestelmänä, jota toimivaltaisena viranomaisena hoitaa ja kilpailuttaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä. Tämä on tärkeää, jotta seudun kuntien liikenteeseen tekemät suuret investoinnit voidaan pitkään kestävästi rahoittaa. Tällä hetkellä kunnat rahoittavat joukkoliikenneinfrastruktuurin lähes kokonaan ja liikenteen harjoittamisesta aiheutuvat kulut rahoitetaan puoliksi kuntien tuella ja puoliksi lipputuloilla.

10.5.2016 päivätyssä neuvottelutuloksessa tästä asiasta ei ole erillistä mainintaa, mutta allekirjoituskappaleeseen liitettiin muistio, joka selvittää valmisteilla olevan liikennekaaren sisältöä ja merkitystä tältä osin. Muistiossa todetaan mm., että toimivaltaiset viranomaiset jatkossakin päättävät, miten joukkoliikenne niiden alueella järjestetään.

Valmisteilla oleva liikennekaari ei sinänsä muuta EU-lainsäädännön niin sanottua palvelusopimusasetusta (PSA). Sen mukaan toimivaltaiset viranomaiset voivat maksaa korvauksia julkisen liikenteen harjoittamisesta ja/tai asettaa yksinoikeuksia tietyn reitin, verkoston tai alueen liikennöintiin. Yksinoikeuksia asetettaessa viranomaisen on määritettävä etukäteen puolueettomalla ja avoimella tavalla yksinoikeuksien luonne ja laajuus. Näillä keinoilla toimivaltaisen viranomaiset voivat jatkossakin halutessaan päättää järjestämänsä liikenteen ensisijaisuudesta.

Valtio osoittaa tukea pieniin kustannustehokkaisiin liikennehankkeisiin (ns. MAL-raha) sopimuskaudella yhteensä 15 milj. euroa ja edellyttää kuntien käyttävän vastaavan summan toimenpiteisiin. Tuesta kohdennetaan puolet pääkaupunkiseudulle ja puolet KUUMA-kuntiin. Lähtökohtana ovat HLJ 2015 laadinnan yhteydessä valmisteltu Pienet kustannustehokkaat toimet -hanke (KUHA) ja sen eri teemat (kävely ja pyöräily, joukkoliikenne ja liityntäpysäköinti, logistiikan yhteydet ja palvelut, tiivistyvän maankäytön tukeminen, meluntorjunta). Teemojen toimenpiteillä edistetään liikennejärjestelmän toimivuutta ja turvallisuutta voimakkaasti kasvavalla alueella.

Valtio osoittaa seudulle suurten kaupunkien joukkoliikennetukea 19 milj. euroa koko sopimuskaudella. Tuki osoitetaan sellaisiin kohdassa "Osapuolet yhteistyössä edistävät" esitettyihin toimenpiteisiin, joilla edistetään yhteisten joukkoliikenteen lippu- ja maksu- sekä informaatiojärjestelmien toimivuutta ja uudistamista sekä mahdollistetaan tietoon perustuvien digitaalisten liikennepalvelujen syntymistä. Joukkoliikenteeseen kohdistuvaa rahoitusta tulee seudulle lisäksi ELY-keskuksen joukkoliikenteen määrärahasta ja lähijunaliikenteen ostoista.

Sopimukseen sisältyy edellä referoitujen kohtien lisäksi lukuisia muita periaatteita ja toimenpiteitä, jotka kaikki ilmenevät liitteenä olevasta sopimusluonnoksesta.

Sopimuksen voimassaolo ja seuranta

Sopimus tulee voimaan sopijaosapuolten hyväksytyä sen. Sopimus on voimassa vuoden 2019 loppuun.

Sopimuksen toteutumista seuraa sopijaosapuolten edustajien vuosittain kokoontuva seurantakokous, jonka valmistelusta vastaa MAL -sopimussihteeristö. Seuranta-aineiston kokoamisesta vastaa sopijaosa-

23.05.2016

Kaj/1

puolten ja seututiedon tuottajista muodostettu työryhmä. Seuranta-aineiston ylläpidosta ja koordinoinnista vastaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY), joka kokoaa muilta sopijaosapuolilta tarvittavat seurantatiedot MAL- sopimussihteeristön ohjauksessa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin seudun MAL-sopimus 2016-2019, neuvottelutulos, korjaus 10.5.2016
- 2 Allekirjoituspöytäkirja 6.4/10.5.2016, liitteensä muistio 10.5.2016/Minna Kivimäki/LVM
- 3 Liite 1, asemakaavoitettava kerrosala ja asuntotuotantotavoite vuosina 2016-2019
- 4 Liite 2, Kartta 2: Asemakaavoituksen ensisijaiset kohdealueet Helsingin seudulla vuosina 2016-2019
- 5 Liite 3, Kartta 1: Asemakaavoituksen ensisijaiset kohdealueet Helsingin seudulla vuosina 2016-2019
- 6 Liite 4, HJL:n infrastruktuurin kehittämishankkeet 2016-2025 ja arvio valmistuvista asunnoista 2016-2025

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Ympäristöministeriö

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Asuntotuotantotoimikunta
Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta
Rakennusvirasto
Kaupunginkanslia

§ 521 Määräalan ostaminen Östersundomista

HEL 2016-004115 T 10 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti oikeuttaa kiinteistölautakunnan tekemään liitteen 1 mukaisen kauppakirjan ***** kanssa Helsingin kaupungissa sijaitsevan noin 10,9 hehtaarin suuruisen määräalan ostamisesta Helsingin kaupungin Gumbölen kylän tilasta Kusas RN:o 2:34 (kiinteistö-tunnus 91-438-2-34) rasituksista vapaana 2 001 000 euron kauppahinnasta sekä tekemään kauppakirjaan mahdollisia vähäisiä tarkistuksia. Myyjille jää määräalan hallintaoikeus 31.12.2023 asti.

Samalla kaupunginhallitus päätti osoittaa kiinteistölautakunnan käyttöön kaupan toteuttamiseksi tarvittavan 2 001 000 euron määrärahan vuoden 2016 talousarvion kohdasta 8 01 01, Kiinteistöjen ostot ja lunastukset, kaupunginhallituksen käytettäväksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kauppakirjaluonnos
- 2 Tarjous
- 3 Kartta

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Ostajat

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupungin-
hallitus
Liite 1
Liite 3

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

Tarjous

Maanomistajien kanssa on päästy päätösehdotuksen mukaiseen neuvottelutulokseen. Tarjous on liitteenä 2.

Kiinteistötiedot

Määräalan pinta-ala on noin 10,9 hehtaaria ja pääosin se on maa- ja metsätalousaluetta. Kohdekartta määräalasta on liitteenä 3.

Östersundomin nähtävillä olleessa yleiskaavaehdotuksessa määräala on pääosin osoitettu pientalovaltaiseksi rakentamisalueeksi tonttitehokkuusluvulla 0,4 ja osin taajama-alueeksi, jonka ominaispiirteet säilytetään, sekä virkistysalueeksi, jolle voidaan sijoittaa puisto-, ulkoilu- ja liikunta-alueita. Määräala on yleiskaavan laatimisen vuoksi rakennuskielossa.

Rakennustiedot

Määräalalla sijaitsee hevostalliksi muutettu vanha navetta, paja ja muutama arvoton muu rakennus. Rakennukset ovat heikko- tai purkukuntoisia.

Käydyt neuvottelut

Maanomistajien kanssa käydyissä neuvotteluissa on päästy tarjouksen mukaiseen neuvottelutulokseen määräalan ostamisesta kaupungille. Rakennusten arvo on noin 40 000 euroa. Maapohjan arvoksi jää tällöin 1 961 000 euroa, joka vastaa noin 18 euroa/m². Tämä vastaa kaupungin Östersundomissa noudattamaa hinnoittelua ja toteutuneiden vastaavien kauppojen hintatasoa.

Kauppahintaa voidaan määräalan sijainti ja luonne huomioon ottaen pitää kaupungin kannalta hyväksyttävänä ja käypää arvoa vastaavana.

Kaupan perustelut

Kaupungin maanomistusta täydentävä kauppa olisi merkittävä lisä kaupungin maanomistukseen läntisessä Östersundomissa.

Östersundomin kaavoitusta ja toteutusta helpottava kauppa on kaupungin harjoittaman maapolitiikan sekä kaupunkivaltuuston hyväksymän strategiaohjelman elinkeino- ja asuntotavoitteiden mukainen.

Helsinki omistaa tällä hetkellä Östersundomissa runsaat 1 506 hehtaaria eli noin 59 % maa-alueesta. Helsingin maanomistus Östersundomissa ilmenee karttaliitteestä 3.

23.05.2016

Kaj/2

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kauppakirjaluonnos
- 2 Tarjous
- 3 Kartta

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Ostajat

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupungin-
hallitus
Liite 1
Liite 3

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 03.05.2016 § 190

HEL 2016-004115 T 10 01 00

Esitys

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kiinteistölautakun-
ta oikeutetaan tekemään liitteen nro 1 mukainen kauppakirja *****
kanssa Helsingin kaupungissa sijaitsevasta, noin 10,9 hehtaarin suurui-
sista määräalasta kiinteistöstä Kusas RN:o 2:34 (kiinteistötunnus 91-
438-2-34) rasituksista vapaana 2 001 000 euron kauppahinnasta sekä
tekemään kauppakirjaan mahdollisia vähäisiä tarkistuksia. Myyjille jää
määräalan hallintaoikeus 31.12.2023 asti.

Samalla kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että vuoden
2016 talousarvion kohdasta 8 01 01, Kiinteistöjen ostot ja lunastukset,

23.05.2016

kaupunginhallituksen käytettäväksi osoitettaisiin lautakunnan käyttöön
kaupan toteuttamiseksi tarvittava määräraha.

Esittelijä

osastopäällikkö
Sami Haapanen

Lisätiedot

Tom Qvisén, projektipäällikkö, puhelin: 310 34201
tom.qvisen(a)hel.fi

§ 522

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 19 ja 20 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

asuntotuotantotoimikunta	18.5.2016
kaupunkisuunnittelulautakunta	12.5. ja 17.5.2016
kiinteistölautakunta	19.5.2016
asuntotuotantotoimisto	
- toimitusjohtaja	16. - 20.5.2016

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

23.05.2016

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 503, 505, 506, 507, 508, 509, 511, 512, 514, 519 ja 522 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 502, 504, 510, 513, 515, 516, 517, 518, 520 ja 521 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusaajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

23.05.2016

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)
(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)
(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)
(09) 310 13703 (Sivistystoimi)
(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

23.05.2016

Kaupunginhallitus

Tatu Rauhamäki
puheenjohtaja

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Hannu Oskala

Terhi Peltokorpi

Laura Rissanen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaa-
mossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 31.05.2016.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566